

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2021 – Numri: 121

Tiranë – E hënë, 2 gusht 2021

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 80/2021, datë 24.6.2021	Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse..... 12271
Ligj nr. 98/2021, datë 7.7.2021	Për ratifikimin e vendimit nr. 1/2021, të Këshillit të Stabilizim-Asociimit Bashkimi Evropian-Shqipëri, që ndryshon Marrëveshjen e Stabilizim-Asociimit, ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe shteteve të tyre anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër, duke zëvendësuar protokollin 4 të saj, në lidhje me përkufizimin e konceptit “produkte origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ..... 12284
Dekret i Presidentit nr. 13169, datë 26.7.2021	Për shpallje ligji..... 12416
Ligj nr. 101/2021, datë 7.7.2021	Për ratifikimin e vendimit të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore nr. 1/2021, miratuar më 21.6.2021, për ndryshimin e shtojcës 4 të marrëveshjes së tregtisë së lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), që përcakton protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3, dhe që shfuqizon dhe zëvendëson vendimin nr. 3/2013 dhe vendimin nr. 3/2015, të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore..... 12416
Dekret i Presidentit nr. 13172, datë 26.7.2021	Për shpallje ligji..... 12560
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 439, datë 22.7.2021	Për miratimin e raportit të katërt periodik kombëtar, për zbatimin e Paktit Ndërkombëtar, për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore..... 12560

Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 279, datë 14.7.2021	Për shfuqizimin e urdhrit të ministrit nr. 178, datë 8.4.2021, “Për zbatimin e urdhrit të ministrit nr. 91, datë 21.2.2019, ‘Për miratimin e rregullores për përcaktimin e kërkesave teknike dhe procedurave administrative, në lidhje me licencat dhe certifikatat e kontrollorëve të trafikut ajror” 12601
Vendim i Komisionit Qendror të Zgjedhjeve nr. 21, datë 13.7.2021	Për shpalljen e rezultatit përfundimtar të zgjedhjeve për Kuvendin e Republikës së Shqipërisë, të datës 25.4.2021..... 12601

LIGJ
Nr. 80/2021

PËR REGJISTRIMIN E ORGANIZATAVE
JOFITIMPRURËSE

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti i ligjit

Ky ligj përcakton procedurat e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse, si dhe rregullat për mbajtjen e regjistrit të tyre për organizata jofitimprurëse, të cilat kanë detyrimin për t'u regjistruar sipas legjislacionit në fuqi, që përcakton rregullat për themelimin, regjistrimin, funksionimin, organizimin dhe veprimtarinë e organizatave jofitimprurëse.

Neni 2
Qëllimi i ligjit

Ky ligj ka për qëllim të lehtësojë procedurat e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse duke krijuar një mjedis transparent dhe mundësues për zhvillimin e veprimtarisë së tyre.

Neni 3
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji, me termat e mëposhtëm nënkuptojmë:

1. “Dokumente shoqëruese” janë dokumente të cilat provojnë të dhënat që regjistrohen.
2. “Kërkesë për regjistrim” është kërkesa që regjistrohet në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë për kryerjen e veprimeve në regjistër sipas këtij ligji.
3. “Kërkues” është organizata jofitimprurëse së cilës i përkasin të dhënat që regjistrohen, njoftohen

ose depozitohen në regjistër, ose personat e tjerë që sipas këtij ligji kanë të drejtë të kërkojnë kryerjen e veprimeve në regjistër.

4. “Mjet elektronik” është çdo mjet me anë të të cilit mundësohet dërgimi fillestar i informacionit e marrja e tij nga marrësi i përcaktuar me anë të pajisjeve elektronike për përpunimin (duke përfshirë ngjeshjen shifrore) dhe ruajtja e të dhënave, tërësisht të transmetuara, të përcjella ose të marra përmes kabllave, valëve radio, mjeteve optike ose mjeteve të tjera elektromagnetike.

5. “Organizata jofitimprurëse” ka të njëjtin kuptim si në ligjin që përcakton rregullat për themelimin, regjistrimin, funksionimin, organizimin dhe veprimtarinë e organizatave jofitimprurëse.

6. “Palë e tretë” është çdo person fizik ose juridik, ose mbajtës i interesave kolektive apo interesave të gjera të publikut, i cili nuk ka një të drejtë ose interes legjitim të drejtpërdrejtë në regjistrimin e organizatave jofitimprurëse, por që të drejtat ose interesat e tyre të ligjshme mund të preken nga rezultati i regjistrimit.

7. “Përfaqësues ligjor i organizatës jofitimprurëse” është personi fizik që ka vendbanimin në territorin e Republikës së Shqipërisë, i cili përfaqëson dhe përgjigjet për organizatën jofitimprurëse në raport me autoritetet shtetërore dhe palët e treta, si dhe për ruajtjen e çdo informacioni dhe dokumenti zyrtar deri në 10 (dhjetë) vjet nga data e çregjistrimit të organizatës jofitimprurëse.

8. “Regjistri elektronik” është regjistri i organizatave jofitimprurëse, që krijohet dhe administrohet si një bazë të dhënash shtetërore, në të cilin regjistrohen organizatat jofitimprurëse sipas këtij ligji.

9. “Regjistrim fillestar” është regjistrimi për herë të parë në regjistër.

10. “Regjistrim tjetër” është çdo ndryshim, shtesë ose fshirje të dhënash në regjistër.

11. “Regjistrim” është regjistrimi fillestar dhe çdo regjistrim tjetër, përfshirë edhe transformimin, bashkimin, çregjistrimin e subjektit nga regjistri.

12. “Sporteli elektronik” është portali elektronik i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, i aksesueshëm nëpërmjet portalit *e-albania*, ku mundësohet ofrimi i shërbimit për publikun në distancë, duke komunikuar drejtpërdrejt me sistemin qendror për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse nëpërmjet mjeteve elektronike.

13. “Të dhëna” janë faktet, aktet dhe informacionet që regjistrohen, njoftohen ose depozitohen në regjistër.

14. “Të dhëna parësore dhe dytësore” kanë të njëjtin kuptim me atë të përcaktuar në ligjin për bazat e të dhënave shtetërore.

KREU II REGJISTRI I ORGANIZATAVE JOFITIMPRURËSE

SEKSIONI I REGJISTRI DHE EFEKTET E REGJISTRIMIT DHE TË PUBLIKIMIT

Neni 4

Regjistri elektronik i organizatave jofitimprurëse

1. Regjistri elektronik i organizatave jofitimprurëse është një bazë e të dhënave shtetërore, nëpërmjet së cilës grumbullohet informacioni i organizuar dhe i ruajtur në formë elektronike për organizatat jofitimprurëse, ku përpunimi dhe përditësimi i tij kryhet përmes një sistemi kompjuterik. Informacioni përbëhet nga dosje të veçanta elektronike për çdo organizatë jofitimprurëse që regjistrohet sipas parashikimeve të këtij ligji.

2. Regjistri elektronik i organizatave jofitimprurëse krijohet nga Këshilli i Lartë Gjyqësor dhe administrohet nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi për bazat e të dhënave shtetërore. Të gjitha të dhënat, kërkesat për regjistrim dhe dokumentet shoqëruese, pavarësisht nëse janë paraqitur në formë shkresore apo elektronike sipas këtij ligji, regjistrohen dhe ruhen në regjistër në formë elektronike.

3. Regjistrimi, përpunimi dhe ruajtja e të dhënave, të njoftuara dhe të depozituara në regjistrin elektronik, kryhen nëpërmjet një sistemi të informatizuar sipas procedurës së parashikuar në këtë ligj.

4. Pjesë përbërëse e regjistrit janë edhe dokumentet e depozituara në anekset e tij sipas këtij ligji.

Neni 5

Të dhënat që regjistrohen

1. Regjistri elektronik përmban të dhëna parësore dhe dytësore, që i përkasin themelimit, veprimtarisë dhe çregjistrimit të organizatave jofitimprurëse, çdo ndryshim në status dhe organizimin e subjektit, të dhëna që i përkasin atij në lidhje me përfaqësimin, si dhe të dhëna të tjera të parashikuara me ligj.

2. Këshilli i Ministrave miraton rregulla të detajuara për të dhënat parësore dhe dytësore, që regjistrohen në regjistrin elektronik për dhënësit e informacionit, ndërveprimin me bazat e tjera të të dhënave, si dhe për nivelin e aksesimit për subjektet e interesuara.

Neni 6

Mënyra e regjistrimit

1. Regjistrimi fillestar dhe çdo regjistrim tjetër kryhet nëpërmjet paraqitjes së kërkesës për regjistrim pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Kërkesa për regjistrim paraqitet në formë shkresore ose në formë elektronike, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Këshilli i Lartë Gjyqësor miraton formularët e kërkesave për regjistrim, si dhe listën e dokumenteve shoqëruese për çdo regjistrim që kryhet në regjistër sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi.

Neni 7

Marrja djeni për regjistrim dhe publikim

1. Çdo e dhënë, e regjistruar dhe e publikuar në regjistrin elektronik sipas dispozitave të këtij ligji, prezumohet se i është njoftuar çdo pale të tretë nga dita e publikimit sipas nenit 38 të këtij ligji. Pavarësisht këtij parashikimi, prezumohet që pala e tretë nuk është njoftuar për të dhënat e regjistruara dhe të publikuara në regjistër nëse brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga data e publikimit provon se e ka pasur të pamundur që të merrte djeni.

2. Kur të dhënat janë regjistruar ose publikuar në mënyrë të pasaktë në regjistrin elektronik, prezumohet që këto të dhëna nuk u janë njoftuar palëve të tretë. Pavarësisht këtij parashikimi, prezumohet që pala e tretë është njoftuar nëse

provohet se ajo ka pasur dijeni për pasaktësinë e të dhënave të regjistruara ose të publikuara.

3. Të dhënat e regjistruara e të publikuara në regjistrë, edhe nëse janë të pasakta, nuk dëmtojnë personat e tretë, të cilët në mirëbesim kanë fituar të drejta në bazë të tyre, përveç rasteve kur organizata provon se pala e tretë kishte dijeni për pasaktësinë e të dhënave të publikuara ose për të dhëna të tjera të papublikuara.

4. Pala e tretë mund t'i kundrejtojë organizatës të dhëna ende të papublikuara kur, pavarësisht mospublikimit, kishte dijeni për këto të dhëna, me përjashtim të rastit kur sipas ligjit mospublikimi nuk sjell pasoja.

5. Të dhënat e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse vlerësohen gjithnjë të njohura dhe përbëjnë akt zyrtar për autoritetet publike në përputhje me legjislacionin në fuqi.

SEKSIONI II DETYRIMI PËR REGJISTRIM, RREGULLAT E EMËRIMIT, PERSONAT E AUTORIZUAR DHE FORMA E AKTEVE SHOQËRUESE

Neni 8

Detyrimi për regjistrim

Organizatave jofitimprurëse, të cilat kanë detyrimin për t'u regjistruar sipas legjislacionit në fuqi, që përcakton rregullat për themelimin, regjistrimin, funksionimin, organizimin dhe veprimtarinë e organizatave jofitimprurëse, janë të detyruara të paraqesin në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë kërkesën për regjistrim fillestar ose për regjistrime të tjera të detyrueshme brenda 30 (tridhjetë) ditëve kalendarike nga data e themelimit ose nga data e ngjarjes së rrethanës faktike dhe/ose hartimit të aktit të detyrueshëm për t'u regjistruar.

Neni 9

Rregullat e emërimit

1. Ndalohej regjistrimi në regjistrin elektronik të organizatave jofitimprurëse i organizatave me emra të njëjtë ose të ngjashëm, me emra në trajtën e shquar apo shkurtimeve përkatëse të shteteve, qyteteve, krahinave gjeografike, organizatave ndërkombëtare, fetare ose institucioneve të pushtetit qendror apo vendor, pa shtesa dalluese

ose me emra që janë në kundërshtim me rendin ose me dispozitat urdhëruese të ligjit.

2. E drejta për të regjistruar emrin njihet në bazë të parimit të përparësisë së paraqitjes së kërkesës për regjistrim në gjykatë.

Neni 10

Personat e autorizuar për të bërë regjistrimin

1. Kërkesa për regjistrimin fillestar të organizatave jofitimprurëse mund të paraqitet bashkërisht nga të gjithë themeluesit ose nga çdo person i autorizuar prej tyre. Kërkesa për regjistrimet e tjera paraqitet nga organi ekzekutiv që ka të drejtën e përfaqësimit të organizatës me të tretët ose nga çdo person i autorizuar prej tyre.

2. Kërkesa për regjistrim fillestar dhe regjistrimet e tjera të organizatave jofitimprurëse të huaja bëhet nga përfaqësuesi ligjor i degës ose i organizatës jofitimprurëse të huaj ose nga çdo person i autorizuar nga njëri prej personave të përmendur më sipër.

3. Në çdo rast, të drejtën për të kërkuar regjistrimin fillestar ose regjistrimet e tjera e ka edhe çdo person tjetër që ligji i posaçëm ia ka njohur këtë të drejtë.

Neni 11

Kërkesa për regjistrim dhe forma e dokumenteve shoqëruese

1. Regjistrimi fillestar dhe çdo regjistrim tjetër kryhet nëpërmjet paraqitjes së kërkesës për regjistrim, sipas formularit përkatës, pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë në formë shkresore ose në formë elektronike. Kërkesës për regjistrim i bashkëlidhen dokumentet shoqëruese që provojnë të dhënat që regjistrohen.

2. Dokumentet shoqëruese duhet të dorëzohen në origjinal ose në kopje të njësuara me origjinalin dhe të jenë hartuar sipas formës dhe mënyrës së përcaktuar nga legjislacioni përkatës ose nga dispozitat e këtij ligji. Dokumentet shoqëruese mund të dorëzohen edhe në format elektronik, sipas parashikimeve të kreut V të këtij ligji.

3. Dokumentet shoqëruese nuk duhet të përmbajnë korrigjime ose fshirje të pavërtetuara, sipas dispozitave përkatëse ligjore, dhe përmbajtja e

tyre duhet të duket qartë, të jetë e lexueshme dhe të lejojë marrjen e imazhit elektronik të dokumentit.

4. Dokumentet shoqëruese duhet të jenë në gjuhën shqipe. Kërkuesi, së bashku me dokumentin shoqërues në shqip, mund të depozitojë edhe përkthimin e vërtetuar në gjuhë të huaj. Shkresat private dhe dokumentet zyrtare të juridiksioneve të huaja duhet të shoqërohen me përkthimin e vërtetuar në gjuhën shqipe dhe të legalizohen sipas ligjeve në fuqi dhe marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë.

SEKSIONI III REGJISTRIMI FILLESTAR

Neni 12

Aktet për regjistrimin fillestar

1. Organizatat jofitimprurëse regjistrohen në regjistrin elektronik duke depozituar kërkesën për regjistrim fillestar, të plotësuar me të gjitha të dhënat e detyrueshme sipas këtij ligji, statutin dhe aktin e themelimit, aktet e emërimit të organeve vendimmarrëse, duke përfshirë edhe aktin për caktimin e përfaqësuesit ligjor të organizatës jofitimprurëse, nëse nuk përfshihet në aktet e mësipërme, si dhe aktet e tjera të nevojshme për themelimin sipas legjislacionit në fuqi.

2. Për fondacionet që themelohen në bazë të një akti testamentar, bashkë me kërkesën për regjistrim fillestar, të plotësuar me të gjitha të dhënat e detyrueshme sipas këtij ligji, depozitohet testamenti dhe statuti në rastet kur është hartuar dhe miratuar nga ekzekutori i testamentit.

3. Degët e organizatave jofitimprurëse të huaja, përveç përmbushjes së kërkesave të tjera të legjislacionit në fuqi, regjistrohen duke depozituar kërkesën për regjistrim fillestar të plotësuar me të gjitha të dhënat e detyrueshme sipas këtij ligji, si dhe:

a) aktin e themelimit e statutin e organizatës jofitimprurëse të huaj, kur këto janë dy dokumente të veçanta ose, në mungesë, aktin ekuivalent të krijimit sipas legjislacionit të huaj, si dhe tekstin e plotë të tyre me ndryshimet e mëpasshme;

b) dokumentacionin që vërteton regjistrimin e organizatës jofitimprurëse të huaj në juridiksionin e huaj;

c) dokumentacionin që vërteton gjendjen aktuale të organizatës jofitimprurëse të huaj, të lëshuar brenda një afati jo më shumë se 90 (nëntëdhjetë) ditë nga data e paraqitjes së kërkesës, me të dhënat e regjistrimit dhe të përfaqësimit, përfshirë informacionin nëse është në proces likuidimi apo falimentimi;

ç) vendimin ose aktet e tjera të organit kompetent të organizatës jofitimprurëse të huaj sipas legjislacionit të huaj për hapjen e degës në Shqipëri.

Neni 13

Organizatat jofitimprurëse me themelues të huaj

Në rastet e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse me themelues një person juridik të huaj, përveç dokumenteve të kërkuara sipas formës së organizatës jofitimprurëse, kërkesës për regjistrim fillestar i bashkëlidhen edhe dokumentet e përcaktuara në pikën 3 të nenit 12 të këtij ligji për personin juridik të huaj.

Neni 14

Të dhënat e detyrueshme për organizatat jofitimprurëse

Për regjistrimin fillestar të organizatave jofitimprurëse janë të detyrueshme këto të dhëna:

a) emri;

b) forma e organizimit;

c) data e themelimit;

ç) të dhënat e identifikimit të themeluesve, duke dhënë në çdo rast emrin, mbiemrin, vendlindjen, datëlindjen, adresën e vendbanimit, numrin e identitetit, si dhe të dhënat elektronike të kontaktit të tyre. Në rastet kur themeluesi është person juridik, të dhënat e detyrueshme për t'u regjistruar janë emri i personit juridik, forma juridike, numri unik i identifikimit, data e themelimit dhe e regjistrimit, selia, emri i përfaqësuesit ligjor të subjektit apo personave përgjegjës për përfaqësimin e subjektit në marrëdhënie me të tretët, si dhe të dhënat elektronike të kontaktit të tyre;

d) selia;

dh) qëllimi dhe fusha e veprimtarisë;

e) kohëzgjatja, në qoftë se është e përcaktuar;

ë) anëtarët e organeve drejtuese, duke dhënë në çdo rast emrin, mbiemrin, vendlindjen, datëlindjen

e tyre, numrin e identitetit, si dhe të dhënat elektronike të kontaktit të tyre;

f) të dhënat e identifikimit të personave përgjegjës për administrimin dhe përfaqësimin e organizatës jofitimprurëse në marrëdhënie me të tretët, duke dhënë në çdo rast emrin, mbiemrin, vendlindjen, datëlindjen, adresën e vendbanimit, numrin e identitetit dhe të dhënat elektronike të kontaktit të tyre, kompetencat e përfaqësimit, si dhe afatet e emërimit të tyre;

g) përbërja dhe vlera pasurore e fondit themelues në rastin e fondacionit;

gj) specimenet e nënshkrimit (firmave) të personave që përfaqësojnë organizatën jofitimprurëse përpara të tretëve.

Neni 15

Të dhënat e detyrueshme për degët e organizatave jofitimprurëse të huaja

Për regjistrimin fillestar të degëve të organizatave jofitimprurëse të huaja janë të detyrueshme këto të dhëna:

a) të dhënat e përcaktuara në shkronjat “a”, “b”, “c”, “d”, “dh”, “e”, “ë”, “f” dhe “g” të nenit 14 të këtij ligji për organizatat jofitimprurëse të huaja, përfshirë numrin dhe vendin e regjistrimit;

b) emri i degës, nëse është i ndryshëm nga ai i organizatës jofitimprurëse të huaj;

c) kohëzgjatja e degës, në qoftë se kjo është e përcaktuar;

ç) qëllimi dhe fusha e veprimtarisë së degës;

d) selia e degës;

dh) të dhënat e identifikimit të personave përgjegjës për administrimin dhe përfaqësimin e degës në marrëdhënie me të tretët, përfshirë edhe aktin për caktimin ose emërimin e përfaqësuesit ligjor të degës së organizatës së huaj, kompetencat e përfaqësimit dhe afatet e emërimit;

e) specimenet e nënshkrimit (firmave) të personave, që përfaqësojnë degën në marrëdhënie me të tretët.

Neni 16

Pasojat e regjistrimit fillestar

Organizatave jofitimprurëse fitojnë personalitet juridik ditën që vendimi i gjykatës për regjistrimin e saj ka marrë formë të prerë. Me fitimin e personalitetit juridik, organizatat jofitimprurëse

regjistrohen nga sekretaria e regjistrimit elektronik në regjistrin elektronik të organizatave jofitimprurëse.

SEKSIONI IV REGJISTRIMET E TJERA

Neni 17

Regjistrimet e tjera të detyrueshme

1. Çdo organizatë jofitimprurëse që kryen regjistrimin fillestar mbart edhe detyrimin të regjistrojë çdo ndryshim në të dhënat e njoftuara dhe në dokumentet shoqëruese që depozitohen në regjistrin elektronik, sipas seksionit III të kreut II të këtij ligji.

2. Në rast ndryshimi të aktit të themelimit ose statutit, depozitohet edhe teksti i plotë i tyre, që pasqyron ndryshimet e mëpasshme. Për degët e organizatave jofitimprurëse të huaja depozitohet statuti dhe akti i themelimit i organizatës jofitimprurëse të huaj ose dokumenti ekuivalent i krijimit, sipas legjislacionit të huaj, me tekstin e plotë që pasqyron ndryshimet e bëra.

3. Përveç sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, organizatat jofitimprurëse duhet të regjistrojnë dhe të depozitojnë aktet përkatëse si më poshtë:

a) pasqyrat financiare vjetore të mbajtura sipas kërkesave ligjore, në rastet kur mbajtja e këtyre dokumenteve është e detyrueshme;

b) emërimin e likuidatorit, si dhe të dhënat e tij të identifikimit;

c) aktet e prishjes, të mbylljes ose të shpërndarjes, aktet e transformimit, të bashkimit, të ndarjes, hapjes së procedurave të administrimit, likuidimit ose riorganizimit, si dhe aktet e tjera të ndërmjetme, të parashikuara nga legjislacioni në fuqi. Për degët e organizatave jofitimprurëse të huaja regjistrohen edhe aktet e transformimit, të bashkimit, të ndarjes, të hapjes dhe të mbylljes së procedurave të likuidimit ose të falimentimit të organizatës jofitimprurëse të huaj;

ç) vendet e tjera të ushtrimit të veprimtarisë, të ndryshme nga selia;

d) kompetencat e përfaqësimit të organeve drejtuese ose të likuiduesve;

dh) emri, mbiemri, datëlindja dhe vlera e kontributeve pasurore të fondit themelues (nëse ka të tilla);

e) çdo regjistrim tjetër të detyrueshëm sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Neni 18

Regjistrimet e tjera vullnetare

Organizatat jofitimprurëse kanë të drejtë që me kërkesën e tyre të regjistrojnë në regjistrin elektronik çdo të dhënë tjetër, të ndryshme nga të dhënat e përcaktuara në nenin 17 të këtij ligji, të cilat kanë lidhje me veprimtarinë e tyre. Këto të dhëna shtesë përfshijnë, por pa u kufizuar në to:

a) emërtimin ose shenjat e tjera dalluese të veprimtarisë (nëse është i/janë të ndryshëm nga emri i regjistruar i organizatës jofitimprurëse);

b) faqen e internetit, adresën e-mail-it, numrin e telefonit dhe faksit;

c) vendimet e organeve drejtuese të organizatës jofitimprurëse si vendimet e pezullimit të veprimtarisë ose vendimet e tjera të ndryshme nga vendimet e detyrueshme për regjistrim;

ç) të dhëna të tjera të lidhura me veprimtarinë e organizatës jofitimprurëse.

Neni 19

Regjistrimet me vendim gjyqësor

1. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë regjistron në regjistrin elektronik të organizatave jofitimprurëse dhe publikon, kryesisht ose me kërkesë nga çdo person i interesuar, vendimet gjyqësore për të dhënat e regjistruara ose veprimtarinë e organizatës jofitimprurëse.

2. Kërkesës për regjistrim nga personat e interesuar i bashkëlidhet vendimi përkatës. Regjistrimi kryhet sipas rregullave të përcaktuara në kreun III të këtij ligji.

SEKSIONI V ÇREGJISTRIMI

Neni 20

Çregjistrimi i subjektit

1. Organizatat jofitimprurëse çregjistrohen nga regjistri elektronik në rastet e parashikuara nga ligji që përcakton rregullat për themelimin, regjistrimin, funksionimin, organizimin dhe veprimtarinë e organizatave jofitimprurëse, në rastet kur ligji parashikon prishjen dhe pavlefshmërinë e

personave juridikë, si dhe në çdo rast tjetër të parashikuar nga legjislati në fuqi.

2. Çregjistrimi kryhet:

a) në mënyrë vullnetare me iniciativën e vetë organizatës jofitimprurëse;

b) në bazë të një vendimi gjyqësor;

c) sipas parashikimit të ligjeve të posaçme.

Neni 21

Çregjistrimi vullnetar

Kur vendoset shpërndarja nga vetë organizata jofitimprurëse, çregjistrimi nga regjistri elektronik i organizatave jofitimprurëse kryhet vetëm pasi vendimi i gjykatës për çregjistrimin e organizatës jofitimprurëse ka marrë formë të prerë.

Neni 22

Çregjistrimi me vendim gjyqësor

Në rastet kur gjykata vendos shpërndarjen e organizatës jofitimprurëse, çregjistrimi nga regjistri elektronik i organizatave jofitimprurëse kryhet vetëm pasi vendimi i gjykatës për çregjistrimin e organizatës jofitimprurëse ka marrë formë të prerë.

Neni 23

Të dhënat e subjekteve të çregjistruara

1. Të dhënat e organizatave jofitimprurëse të çregjistruara mbahen në regjistrin elektronik duke vënë shënimin “i çregjistruar”, si dhe numrin e datën e vendimit gjyqësor që ka vendosur çregjistrimin nga regjistri sipas ligjeve të posaçme. Këto të dhëna ruhen nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë në format elektronik dhe janë gjithnjë të aksesueshme për publikun.

2. Emri i organizatës jofitimprurëse ndalohet të përdoret dhe nuk mund të regjistrohet nga asnjë subjekt tjetër për një afat prej 6 (gjashtë) muajsh nga data e çregjistrimit.

Neni 24

Pasojat e çregjistrimit

1. Çregjistrimi i organizatave jofitimprurëse nga regjistri elektronik ka si pasojë humbjen e personalitetit juridik të subjekteve.

2. Çregjistrimi nga regjistri i organizatave jofitimprurëse i degëve të organizatave

jofitimprurëse të huaja, që nuk fitojnë personalitetin juridik nëpërmjet regjistrimit, ka vetëm efekt deklarativ.

KREU III ORGANET PËRGJEGJËSE PËR REGJISTRIMIN

SEKSIONI I SHQYRTIMI DHE VENDIMARRJA

Neni 25 Gjyqtari i vetëm

Vendimi për regjistrimin fillestar të organizatave jofitimprurëse, si dhe vendimi për çregjistrimin e tyre merret nga një gjyqtar i seksionit tregtar i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë në përputhje me rregullat e përcaktuara në këtë ligj.

Neni 26 Kancelari

Vendimi për regjistrimet e tjera, sipas përcaktimit të seksionit IV të kreut II të këtij ligji, merret nga kancelari i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë në përputhje me rregullat e përcaktuara në këtë ligj.

Neni 27 Sekretaria e regjistrimit elektronik

1. Sekretaria e regjistrimit elektronik është struktura përgjegjëse në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë për administrimin e regjistrimit elektronik në përputhje me parashikimet e këtij ligji. Sekretaria e regjistrimit drejtohet nga kryesekretari, i cili është përgjegjës për mbajtjen e korrespondencave të sekretarisë së regjistrimit me palët e treta dhe për koordinimin e punës brenda kësaj zyre.

2. Sekretaria e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse është përgjegjëse dhe kryen këto funksione:

a) administron procedurën e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse, ndryshimeve në aktin e themelimit dhe statutin e organizatave jofitimprurëse dhe kryen shënimet përkatëse në skedën elektronike të secilës organizatë;

b) administron vendimet e lëshuara për regjistrimin fillestar të organizatave jofitimprurëse, depozitimin e akteve të organizatave jofitimprurëse, si edhe çregjistrimin e tyre;

c) lëshon ose miraton lëshimin e vërtetimeve të regjistrimit, vërtetimeve historike të akteve në regjistrin elektronik të organizatave jofitimprurëse, si dhe vërtetimeve të tjera në rastet e parashikuara me ligj dhe është përgjegjëse për nënshkrimin e tyre sipas ligjit;

ç) lëshon kopje të njësuara me origjinalin të akteve që ndodhen në regjistrin elektronik të organizatave jofitimprurëse e i vërteton ato dhe është përgjegjëse për nënshkrimin e tyre sipas ligjit;

d) përditëson dhe kontrollon regjistrin me listën e personave të shpallur sipas legjislacionit në fuqi për masat kundër financimit të terrorizmit. Në rastet kur konstatohet se një nga individët, pjesë e organeve drejtuese, vendimmarrëse, themeluese apo në funksionin e përfaqësuesit ligjor, rezulton në listën e personave të shpallur, sekretaria e regjistrimit elektronik njofton autoritetin kompetent shtetëror për marrjen e masave në përputhje me legjislacionin në fuqi për masat kundër financimit të terrorizmit.

3. Veprimet për regjistrimin, depozitimin, lëshimin e vërtetimeve, të kopjeve të tyre dhe të akteve që mbahen në regjistrin elektronik autorizohen nga sekretaria e regjistrimit elektronik kundrejt pagesës së tarifave të shërbimit. Tarifat e shërbimit përcaktohen sipas legjislacionit në fuqi për tarifat gjyqësore.

Neni 28 Paraqitja e kërkesave

1. Kërkesa për regjistrim paraqitet në formë shkresore ose elektronike në sekretarinë e regjistrimit elektronik.

2. Sekretaria e regjistrimit elektronik udhëzon kërkuuesin për plotësimin e kërkesës dhe kryen verifikimet e mëposhtme:

a) identitetin e nënshkruesit dhe faktin nëse është person i autorizuar për të kërkuar regjistrimin;

b) plotësimin e të gjitha të dhënave të detyrueshme të kërkuara, si dhe dokumentet shoqëruese;

c) paraqitjen në formën e kërkuar të dokumentacionit shoqërues, që vërteton të dhënat që regjistrohen;

ç) faktin nëse të dhënat e shprehura në formularin e regjistrimit nuk kundërshtojnë në mënyrë të dukshme të dhënat që përmbajnë dokumentet që shoqërojnë formularin;

d) faktin nëse dokumentacioni i paraqitur nuk përmban korrigjime ose fshirje të pavërtetuara, sipas dispozitave përkatëse, si dhe kur përmbajtja e tij nuk duket qartë, është e palexueshme apo pengon marrjen e imazhit elektronik;

dh) nëse emri i zgjedhur mund të regjistrohet;

e) pagesën e tarifës përkatëse për regjistrim;

ë) nëse individë, pjesë të themeluesve apo organeve drejtuese të organizatës jofitimprurëse, janë në listën e personave të shpallur sipas legjislacionit në fuqi për masat kundër financimit të terrorizmit.

3. Sekretaria e regjistrimit elektronik lëshon një konfirmim sipas një formati të miratuar nga Këshilli i Lartë Gjyqësor për çdo kërkesë të dorëzuar. Konfirmimi duhet të tregojë kohën e dorëzimit, numrin rendor të paraqitjes së kërkesës, objektin e kërkesës, listën e dokumenteve të dorëzuara dhe shumën e tarifës së paguar.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë merr në shqyrtim kërkesat për regjistrim sipas radhës së paraqitjes së tyre.

5. Sekretaria e regjistrimit është e detyruar të marrë në dorëzim çdo kërkesë të paraqitur sipas këtij ligji dhe dokumentet që i bashkëlidhen, edhe nëse kërkesa është e paplotë ose dokumentet shoqëruese janë të pasakta.

6. Regjistrimi, përpunimi, shqyrtimi i kërkesave nga gjyqtari ose nga kancelari, si dhe ruajtja e të dhënave të njoftuara dhe të depozituara në regjistër kryhen nëpërmjet një sistemi të informatizuar.

Neni 29

Pezullimi i shqyrtimit të kërkesës

1. Në rastet kur pas verifikimeve të parashikuara në nenin 28 të këtij ligji rezulton se nuk janë përmbushur kushtet për regjistrim, nuk janë paguar tarifat përkatëse të regjistrimit apo nuk janë kryer veprimet e kërkuara sipas nenit 46 të këtij ligji, gjyqtari ose kancelari, sipas rastit, pezullon shqyrtimin e kërkesës dhe e njofton kërkuuesin me shkrim për shkakun e pezullimit, duke i dhënë një afat deri në 15 (pesëmbëdhjetë) ditë për plotësimin ose ndreqjen e të metave që pengojnë regjistrimin. Njoftimi i shkakut të pezullimit bëhet nëpërmjet

një formulari standard sipas formatit të miratuar nga Këshilli i Lartë Gjyqësor.

2. Nëse kërkuesi plotëson ose ndreq të metat që pengojnë regjistrimin brenda afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë është e detyruar të kryejë regjistrimin brenda një afati prej 5 (pesë) ditësh pune nga data e plotësimit ose ndreqjes së dokumentacionit. Në këtë rast, regjistrimi mban datën e paraqitjes së kërkesës së parë për regjistrim.

Neni 30

Përfundimi i gjyqtarit ose kancelarit

1. Gjyqtari ose kancelari është i detyruar të heqë dorë nga shqyrtimi i kërkesës për regjistrim në rastet e parashikuara në nenin 72 të Kodit të Procedurës Civile.

2. Për heqjen dorë dhe përfundimin e gjyqtarit ose të kancelarit nga shqyrtimi i kërkesës zbatohen nenet 73, 74 dhe 75 të Kodit të Procedurës Civile.

3. Në rastet kur kryetari i gjykatës ka pranuar heqjen dorë të kancelarit ose kancelari është përfunduar nga shqyrtimi i një kërkesë për regjistrim sipas neneve 74 dhe 75 të Kodit të Procedurës Civile, vendimi për regjistrimet e tjera, sipas përcaktimit të seksionit IV të kreut II të këtij ligji, merret nga një gjyqtar i seksionit tregtar të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Neni 31

Vendimi i gjyqtarit

1. Gjyqtari, me përfundim të rasteve kur ka pezulluar shqyrtimin e kërkesës sipas nenit 29 të këtij ligji, vendos për kërkesat e regjistrimit ose të çregjistrimit në dhomë këshillimi brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga data e depozitimit të kërkesës në sekretarinë e regjistrimit ose në formë elektronike.

2. Vendimi për regjistrimin jepet nga gjyqtari edhe në rastin kur një gjykatë tjetër ka marrë vendim për kryerjen e këtij veprimi.

Neni 32

Vendimi i kancelarit

Kancelari, me përfundim të rasteve kur ka pezulluar shqyrtimin e kërkesës sipas nenit 29 të këtij ligji, vendos për kërkesat për regjistrimet e

tjera sipas përcaktimit të seksionit IV të kreut II të këtij ligji brenda 5 (pesë) ditëve pune nga data e depozitimit të kërkesës në sekretarinë e regjistrit elektronik ose në formë elektronike.

Neni 33

Mospranimi i kërkesës për regjistrim

1. Mospranimi i kërkesës për regjistrimin fillestar të organizatave jofitimprurëse në regjistrin elektronik bëhet me vendim të gjyqtarit të seksionit tregtar të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

2. Mospranimi i kërkesës për regjistrimet e tjera, sipas përcaktimit të seksionit IV të kreut II të këtij ligji, bëhet me vendim të kancelarit.

3. Kërkesa për regjistrim refuzohet vetëm në rastet kur:

a) kërkesa nuk është në përputhje me kushtet e përcaktuara në këtë ligj ose në ligjin për organizatat jofitimprurëse dhe kërkuesi nuk plotëson ose ndreq të metat që pengojnë regjistrimin brenda afatit;

b) të dhënat që kërkojnë të regjistrohen janë të ndryshme nga të dhënat e regjistrueshme, sipas dispozitave të këtij ligji ose të ligjit për organizatat jofitimprurëse;

c) individë, pjesë e themeluesve ose organeve drejtuese apo vendimmarrëse të organizatës jofitimprurëse, janë në listën e personave të shpallur sipas legjislacionit në fuqi për masat kundër financimit të terrorizmit.

4. Vendimi i refuzimit i njoftohet kërkuarit me shkrim sipas formularit standard në të cilin jepet edhe shkaku i këtij refuzimi.

5. Kundër vendimit të gjyqtarit për mospranimin e kërkesës për regjistrim fillestar mund të bëhet ankim në Gjykatën e Apelit të Tiranës brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve pune nga njoftimi i vendimit.

6. Kundër vendimit të kancelarit për mospranimin e kërkesës për regjistrimet e tjera mund të bëhet ankim pranë gjyqtarit të seksionit tregtar të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë brenda 10 (dhjetë) ditëve pune nga njoftimi i vendimit. Në këtë rast, gjyqtari shqyrton ankimin në dhomë këshillimi brenda 5 (pesë) ditëve nga data e depozitimit të ankimit. Ndaj vendimit të gjyqtarit për mospranimin e ankimit mund të bëhet ankim në Gjykatën e Apelit Tiranë.

Neni 34

Përmbajtja e vendimit të regjistrimit

Vendimi i gjyqtarit për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse ose i kancelarit për regjistrimin e të dhënave të tjera duhet të përmbajë në mënyrë të plotë çështjet që duhet të pasqyrohen në regjistrin elektronik.

Neni 35

Ekzekutimi i vendimit të regjistrimit

1. Vendimi i gjyqtarit për regjistrimin ose çregjistrimin në regjistrin elektronik, si dhe vendimi i kancelarit për regjistrimet e tjera regjistrohen në regjistrin elektronik nga sekretaria e regjistrit ditën që vendimi ka marrë formë të prerë.

2. Menjëherë me regjistrimin e vendimit, sekretaria e regjistrit lëshon certifikatën e regjistrimit ose vërtetimin e kryerjes së regjistrimeve të tjera.

SEKSIONI II

REGJISTRIMI I NJËKOHSHËM, NUMRI UNIK I IDENTIFIKIMIT, PUBLIKIMI DHE LËSHIMI I CERTIFIKATAVE

Neni 36

Regjistrimi i njëkohshëm

1. Regjistrimi i organizatave jofitimprurëse në regjistrin elektronik përbën gjithashtu regjistrimin e njëkohshëm të tyre pranë administratës tatimore qendrore dhe vendore në skemën e sigurimeve shoqërore e shëndetësore dhe pranë inspektoratit të punës.

2. Organizatat jofitimprurëse, për qëllimet e regjistrimit e të pajisjes me certifikatën e regjistrimit fillestar, deklarojnë gjithashtu të dhënat e detyrueshme sipas legjislacionit tatimor, të sigurimeve shoqërore e shëndetësore dhe atij të statistikave sipas formularëve përkatës.

3. Me përjashtim të rasteve kur ligji shprehimisht kushtëzon nisjen e veprimtarisë përkatëse me marrjen e një lejeje, licence apo autorizimi, organizata jofitimprurëse e pajisur nga sekretaria e regjistrit me certifikatën e regjistrimit fillestar ka të drejtë të nisë menjëherë veprimtarinë e saj.

Neni 37

Numri unik i identifikimit të subjektit

1. Me regjistrimin në regjistrin elektronik, organizatave jofitimprurëse u jepet numri i identifikimit, i cili gjenerohet në mënyrë elektronike nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe është unik për çdo organizatë jofitimprurëse të regjistruar.

2. Numri unik i identifikimit të organizatës jofitimprurëse është i vlefshëm për identifikimin e organizatave për qëllimet e regjistrimit në regjistrin elektronik, për qëllimet e regjistrimit si person i tatueshëm pranë autoriteteve tatimore qendrore dhe vendore, për skemën e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, për autoritetet e inspektimit të marrëdhënieve të punës, si dhe për çdo qëllim tjetër statistikor ose identifikues.

3. Numri unik i identifikimit të organizatave jepet vetëm një herë në çastin e regjistrimit fillestar dhe është i pandryshueshëm, si dhe nuk u jepet organizatave të tjera edhe pas çregjistrimit.

Neni 38

Publikimi elektronik

1. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë publikon në Buletinin e Njoftimeve Zyrtare të Regjistrimit, që mbahet nga sekretaria e regjistrit, në format elektronik dhe në faqen zyrtare të internetit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, në çdo rast të regjistrimit ose të ndryshimit të të dhënave në regjistër të dhënat e mëposhtme:

- a) emrin;
- b) formën e organizimit;
- c) datën e themelimit;
- ç) qëllimin dhe fushën e veprimtarisë;
- d) kohëzgjatjen, në qoftë se është e përcaktuar;
- dh) emrin e përfaqësuesit ligjor;
- e) numrin unik të identifikimit.

2. Sekretaria e regjistrit elektronik kryen publikimin në buletin brenda 1 (një) dite nga data e kryerjes së regjistrimit. Për çdo publikim përcaktohet qartë data në të cilën është regjistruar e dhëna e publikuar.

3. Publikimi në Buletinin e Njoftimeve Zyrtare të Regjistrimit përbën publikim zyrtar të regjistrimeve, të kryera në kuptim të nenit 7 të këtij ligji.

4. Publikimi i të dhënave sipas këtij neni kryhet në përputhje me kufizimet e vendosura nga legjislacioni në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 39

Certifikata e regjistrimit fillestar

1. Sekretaria e regjistrit elektronik, brenda afatit të përcaktuar në këtë ligj për regjistrimin fillestar, i lëshon organizatës jofitimprurëse të regjistruar certifikatën e regjistrimit, e cila përmban emrin, formën, numrin unik të identifikimit, numrin serial të certifikatës, datën e regjistrimit fillestar dhe selinë ose adresën e vendit kryesor të ushtrimit të veprimtarisë.

2. Në rast se organizata jofitimprurëse e regjistruar ushtron veprimtarinë në më shumë se një vend, sekretaria e regjistrit elektronik lëshon nga një certifikatë regjistrimi për çdo vend të ushtrimit të veprimtarisë. Këto certifikata, përveç adresës përkatëse, përmbajnë gjithashtu emrin, formën, datën e regjistrimit fillestar, numrin serial të certifikatës, si dhe të njëjtin numër unik të identifikimit të organizatës jofitimprurëse.

3. Në rastet kur organizata jofitimprurëse ndryshon emrin, formën, selinë ose vendet e ushtrimit të veprimtarisë, sekretaria e regjistrit elektronik zëvendëson certifikatat e lëshuara më parë me një certifikatë të re për çdo vend të ushtrimit të veprimtarisë. Këto certifikata, përveç adresës përkatëse, përmbajnë gjithashtu emrin, formën, datën e regjistrimit fillestar dhe numrin unik të identifikimit të organizatës jofitimprurëse.

4. Certifikata e regjistrimit lëshohet në një kopje origjinale për çdo vend të ushtrimit të veprimtarisë. Në rast humbjeje apo dëmtimi të certifikatës së regjistrimit, ajo zëvendësohet me një dublikatë të lëshuar nga sekretaria e regjistrit elektronik.

5. Organizata jofitimprurëse është e detyruar të vendosë certifikatën përkatëse në çdo vend të ushtrimit të veprimtarisë, në një vend të dukshëm.

Neni 40

Vërtetime për regjistrimet

Pas regjistrimit, sipas dispozitave të këtij ligji, sekretaria e regjistrit elektronik i lëshon subjektit një vërtetim regjistrimi, ku përcaktohen qartë veprimi i kryer dhe data e këtij regjistrimi.

Neni 41

Formati dhe përmbajtja

Këshilli i Lartë Gjyqësor, me propozimin e kancelarit, miraton formatin dhe përmbajtjen e certifikatave të vërtetimeve dhe të Buletinit të Njoftimeve Zyrtare të Regjistrimit sipas këtij ligji.

Neni 42

Korrigjimi i gabimeve

1. Gabimet e shkrimit, gabimet në përlogaritje dhe pasaktësitë e tjera të dukshme, të bëra gjatë regjistrimeve, të cilat rezultojnë qartë nga dokumentacioni i depozituar dhe nuk cenojnë vlefshmërinë e regjistrimit, mund të korrigjohen nga sekretaria e regjistrit elektronik, kryesisht apo me kërkesë të personave të interesuar.

2. Ndryshimi i të dhënave të pasakta, të ndryshme nga ato të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, kryhet nëpërmjet një kërkesë të re për regjistrim.

3. Ndreqja e pasaktësive apo gabimeve publikohet sipas dispozitave të nenit 38 të këtij ligji.

4. Kërkesa për ndreqje të gabimeve kryhet pa pagesë.

KREU IV

AKSESI PUBLIK DHE EKSTRAKTET

Neni 43

Publikimi i të dhënave

1. Çdo person i interesuar mund të kryejë sipas këtij ligji pa pagesë kërtime në regjistrin elektronik për çdo të dhënë të regjistruar, në përputhje me kufizimet e vendosura nga legjislacioni në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

2. Publikimi i të dhënave në regjistrin elektronik bëhet në përputhje me rregullat e përcaktuara nga ligji në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 44

Ekstraktet e regjistrit elektronik

1. Sekretaria e regjistrit elektronik konfirmon të dhënat e regjistruara nga organizatat jofitimprurëse nëpërmjet lëshimit të ekstrakteve në format shkresor apo elektronik sipas këtij ligji. Çdo person, në rast se kërkon informacion në format shkresor

për të dhënat e regjistruara të çdo organizate jofitimprurëse, si dhe kopje të dokumenteve shoqëruese të depozituara në regjister, ka të drejtë t'i marrë ato pa pengesa nga sekretaria e regjistrit elektronik kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, e cila është kostoja e riprodhimit të informacionit të kërkuar dhe kur është rasti e dërgimit të tij.

2. Ekstraktet mund të lëshohen për të dhëna të caktuara të organizatave jofitimprurëse, si dhe për historikun e veprimeve të kryera nga një organizatë jofitimprurëse.

3. Këshilli i Lartë Gjyqësor, me propozimin e kancelarit, miraton formatin e ekstrakteve dhe të kërkesës për lëshimin tyre.

Neni 45

Vërtetimi i ekstrakteve dhe i dokumenteve shoqëruese

1. Ekstraktet dhe kopjet e dokumenteve shoqëruese në format shkresor si rregull lëshohen nga sekretaria e regjistrit elektronik, si kopje e vërtetuar e të dhënave të regjistruara apo të dokumenteve shoqëruese përkatëse, përveç rastit kur personi i interesuar heq dorë nga marrja e këtij vërtetimi.

2. Ekstraktet dhe kopjet e dokumenteve shoqëruese në format elektronik si rregull lëshohen nga sekretaria e regjistrit elektronik si kopje e pavërtetuar e të dhënave të regjistruara apo të dokumenteve shoqëruese përkatëse, përveç rastit kur personi i interesuar shprehimisht kërkon ta marrë këtë vërtetim.

KREU V

SPORTELI ELEKTRONIK

Neni 46

Veprimet pranë sportelit elektronik

1. Çdo shtetas, pasi të jetë identifikuar elektronikisht, ka të drejtë që në cilësinë e kërkuar ose të personit të autorizuar të paraqesë një kërkesë për regjistrim apo të kryejë pranë sportelit elektronik çdo regjistrim ose veprim tjetër sipas këtij ligji, përfshirë këtu procedurën e ankimit ndaj vendimit të kancelarit, sipas nenit 33 të këtij ligji, dhe të marrë nga sekretaria e regjistrit elektronik nëpërmjet këtij sporteli të gjitha aktet përkatëse të parashikuara nga ky ligj.

2. Njëpërmjet sportelit elektronik mund të kryhen kërkime elektronike në regjistrë, të merren ekstrakte, si dhe kopje të dokumenteve shoqëruese në format elektronik ose të kryhen veprime të tjera për të cilat identifikimi i personit ose kryerja e pagesës së një tarife njëpërmjet mjeteve elektronike nuk kërkohet sipas këtij ligji.

Neni 47

Identifikimi elektronik

Veprimet pranë sportelit elektronik të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, për të cilat ky ligj kërkon identifikimin elektronik, kryhen njëpërmjet mjeteve elektronike që garantojnë autenticitetin e origjinës dhe pacenueshmërinë e përmbajtjes së dokumenteve në format elektronik, të paktën njëpërmjet nënshkrimit elektronik, sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi për nënshkrimin elektronik.

Neni 48

Kushtet procedurale dhe teknike

Këshilli i Ministrave përcakton kushtet, afatet dhe procedurat për ofrimin e shërbimeve nga sekretaria e regjistrit elektronik, sipas këtij ligji, njëpërmjet portalit *e-albania*, kushtet dhe mënyrat e pajisjes së individëve me të drejtat përkatëse të aksesit elektronik, procedurat për ndryshimin e tyre, kushtet e sigurisë dhe të ruajtjes së komunikimeve elektronike, mënyrat e vërtetimit të dokumenteve elektronike të lëshuara nga sekretaria e regjistrit elektronik, kërkesat dhe teknologjinë e zbatueshme për realizimin e tyre sipas këtij kreu, si dhe procedurat e njoftimit publike të realizuara nga sekretaria e regjistrit elektronik.

KREU VI

KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 49

Kundërvajtjet administrative

1. Organizata jofitimprurëse, si dhe personat e autorizuar për të bërë regjistrimin janë përgjegjëse sipas ligjeve në fuqi për vërtetësinë e fakteve, të të dhënave të njoftuara dhe të dokumenteve shoqëruese të depozituara në regjistrin elektronik.

2. Deklarimi në regjistrin elektronik i të dhënave të pavërteta, kur nuk përbën veprë penale, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 0.1% deri në 1% të të ardhurave vjetore të deklaruara nga organizata jofitimprurëse.

3. Moskryerja e detyrimit për regjistrimin fillestar dhe regjistrimet e tjera të detyrueshme, brenda afateve të parashikuara nga ky ligj, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 0.1% deri në 1% të të ardhurave vjetore të deklaruara nga organizata jofitimprurëse.

4. Në çdo rast, masa e gjobës, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, nuk mund të jetë më e vogël se 30.000 (tridhjetë mijë) lekë.

5. Në rast se kancelari, kryesisht, konstaton që organizata jofitimprurëse ka deklaruar të dhëna të pavërteta ose nuk ka përmbushur detyrimet për regjistrim fillestar, apo regjistrime të tjera të detyrueshme, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, përpara marrjes së vendimit, njofton palët për paraqitjen e kërkesës për regjistrim ose korrigjimin e të dhënave. Në rast se brenda 30 ditëve nga marrja e njoftimit, organizata jofitimprurëse, si dhe personat e autorizuar nuk paraqesin kërkesën, kancelari vendos gjobë sipas përcaktimeve të neneve 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

6. Gjoha vendoset nga kancelari sipas kritereve të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative. Vendimi i kancelarit për dënimin me gjobë ankimohet drejtpërdrejt në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

KREU VII

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 50

Regjimi tranzitor

1. Deri në fillimin e funksionimit të regjistrit elektronik, procedurat e regjistrimit të organizatave jofitimprurëse kryhen sipas parashikimeve të ligjit nr. 8789, datë 7.5.2001, "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse".

2. Administrata tatimore brenda 3 (tre) muajve nga krijimi i regjistrit elektronik i jep Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë të gjitha të dhënat që disponon për organizatat jofitimprurëse të regjistruara pranë tyre.

3. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë brenda 6 (gjastë) muajve nga krijimi i regjistrit elektronik

përditëson regjistrin elektronik me të dhënat e nevojshme dhe njofton të gjitha organizatat jofitimprurëse të regjistruara në regjistër për plotësimin e dokumentacionit, nëse konstatohet se dokumentacioni i administruar kërkon përditësim në përmbushje të detyrimeve për regjistrim sipas këtij ligji.

4. Organizatat jofitimprurëse kanë detyrimin të bashkëpunojnë me Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë në plotësimin e të dhënave të nevojshme, në përmbushje të kërkesave të këtij ligji, për regjistrimin fillestar.

5. Organizatat jofitimprurëse, që nuk janë të regjistruara në administratën tatimore, si dhe nuk kërkojnë regjistrimin në administratën tatimore brenda 12 (dymbëdhjetë) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, çregjistrohen nga regjistri i organizatave jofitimprurëse.

Neni 51 Ndryshime

Në ligjin nr. 8789, datë 7.5.2001, “Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse”, bëhen ndryshimi dhe shtesa e mëposhtme:

1. Në nenin 22, pika 1 ndryshohet si më poshtë:

“1. Regjistrimi dhe çregjistrimi i organizatave jofitimprurëse, si dhe depozitimi i akteve të tjera të tyre në regjistër për ndryshime në aktin e themelimit apo statut, për transformimin, bashkimin, ndërprerjen e veprimtarisë apo shpërndarjen, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në ligj, bëhet me kërkesë të subjektit të interesuar, e cila depozitohet brenda 30 (tridhjetë) ditëve kalendarike nga data e vendimit të organit kompetent të organizatës jofitimprurëse për këto ngjarje.”

2. Pas nenit 39 shtohet kreu VII/1 me këtë përmbajtje:

“KREU VII/1 KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 39/1 Kundërvajtjet administrative

1. Mospërmbushja e detyrimit për regjistrimin ose çregjistrimin e organizatës jofitimprurëse dhe depozitimin e akteve të tjera në regjistër brenda afateve të parashikuara nga ky ligj, dënohet nga

gjykata me gjobë nga 0.1% deri në 1% të të ardhurave vjetore të deklaruar nga organizata jofitimprurëse.

2. Në çdo rast, masa e gjobës, sipas pikës 1 të këtij neni, nuk mund të jetë më e vogël se 30.000 (tridhjetë mijë) lekë.

3. Kundër vendimit për dënimin me gjobë mund të bëhet ankim në gjykatën e apelit.”.

Neni 52 Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 3 (tre) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 5, pika 2, dhe 48 të këtij ligji.

2. Ngarkohet Këshilli i Lartë Gjyqësor që brenda 3 (tre) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të miratojë formularët dhe formatet sipas parashikimit të neneve 6, pika 2; 28, pika 3; 29, pika 1; 41 dhe 44, pika 3, të këtij ligji.

3. Data e fillimit të funksionimit të regjistrit elektronik caktohet me vendim të Këshillit të Lartë Gjyqësor pas marrjes së mendimit të Ministrisë së Drejtësisë dhe Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit, jo më vonë se data 30 gusht 2021.

Neni 53 Shfuqizime

Në datën e fillimit të funksionimit të regjistrit elektronik, ligji nr. 8789, datë 7.5.2001, “Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse” dhe aktet ligjore e nënligjore që bien në kundërshtim me këtë ligj shfuqizohen.

Neni 54 Hyrja në fuqi

1. Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare, përveç sa është parashikuar në pikën 2 të këtij neni.

2. Neni 51 i këtij ligji hyn në fuqi 3 muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miraturar në datën 24.6.2021.

LIGJ
Nr. 98/2021

PËR RATIFIKIMIN E VENDIMIT NR. 1/2021, TË KËSHILLIT TË STABILIZIM-ASOCIIMIT BASHKIMI EVROPIAN-SHQIPËRI, QË NDRYSHON MARRËVESHJEN E STABILIZIM-ASOCIIMIT, NDËRMJET KOMUNITETEVE EVROPIANE DHE SHTETEVE TË TYRE ANËTARE, NGA NJËRA ANË, DHE REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, NGA ANA TJETËR, DUKE ZËVENDËSUAR PROTOKOLLIN 4 TË SAJ, NË LIDHJE ME PËRKUFIZIMIN E KONCEPTIT “PRODUKTE ORIGJINUESE” DHE METODAT E BASHKËPUNIMIT ADMINISTRATIV

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 2, dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet vendimi nr. 1/2021, i Këshillit të Stabilizim-Asociimit Bashkimi Evropian-Shqipëri, që ndryshon Marrëveshjen e Stabilizim-Asociimit, ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër, duke zëvendësuar protokollin 4 të saj, në lidhje me përkufizimin e konceptit “produkte origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 7.7.2021.

Shpallur me dekretin nr. 13169, datë 26.7.2021, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Ilir Meta.

VENDIM nr. ...
I KËSHILLIT TË STABILIZIM-ASOCIIMIT BE-SHQIPËRI

Për ndryshimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit midis Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër, duke zëvendësuar protokollin 4 të tij në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinues” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ

KËSHILLI I STABILIZIM-ASOCIIMIT BE-SHQIPËRI,

Duke pasur parasysh Marrëveshjen e Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër¹, dhe në veçanti nenin 3, të protokollit 4 të tij, në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ,

Duke pasur parasysh se:

1. Neni 41 i Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër (“Marrëveshja”), i referohet protokollit 4 të Marrëveshjes (“Protokolli 4”), që përcakton rregullat e origjinës.

2. Neni 3, i protokollit 4, parashikon se Këshilli i Stabilizim-Asociimit, i krijuar në bazë të nenit 116 të Marrëveshjes, mund të vendosë të ndryshojë dispozitat e protokollit 4.

3. Konventa Rajonale për Rregullat Preferenciale Paneuromesdhetare të Origjinës²¹ (“Konventa”) synon të transpozojë sistemet ekzistuese dypalëshe të rregullave të origjinës të vendosura me marrëveshje dypalëshe të tregtisë së lirë, të lidhura ndërmjet Palëve Kontraktuese të Konventës në një kuadër shumëpalësh, pa cenuar parimet e përcaktuara në ato marrëveshje dypalëshe.

4. Bashkimi Evropian dhe Republika e Shqipërisë nënshkruan Konventën përkatësisht në datat 15 qershor 2011 dhe 27 qershor 2011.

¹ FZ L,107, 28.4.2009, f. 166.

5. Bashkimi Evropian dhe Republika e Shqipërisë depozituan instrumentet e tyre të pranimit të depozitari i Konventës, përkatësisht në datat 26 mars 2012 dhe 5 mars 2012. Si rrjedhojë, dhe në përputhje me nenin 10(3) të Konventës, për Bashkimin Evropian dhe Republikën e Shqipërisë, Konventa hyri në fuqi më 1 maj 2012.

6. Protokollin 4 u zëvendësua nga një protokoll i ri i cili i referohej Konventës, me vendimin nr. 1 të Këshillit të Stabilizim-Asociimit BE-Shqipëri të datës 11 maj 2015².

7. Në pritje të lidhjes dhe hyrjes në fuqi të ndryshimit të Konventës, Bashkimi Evropian dhe Republika e Shqipërisë kanë rënë dakord të zbatojnë një grup alternativ rregullash origjine në bazë të atyre të Konventës së ndryshuar, të cilat mund të përdoren në nivel dypalësh si rregulla alternative origjine ndaj atyre të përcaktuara në Konventë.

8. Si rrjedhojë, protokollin 4 duhet të zëvendësohet me një protokoll të ri që parashikon një grup alternativ rregullash origjine. Gjithashtu, protokollin i ri duhet të përfshijë një referencë dinamike ndaj Konventës, në mënyrë që t'i referohet gjithmonë versionit më të fundit të Konventës në fuqi.

KA MIRATUAR KËTË VENDIM:

Neni 1

Protokollit 4 i Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër, në lidhje me përcaktimin e konceptit të “produkteve origjinues” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, zëvendësohet nga teksti i përcaktuar në shtojcën e këtij vendimi.

² Vendimi nr. 1 i Këshillit të Stabilizim-Asociimit BE-Shqipëri i 11 majit 2015, që zëvendëson protokollin 4 të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane dhe Shteteve të tyre Anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër, në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinues” dhe metodave të bashkëpunimit administrativ (FZ BE L 129, 27.5.2015, f. 50).

Neni 2

Ky vendim hyn në fuqi në datën e miratimit të tij.

Vendimi fillon të zbatohet nga data 1 shtator 2021.

Bërë në,

Për Këshillin e Stabilizim-Asociimit

Presidenti

SHTOJCË

“Protokollin 4

në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinues” dhe metodave të bashkëpunimit administrativ

Neni 1

Rregullat e zbatueshme të origjinës

1. Për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes, do të zbatohen shtojca I dhe dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës Rajonale për rregullat preferenciale të origjinës paneuromesdhetare³ (“Konventa”), siç është ndryshuar dhe botuar së fundi në *Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian*.

2. Të gjitha referencat ndaj “marrëveshjes përkatëse” në shtojcën I dhe dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës, interpretohen se nënkuptojnë Marrëveshjen.

3. Pavarësisht nga nenet 16(5) dhe 21(3) të shtojcës I të Konventës, aty ku kumulimi përfshin vetëm shtetet e EFTA-s, Ishujt Faroe, Bashkimin Evropian, Republikën e Turqisë, pjesëmarrësit në Procesin e Stabilizim-Asociimit, Republikën e Moldavisë, Gjeorgjinë dhe Ukrainën, prova e origjinës mund të jetë një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose një deklaratë origjine.

Neni 2

Rregullat alternative të zbatueshme të origjinës

1. Pavarësisht nga neni 1 i këtij protokollin, për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes, produktet që përftojnë origjinë preferenciale në përputhje me rregullat alternative të zbatueshme të origjinës, të përcaktuara në shtojcën A të këtij protokollin (“Rregullat kalimtare”), konsiderohen gjithashtu si

³ FZ L 107, 28.4.2009, f. 166.

originuese në Bashkimin Evropian ose në Republikën e Shqipërisë.

2. Rregullat kalimtare do të zbatohen derisa të hyjë në fuqi ndryshimi i Konventës në të cilën bazohen rregullat kalimtare.

Neni 3

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Nëse lindin mosmarrëveshje në lidhje me procedurat e verifikimit, të përcaktuara në nenin 32, të shtojcës I, të Konventës ose në nenin 34, të shtojcës A, të këtij protokollit, të cilat nuk mund të zgjidhen ndërmjet autoriteteve doganore që kërkojnë verifikimin dhe autoriteteve doganore përgjegjëse për kryerjen e këtij verifikimi, ato do t'i paraqiten Këshillit të Stabilizim-Asociimit.

2. Në të gjitha rastet, zgjidhja e mosmarrëveshjeve ndërmjet importuesit dhe autoriteteve doganore të vendit importues kryhet sipas legjislacionit të atij vendi.

Neni 4

Ndryshimet e protokollit

Këshilli i Stabilizim-Asociimit mund të vendosë të ndryshojë dispozitat e këtij protokollit.

Neni 5

Tërheqja nga Konventa

1. Nëse Bashkimi Evropian ose Republika e Shqipërisë njoftojnë me shkrim depozitarin e Konventës në lidhje me synimin e tyre për t'u tërhequr nga Konventa sipas nenit 9 të saj, Bashkimi Evropian dhe Republika e Shqipërisë do të hyjnë menjëherë në negociata për rregullat e origjinës për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes.

2. Deri në hyrjen në fuqi të rregullave të origjinës së sapo negociuara, rregullat e origjinës të përfshira në shtojcën I dhe, sipas rastit, dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës, të zbatueshme në momentin e tërheqjes, do të vazhdojnë të zbatohen për këtë Marrëveshje. Megjithatë, që nga momenti i tërheqjes, rregullat e origjinës të përfshira në shtojcën I dhe, sipas rastit, dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës interpretohen në mënyrë që të lejojnë kumulimin dypalësh vetëm ndërmjet Bashkimit Evropian dhe Republikës së Shqipërisë.

SHTOJCA A

RREGULLAT ALTERNATIVE TË ZBATUESHME TË ORIGJINËS

*Rregullat për zbatimin fakultativ midis Palëve Kontraktuese të Konventës Rajonale të rregullave preferenciale paneuromesdhetare të origjinës, në pritje të lidhjes dhe hyrjes në fuqi të ndryshimit të Konventës.
(“Rregullat” ose “Rregullat kalimtare”)*

PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE ORIGJINUESE” DHE METODAT E BASHKËPUNIMIT ADMINISTRATIV

TABELA E LËNDËS

OBJEKTIVAT

TITULLI I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1. Përkufizimet

TITULLI II. PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE ORIGJINUESE”

Neni 2. Kërkesa të përgjithshme

Neni 3. Produktet e përfuara plotësisht

Neni 4. Punimi ose përpunimi i mjaftueshëm

Neni 5. Rregulli i tolerancës

Neni 6. Punimi ose përpunimi i pamjaftueshëm

Neni 7. Kumulimi i origjinës

Neni 8. Kushtet për zbatimin e kumulimit të origjinës

Neni 9. Njësia e kualifikimit

Neni 10. Grupet

Neni 11. Elementet neutrale

Neni 12. Ndarja e kontabilitetit

TITULLI III. KËRKESAT TERRITORIALE

Neni 13. Parimi i territorialitetit

Neni 14. Mosndryshimi

Neni 15. Ekspozitat

TITULLI IV. RIKTHIMI I DETYRIMEVE DOGANORE OSE PËRJASHTIMI PREJ TYRE

Neni 16. Rikthimi i detyrimeve doganore ose përjashtimi prej tyre

TITULLI V. PROVA E ORIGJINËS

Neni 17. Kërkesa të përgjithshme

Neni 18. Kushtet për nxjerrjen e një deklarate origjine

Neni 19. Eksportuesi i miratuar

Neni 20. Procedura për lëshimin e certifikatës së qarkullimit EUR.1

Neni 21. Certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues

Neni 22. Lëshimi i certifikatës së qarkullimit dublikatë EUR.1

Neni 23. Vlefshmëria e provës së origjinës

Neni 24. Zonat e lira

Neni 25. Kërkesat e importimit

Neni 26. Importimi me këste

Neni 27. Përjashtimi nga prova e origjinës

Neni 28. Mospërputhjet dhe gabimet formale

Neni 29. Deklaratat e furnitorit

Neni 30. Shumat e shprehura në euro

TITULLI VI. PARIMET E BASHKËPUNIMIT DHE TË DHËNAT DOKUMENTUESE

Neni 31. Të dhënat dokumentuese, ruajtja e provave të origjinës dhe dokumenteve mbështetëse

Neni 32. Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

TITULLI VII. BASHKËPUNIMI ADMINISTRATIV

Neni 33. Njoftimi dhe bashkëpunimi

Neni 34. Verifikimi i provave të origjinës

Neni 35. Verifikimi i deklaratave të furnitorit

Neni 36. Penalitetet

TITULLI VIII. ZBATIMI I SHTOJCËS A

Neni 37. Zona Ekonomike Evropiane

Neni 38. Lihtenshtajni

Neni 39. Republika e San-Marinos

Neni 40. Principata e Andorrës

Neni 41. Ceuta dhe Melilla

Lista e shtojcave

SHTOJCA I. Shënime shpjeguese për listën në shtojcën II

SHTOJCA II. Lista e punimit ose përpunimit që kërkohet të kryhet për materialet joorigjinues, me qëllim që produkti i prodhuar të marrë status origjinues

SHTOJCA III. Teksti i deklaratës së origjinës

SHTOJCA IV. Specimenet e certifikatës së qarkullimit EUR.1 dhe aplikimi për një certifikatë qarkullimi EUR.1

SHTOJCA V. Kushte të veçanta në lidhje me produktet origjinues në Ceuta dhe Melilla

SHTOJCA VI. Deklarata e furnitorit

SHTOJCA VII. Deklarata afatgjatë e furnitorit

OBJEKTIVAT

Këto rregulla janë fakultative. Ato janë parashikuar të zbatohen përkohësisht, në pritje të lidhjes dhe hyrjes në fuqi të ndryshimit të Konventës Rajonale mbi rregullat paneuromesdhetare preferenciale të origjinës (“Konventa PEM” ose “Konventa”). Këto rregulla do të zbatohen në nivel dypalësh për tregtinë ndërmjet atyre Palëve Kontraktuese që bien dakord t’u referohen atyre ose i përfshijnë ato në marrëveshjet e tyre dypalëshe preferenciale të tregtisë. Këto rregulla janë parashikuar të zbatohen në mënyrë alternative sipas rregullave të Konventës, të cilat, siç parashikohet nga Konventa, nuk cenojnë parimet e përcaktuara në marrëveshjet përkatëse dhe marrëveshjet e tjera dypalëshe të ngjashme ndërmjet Palëve Kontraktuese. Sipas rrethanave, këto rregulla nuk do të jenë të detyrueshme, por fakultative. Ato mund të zbatohen nga operatorët ekonomikë që dëshirojnë të kërkojnë preferenca bazuar në këto rregulla, në vend që të bazohen në rregullat e Konventës.

Këto rregulla nuk synojnë të modifikojnë Konventën. Konventa do të mbetet në zbatim të plotë ndërmjet Palëve Kontraktuese të Konventës. Këto rregulla nuk do të ndryshojnë të drejtat dhe detyrimet e Palëve Kontraktuese sipas Konventës.

TITULLI I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Përkufizimet

Për qëllimet e këtyre rregullave:

a) “Palë Kontraktuese aplikuese” nënkupton një Palë Kontraktuese të Konventës PEM që përfshin këto rregulla në marrëveshjet e saj preferenciale dypalëshe tregtare me një Palë tjetër Kontraktuese të Konventës PEM dhe përfshin Palët e Marrëveshjes;

b) “kapituj”, “krerë” dhe “nënkrerë” nënkupton kapitujt, krerët dhe nënkrerët (kodet katër- ose gjashtëshifrore) të përdorura në nomenklaturën e cila përbën sistemin e harmonizuar të përshkrimit dhe kodimit të mallrave (“Sistemi i harmonizuar”), me ndryshimet në përputhje me rekomandimin e datës 26 qershor 2004, të Këshillit të Bashkëpunimit Doganor;

c) “i klasifikuar” nënkupton klasifikimin e një malli nën një krye të veçantë ose nënkrye të sistemit të harmonizuar;

d) “dërgesë” nënkupton produkte që ose:

i. janë dërguar njëkohësisht nga një eksportues te një marrës; ose

ii. janë të mbuluar me një dokument të vetëm transporti që mbulon dërgesën e tyre nga eksportuesi te marrësi ose, në mungesë të një dokumenti të tillë, me një faturë të vetme;

e) “autoritetet doganore të Palës ose Palës Kontraktuese aplikuese” për Bashkimin Evropian nënkupton çdo autoritet doganor të Shteteve Anëtare të Bashkimit Evropian;

f) “vlerë doganore” nënkupton vlerën e përcaktuar në përputhje me Marrëveshjen për zbatimin e nenit VII të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifat dhe Tregtinë të vitit 1994 (Marrëveshja e OBT-së për Vlerësimin Doganor);

g) “çmim fabrike/*ex-works*” nënkupton çmimin e paguar për produktin në fabrikën e prodhuesit në Palën në ndërmarrjen e së cilës është kryer punimi ose përpunimi i fundit, me kusht që çmimi të përfshijë vlerën e të gjitha materialeve të përdorura dhe të gjitha kostot e tjera të lidhura me prodhimin e tij, minus taksa të brendshme që janë shlyer ose mund të shlyhen kur produkti i marrë eksportohet. Kur punimi ose përpunimi i fundit i është nënkontraktuar një prodhuesi, termi “prodhues” i referohet ndërmarrjes që ka punësuar nënkontraktuesin.

Kur çmimi aktual i paguar nuk reflekton të gjitha kostot në lidhje me prodhimin e produktit, të cilat janë shkaktuar aktualisht te Pala, çmimi i fabrikës nënkupton shumën e të gjitha atyre kostove minus taksa të brendshme që janë shlyer ose mund të shlyhen kur produkti i marrë eksportohet;

h) “material i ndërkëmbyeshëm” ose “produkt i ndërkëmbyeshëm” nënkupton një material ose produkt që është i të njëjtit lloj dhe cilësi tregtare, me të njëjtat karakteristika teknike dhe fizike dhe që nuk mund të dallohen nga njëri-tjetri;

i) “mallra” nënkupton si materialin ashtu edhe produktin;

j) “prodhim” nënkupton çdo lloj punimi ose përpunimi, duke përfshirë montimin;

k) “material” nënkupton çdo përbërës, lëndë të parë, komponent ose pjesë etj., të përdorur në prodhimin e produktit;

l) “përmbajtje maksimale e materialeve joorigjinuese” nënkupton përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinuese, e cila lejohet në mënyrë që prodhimi të konsiderohet një punim ose përpunim i mjaftueshëm për t’i dhënë produktit statusin origjinues. Mund të shprehet si një përqindje e çmimit të fabrikës së produktit ose si një përqindje e peshës neto të këtyre materialeve të përdorura që përfshihen nën një grup të caktuar kapitujsh, kapitull, krye ose nënkrye;

m) “produkt” nënkupton produktin që prodhohet, edhe nëse është synuar për përdorim të mëvonshëm në një operacion tjetër prodhues;

n) “territor” përfshin territorin tokësor, ujërat e brendshme dhe detin territorial të një Pale;

o) “vlerë e shtuar” konsiderohet të jetë çmimi i fabrikës i produktit minus vlerën doganore të secilit prej materialeve të përfshirë që e kanë origjinën nga Palët e tjera Kontraktuese aplikuese me të cilat është i zbatueshëm kumulimi ose nëse vlera doganore nuk është e njohur ose nuk mund të vërtetohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në Palën eksportuese;

p) “vlerë e materialeve” nënkupton vlerën doganore në kohën e importimit të mallrave joorigjinues të përdorur ose, nëse kjo nuk është e njohur dhe nuk mund të vërtetohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në Palën eksportuese. Nëse duhet të përcaktohet vlera e materialeve origjinuese të përdorur, kjo pikë do të zbatohet *mutatis mutandis*.

TITULLI II PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE ORIGJINUESE”

Neni 2

Kërkesa të përgjithshme

Për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, produktet e mëposhtme konsiderohen si origjinuese në një Palë kur eksportohen te Pala tjetër:

a) produktet e përfutuara plotësisht në një Palë, brenda kuptimit të nenit 3;

b) produktet e përfutuara në një Palë që përfshijnë materiale që nuk janë përfutur plotësisht atje, me kusht që materiale të tilla t’i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm në atë Palë brenda kuptimit të nenit 4.

Neni 3

Produktet e përfuara plotësisht

1. Sa më poshtë konsiderohen si të përfuara plotësisht në një Palë kur eksportohen të Pala tjetër:

- a) produktet minerale dhe uji natyror i nxjerrë nga toka ose nga shtrati i detit të saj;
- b) bimë, përfshirë bimët ujore, dhe produktet vegjetale të rritura ose të korrura atje;
- c) kafshë të gjalla të lindura dhe të rritura atje;
- d) produktet nga kafshët e gjalla të rritura atje;
- e) produktet nga kafshët e therura të lindura dhe të rritura atje;

f) produktet e përfuara nga gjuetia ose peshkimi të kryera atje;

g) produkte të akuakulturës ku peshqit, krustacet, molusqet dhe jovertebrorë të tjerë ujorë lindin ose rriten atje nga vezë, larva, rasate ose kultivarë;

h) produkte peshkimi në det dhe produkte të tjera të marra nga deti jashtë çdo deti territorial nga anijet e saj;

i) produktet e realizuara në bordin e anijeve fabrika të saj ekskluzivisht nga produktet e përmendura në pikën “h”;

j) artikujt e përdorur të mbledhur atje, përshtaten vetëm për rikuperimin e lëndëve të para;

k) mbetjet dhe skrapit që rezultojnë nga operacionet e prodhimit të kryera atje;

l) produktet e nxjerra nga shtrati i detit ose nën shtrati i detit që ndodhet jashtë detit të tij territorial, por ku ka të drejta ekskluzive shfrytëzimi;

m) mallrat e prodhuara atje ekskluzivisht nga produktet e specifikuar në pikat “a” deri “l”.

2. Termat “anijet e saj” dhe “anijet fabrika të saj” përkatësisht në pikat “h” dhe “i”, të paragrafit 1, zbatohen përkatësisht vetëm për anijet dhe anijet fabrikë që plotësojnë secilën nga kërkesat e mëposhtme:

a) janë regjistruar në Palën eksportuese ose importuese;

b) lundrojnë nën flamurin e palës eksportuese ose importuese;

c) plotësojnë një nga kushtet e mëposhtme:

i. janë të paktën 50% në pronësi të shtetasve të Palës eksportuese ose importuese; ose

ii. zotërohen nga shoqëri, që:

- kanë selinë e tyre qendrore dhe vendin e tyre kryesor të biznesit në Palën eksportuese ose importuese; dhe

- janë të paktën 50% në pronësi të Palës eksportuese ose importuese ose enteve publike ose shtetasve të këtyre Palëve.

3. Për qëllimin e paragrafit 2, kur Pala eksportuese ose importuese është Bashkimi Evropian, kjo nënkupton Shtetet Anëtare të Bashkimit Evropian.

4. Për qëllimin e paragrafit 2, shtetet e EFTA-s do të konsiderohen si një Palë Kontraktuese aplikuese.

Neni 4

Punimi ose përpunimi i mjaftueshëm

1. Pa cenuar paragrafin 3 të këtij neni dhe nenin 6, produktet të cilat nuk janë përfuara tërësisht në një Palë, konsiderohen të jenë punuar ose përpunuar mjaftueshëm kur plotësohen kushtet e përcaktuara në listën në shtojcën II për mallrat në fjalë.

2. Nëse një produkt i cili ka marrë statusin origjinues në një Palë në përputhje me paragrafin 1, përdoret si material në prodhimin e një produkti tjetër, nuk do të merren parasysh materialet joorigjinues që mund të jenë përdorur në prodhimin e tij.

3. Përcaktimi nëse plotësohen kërkesat e paragrafit 1, kryhet për secilin produkt.

Megjithatë, kur rregulli përkatës bazohet në pajtueshmëri me një përmbajtje maksimale të materialeve joorigjinues, autoritetet doganore të Palëve mund të autorizojnë eksportuesit të llogarisin çmimin e fabrikës të produktit dhe vlerën e materialeve joorigjinues mbi një bazë mesatare, siç përcaktohet në paragrafin 4, në mënyrë që të merren parasysh luhatjet e kostove dhe normave valutore.

4. Kur zbatohet nënparagrafi i dytë i paragrafit 3, çmimi mesatar i fabrikës së produktit dhe vlera mesatare e materialeve joorigjinuese të përdorura do të llogariten përkatësisht në bazë të shumës së çmimeve të fabrikës të faturuara për të gjitha shitjet e të njëjtave produkte të kryera gjatë vitit fiskal paraardhës dhe të shumës së vlerës së të gjitha materialeve joorigjinuese të përdorura në prodhimin e të njëjtave produkte gjatë vitit fiskal paraardhës siç përcaktohet në Palën eksportuese,

ose, kur nuk janë të disponueshme shifrat për një vit të plotë fiskal, mund të përdoren ato të një periudhe më të shkurtër e cila nuk duhet të jetë më pak se tre muaj.

5. Eksportuesit që kanë zgjedhur llogaritjen mbi një bazë mesatare, do të zbatojnë vazhdimisht një metodë të tillë gjatë vitit pas vitit fiskal të përdorur si referencë, ose, kur është e nevojshme, gjatë vitit pas periudhës më të shkurtër të përdorur si referencë. Ata mund të pushojnë së zbatuari një metodë të tillë nëse, gjatë një viti të caktuar fiskal ose një periudhe më të shkurtër përfaqësuese prej jo më pak se tre muaj, ata vërejnë se nuk ka më luhajtje në kosto ose norma valutore që të justifikojnë përdorimin e një metode të tillë.

6. Mesataret e përmendura në paragrafin 4, do të përdoren si çmim fabrike dhe vlera e materialeve joorigjinues, përkatësisht, me qëllim të përcaktimit të pajtueshmërisë me përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinues.

Neni 5

Rregulli i tolerancës

1. Me anë të derogimit nga neni 4 dhe në bazë të paragrafëve 2 dhe 3, të këtij neni, materialet joorigjinues të cilat, sipas kushteve të përcaktuara në listën në shtojcën II, nuk do të përdoren në prodhimin e një produkti të caktuar, megjithatë mund të përdoren, me kusht që pesha e tyre totale neto ose vlera e llogaritur për produktin të mos tejkalojë:

a) 15% të peshës neto të produktit që përfshihet në kapitujt 2 dhe 4 deri 24, përveç produkteve të përpunuara të peshkimit të kapitullit 16;

b) 15% të çmimit të fabrikës të produktit për produkte të ndryshme nga ato të mbuluara nga pika “a”.

Ky paragraf nuk zbatohet për produktet që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 të sistemit të harmonizuar, për të cilat do të zbatohen tolerancat e përmendura në shënimet 6 dhe 7 të shtojcës I.

2. Paragrafi 1 i këtij neni nuk lejon të tejkalojë asnjë përqindje për përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinues, siç specifikohet në rregullat e përcaktuara në listën në shtojcën II.

3. Paragrafët 1 dhe 2, të këtij neni, nuk zbatohen për produktet e përfuara plotësisht në një Palë brenda kuptimit të nenit 3. Megjithatë, pa cenuar nenin 6 dhe nenin 9(1), toleranca e parashikuar në

ato dispozita do të zbatohet gjithsesi për produktin për të cilin rregulli i përcaktuar në listën në shtojcën II kërkon që materialet të cilat përdoren në prodhimin e atij produkti të jenë tërësisht të përfuara.

Neni 6

Punimi ose përpunimi i pamjaftueshëm

1. Pa cenuar paragrafin 2 të këtij neni, veprimet e mëposhtme konsiderohen të jenë punim ose përpunim i pamjaftueshëm për të dhënë statusin e një produkti origjinues, pavarësisht nëse kërkesat e nenit 4 janë përmbushur ose jo:

a) veprimet e ruajtjes për të garantuar që produktet të mbeten në gjendje të mirë gjatë transportit dhe magazinimit;

b) çmontimi dhe montimi i pakove;

c) larja, pastrimi; heqja e pluhurit, oksidit, vajit, bojës ose mbulesave të tjera;

d) hekurosja ose presimi i tekstileve;

e) veprime të thjeshta lyeje dhe lustrimi;

f) zhvoshkja dhe bluarja e pjesshme ose e plotë e orizit; lustrimi dhe glazura e drithërave dhe orizit;

g) veprimet për ngjyrosjen ose aromatizimin e sheqerit ose formimin e kokrrizave të sheqerit; bluarja e pjesshme ose e plotë e sheqerit kristal;

h) qërimi, heqja e bërthamave dhe lëvozhgave të frutave, arrove dhe perimeve;

i) mprehja, bluarja e thjeshtë ose prerja e thjeshtë;

j) sitja, shoshitja, ndarja, klasifikimi, kategorizimi, përpunimi (duke përfshirë përbërjen e grupeve të artikujve);

k) vendosja e thjeshtë në shishe, kanaçe, flakonë, çanta, arka, kuti, fiksime në kartonë ose dërrasa dhe të gjitha veprimet e tjera të thjeshta të ambalazhimit;

l) ngjitja ose printimi i markave, etiketave, logove dhe shenjave dalluese të tjera të ngjashme mbi produktet ose ambalazhimin e tyre;

m) përzierja e thjeshtë e produkteve, qofshin ose jo të llojeve të ndryshme;

n) përzierja e sheqerit me ndonjë material;

o) shtimi i thjeshtë i ujit ose hollimi ose dehidratimi ose çnatyrimi i produkteve;

p) montimi i thjeshtë i pjesëve të artikujve për të formuar një artikull të plotë ose çmontimi i produkteve në pjesë;

q) therja e kafshëve;

r) kombinimi i dy ose më shumë veprimeve të specifikuar në pikat “a” deri “q”.

2. Të gjitha veprimet e kryera në Palën eksportuese për një produkt të caktuar, do të merren parasysh kur përcaktohet nëse punimi ose përpunimi të cilit i nënshtrohet ai produkt, do të konsiderohet i pamjaftueshëm brenda kuptimit të paragrafit 1.

Neni 7

Kumulimi i origjinës

1. Pa cenuar nenin 2, produktet do të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese kur eksportohen në Palën tjetër, nëse ato janë përfshirë, duke përfshirë materiale origjinues në ndonjë Palë Kontraktuese aplikuese, përveç Palës eksportuese, me kusht që punimi ose përpunimi i kryer në Palën eksportuese të tejkalojë veprimet e përmendura në nenin 6. Nuk do të jetë e nevojshme që materiale të tilla t'i jenë nënshtroar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm.

2. Kur punimi ose përpunimi i kryer në Palën eksportuese nuk tejkalon veprimet e përmendura në nenin 6, produkti i përfshirë duke përfshirë materiale origjinues në ndonjë Palë tjetër Kontraktuese aplikuese, do të konsiderohet si origjinues në Palën eksportuese vetëm kur vlera e shtuar aty është më e madhe sesa vlera e materialeve të përdorura origjinues në ndonjë prej Palëve të tjera Kontraktuese aplikuese. Nëse ky nuk është rasti, produkti i përfshirë do të konsiderohet si origjinues në Palën Kontraktuese aplikuese, e cila llogarit vlerën më të lartë të materialeve origjinues të përdorura në prodhim në Palën eksportuese.

3. Pa cenuar nenin 2 dhe me përjashtimin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63, punimi ose përpunimi i kryer në një palë kontraktuese aplikuese, përveç Palës eksportuese, do të konsiderohet se është kryer në Palën eksportuese kur produktet e përfshira i nënshtrohen punimit ose përpunimit pasues në këtë Palë eksportuese.

4. Pa cenuar nenin 2, për produktet e përfshirë në kapitujt 50 deri 63 dhe vetëm për qëllime të tregtisë dypalëshe ndërmjet palëve, punimi ose përpunimi i kryer në palën importuese do të konsiderohet se është kryer në palën eksportuese kur produktet i nënshtrohen punimit ose përpunimit pasues në këtë Palë eksportuese.

Për qëllimet e këtij paragrafi, pjesëmarrësit në procesin e Stabilizim-Asociimit të Bashkimit Evropian dhe Republika e Moldavisë konsiderohen si një Palë Kontraktuese aplikuese.

5. Palët mund të zgjedhin të shtrijnë zbatimin e paragrafit 3 të këtij neni për importin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 në mënyrë të njëanshme. Një Palë që zgjedh një shtrirje të tillë do të njoftojë Palën tjetër dhe do të informojë Komisionin Evropian në përputhje me nenin 8(2).

6. Për qëllim të kumulimit brenda kuptimit të paragrafëve 3 deri 5 të këtij neni, produktet origjinues do të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese vetëm nëse punimi ose përpunimi i kryer atje tejkalon veprimet e përmendura në nenin 6.

7. Produktet origjinues në Palët Kontraktuese aplikuese të përmendura në paragrafin 1, të cilat nuk i nënshtrohen asnjë punimi ose përpunimi në Palën eksportuese, do të ruajnë origjinën e tyre nëse eksportohen në një nga Palët e tjera Kontraktuese aplikuese.

Neni 8

Kushtet për zbatimin e kumulimit të origjinës

1. Kumulimi i parashikuar në nenin 7 mund të zbatohet vetëm me kusht që:

a) një marrëveshje tregtare preferenciale në përputhje me nenin XXIV të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifën dhe Tregtinë 1994 (GATT) të jetë e zbatueshme ndërmjet Palëve Kontraktuese aplikuese të përfshira në marrjen e statusit origjinues dhe Palës Kontraktuese aplikuese të destinacionit; dhe

b) mallrat kanë marrë statusin origjinues duke zbatuar rregullat e origjinës identike me ato të dhëna në këto rregulla.

2. Njoftimet që tregojnë përmbushjen e kërkesave të nevojshme për të zbatuar kumulimin, do të publikohen në *Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian* (seria C) dhe në botimet zyrtare në Shqipëri, sipas procedurave të saj.

Kumulimi i parashikuar në nenin 7 do të zbatohet nga data e caktuar në ato njoftime.

Palët do t'i japin Komisionit Evropian hollësi të marrëveshjeve përkatëse të lidhura me Palët e tjera Kontraktuese aplikuese, duke përfshirë datat e hyrjes në fuqi të këtyre rregullave.

3. Prova e origjinës duhet të përfshijë deklaratën në anglisht “*CUMULATION APPLIED WITH*” (emri i Palës/Palëve Kontraktuese përkatëse aplikuese në gjuhën angleze) kur produktet pëftojnë statusin origjinues duke zbatuar kumulimin e origjinës në përputhje me nenin 7.

Në rastet kur një certifikatë qarkullimi EUR.1 përdoret si provë e origjinës, kjo deklaratë do të bëhet në kutinë 7 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

4. Palët mund të vendosin, për produktet e eksportuara tek ato që kanë marrë statusin origjinues në Palën eksportuese, duke zbatuar kumulimin e origjinës në përputhje me nenin 7, të heqin dorë nga detyrimi për të përfshirë në provën e origjinës, deklaratën e përmendur në paragrafin 3 të këtij neni⁴.

Palët njoftojnë Komisionin Evropian për këtë heqje dorë sipas nenit 8(2).

Neni 9

Njësia e kualifikimit

1. Njësia e kualifikimit për zbatimin e këtyre rregullave është produkti i veçantë që konsiderohet të jetë njësia bazë kur përcaktohet klasifikimi, duke përdorur nomenklaturën e sistemit të harmonizuar. Rezulton që:

a) kur një produkt i përbërë nga një grup ose grup artikujsh klasifikohet nën termat e sistemit të harmonizuar në një krye të vetëm, i tëri përbën njësinë e kualifikimit;

b) kur një dërgesë përbëhet nga një numër produktesh identike të klasifikuara në të njëjtin krye të sistemit të harmonizuar, secili artikull individual do të merret parasysh në zbatimin e këtyre rregullave.

2. Kur sipas rregullit të përgjithshëm 5 të sistemit të harmonizuar, ambalazhimi përfshihet me produktin për qëllime klasifikimi, ai do të përfshihet për qëllimet e përcaktimit të origjinës.

3. Aksesorët, pjesët e këmbimit dhe veglat e dërguara me një pjesë të pajisjes, makinerisë, aparatit ose mjetit që janë pjesë e pajisjes normale dhe të përfshira në çmimin e tij të fabrikës, do të

konsiderohen si një me pjesën e pajisjes, makinerisë, aparatit ose mjetit në fjalë.

Neni 10

Grupet

Grupet, siç përcaktohet në rregullin e përgjithshëm 3 të sistemit të harmonizuar, konsiderohen si origjinues kur të gjithë produktet përbërës janë origjinues.

Kur një grup është i përbërë nga produkte origjinues dhe joorigjinues, grupi në tërësi do të konsiderohet si origjinues, me kusht që vlera e produkteve joorigjinues të mos tejkalojë 15% të çmimit të fabrikës së grupit.

Neni 11

Elementet neutrale

Për të përcaktuar nëse një produkt është origjinues, nuk do të merret parasysh origjina e elementeve të mëposhtme që mund të përdoret në prodhimin e tij:

- a) energjia dhe lënda djegëse;
- b) impiantet dhe pajisjet;
- c) makinat dhe veglat;
- d) mallra të tjera që nuk hyjnë dhe nuk synojnë të hyjnë në përbërjen përfundimtare të produktit.

Neni 12

Ndarja e kontabilitetit

1. Nëse në punimin ose përpunimin e një produkti përdoren materiale origjinuese dhe joorigjinuese të ndërkëmbyeshme, operatorët ekonomikë mund të garantojnë menaxhimin e materialeve, duke përdorur metodën e ndarjes së kontabilitetit, pa i mbajtur materialet në stoqe të veçanta.

2. Operatorët ekonomikë mund të garantojnë menaxhimin e produkteve të ndërkëmbyeshme origjinuese dhe joorigjinuese të kreut 1701, duke përdorur metodën e ndarjes së kontabilitetit, pa i mbajtur produktet në stoqe të veçanta.

3. Palët mund të kërkojnë që zbatimi i ndarjes së kontabilitetit t'i nënshtrohet autorizimit paraprak nga autoritetet doganore. Autoritetet doganore mund të japin autorizimin në bazë të kushteve që ata i çmojnë të përshtatshme dhe do të monitorojnë përdorimin e autorizimit. Autoritetet

⁴ Palët bien dakord të heqin dorë nga detyrimi për të përfshirë në provën e origjinës deklaratën e përmendur në nenin 8(3).

doganore mund të tërheqin autorizimin sa herë që përfituesi nuk përdor siç duhet autorizimin në çfarëdo mënyre ose nuk përmbush ndonjë nga kushtet e tjera të përcaktuara në këto rregulla.

Nëpërmjet përdorimit të ndarjes së kontabilitetit duhet të garantohet që në çdo kohë, asnjë produkt tjetër të mos konsiderohet si “origjinues në Palën eksportuese” sesa do të kishte qenë rasti nëse do të ishte përdorur një metodë e ndarjes fizike të stokeve.

Metoda zbatohet dhe zbatimi i saj regjistrohët në bazë të parimeve të përgjithshme të kontabilitetit, të zbatueshme në Palën eksportuese.

4. Përfituesi i metodës së përmendur në paragrafët 1 dhe 2, lëshon ose aplikon për prova të origjinës për sasinë e produkteve që mund të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese. Me kërkesë të autoriteteve doganore, përfituesi duhet të sigurojë një deklaratë sesi janë menaxhuar sasi të.

TITULLI III KËRKESAT TERRITORIALE

Neni 13 Parimi i territorialitetit

1. Kushtet e përcaktuara në titullin II do të përmbushen pa ndërprerje në Palën e interesuar.

2. Nëse produktet origjinues të eksportuar nga një Palë në një shtet tjetër kthehen, ato do të konsiderohen si joorigjinues, përveç nëse mund të provohet sipas kërkesave të autoriteteve doganore që:

a) produktet e kthyera janë të njëjta me ato të eksportuara; dhe

b) nuk i janë nënshtruar ndonjë veprimi përtej çfarë është e nevojshme për t'i ruajtur ato në gjendje të mirë, ndërsa ndodhen në atë shtet ose ndërsa eksportohen.

3. Marrja e statusit origjinues në përputhje me kushtet e përcaktuara në titullin II, nuk do të ndikohet nga punimi ose përpunimi i kryer jashtë Palës eksportuese për materialet e eksportuara nga kjo Palë dhe më pas të riimportuara atje, me kusht që:

a) ato materiale të jenë përftuar tërësisht në Palën eksportuese ose t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit përtej veprimeve të përmendura në nenin 6 para se të eksportohen; dhe

b) mund të provohet sipas kërkesave të autoriteteve doganore, që:

i. produktet e riimportuara janë përftuar duke punuar ose përpunuar materialet e eksportuara; dhe

ii. vlera totale e shtuar e përftuar jashtë Palës eksportuese duke zbatuar këtë nen, nuk tejkalon 10% të çmimit të fabrikës së produktit përfundimtar për të cilin kërkohet statusi origjinues.

4. Për qëllimet e paragrafit 3 të këtij neni, kushtet për marrjen e statusit origjinues të përcaktuara në titullin II nuk do të zbatohen për punimin ose përpunimin e kryer jashtë Palës eksportuese. Megjithatë, kur në listën në shtojcën II, zbatohet një rregull që përcakton një vlerë maksimale për të gjitha materialet joorigjinues të përfshira në përcaktimin e statusit origjinues të produktit përfundimtar, vlera totale e materialeve joorigjinues të përfshira në territorin e Palës eksportuese, e marrë së bashku me vlerën totale të shtuar të përftuar jashtë kësaj Pale duke zbatuar këtë nen, nuk do të tejkalojë përqindjen e deklaruar.

5. Për qëllimet e zbatimit të paragrafëve 3 dhe 4, “vlera totale e shtuar” do të marrë në konsideratë të gjitha kostot që lindin jashtë Palës eksportuese, duke përfshirë vlerën e materialeve të trupëzuara atje.

6. Paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni nuk zbatohen për produktet që nuk plotësojnë kushtet e përcaktuara në listën në shtojcën II ose që mund të konsiderohen të punuara ose përpunuara mjaftueshëm, vetëm nëse zbatohet toleranca e përgjithshme e përcaktuar në nenin 5.

7. Çdo punim ose përpunim i llojit i mbuluar nga ky nen dhe i bërë jashtë Palës eksportuese, do të realizohet sipas regjimit të përpunimit pasiv ose regjimeve të ngjashme.

Neni 14 Mosndryshimi

1. Trajtimi preferencial i parashikuar sipas Marrëveshjes zbatohet vetëm për produktet që plotësojnë kërkesat e këtyre rregullave dhe të deklaruara për importim në një Palë, me kusht që ato produkte të jenë të njëjta me ato të eksportuara nga Pala eksportuese. Ato nuk do të ndryshohen, transformohen në ndonjë mënyrë ose nuk do t'i nënshtrohen veprimeve të tjera përveç ruajtjes së tyre në gjendje të mirë ose përveç shtimit ose ngjitjes së markave, etiketave, vulave ose ndonjë

dokumentacioni për të garantuar pajtueshmërinë me kërkesat e veçanta të brendshme të Palës importuese, të kryera sipas mbikëqyrjes doganore në vendin/et e tretë/a të transitit ose ndarjes përpara se të deklarohen për përdorim të brendshëm.

2. Magazini i produkteve ose dërgesave mund të kryhet, me kusht që të mbeten nën mbikëqyrje doganore në vendin/et e tretë/a të transitit.

3. Pa cenuar titullin V të kësaj shtojce, ndarja e dërgesave mund të kryhet, me kusht që të mbeten nën mbikëqyrje doganore në vendin/et e tretë/a të ndarjes.

4. Në rast dyshimi, Pala importuese mund të kërkojë nga importuesi ose përfaqësuesi i tij që të paraqesë në çdo kohë të gjitha dokumentet e duhura për të siguruar prova të pajtueshmërisë me këtë nen, të cilat mund të jepen nga ndonjë provë dokumentuese, dhe veçanërisht nga:

a) dokumente kontraktuese transporti të tilla si polica transporti detar;

b) dëshmi faktike ose konkrete bazuar në shënjimin ose numërtimin e pakove;

c) një vërtetim të mosmanipulimit të siguruar nga autoritetet doganore të shtetit/eve të transitit ose ndarjes ose ndonjë dokument tjetër që provon se mallrat kanë mbetur nën mbikëqyrjen doganore në shtetin/et e transitit ose ndarjes; ose

d) çdo dëshmi që lidhet me vetë mallrat.

Neni 15

Ekspozitat

1. Produktet origjinuese, të dërguara për ekspozim në një shtet tjetër, përveç atij me të cilin kumulimi është i zbatueshëm në përputhje me nenet 7 dhe 8, dhe të shitur pas ekspozitës për importim në një Palë, përfitojnë nga importimi nga Marrëveshja përkatëse, me kusht që të provohet në përputhje me kërkesat e autoriteteve doganore se:

a) një eksportues i ka dorëzuar këto produkte nga një Palë te shteti në të cilin mbahet ekspozita dhe i ka ekspozuar atje;

b) produktet janë shitur ose disponuar ndryshe nga ai eksportues te një person në një Palë tjetër;

c) produktet janë dorëzuar gjatë ekspozitës ose menjëherë më pas në shtetin në të cilin janë dërguar për ekspozim; dhe

d) produktet, që prej momentit kur janë dorëzuar për ekspozim, nuk janë përdorur për

ndonjë qëllim tjetër përveç demonstrimit në ekspozitë.

2. Prova e origjinës lëshohet ose nxirret në përputhje me titullin V të kësaj shtojce dhe u paraqitet normalisht autoriteteve doganore të Palës importuese. Emri dhe adresa e ekspozitës përcaktohen në të. Kur është e nevojshme, mund të kërkojen prova shtesë dokumentuese të kushteve në të cilat janë ekspozuar.

3. Paragrafi 1 zbatohet për çdo ekspozitë tregtare, industriale, bujqësore ose artizanale, panair apo shfaqje ose demonstrim publik i ngjashëm që nuk është organizuar për qëllime private në dyqane ose ambiente biznesi, me qëllim të shitjes së produkteve të huaja dhe gjatë të cilave produktet mbeten nën kontroll doganor.

TITULLI IV

RIKTHIMI I DETYRIMEVE DOGANORE OSE PËRJASHTIMI PREJ TYRE

Neni 16

Rikthimi i detyrimeve doganore ose përfshirja prej tyre

1. Materialet joorigjinuese të përdorura në prodhimin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 të sistemit të harmonizuar origjinuese në një Palë për të cilën është lëshuar ose bërë një provë origjine në përputhje me titullin V të kësaj shtojce, në Palën eksportuese nuk i nënshtrohen rikthimit ose përjashtimit nga detyrimet doganore të çfarëdo lloji.

2. Ndalimi në paragrafin 1 zbatohet për çdo rregullim për rimbursimin, faljen ose mospagimin, të pjesshëm ose të plotë, të detyrimeve doganore ose tarifave që kanë një efekt ekuivalent, të zbatueshme në Palën eksportuese për materialet e përdorura në prodhim, kur rimbursimi, falja ose mospagimi i tillë zbatohen, shprehimisht ose në fuqi, kur produktet e përfutura nga materialet në fjalë, eksportohen dhe jo kur ato mbahen atje për përdorim të brendshëm.

3. Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga një provë origjine, përgatitet për të paraqitur në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë se nuk është përfutur asnjë rikthim i detyrimeve doganore në lidhje me materialet joorigjinues të përdorura në prodhimin e produkteve në fjalë dhe se të gjitha

detyrimet doganore ose tarifat me efekt ekuivalent të zbatueshëm për materiale të tilla, aktualisht janë paguar.

4. Ndalimi në paragrafin 1 të këtij neni nuk zbatohet për tregtinë ndërmjet Palëve për produktet që kanë marrë statusin e origjinës, duke zbatuar kumulimin e origjinës të mbuluar nga nenet 7(4) ose (5).

TITULLI V DOKUMENTI I ORIGJINËS

Neni 17

Kërkesat e përgjithshme

1. Produktet me origjinë në njërën nga Palët, gjatë importimit të Pala tjetër, përfitojnë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje, pas paraqitjes së njëres prej provave të mëposhtme të origjinës:

a) një certifikatë qarkullimi EUR.1, modeli i të cilës paraqitet në shtojcën IV të kësaj shtojce;

b) në rastet e specifikuara në nenin 18(1), një deklaratë, e referuar më pas si “deklarata e origjinës” dhënë nga eksportuesi në një faturë, një njoftim dërgimi ose ndonjë dokument tjetër tregtar që përshkruan produktet në fjalë me detaje të mjaftueshme, për t’i mundësuar të identifikohen; teksti i deklaratës së origjinës paraqitet në shtojcën III të kësaj shtojce.

2. Pavarësisht nga paragrafi 1 i këtij neni, produktet origjinues brenda kuptimit të këtyre rregullave, në rastet e specifikuara në nenin 27, përfitojnë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje pa qenë e nevojshme të paraqitet ndonjë nga provat e origjinës të referuar në paragrafin 1 të këtij neni.

3. Pa cenuar paragrafin 1 të këtij neni, Palët mund të bien dakord që, për tregtinë preferenciale midis tyre, provat e origjinës të renditura në pikat “a” dhe “b”, të paragrafit 1, të zëvendësohen me deklaratat e origjinës të bëra nga eksportuesit e regjistruar në një bazë elektronike të të dhënave, në përputhje me legjislacionin e brendshëm të palëve.

Përdorimi i deklaratës së origjinës, e bërë nga eksportuesit e regjistruar në një bazë elektronike të të dhënave të rënë dakord nga dy ose më shumë Palë Kontraktuese aplikuese nuk do të pengojë përdorimin e kumulimit diagonal me Palët e tjera Kontraktuese aplikuese.

4. Për qëllimet e paragrafit 1, Palët mund të bien dakord të krijojnë një sistem që lejon provat e

origjinës të renditura në pikat “a” dhe “b” të paragrafit 1 të lëshohen në mënyrë elektronike dhe/ose dorëzohen në mënyrë elektronike.

5. Për qëllime të zbatimit të nenit 7, në rastin e zbatimit të nenit 8(4), eksportuesi në një Palë Kontraktuese aplikuese, që lëshon ose aplikon për një dokument origjine në bazë të një dokumenti tjetër të origjinës nga e cila është hequr dorë detyrimi për të përfshirë deklaratën e nenit 8(3), merr të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që janë përmbushur kushtet për të zbatuar kumulimin, dhe përgatitet për të paraqitur pranë autoriteteve doganore të gjitha dokumentet përkatëse.

Neni 18

Kushtet për bërjen e një deklarate origjine

1. Deklarata e origjinës si referuar në pikën “b” të nenit 17(1) mund të bëhet:

a) nga një eksportues i miratuar brenda kuptimit të nenit 19; ose

b) nga çdo eksportues për çdo ngarkesë që përbëhet nga një ose më shumë pako që përmbajnë produkte origjinues, vlera totale e të cilave nuk i kalon 6 000 euro.

2. Deklarata e origjinës mund të bëhet nëse produktet mund të konsiderohen se kanë origjinën nga një Palë Kontraktuese aplikuese dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

3. Eksportuesi që lëshon deklaratën e origjinës do të përgatitet të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore të Palës eksportuese, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë statusin origjinues të produkteve në fjalë, si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

4. Eksportuesi do të bëjë një deklaratë origjine duke e shtypur, vulosur ose printuar në faturë, njoftim dërgimi ose një dokument tjetër tregtar deklaratën, teksti i të cilës paraqitet në shtojcën III të kësaj shtojce, duke përdorur një nga versionet gjuhësore të përcaktuara në atë shtojcë dhe në përputhje me dispozitat e ligjit kombëtar të vendit eksportues. Nëse deklarata është e shkruar me dorë, ajo duhet të shkruhet me bojë me germa shtypi.

5. Deklaratat e origjinës duhet të kenë nënshkrimin origjinal të eksportuesit në dorëshkrim. Megjithatë, një eksportues i miratuar brenda kuptimit të nenit 19 nuk do të kërkohet të

nënshkruajë deklarata të tilla me kusht që ai t'u japë autoriteteve doganore të Palës eksportuese një angazhim me shkrim se ai pranon përgjegjësinë e plotë për çdo deklaratë origjinë, e cila e identifikon atë sikur të kishte qenë nënshkruar në dorëshkrim nga ai.

6. Deklarata e origjinës mund të bëhet nga eksportuesi kur eksportohen produktet me të cilat ajo lidhet ose pas eksportimit (“deklarata e origjinës retrospektive”) me kusht që të paraqitet në vendin importues brenda dy viteve pas importimit të produkteve me të cilat lidhet.

Kur ndarja e një ngarkese bëhet në përputhje me nenin 14(3) dhe me kusht që të respektohet i njëjti afat dy vjeçar, deklarata e origjinës retrospektive do të bëhet nga eksportuesi i miratuar i Palës eksportuese të produkteve.

Neni 19

Eksportuesi i miratuar

1. Autoritetet doganore të Palës eksportuese munden që, në varësi të kërkesave kombëtare, të autorizojnë çdo eksportues të vendosur në atë Palë (“eksportuesi i miratuar”) për të bërë deklaratat e origjinës pavarësisht nga vlera e produkteve në fjalë.

2. Eksportuesi që kërkon një autorizim të tillë duhet të ofrojë, sipas kërkesave së autoriteteve doganore, të gjitha garancitë e nevojshme për të verifikuar statusin origjinues së produkteve si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

3. Autoritetet doganore do t'i japin eksportuesit të miratuar një numër autorizimi doganor, i cili do të paraqitet në deklaratën e origjinës.

4. Autoritetet doganore do të verifikojnë përdorimin e duhur të autorizimit. Ato mund ta tërheqin autorizimin nëse eksportuesi i miratuar nuk e përdor si duhet dhe do të veprojnë në këtë mënyrë nëse eksportuesi i miratuar nuk ofron më garancitë e referuara në paragrafin 2.

Neni 20

Procedura për lëshimin e certifikatës së qarkullimit EUR.1

1. Certifikata e qarkullimit EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet doganore të Palës eksportuese sipas kërkesës që është bërë me shkrim nga eksportuesi

ose, nën përgjegjësinë e eksportuesit, nga përfaqësuesi i tij i autorizuar.

2. Për këtë qëllim, eksportuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet të plotësojë certifikatën e qarkullimit EUR.1 dhe formularin e aplikimit, ekzemplarët e të cilave paraqiten në shtojcën IV të kësaj shtojce. Këta formularë do të plotësohen në njërën nga gjuhët në të cilat është hartuar Marrëveshja dhe në përputhje me dispozitat e ligjit kombëtar të vendit eksportues. Nëse plotësimi i formularëve bëhet me shkrim dore, ato do të plotësohen me bojë me germa shtypi. Përshkrimi i produkteve duhet të jepet në kutinë e rezervuar për këtë qëllim, pa lënë asnjë rresht bosh. Kur kutia nuk është e mbushur plotësisht, një vijë horizontale duhet të vendoset poshtë rreshtit të fundit të përshkrimit, duke përshkruar hapësirën boshë.

3. Certifikata e qarkullimit EUR.1 duhet të përmbajë deklaratën në anglisht “TRANSITIONAL RULES” në kutinë 7.

4. Eksportuesi që aplikon për lëshimin e një certifikatë qarkullimi EUR.1 do të jetë i përgatitur të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore të Palës eksportuese ku është lëshuar certifikata e qarkullimit EUR.1, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë statusin origjinues të produkteve në fjalë, si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

5. Certifikata e origjinës EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet kompetente të Palës eksportuese, nëse produktet në fjalë mund të konsiderohen si produkte origjinues dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

6. Autoritetet doganore që lëshojnë certifikata qarkullimi EUR.1 do të ndërmarrin çdo hap të nevojshëm për të verifikuar statusin origjinues të produkteve dhe përmbushjen e kërkesat e tjera të këtyre rregullave. Për atë qëllim, ata do të kenë të drejtë të kërkojnë ndonjë provë dhe të kryejnë çdo kontroll të llogarive të eksportuesit ose ndonjë kontroll tjetër që konsiderohet i përshtatshëm. Ata, gjithashtu, duhet të sigurojnë që formularët e përmendur në paragrafin 2 të këtij neni janë plotësuar siç duhet. Në veçanti, ata do të kontrollojnë nëse hapësira e rezervuar për përshkrimin e produkteve është plotësuar në mënyrë të tillë që të përjashtojë të gjitha mundësitë e shtesave mashtruese.

7. Data e lëshimit të certifikatës së qarkullimit EUR.1 do të tregohet në Kutinë 11 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

8. Certifikata e qarkullimit EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet doganore dhe do të vihet në dispozicion të eksportuesit sapo eksportimi aktual është kryer ose siguruar.

Neni 21

Certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues

1. Pavarësisht nga neni 20(8), certifikata e qarkullimit EUR.1 mund të lëshohet pas eksportimit të produkteve me të cilat lidhet nëse:

a) nuk është lëshuar në kohën e eksportimit për shkak të gabimeve ose mosveprimeve të pavullnetshme ose rrethanave të veçanta;

b) është treguar sipas kërkesës së autoriteteve doganore se është lëshuar një certifikatë qarkullimi EUR.1 por nuk është pranuar gjatë importimit për arsye teknike;

c) destinacioni përfundimtar i produkteve në fjalë nuk ishte i njohur në kohën e eksportimit dhe ishte përcaktuar gjatë transportimit ose magazinimit të tyre dhe më pas ndarjes së mundshme të dërgesave në përputhje me nenin 14 (3);

d) certifikata e qarkullimit EUR.1 ose EUR. MED është lëshuar në përputhje me rregullat e Konventës PEM për produktet që, gjithashtu, janë origjinuese sipas këtyre rregullave. Eksportuesi do të ndërmarrë të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që kushtet e zbatimit të kumulimit janë përmbushur dhe përgatitet të paraqesë pranë autoriteteve doganore të gjitha dokumentet përkatëse që provojnë se produkti është origjinues sipas këtyre rregullave;

e) certifikata e qarkullimit EUR.1 është lëshuar në bazë të zbatimit të nenit 8(4) dhe zbatimi i nenit 8(3) kërkohet gjatë importimit në një Palë tjetër Kontraktuese aplikuese.

2. Për zbatimin e paragrafit 1, në aplikimin e tij eksportuesi duhet të tregojë vendin dhe datën e eksportit të produkteve me të cilat lidhet certifikata e qarkullimit EUR.1, dhe të tregojë arsyet e kërkesës së tij.

3. Autoritetet doganore mund të lëshojnë certifikatë qarkullimi EUR.1 me efekt prapaveprues brenda dy viteve nga data e eksportimit dhe vetëm

pasi të verifikojnë që informacioni i dhënë në aplikimin e eksportuesit përputhet me atë në skedarin përkatës.

4. Pavarësisht nga neni 20(3), certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues do të miratohen me frazën vijuese në anglisht: “ISSUED RETROSPECTIVELY”.

5. Miratimi i përmendur në paragrafin 4 do të vendoset në kutinë 7 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

Neni 22

Lëshimi i një certifikate dublikatë qarkullimi EUR. 1

1. Në rast të vjedhjes, humbjes ose shkatërrimit të certifikatës së qarkullimit EUR.1, eksportuesi mund t’u kërkojë autoriteteve doganore që e kanë lëshuar atë të lëshojnë një dublikatë të nxjerrë në bazë të dokumenteve të eksportit që ata posedojnë.

2. Pavarësisht nga neni 20(3), dublikata e lëshuar në përputhje me paragrafin 1, të këtij neni, do të miratohet me fjalën vijuese në anglisht: “DUPLICATE”.

3. Miratimi i përmendur në paragrafin 2 do të futet në kutinë 7 të certifikatës dublikatë të qarkullimit EUR.1.

4. Dublikata, e cila do të mbajë datën e lëshimit të certifikatës origjinale të qarkullimit EUR.1, do të hyjë në fuqi që nga ajo datë.

Neni 23

Vlefshmëria e provës së origjinës

1. Prova e origjinës do të jetë e vlefshme për dhjetë muaj nga data e lëshimit ose e bërjes në Palën eksportuese dhe do të paraqitet brenda asaj periudhe pranë autoriteteve doganore të Palës importuese.

2. Provat e origjinës të cilat dorëzohen pranë autoriteteve doganore të Palës importuese pas periudhës së vlefshmërisë të përmendur në paragrafin 1, mund të pranohen për qëllimin e aplikimit të preferencave tarifore, ku mosdorëzimi i atyre dokumenteve deri në datën përfundimtare të caktuar është për shkak të rrethanave të jashtëzakonshme.

3. Në raste të tjera të paraqitjes me vonesë, autoritetet doganore të Palës importuese mund të pranojnë provat e origjinës kur produktet janë

paraqitur në doganë përpara datës përfundimtare të përmendur.

Neni 24 Zonat e lira

1. Palët do të ndërmarrin të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që produktet e tregtuara nën mbulimin e provës së origjinës, të cilat gjatë transportit përdorin një zonë të lirë të vendosur në territorin e tyre, të mos zëvendësohen nga mallra të tjerë dhe të mos i nënshtrohen trajtimit përveç veprimeve normale të projektuara për të parandaluar përkeqësimin e tyre.

2. Me përjashtim nga paragrafi 1, kur produktet origjinues në një Palë Kontraktuese aplikuese importohen në një zonë të lirë nën mbulimin e provës së origjinës dhe i nënshtrohen trajtimit ose përpunimit, prova e re e origjinës mund të lëshohet ose të nxirret, nëse trajtimi ose përpunimi i kryer përputhet me dispozitat e këtyre rregullave.

Neni 25 Kërkesat për importimin

Provat e origjinës do t'i paraqiten autoriteteve doganore të Palës importuese në përputhje me procedurat e zbatueshme në atë Palë.

Neni 26 Importimi me këste

Kur, me kërkesë të importuesit dhe në varësi të kushteve të përcaktuara nga autoritetet doganore të Palës importuese, produktet e çmontuara ose të jo të montuara brenda kuptimit të rregullit të përgjithshëm 2(a) për interpretimin e sistemit të harmonizuar që përfshihet në seksionet XVI dhe XVII ose krerët 7308 dhe 9406 importohen me këste, prova e vetme e origjinës për produkte të tilla duhet të paraqitet pranë autoriteteve doganore gjatë importimit të kështit të parë.

Neni 27 Përjashtimi nga prova e origjinës

1. Produktet e dërguara si pako të vogla nga persona privatë te persona privatë ose që bëjnë pjesë në bagazhet personale të udhëtarëve do të pranohen si produkte origjinuese pa qenë e

nevojshme të paraqitet provë origjine, me kusht që këto produkte të mos importohen për tregti, të jenë deklaruar se plotësojnë kërkesat e këtyre rregullave dhe kur nuk ka dyshim për vërtetësinë e një deklarate të tillë.

2. Importet nuk do të konsiderohen si importime për qëllime tregtie nëse plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme:

a) importet janë rastësore;

b) produktet e importuara janë vetëm për përdorim personal të marrësve, udhëtarëve ose familjeve të tyre;

c) nga natyra dhe sasia e produkteve është e qartë që nuk kanë asnjë qëllim tregtie.

3. Vlera totale e atyre produkteve nuk duhet të kalojë 500 euro në rastin e pakove të vogla ose 1200 euro në rastin e produkteve që janë pjesë e bagazheve personale të udhëtarëve.

Neni 28 Mospërputhjet dhe gabimet formale

1. Zbulimi i mospërputhjeve të lehta midis deklaratave të bëra në provën e origjinës dhe atyre të bëra në dokumentet e paraqitura në zyrën doganore për qëllimin e kryerjes së formaliteteve për importimin e produkteve nuk e bën domosdoshmërisht të pavlefshme provën e origjinës nëse vërtetohet se ai dokument korrespondon me produktet e paraqitura.

2. Gabimet formale të dukshme, siç janë gabimet e shtypit në një provë origjine, nuk sjellin refuzimin e dokumenteve të referuara në paragrafin 1 të këtij neni nëse ato gabime nuk janë të tilla që krijojnë dyshime në lidhje me korrektësinë e deklaratave të bëra në ato dokumente.

Neni 29 Deklaratat e furnitorit

1. Kur lëshohet një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose bëhet një deklaratë origjine te një Palë për produktet origjinues, në prodhimin e të cilave kanë qenë mallra që vijnë nga një Palë tjetër Kontraktuese aplikuese, të cilat i janë nënshtuar punimit ose përpunimit atje pa marrë statusin preferencial të origjinës, janë përdorur në përputhje me nenin 7(3) ose nenin 7(4), duhet të merret parasysh deklarata e furnitorit e dhënë për ato mallra në përputhje me këtë nen.

2. Deklarata e furnitorit e referuar në paragrafin 1 shërben si provë e punimit ose përpunimit të bërë te një Palë Kontraktuese aplikuese nga mallrat në fjalë për qëllimin e përcaktimit nëse produktet në prodhimin e të cilave përdoren ato mallra, mund të konsiderohen si produkte origjinues në Palën eksportuese dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

3. Deklarata e veçantë e furnitorit, përveç në rastet e përmendura në paragrafin 4, duhet të bëhet nga furnitori për çdo dërgesë të mallrave në formën e përshkruar në shtojcën VI në një fletë bashkëngjitur faturës, njoftimit të dërgimit ose ndonjë dokumenti tjetër tregtar që përshkruan mallrat në fjalë me detaje të mjaftueshme për të bërë të mundur identifikimin e tyre.

4. Kur një furnitor furnizon rregullisht një klient të veçantë me mallra për të cilat punimi ose përpunimi i bërë te një Palë Kontraktuese aplikuese pritet të mbetet i qëndrueshëm për një periudhë kohe, ai mund të sigurojë një deklaratë të vetme furnitori për të mbuluar dërgesat vijuese të atyre mallrave (“deklarata afatgjatë e furnitorit”). Deklarata afatgjatë e furnitorit normalisht mund të jetë e vlefshme për një periudhë deri në dy vjet nga data e nxjerrjes së deklaratës. Autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata përcaktojnë kushtet nën të cilat mund të pranohen periudha më të gjata vlefshmërie. Deklarata afatgjatë e furnitorit bëhet nga furnitori në formën e përshkruar në shtojcën VII dhe përshkruan mallrat në fjalë me detaje të mjaftueshme për t'i mundësuar identifikimin e tyre. Ajo i sigurohet klientit në fjalë përpara se të pajiset me dërgesën e parë të mallrave të mbuluara nga ajo deklaratë ose së bashku me dërgesën e tij të parë. Furnitori duhet të informojë klientin e tij menjëherë nëse deklarata afatgjatë e furnitorit nuk është më e zbatueshme për mallrat e furnizuara.

5. Deklaratat e furnitorit të përmendura në paragrafët 3 dhe 4, të këtij neni, shtypen ose printohen duke përdorur një nga gjuhët e Marrëveshjes, në përputhje me ligjin kombëtar të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata, dhe kanë nënshkrimin origjinal të furnitorit. Deklarata mund të jetë e shkruar me dorë; në një rast të tillë, duhet të shkruhet me bojë me germa shtypi.

6. Furnitori që bën një deklaratë duhet të jetë i përgatitur të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të

autoriteteve doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë se informacioni i dhënë në atë deklaratë është i saktë.

Neni 30

Shumat e shprehura në euro

1. Për qëllime të zbatimit të pikës “b” të nenit 18(1) dhe nenit 27(3) në rastet kur produktet faturohen në një monedhë tjetër përveç euros, shumat në monedhat kombëtare të Palëve, të barasvlershme me shumat e shprehura në euro caktohen çdo vit nga secili prej vendeve të interesuara.

2. Një dërgesë përfiton nga pika “b” e nenit 18(1) ose nenit 27(3) duke iu referuar monedhës në të cilën është hartuar fatura, në përputhje me shumën e përcaktuar nga vendi në fjalë.

3. Shumat që do të përdoren në çdo monedhë të caktuar vendase janë të barasvlershme në atë monedhë me shumat e shprehura në euro në ditën e parë të punës së tetorit. Shumat i komunikohen Komisionit Evropian deri në datën 15 tetor dhe zbatohen nga 1 janari i vitit vijues. Komisioni Evropian do të njoftojë të gjitha vendet e interesuara për shumat përkatëse.

4. Një Palë mund të rrumbullakosë më lart ose më poshtë shumën që rezulton nga konvertimi i një shume të shprehur në euro në monedhën e saj vendase. Shuma e rrumbullakosur mund të mos ndryshojë nga shuma që rezulton nga konvertimi me më shumë se 5%. Një Palë mund të mbajë të pandryshuar ekuivalentin e saj të monedhës kombëtare të një shume të shprehur në euro nëse, në kohën e rregullimit vjetor të parashikuar në paragrafin 3, këmbimi i asaj shume, para çdo rrumbullakimi, rezulton në një rritje prej më pak se 15% në ekuivalentin e monedhës kombëtare. Ekuivalenti i monedhës kombëtare mund të mbahet i pandryshuar nëse konvertimi do të rezultonte në një pakësim në atë vlerë ekuivalente.

5. Shumat e shprehura në euro rishikohen nga Këshilli i Stabilizim-Asociimit me kërkesë të një Pale. Gjatë kryerjes së këtij rishikimi, Këshilli i Stabilizim-Asociimit konsideron dëshirën e ruajtjes së efekteve të kufijve në fjalë në terma realë. Për atë qëllim, ai mund të vendosë të modifikojë shumat e shprehura në euro.

TITULLI VI
PARIMET E BASHKËPUNIMIT
DHE TË DHËNAT DOKUMENTUESE

Neni 31

Të dhënat dokumentuese, ruajtja e provave të origjinës dhe dokumenteve mbështetëse

1. Një eksportues i cili ka bërë një deklaratë origjine ose ka aplikuar për një certifikatë qarkullimi EUR.1 mban një kopje fizike ose një version elektronik të atyre dokumenteve të origjinës dhe të gjitha dokumentet që mbështesin statusin origjinues së produktit, për të paktën tre vjet nga data e lëshimit ose e bërjes së deklaratës së origjinës.

2. Furnitori që bën një deklaratë furnitori mban kopje të deklaratës dhe të të gjitha faturave, njoftimeve të dërgimit ose dokumenteve të tjera tregtare të cilave u bashkëngjitet kjo deklaratë, si dhe dokumenteve të referuara në nenin 29(6), për të paktën tre vjet.

Furnitori që nxjerr një deklaratë të furnitorit afatgjatë mban kopjet e deklaratës dhe të të gjitha faturave, njoftimeve të dërgimit ose dokumenteve të tjera tregtare në lidhje me mallrat e mbuluara nga ajo deklaratë dërguar klientit në fjalë, si dhe dokumenteve të referuara në nenin 29(6), për të paktën tre vjet. Kjo periudhë fillon nga data e skadimit të vlefshmërisë së deklaratës afatgjatë të furnitorit.

3. Për qëllimet e paragrafit 1 të këtij neni, dokumentet që mbështesin statusin origjinues, ndër të tjera, janë si më poshtë:

a) dëshmi e drejtpërdrejtë e proceseve të kryera nga eksportuesi ose furnitori për të përfutur produktin, të përfshira, për shembull, në llogaritë e tij ose llogari-mbajtjen e brendshme;

b) dokumentet që provojnë statusin origjinues të materialeve të përdorura, të lëshuara ose të nxjerra të Pala përkatëse Kontraktuese aplikuese në përputhje me legjislacionin e saj kombëtar;

c) dokumentet që provojnë punimin ose përpunimin e materialeve të Pala përkatëse, të bëra ose të lëshuara tek ajo Palë, në përputhje me legjislacionin e saj kombëtar;

d) deklaratat e origjinës ose certifikatat e qarkullimit EUR.1, që provojnë statusin origjinues së materialeve të përdorura, të nxjerra ose të lëshuara të Palës, në përputhje me këto rregulla;

e) provat e duhura në lidhje me punimin ose përpunimin e kryer jashtë palëve duke zbatuar nenet 13 dhe 14, duke provuar përmbushjen e kërkesave të atyre neneve.

4. Autoritetet doganore të Palës eksportuese që lëshon certifikata qarkullimi EUR.1 mbajnë formularin e aplikimit referuar në nenin 20 (2), për të paktën tre vjet.

5. Autoritetet doganore të Palës importuese mbajnë deklaratat e origjinës dhe certifikatat e qarkullimit EUR.1, që u janë dorëzuar, për të paktën tre vjet.

6. Deklaratat e furnitorit që provojnë punimin ose përpunimin e kryer të një Palë Kontraktuese aplikuese nga materialet e përdorura, të nxjerra tek ajo palë kontraktuese aplikuese, trajtohen si një dokument i referuar në nenet 18(3), 20(4) dhe 29(6) të përdorur me qëllim për të provuar se produktet e mbuluara nga një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose një deklaratë origjine mund të konsiderohen si produkte me origjinë tek ajo Palë Kontraktuese aplikuese dhe të përmbushë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

Neni 32

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Kur lindin mosmarrëveshje në lidhje me procedurat e verifikimit sipas neneve 34 dhe 35, ose në lidhje me interpretimin e kësaj shtojce, të cilat nuk mund të zgjidhen midis autoriteteve doganore që kërkojnë verifikimin dhe autoriteteve doganore përgjegjëse për kryerjen e verifikimit, ato i paraqiten Këshillit të Stabilizim-Asociimit.

Në të gjitha rastet, zgjidhja e mosmarrëveshjeve ndërmjet importuesit dhe autoriteteve doganore të Palës importuese bëhet në përputhje me legjislacionin e atij vendi.

TITULLI VII
BASHKËPUNIMI ADMINISTRATIV

Neni 33

Njoftimi dhe bashkëpunimi

1. Autoritetet doganore të Palëve i komunikojnë njëra-tjetrës specimenet e gjurmëve të vulave të përdorura në zyrtat e tyre doganore për lëshimin e certifikatave të qarkullimit EUR.1, modelet e numrave të autorizimit të dhënë eksportuesve të

miratuar dhe adresat e autoriteteve doganore përgjegjëse për verifikimin e atyre certifikatave dhe deklaratave të origjinës.

2. Për të siguruar zbatimin e duhur të këtyre rregullave, Palët ndihmojnë njëra-tjetrën, përmes autoriteteve doganore kompetente, për kontrollin e origjinalitetit të certifikatave të qarkullimit EUR.1, deklaratave të origjinës, deklaratave të furnitorit dhe korrektësinë e informacionit të dhënë në ato dokumente.

Neni 34

Verifikimi i provave të origjinës

1. Verifikimet vijuese të provave të origjinës do të kryhen në mënyrë të rastësishme ose sa herë që autoritetet doganore të Palës importuese kanë dyshime të arsyeshme në lidhje me vërtetësinë e dokumenteve të tilla, statusin origjinues të produkteve në fjalë ose përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

2. Kur ato bëjnë kërkesë për verifikim vijues, autoritetet doganore të Palës importuese do të kthejnë certifikatën e qarkullimit EUR.1 dhe faturën, nëse është dorëzuar, deklaratën e origjinës, ose një kopje të këtyre dokumenteve, tek autoritetet doganore të Palës eksportuese duke dhënë, sipas rastit, arsyet për kërkesën për verifikim. Çdo dokument dhe informacion i marrë që sugjeron se informacioni i dhënë në provën e origjinës është i pasaktë do të përcillet në mbështetje të kërkesës për verifikim.

3. Verifikimi do të kryhet nga autoritetet doganore të Palës eksportuese. Për atë qëllim, ato do të kenë të drejtë të kërkojnë prova dhe të kryejnë kontrole të llogarive të eksportuesit ose kontrole të tjera që konsiderohen të përshtatshme.

4. Nëse autoritetet doganore të Palës importuese vendosin të pezullojnë dhënien e trajtimit preferencial për produktet në fjalë, ndërsa presin rezultatet e verifikimit, lëshimi i produkteve do t'i ofrohet importuesit sipas çdo mase paraprake që gjykohet e nevojshme.

5. Autoritetet doganore që kërkojnë verifikimin do të informohen për rezultatet e tyre sa më shpejt të jetë e mundur. Këto rezultate do të tregojnë qartë nëse dokumentet janë autentike dhe nëse produktet në fjalë mund të konsiderohen si produkte me origjinë nga njëra nga Palët dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

6. Nëse në rast dyshimesh të arsyeshme nuk ka asnjë përgjigje brenda dhjetë muajve nga data e kërkesës së verifikimit ose nëse përgjigja nuk përmban informacion të mjaftueshëm për të përcaktuar vërtetësinë e dokumentit në fjalë ose origjinën e vërtetë të produkteve, autoritetet doganore kërkuese do të refuzojnë të drejtën për preferencat, përveç në rrethana të jashtëzakonshme.

Neni 35

Verifikimi i deklaratave të furnitorit

1. Verifikimet e mëvonshme të deklaratave të furnitorit ose deklaratave afatgjata të furnitorit, mund të kryhen në mënyrë të rastësishme ose sa herë që autoritetet doganore të një Pale, ku deklarata të tilla janë marrë parasysh për të lëshuar një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose për të bërë një deklaratë origjine, kanë dyshime të arsyeshme për sa i përket vërtetësisë së dokumentit ose korrektësisë së informacionit të dhënë në atë dokument.

2. Për qëllimet e zbatimit të dispozitave të paragrafit 1, autoritetet doganore të Palës të referuara në paragrafin 1, do të kthejnë deklaratën e furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit dhe faturën/at, njoftimet e dërgimit ose ndonjë dokument/e tjetër tregtar, në lidhje me mallrat e mbuluara nga një deklaratë e tillë, tek autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku është bërë deklarata, duke dhënë, kur është e përshtatshme, arsyet e përmbajtjes ose formës së kërkesës për verifikim.

Ata do të përcjellin, në mbështetje të kërkesës për verifikim vijues, dokumentet dhe informacionet e marra, të cilat sugjerojnë se informacioni i dhënë në deklaratën e furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit është i pasaktë.

3. Verifikimi do të kryhet nga autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku është bërë deklarata e furnitorit ose deklarata afatgjatë e furnitorit. Për atë qëllim, ata kanë të drejtë të kërkojnë prova dhe të kryejnë kontroll të llogarive të furnitorit ose kontrole të tjera që ato i konsiderojnë të përshtatshme.

4. Autoritetet doganore që kërkojnë verifikimet do të informohen për rezultatet e tyre sa më shpejt të jetë e mundur. Këto rezultate do të tregojnë qartë nëse informacioni i dhënë në deklaratën e

furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit është i saktë dhe u mundëson atyre të përcaktojnë nëse dhe deri në çfarë mase një deklaratë e tillë mund të merret parasysh për lëshimin e një certificate qarkullimi EUR.1 ose për bërjen e një deklarate origjine.

Neni 36
Penalitetet

Secila Palë do të parashikojë vendosjen e ndëshkimeve penale, civile ose administrative për shkelje të legjislacionit të saj kombëtar në lidhje me këto rregulla.

TITULLI VIII
ZBATIMI I SHTOJCËS A

Neni 37
Zona Ekonomike Evropiane

Mallrat me origjinë nga Zona Ekonomike Evropiane (ZEE) brenda kuptimit të protokollit 4 të Marrëveshjes për Zonën Ekonomike Evropiane do të konsiderohen me origjinë nga Bashkimi Evropian, Islanda, Lihtenshtajni ose Norvegjia ("Palët e ZEE-së") kur eksportohen përkatësisht nga Bashkimi Evropian, Islanda, Lihtenshtajni ose Norvegjia në Shqipëri, me kusht që marrëveshjet e tregtisë së lirë duke përdorur këto rregulla të jenë të zbatueshme midis Shqipërisë dhe Palëve të ZEE-së.

Neni 38
Lihtenshtajni

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Lihtenshtajni, për shkak të bashkimit doganor midis Zvicrës dhe Lihtenshtajnit, do të konsiderohet me origjinë nga Zvicra.

Neni 39
Republika e San-Marinos

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Republika e San-Marinos, për shkak të bashkimit doganor midis Bashkimit Evropian dhe Republikës së San-Marinos do të konsiderohet si origjinues në Bashkimin Evropian.

Neni 40
Principata e Andorrës

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Principata e Andorrës i klasifikuar në kapitujt 25 deri 97 të sistemit të harmonizuar, për shkak të bashkimit doganor midis Bashkimit Evropian dhe Principatës së Andorrës, do të konsiderohet se ka origjinën në Bashkimin Evropian.

Neni 41
Ceuta dhe Melilla

1. Për qëllimet e zbatimit të këtyre rregullave, termi "Bashkimi Evropian" nuk do të përfshijë Ceuta dhe Melilla.

2. Produktet me origjinë nga Shqipëria, kur importohen në Ceuta ose Melilla, do të gëzojnë në të gjitha aspektet të njëjtin regjim doganor me atë që zbatohet për produktet me origjinë në territorin doganor të Bashkimit Evropian sipas protokollit 2 të aktit të aderimit të Mbretërisë së Spanjës dhe Republikës Portugeze dhe rregullimet të traktatit⁵. Shqipëria do t'u japë importeve të produkteve të mbuluara nga Marrëveshja përkatëse dhe me origjinë nga Ceuta dhe Melilla të njëjtin regjim doganor me atë që u jepet produkteve të importuara nga dhe me origjinë në Bashkimin Evropian.

3. Për qëllimet e paragrafit 2 të këtij neni në lidhje me produktet me origjinë nga Ceuta dhe Melilla, këto rregulla do të zbatohen *mutatis mutandis* sipas kushteve të përcaktuara në shtojcën V.

SHTOJCA 1
SHËNIME SHPJEGUESE PËR LISTËN NË
SHTOJCËN II

Shënimi 1. Informacion i përgjithshëm

Lista përcakton kushtet e domosdoshme që të gjitha produktet të konsiderohen si mjaftueshëm të punuara ose përpunuara brenda kuptimit të nenit 4 të titullit II të kësaj shtojce. Janë katër lloje të ndryshme rregullash, të cilat ndryshojnë sipas produktit:

a) përmes punimit ose përpunimit, nuk tejkalohet përmbajtja maksimale e materialeve joorigjinuese;

⁵ 1. FZ EC L 302, 15.11.1985, f. 23.

b) përmes punimit ose përpunimit, kreu i sistemit të harmonizuar 4-shifror ose nënkreu i sistemit të harmonizuar 6-shifror i produkteve të prodhuara bëhet i ndryshëm nga kreu i sistemit të harmonizuar 4-shifror ose nënkreu 6-shifror i materialeve përkatëse të përdorura;

c) kryhet një veprim specifik punimi ose përpunimi;

d) punimi ose përpunimi kryhet me materiale të caktuara të përfutuara tërësisht.

Shënimi 2. Struktura e listës

2.1 Dy kolonat e para në listë përshkruajnë produktin e përfutur. Kolona 1 jep numrin e kreut ose numrin e kapitullit të përdorur në sistemin e harmonizuar dhe kolona 2 jep përshkrimin e mallrave të përdorura në atë sistem për atë krye ose kapitull. Për secilën hyrje në dy kolonat e para, një rregull përcaktohet në kolonën 3. Kur, në disa raste, shënimi në kolonën 1 paraprihet nga një “ex”, kjo nënkupton që rregullat në kolonën 3 zbatohen vetëm për pjesën e atij kreu siç përshkruhet në kolonën 2.

2.2 Kur disa numra krerësh grupohen së bashku në kolonën 1 ose jepet një numër kapitulli dhe përshkrimi i produkteve në kolonën 2 jepet në termat e përgjithshëm, rregullat ngjitur në kolonën 3 zbatohen për të gjitha produktet të cilat, sipas sistemit të harmonizuar, klasifikohen në krerët e kapitullit ose në ndonjë nga krerët e grupuar së bashku në kolonën 1.

2.3 Kur ka rregulla të ndryshme në listë që zbatohen për produkte të ndryshme brenda një kreu, secili paragraf përmban përshkrimin e asaj pjese të kreut të mbuluar nga rregullat ngjitur në kolonën 3.

2.4 Kur vendosen dy rregulla alternative në kolonën 3, të ndara me “ose”, është në zgjedhjen e eksportuesit se cilën do të përdorë.

Shënimi 3. Shembuj të mënyrës së zbatimit të rregullave

3.1 Neni 4 i titullit II të kësaj shtojce, në lidhje me produktet që kanë marrë statusin origjinues të cilat përdoren në prodhimin e produkteve të tjera, do të zbatohet, pavarësisht nëse ai status është përfutur brenda fabrikës ku ato produkte përdoren ose në një fabrikë tjetër në një Palë.

3.2 Në përputhje me nenin 6 të titullit II të kësaj shtojce, punimi ose përpunimi i kryer duhet të jetë përtej listës së veprimeve të përmendura në atë nen. Nëse jo, atëherë mallrat nuk do të kualifikohen për

dhënien e përfitimit të trajtimit tarifor preferencial, edhe nëse plotësohen kushtet e përcaktuara në listën më poshtë.

Në bazë të nenit 6 të titullit II të kësaj shtojce, rregullat në listë përfaqësojnë sasinë minimale të punimit ose përpunimit të kërkuar, dhe kryerja e më shumë punimeve ose përpunimeve gjithashtu jep statusin e origjinës; anasjellas, kryerja e më pak punimeve ose përpunimeve nuk mund të japë statusin e origjinës.

Kështu, nëse një rregull parashikon që materiali joorigjinues mund të përdoret në një nivel të caktuar prodhimi, përdorimi i këtij materiali në një fazë të hershme të prodhimit lejohet dhe përdorimi i këtij materiali në një fazë të mëvonshme nuk lejohet.

Nëse një rregull parashikon që materiali joorigjinues, në një nivel të caktuar prodhimi, nuk mund të përdoret, përdorimi i materialeve në një fazë më të hershme të prodhimit lejohet dhe përdorimi i materialeve në një fazë të mëvonshme nuk lejohet.

Shembull. Kur rregulli i listës për kapitullin 19 kërkon që “materiale joorigjinuese të kreut 1101 deri 1108 nuk mund të kalojnë peshën 20%”, përdorimi (d.m.th. importi) i drithërave të kapitullit 10 (materiale në një fazë të hershme të prodhimit) nuk është i kufizuar.

3.3 Pa cenuar shënimin 3.2, kur një rregull përdor shprehjen “Prodhim nga materiale të çdo kreu”, atëherë mund të përdoren materiale të çdo kreu (madje edhe materiale të të njëjtut përshkrim dhe krye me produktin), megjithatë ato mund të jenë subjekt kufizimesh specifike të cilat gjithashtu mund të përfshihen në rregull.

Megjithatë, shprehja “Prodhim nga materiale të çdo kreu, përfshirë materiale të tjera të kreut...” ose “Prodhim nga materiale të çdo kreu, përfshirë materiale të tjera të të njëjtut krye të produktit” do të thotë se mund të përdoren materialet e çdo kreu, përveç atyre me të njëjtin përshkrim si produkti, siç jepet në kolonën 2 të listës.

3.4 Kur një rregull në listë specifikon që një produkt mund të prodhohet nga më shumë se një material, kjo do të thotë që mund të përdoren një ose më shumë materiale. Rregulli nuk kërkon që të përdoren të gjitha.

3.5 Kur një rregull në listë specifikon që një produkt duhet të prodhohet nga një material i veçantë, kushti nuk pengon përdorimin e

materialeve të tjerë të cilët, për shkak të natyrës së tyre të qenësishme, nuk mund ta përmbushin këtë rregull.

3.6 Kur, në një rregull në listë, jepen dy përqindje për vlerën maksimale të materialeve joorigjinuese që mund të përdoren, atëherë ato përqindje nuk mund të mbledhen së bashku. Me fjalë të tjera, vlera maksimale e të gjitha materialeve joorigjinuese të përdorura nuk mund të tejkalojë kurrë përqindjet e dhëna. Gjithashtu, përqindjet individuale nuk do të tejkalohen, në lidhje me materialet e veçanta për të cilat ato zbatohen.

Shënimi 4. Dispozita të përgjithshme në lidhje me mallra të caktuara bujqësore

4.1. Mallrat bujqësore që bëjnë pjesë në kapitujt 6, 7, 8, 9, 10, 12 dhe kreun 2401 që rriten ose korren në territorin e një Pale do të trajtohen si me origjinë nga territori i asaj Pale, edhe nëse janë rritur nga farëra, zhardhok, nënshartesa, prerje, shartesa, kërcje, sytha ose pjesë të tjera të gjalla të bimëve të importuara.

4.2. Në rastet kur përmbajtja e sheqerit joorigjinues në një produkt të caktuar i nënshtrohet kufizimeve, pesha e sheqernave të krerëve 1701 (sakarozë) dhe 1702 (p.sh., fruktoza, glukozë, laktoza, maltoza, izoglukoza ose sheqeri i invertuar) të përdorura në prodhimin e produktit përfundimtar dhe i përdorur për prodhimin e produkteve joorigjinuese të përfshira në produktin përfundimtar merret parasysh për llogaritjen e kufizimeve të tilla.

Shënimi 5. Terminologjia e përdorur në lidhje me disa produkte tekstili

5.1 Termi “fibra natyrale” përdoret në listë për t’iu referuar fibrave të tjera përveç fibrave artificiale ose sintetike. Ai është i kufizuar në fazat përpara se të ndodhë tjerja, duke përfshirë mbetjet, dhe, përveç nëse specifikohet ndryshe, përfshin fibra të cilat janë gërhanuar, krehur ose ndryshe përpunuar, por nuk janë tjerë.

5.2 Termi “fibra natyrale” përfshin flokët e kalit, të kreut 0511, mëndafshin e krerëve 5002 dhe 5003, si dhe fibrat e leshit dhe qimet e kafshëve të imëta ose të trasha të krerëve 5101 deri 5105, fibra pambuku të krerëve 5201 deri 5203 dhe fibra të tjera bimore të krerëve 5301 deri 5305.

5.3 Termet “pulpë tekstili”, “materiale kimike” dhe “materiale për prodhimin e letërës” përdoren në listë për të përshkruar materialet, të paklasifikuara në kapitujt 50 deri 63, të cilat mund të përdoren për

prodhimin e fibrave ose fijeve artificiale, sintetike ose letërës.

5.4 Termi “fibra kryesore të bëra nga njeriu” është përdorur në listë për t’iu referuar tufës së filamenteve sintetike ose artificiale, fibrave ose mbetjeve shtapel, të krerëve 5501 deri te 5507.

5.5 Stampimi (kur kombinohet me endje, thurje/thurje me grep, *tufting* (me qime të ashpra) ose *flocking* (vendosja e fibrave në sipërfaqe) përcaktohet si një teknikë me të cilën një funksion i vlerësuar objektivisht, si ngjyra, dizajni, performanca teknike, i jepet një materiali tekstili me një karakter të përhershëm, duke përdorur teknika ekrani, ruli, digjitale ose transferimi.

5.6. Stampimi (si veprim i pavarur) përcaktohet si një teknikë me të cilën një funksion i vlerësuar objektivisht, si ngjyra, dizajni, performanca teknike, i jepet një materiali tekstili me karakter të përhershëm, duke përdorur teknikë me rrjetë, rul, digjital ose transferimi, të kombinuara me të paktën dy veprime përgatitore/lustrimi (të tilla si: pastrimi, zbardhja, mercerizimi, vendosja e nxehtësisë, ngritja, kalandrimi, përpunimi i rezistencës në tkurje, përfundimi i përhershëm, dekatimi, impregnimi, rregullimi dhe gërmimi), me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit.

Shënimi 6. Tolerancat e zbatueshme për produktet e bëra nga një përzierje e materialeve tekstile

6.1 Kur për një produkt të caktuar në listë referohet ky shënim, kushtet e përcaktuara në kolonën 3 nuk do të zbatohen për asnjë material bazë tekstili të përdorur në prodhimin e atij produkti dhe që, të marra së bashku, përfaqësojnë 15 % ose më pak të peshës totale të të gjitha materialeve bazë të tekstilit të përdorur (shihni, gjithashtu, shënimet 6.3 dhe 6.4).

6.2 Megjithatë, toleranca e përmendur në shënimin 6.1 mund të zbatohet vetëm për produktet e përzierja të cilat janë bërë nga dy ose më shumë materiale bazë tekstili.

Më poshtë janë materialet bazë të tekstilit:

- mëndafshi;
- leshi;
- qime të trasha kafshësh;
- qime të imëta kafshësh;
- qime kali;
- pambuku;
- materiale për të bërë letër dhe letër;

- liri;
- kërç;
- jute dhe fibra të tjera tekstili;
- sizal dhe fibra të tjera tekstili të gjinisë Agave;
- fibra tekstili kokosi, abaka, rami dhe fibra të tjera vegjetale;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej polipropileni;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliesteri;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliakrilonitrili;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej politetrafluoroetileni;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poli (sulfuri i fenilenit);
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poli (klorur vinil);
- fibra sintetike filamente të tjera të bëra nga njeriu;
- fibra artificiale filamente prej viskozës të bëra nga njeriu;
- fibra të tjera artificiale filamente të bëra nga njeriu;
- filamente që përcjellin rrymën;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej polipropileni;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliesteri;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliakrilonitrili;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej polimidi;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej politetrafluoroetileni;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poli (sulfuri i fenilenit);
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poli (klorur vinil);
- fibra shtapel të tjera sintetike të bëra nga njeriu;
- fibra shtapel prej viskozës të bëra nga njeriu;
- fibra të tjera artificiale shtapel të bëra nga njeriu;

- fill i bërë nga poliuretani i segmentuar me segmente fleksibël të polietirit, nëse janë gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose jo;

- produktet e kreut 5605 (fill i metalizuar) që përfshijnë shirita të përbërë nga një bërthamë me letër alumini ose një bërthamë e filmit plastik, të veshur ose jo me pluhur alumini, me një gjerësi jo më të madhe se 5 mm, e ngjeshur me anë të një ngjitësi transparent ose me ngjyra midis dy shtresave të filmit plastik;
- produkte të tjerë të kreut 5605;
- fibra qelqi;
- fibra metalike;
- fibra minerale

6.3. Në rastin e produkteve që përfshijnë “fill të bërë nga poliuretani të segmentuar me segmente fleksibël të polietirit, qofshin ose jo gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije)”, kjo tolerancë është 20% në lidhje me këtë fill.

6.4. Në rastin e produkteve që përfshijnë “shiritin e përbërë nga një bërthamë me letër alumini ose një bërthamë të filmit plastik, të veshur ose jo me pluhur alumini, me një gjerësi që nuk tejkalon 5 mm, i vendosur i ngjeshur me anë të një ngjitësi transparent ose me ngjyrë midis dy shtresave të filmit plastik”, kjo tolerancë është 30% në lidhje me këtë shirit.

Shënimi 7. Toleranca të tjera të zbatueshme për disa produkte tekstili

7.1. Kur në listë, referohet ky shënim, mund të përdoren materialet tekstile (me përjashtim të astarit dhe copës brenda astarit) të cilat nuk plotësojnë rregullin e përcaktuar në listë në kolonën 3 për produktin e përgatitur në fjalë, me kusht që ato të klasifikohen në një krye të ndryshëm nga ai i produktit dhe vlera e tyre të mos tejkalojë 15% të çmimit të fabrikës të produktit.

7.2. Pa cenuar shënimin 7.3, materialet të cilat nuk janë klasifikuar në kapitujt 50 deri 63 mund të përdoren lirshëm në prodhimin e produkteve të tekstilit, pavarësisht nëse ato përmbajnë tekstile.

7.3. Kur zbatohet një rregull përqindjeje, vlera e materialeve joorigjinuese të cilat nuk janë klasifikuar në kapitujt 50 deri 63 duhet të merren parasysh gjatë llogaritjes së vlerës së materialeve joorigjinuese të përfshira.

Shënimi 8. Përkufizimi i proceseve specifike dhe veprimeve të thjeshta të kryera në lidhje me produktet e caktuara të kapitullit 27

8.1. Për qëllimet e kërërve ex 2707 dhe 2713, “proceset specifike” janë të mëposhtmet:

- a) distilim në vakum;
- b) ridistilim nga një proces fraksionimi shumë i plotë;
- c) plasaritje;
- d) përmirësimi;
- e) nxjerrja me anë të tretësve selektivë;
- f) procesi që përfshin të gjitha veprimet e mëposhtme: përpunimi me acid sulfurik i përqendruar, oleum ose anhidrid sulfurik; neutralizimi me agentë alkaline; dekolorizimi dhe pastrimi me tokë natyrale aktive, tokë e aktivizuar, qymyr aktiv ose boksit;
- g) polimerizimi;
- h) alkilimi;
- i) izomerizimi.

8.2 Për qëllimet e kërërve 2710, 2711 dhe 2712, “proceset specifike” janë të mëposhtmet:

- a) distilim në vakum;
- b) ridistilim nga një proces fraksionimi shumë i plotë;
- c) plasaritje;
- d) përmirësimi;
- e) nxjerrja me anë të tretësve selektivë;
- f) procesi që përfshin të gjitha veprimet e mëposhtme: përpunimi me acid sulfurik të përqendruar, oleum ose anhidrid sulfurik; neutralizimi me agentë alkaline; dekolorizimi dhe pastrimi.
- g) polimerizimi;
- h) alkilimi;
- i) izomerizimi;

j) në lidhje me vajrat e rëndë vetëm të kreut ex 2710, desulfurizimi me hidrogjen, duke rezultuar në një reduktim të paktën 85% të përmbajtjes së squfurit në produkte të përpunuara (metoda ASTM D 1266-59 T);

k) në lidhje me produktet vetëm të kreut 2710, deparafinimi nga një proces tjetër përveç filtrimit;

l) në lidhje me vajrat e rëndë vetëm të kreut ex 2710, trajtimi me hidrogjen, në një presion prej më shumë se 20 bar dhe një temperaturë prej më shumë se 250°C, me përdorimin e një katalizatori, përveç se për të bërë desulfurizim, kur hidrogjeni përbën një element aktiv në një reaksion kimik. Trajtimi i mëtejshëm, me hidrogjen, i vajrave lubrifikues të kreut ex 2710 (p.sh. hidrombarimi ose çngjyrosja), në mënyrë që, veçanërisht, të

përmirësohet ngjyra ose stabiliteti, nuk do të konsiderohet se është një proces specifik;

m) në lidhje me vajrat e lëndës djegëse vetëm të kreut ex 2710, distilim atmosferik, me kusht që më pak se 30% e këtyre produkteve distilohen, sipas vëllimit, duke përfshirë humbjet, në 300 ° C, me metodën ASTM D 86;

n) në lidhje me vajrat e rëndë përveç vajrave të gazit dhe vajrave të lëndës djegëse vetëm të kreut ex 2710, trajtimi me anë të shkarkimit të furçave elektrike me frekuencë të lartë;

o) në lidhje me produktet e papërpunuara (përveç xhelatinës së naftës, ozokeritit, dyllit të linjtit ose dyllit prej torfe, dylli parafine që përmban në peshë më pak se 0.75% vaj) vetëm të kreut ex 2712, zhvajosja me kristalizim të pjesshëm.

8.3. Për qëllimet e kërërve ex 2707 dhe 2713, veprime të thjeshta, të tilla si pastrimi, dekantimi, shkrupëzimi, ndarja e ujit, filtrimi, ngjyrosja, shënjimi, marrja e një përmbajtje squfuri si rezultat i përzierjes së produkteve me përmbajtje të ndryshme squfuri, ose ndonjë kombinim i atyre veprimeve ose si veprime, nuk japin origjinë.

Shënim 9. Përkufizimi i proceseve specifike dhe veprimeve të kryera në lidhje me produkte të caktuara

9.1 Produktet e kapitullit 30 të përfutuara në një Palë duke përdorur kulturat qelizore, do të konsiderohen se e kanë origjinën në atë Palë. “Kultura qelizore” përcaktohet si kultivimi i qelizave njerëzore, shtazore dhe bimore në kushte të kontrolluara (si p.sh. temperaturat e përcaktuara, mediumi i rritjes, përzierja e gazit, pH) jashtë një organizmi të gjallë.

9.2 Produktet që përfshihen në kapitujt 29 (përveç: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (përveç: 3302.10, 3301) 34, 35 (përveç: 35.01, 3502.11-3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (përveç: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) dhe 39 (përveç: 39.16-39.26) të marra në një Palë nga fermentimi do të konsiderohen se e kanë origjinën në atë Palë. “Fermentimi” është një proces bioteknologjik në të cilin njeriu, kafsha, qelizat bimore, bakteret, majatë, kërpudhat ose enzimët përdoren për të prodhuar produkte që mbulohen nga kapitujt 29 deri 39.

9.3 Shndërrimet e mëposhtme konsiderohen të mjaftueshme sipas paragrafit 1 të nenit 4 për produktet që përfshihen në kapitujt 28, 29 (përveç: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (përveç: 3302.10, 3301) 34, 35 (përveç: 35.01, 3502.11-3502.19,

3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (përveç: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) dhe 39 (përveç: 39.16-39.26):

- Reaksioni kimik: “reaksioni kimik” është një proces (përfshirë një proces biokimik) i cili rezulton një molekulë me një strukturë të re duke prishur lidhjen intramolekulare dhe duke formuar lidhje të reja intramolekulare, ose duke ndryshuar rregullimin hapësinor të atomeve në një molekulë. Një reaksion kimik mund të shprehet me një ndryshim të “numrit CAS”.

Proceset e mëposhtme nuk duhet të merren parasysh për qëllimet e origjinës: a) tretja në ujë ose tretës të tjerë; b) eliminimi i tretësve, përfshirë ujin tretës; ose c) shtimi ose eliminimi i ujit të kristalizimit. Një reaksion kimik siç përcaktohet më sipër do të konsiderohet si dhënësi i origjinës.

- Trazimi dhe përzierjet: trazimi ose përzierja e qëllimshme dhe proporcionalisht e kontrolluar (përfshirë shpërndarjen) e materialeve, përveç shtimit të holluesve, në përputhje me specifikimet e caktuara paraprakisht që rezultojnë në prodhimin e një malli me karakteristika fizike ose kimike që janë të rëndësishme për qëllimet ose përdorimet e mallit dhe janë të ndryshme nga materialet hyrëse (inputet) do të konsiderohen si dhënësi të origjinës.

- Pastrimi. Pastrimi do të konsiderohet si dhënie e origjinës me kusht që pastrimi që ndodh në territorin e njërës ose të dyja Palëve të rezultojë në një nga kriteret e mëposhtme që plotësohen:

a) pastrimi i një produkti që rezulton në eliminimin e të paktën 80% të përmbajtjes së papastërtive ekzistuese; ose

b) zvogëlimi ose eliminimi i papastërtive duke rezultuar në një produkt të përshtatshëm për një ose më shumë nga aplikimet e mëposhtme:

i. substanca farmaceutike, medicinale, kozmetike, veterinare ose ushqimore;

ii. produkte kimike dhe reagjentë për përdorime analitike, diagnostikues ose laboratorike;

iii. elementet dhe përbërësit për përdorim në mikroelektronikë;

iv. përdorime të specializuara optike;

v. përdorimi bioteknik (p.sh., në kultivimin e qelizave, në teknologjinë gjenetike, ose si katalizator);

vi. mbartësit e përdorur në një proces ndarjeje; ose

vii. përdorimet e shkallës bërthamore.

- Ndryshimi në madhësinë e grimcave: modifikimi i qëllimshëm dhe i kontrolluar në madhësinë e grimcave të një malli, përveçse thjesht stampimi ose presimi, duke rezultuar në një të mirë që ka një madhësi të përcaktuar të grimcave, shpërndarje të përcaktuar të madhësisë së grimcave ose sipërfaqe të përcaktuar, e cila është e rëndësishme për qëllimet e produktit që rezulton dhe duke pasur karakteristika të ndryshme fizike ose kimike nga materialet hyrëse do të konsiderohet si dhënie e origjinës.

- Materialet standarde: materialet standarde (përfshirë zgjidhjet standarde) janë përgatitje të përshtatshme për përdorime analitike, kalibruese ose referuese me shkallë precize të pastërtisë ose proporcione të cilat janë të certifikuar nga prodhuesi. Prodhimi i materialeve standarde do të konsiderohet si dhënësi i origjinës.

- Ndarja e izomerit: izolimi ose ndarja e izomerive nga një përzierje e izomerive duhet të konsiderohen si dhënësi i origjinës.

SHTOJCA II

**LISTA E PUNIMIT OSE PËRPUNIMIT QË KËRKOHET TË KRYHET NË MATERIALET JOORIGJINUESE
ME QËLLIM QË PRODUKTI I PRODHUAR TË MARRË STATUSIN ORIGJINUES**

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 1	Kafshët e gjalla	Të gjitha kafshët e Kapitullit 1 duhet të përftohen tërësisht
Kapitulli 2	Mishi dhe të brendshmet e ngrënëshme të mishit	Prodhim ku i gjithë mishi dhe të brendshmet e ngrënëshme të mishit në produktet e këtij Kapitulli janë tërësisht të përftuar
Kapitulli 3	Peshqit dhe krustacet, molusqet dhe jovvertebrorët e tjerë ujorë	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 3 janë tërësisht të përftuar
Kapitulli 4	Produktet e bulmetit; vezët e zogjve; mjalti natyral; produkte ushqimore me origjinë shtazore, të paspecifikuara ose të papërfshira diku tjetër	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 4 janë tërësisht të përftuar
ex Kapitulli 5	Produkte me origjinë shtazore, të paspecifikuara ose të papërfshira diku tjetër; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex 0511 91	Vezë dhe putargë peshku të pangrënëshëm	Të gjitha vezët dhe putargat janë përftuar tërësisht

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 6	Pemë të gjalla dhe bimë të tjera; zhardhokë, rrënjë dhe të ngjashme; lule të prera dhe gjethe zbukuruese	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 6 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 7	Perime të ngrënshme dhe rrënjë dhe zhardhokë të caktuar	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 7 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 8	Fruta dhe arra të ngrënshme; lëvoret e frutave agrume ose pjeprave	Prodhim ku të gjitha frutat, arrat dhe lëvoret e agrumeve ose pjeprave të përdorura të Kapitullit 8 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 9	Kafe, çaj, mate (<i>pije si çaj nga gjethet e ashes së Amerikës së Jugut</i>) dhe erëza	Prodhim nga materiale të çdo kreu
Kapitulli 10	Drithëra	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 10 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 11	Produkte të industrisë bluajtëse; malt; niseshte; inulinë; gluten gruri	Prodhim ku të gjitha materialet e përdorura të Kapitujve 8, 10 dhe 11, krerëve 0701, 0714, 2302 dhe 2303 dhe nënkrerëve 0710 10 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 12	Farat vajore dhe frutat me permbajtje vajore; kokrra, fara dhe fruta të ndryshme; bimët industriale apo medicinale; kashta dhe tagjia	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 13	Substancë rrëshinore; rezinë, rrëshirat dhe lëngjet dhe ekstraktet e tjera të perimeve; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 1302	Substancat pektike, pektinatet dhe pektatet	Prodhim nga materiale të çdo kreu dhe ku pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
Kapitulli 14	Materiale vegjetale përthurje; produktet vegjetale që nuk janë specifikuar ose përfshirë askund tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex Kapitulli 15	Yndyra dhe vajra shtazore ose bimore dhe produktet e ndarjes së tyre; yndyra të përgatitura ushqimore; dyllë kafshësh ose perimesh; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
1504 deri 1506	Yndyrat dhe vajrat dhe fraksionet e tyre, të peshqve ose gjitarëve detarë; yndyrat e leshit dhe substancat yndyrore të prejardhura prej tyre (përfshirë lanolinën); yndyra dhe vajra të tjerë shtazorë dhe fraksionet e tyre, pavarësisht nëse janë të rafinuar, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo kreu
1508	Vaji i kikirikut dhe fraksionet e tij, të rafinuar ose jo, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
1509 dhe 1510	Vaji i ullirit dhe fraksionet e tij	Prodhim në të cilin të gjitha materialet vegjetale të përdorura janë tërësisht të përfutur

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1511	Vaji i palmës dhe fraksionet e tij, të rafinuar ose jo, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim prej materialeve të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
ex 1512	Vajrat e farave të lulediellit dhe fraksionet e tyre: -për përdorime teknike ose industriale, përveç prodhimit të produkteve ushqimore për konsum njerëzor -tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Prodhim ku të gjitha materialet vegjetale të përdorura janë përftuar tërësisht
1515	Yndyra dhe vajra të tjerë vegjetale (përfshirë vajin e jojobës) dhe fraksionet e tyre, pavarësisht nëse janë të rafinuar, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
ex 1516	Yndyrat dhe vajrat dhe fraksionet e tyre, të peshkut	Prodhim nga materiale të çdo kreu
1520	Glicerinë, e papërpunuar; ujërat e glicerinës dhe finjat glicerinë	Prodhim nga materiale të çdo kreu
Kapitulli 16	Përgatitjet e mishit, të peshkut ose të krustaceve, molusqeve ose jovvertebrorëve të tjerë ujorë	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorur të Kapitullit 2, 3 dhe 16 janë përftuar tërësisht
ex Kapitulli 17	Sheqerna dhe ëmbëlsira sheqeri; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1702	Sheqerna të tjerë, duke përfshirë laktozë kimikisht të pastër, maltozë, glukozë dhe fruktozë, në formë të ngurtë; shurup sheqeri që nuk përmbajnë aromatizues ose ngjyrosës të shtuar; mjaltë artificial, i përzier apo jo me mjaltë natyral; karamel: - Maltozë dhe fruktozë kimikisht të pastra - Të tjera	Prodhim nga materiale të çdo kreu, duke përfshirë materiale të tjera të kreut 1702 Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e materialeve të përdorur të kreut 1101 deri 1108, 1701 dhe 1703 nuk tejkalon 30% të peshës së produktit përfundimtar
1704	Ëmbëlsira sheqeri (përfshirë çokollatën e bardhë), që nuk përmban kakao	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: - pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar - ose - vlera e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 30% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 18	Kakao dhe përgatitjet e kakaos; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
ex 1806	Çokollatë dhe përgatitje të tjera ushqimore që përmbajnë kakao; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar ose – vlera e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 30% të çmimit të fabrikës së produktit
1806 10	Pluhur kakao, që përmban sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1901	Ekstrakt malti; Përgatitjet ushqimore të miellit, miellit të drithërave të bluara trashë dhe imët, niseshtesë ose ekstraktit të maltit, që nuk përmbajnë kakao ose që përmbajnë më pak se 40% të peshës së kakaos të llogaritur mbi një bazë totalisht të payndyrë, të pa specifikuar ose përfshirë diku tjetër; përgatitjet ushqimore të mallrave të krerëve 0401 deri 0404 që nuk përmbajnë kakao ose që përmbajnë më pak se 5% të peshës së kakaos të llogaritur mbi një bazë totalisht të payndyrë, të paspecifikuar ose përfshirë diku tjetër: - Ekstrakt malti - Te tjera	Prodhim nga drithërat e Kapitullit 10 Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha individuale e sheqerit dhe e materialeve të përdorura të Kapitullit 4 nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar.

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1902	Makarona, të gatuar ose jo ose të mbushura (me mish ose substanca të tjera) ose të përgatitura ndryshe, të tilla si spageti, makarona, petë (noodle), lazanjë, njoki, ravioli, kaneloni; kuskus, pavarësisht nëse është i përgatitur ose jo	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e materialeve të përdorura të krerëve 1006 dhe 1101 deri 1108 nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, dhe – pesha e materialeve të përdorur të Kapitujve 2, 3 dhe 16 nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar
1903	Tapioka dhe zëvendësuesit e tyre të përgatitura nga niseshteja, në formën e fetëzave, kokrrave, perlave, tophave ose formave të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç niseshtesë së patates, të kreut 1108
1904	Ushqime të përgatitura të përfutuara nga bymimi ose pjekja e drithërave ose produkteve të drithërave (për shembull, fetëza misri); drithëra (përveç misrit (drith)) në formë kokërr ose në formë fetëzash ose drithëra të tjerë të punuar (përveç miellit, miellrave të bluara trashë dhe imët), të gatuar paraprakisht ose përgatitur ndryshe, të paspecifikuar ose përfshirë diku tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e materialeve të krerëve 1006 dhe 1101 deri 1108 të përdorura nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, dhe – pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1905	Bukë, pasta, keke, biskota dhe ushqime të tjera bukëpjekësish, nëse përmbajnë ose jo kakao; nafore, kapsula boshe të një lloji të përshtatshëm për përdorim farmaceutik, vafer, letër orizi dhe produkte të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e materialeve të përdorura të kërëve 1006 dhe 1101 deri 1108 nuk kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 20	Përgatitjet e perimeve, frutave, arrave ose pjesëve të tjera të bimëve; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2002 dhe 2003	Domatet, kërpudhat dhe tartuf të përgatitura ose të konservuara përveçse me uthull ose acid acetik	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 7 janë përfundimtar
2006	Perime, fruta, arra, lëvore frutash dhe pjesë të tjera të bimëve, të ruajtura në sheqer (të thara, të sheqerosura ose të kristalizuara)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
2007	Reçel, pelte frutash, marmelata, pure frutash ose arrash dhe pasta frutash ose arrash, të përfutuara nga zierja, pavarësisht nëse përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2008	Produkte, përveç: – Arra, që nuk përmbajnë sheqer ose pije alkoolike shtesë – Gjalpë kikiriku; përzierje të bazuara në drithëra; zemrat e palmës; misër (drith) – Fruta dhe arra të gatuar ndryshe nga avulli ose vlimi në ujë, që nuk përmbajnë sheqer të shtuar, të ngrira	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
2009	Lëngje frutash (përfshirë mushtin e rrushit) dhe lëngje perimesh, të pa fermentuara dhe që nuk përmbajnë lëndë alkoolike të shtuar, pavarësisht nëse përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 21	Përgatitje të ndryshme të ngrënshme; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2103	- Salcat dhe përgatitjet për to; aromatizues të përzier dhe erëza të përzieria - Miell dhe kokrriza miell mustarde dhe mustardë e përgatitur	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoret miell i mustardës ose kokrriza miell mustarde ose mustardë e përgatitur Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
2105	Akullore dhe akull tjetër i ngrënëshëm, pavarësisht nëse përmban ose jo kakao	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha individuale e sheqerit dhe e materialeve të përdorura të Kapitullit 4 nuk e kalon 40% të peshës së produktit përfundimtar dhe – pesha totale e kombinuar e sheqerit dhe e materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk e kalon 60% të peshës së produktit përfundimtar
2106	Përgatitjet ushqimore jo të specifikuara ose të përfshira diku tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 22	Pije, pije alkoolike dhe uthull; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të nënkreut 0806 10, 2009 61, 2009 69 janë tërësisht të përfutur
2202	Ujëra, përfshirë ujërat minerale dhe ujërat e gazuara, që përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese ose me aromë, dhe pije të tjera jo-alkoolike, duke mos përfshirë lëngje frutash ose perimesh të kreut 2009	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2207 dhe 2208	Alkool etilik i padenaturuar me një forcë alkoolike në vëllim më të lartë ose më pak se 80% vol; likere, pije alkoolike dhe pije të tjera	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç kreut 2207 ose 2208, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të nënkrerëve 0806 10, 2009 61, 2009 69 janë përfutur tërësisht
ex Kapitulli 23	Mbetjet dhe kthimet nga industritë ushqimore; ushqim të përgatitura për kafshë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2309	Përgatitjet e një lloji të përdorur në ushqimin e kafshëve	Prodhim në të cilin: – të gjitha materialet e përdorur të Kapitujve 2 dhe 3 të përdorur janë të përfutur tërësisht, – pesha e materialeve të përdorur të Kapitujve 10 dhe 11 dhe të krerëve 2302 dhe 2303 nuk tejkalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, – pesha individuale e sheqerit dhe materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar dhe – pesha totale e kombinuar e sheqerit dhe materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk e kalon 50% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 24	Duhani dhe zëvendësuesit e prodhuar të duhanit; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu në të cilin pesha e materialeve të kreut 2401 nuk tejkalon 30% të peshës totale të materialeve të përdorur të Kapitullit 24

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2401	Duhan i papëpunuar; mbeturina duhani	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex 2402	Cigare, duhan ose zëvendësues duhani	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit dhe duhanit të nënkreut 2403 19, në të cilin të paktën 10% e peshës nga të gjitha materialet e përdorura të kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex 2403	Produkte të destinuara për thithje përmes shpërndarjes së nxehtë ose mjeteve të tjera, pa djegie	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit, në të cilin të paktën 10% e peshës nga të gjitha materialet e përdorura të kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex Kapitulli 25	Kripë; squfuri; toka dhe guri; materiale suvatimi, gëlqere dhe çimento; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit, ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2519	Karbonat magnezi natyror i grimcuar (magnezitet), në kontejnerë të mbyllur hermetikisht dhe oksid magnezi, qoftë apo jo i pastër, përveç magnezit të shkrirë ose magnezit të djegur plotësisht (pjekur)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoret karbonat magnezi natyror (magnezitet)
Kapitulli 26	Xeheror, skorie dhe hiri	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 27	Lëndët djegëse minerale, vajrat minerale dhe produktet e distilimit të tyre; substanca bituminoze; dyllë minerale; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2707	Vajra në të cilët pesha e përbërësve aromatikë tejkalon peshën e përbërësve jo aromatikë, duke qenë se janë vajra të ngjashëm me vajrat minerale të marra nga distilimi i katranit të qymyrit në temperaturë të lartë, prej të cilave distilon më shumë se 65% të vëllimit në një temperaturë deri në 250 ° C (përfshirë përzierjet e alkoolit të naftës dhe benzolit), për t'u përdorur si energji ose lëndë djegëse ngrohëse	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
2710	Vajra të naftës dhe vajra të marra nga materiale bituminoze, përveç lëndëve të para; preparate që nuk janë specifikuar ose përfshirë diku tjetër, që përmbajnë me peshë 70% ose më shumë vajra naftë ose vajra të përftuar nga materiale bituminoze, këto vajra janë përbërësit themelorë të preparateve; mbetje vajrash	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2711	Gazrat e naftës dhe hidrokarburet e tjera të gazta	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
2712	Vazelinë; dylli i parafinës, dylli mikrokristalor i naftës, dylli prej pluhur qymyri, ozokeriti, dylli i linjitit, dylli torfë, dyllë të tjerë minerale dhe produkte të ngjashëm të përftuar nga sinteza ose nga procese të tjera, pavarësisht nëse janë me ngjyrë	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2713	Koksi i naftës, bitumi i naftës dhe mbetjet e tjera të vajrave të naftës ose të vajrave të marra nga materiale bituminoze	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 28	Kimikate inorganike; përbërje organike ose inorganike të metaleve të çmuara, të metaleve të rralla, të elementeve radioaktive ose izotopeve	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produkt. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre si produkti, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 29	Kimikate organike; përveç:	Procesi (et) specifik (e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2901	Hidrokarbure aciklike për t'u përdorur si lëndë djegëse ose ngrohjeje	Procesi (et) specifik⁽⁴⁾ ose Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike⁽¹⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 2902	Ciklanet dhe ciklenet (përveç azuleneve), benzeni, toluol, ksilol, për t'u përdorur si lëndë djegëse ose ngrohjeje	Procesi (et) specifik(e)⁽⁴⁾ ose Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike⁽¹⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2905	Alkoolatet metalike të alkooleve të këtij kreu dhe të etanolit	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, duke përfshirë materiale të tjera të kreut 2905. Megjithatë, mund të përdoren alkoolatet metalike të këtij kreu, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 30	Produkte farmaceutike	Procesi (et) specifik ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 31	Plehrat	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 32	Ekstrakte për nxirje ose ngjyrosje; taninet dhe derivatet e tyre; pigmente ngjyrash dhe lëndë të tjera ngjyrosjeje; ngjyra dhe llak; stuko dhe mastikë të tjerë; bojëra	Procesi (et) specifik (e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
Kapitulli 33	Vajra esenciale dhe rrëshinore; përgatitjet e parfumerisë, kozmetikës ose tualetit	Procesi (et) specifik ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 34	Sapun, agjentë organikë aktivë sipërfaqësorë, preparate larëse, preparate vajosjeje, dyllë artificiale, dyllë të përgatitur, preparate lustruese ose pastruese, qirinj dhe artikuj të ngjashëm, pasta modelimi, dhe dyllë dentare dhe përgatitje dentare me bazë allçi	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 35	Substancat albuminoidale; niseshte të modifikuara; ngjitës; enzimët	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 36	Lëndë plasëse; produkte piroteknike; shkrepëse; lidhje piroforike; përgatitje të caktuara të djegshme	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 37	Artikuj fotografikë ose kinematografikë	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 38	Produkte të ndryshme kimike; përveç:	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 3811	Preparate kundër goditjes, frenues oksidimi, frenues rrëshire, përmirësues të viskozitetit, preparate kundër gërryerjes dhe aditivë të tjerë të përgatitur, për vajra minerale (përfshirë benzinë) ose për lëngje të tjera të përdorura për të njëjtat qëllime si vajrat minerale: – Aditivë të përgatitur për vaj lubrifikues, që përmbajnë vajra të naftës ose vajra të marra nga minerale bituminoze	Procesi (et) specifik ⁽⁴⁾ ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur të kreut 3811 nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 3824 99 dhe ex 3826 00	Bionaftë	Prodhim në të cilin bionafta merret përmes transesterifikimit dhe /ose esterifikimit ose përmes hidro-trajtim
Kapitulli 39	Plastikët dhe artikujt prej tyre	Procesi (et) specifik(e) (4) ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 40	Plastikët dhe artikujt prej tyre, përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 4012	Goma pneumatike, të ngurta ose jastëk të rikuperuar, prej gome	Rikuperimi i i gomave të përdorura
ex Kapitulli 41	Lëkura dhe lëkura të papërpunuara (përveç lëkurëve) dhe lëkurë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
4104 deri 4106	Gëzof dhe lëkura të regjura ose me sipërfaqe të fortë, pa lesh ose qime, pavarësisht nëse janë të ndara, por jo të përpunuara më tej	Riregjia e lëkurës së regjur ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 42	Artikuj prej lëkure; shalë dhe parzmore; mallra udhëtimi, çanta dore dhe kontejnerë të ngjashëm; artikuj nga të brendshmet e kafshëve (përveç fshikëzave të të mëndafshit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 43	Lëkurë pelicerie dhe gëzof artificial; prodhimet e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 4302	Lëkurëve të regjura ose të përgatitura të pelicerisë, , të bashkuara: - Pllaka, kryqe dhe forma të ngjashme - Te tjera	Zbardhimi ose ngjyrosja, përveç prerjes dhe bashkimit të lëkurëve të regjura ose të përgatitura të pelicerisë. Prodhim prej lëkurësh jo të bashkuara r, të nxira ose përgatitura
4303	Artikujt Artikujt e veshjeve, aksesorët e veshjeve dhe artikujt e tjerë të lëkurës së pelicerisë	Prodhim prej lëkurësh jo të bashkuara, të regjura ose të përgatitura të kreut 4302

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 44	Druri dhe artikujt prej druri; qymyr druri; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 4407	Lëndë druri e sharruar ose e copëtuar për së gjati, e prerë ose e qëruar, me një trashësi që tejkalon 6 mm, e zdrukthuar, e lëmuar ose e bashkuar në fund	Planifikimi, zdrukthimi ose bashkimi fundor
ex 4408	Fletë për rimeso (përfshirë ato të marra nga prerja e drurit të petëzuar) dhe për kompensatë, me një trashësi jo më të madhe se 6 mm, të bashkuar dhe dru tjetër të sharruar për së gjati, të prerë ose të qëruar me një trashësi jo më të madhe se 6 mm, të zdrukthuar, të lëmuar ose të bashkuar në fund	Lidhja, planifikimi, lëmimi ose bashkimi fundor
ex 4410 deri 4413	Listela dhe dru i petëzuar, duke përfshirë pllaka të presuara dhe mbajtëse të presuara	Listelimi dhe drurëzimi i petëzuar
ex 4415	Kutitë paketimese, arka, sëndukë, tambure e paketimese të ngjashëm, prej druri	Prodhimi nga dërrasa jo të prera në përmasa

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 4418	– Artikuj të zdrukthëtarisë dhe pjesët e armaturave prej druri të përdorura në ndërtim – Listela dhe dru i petezuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, panelet celulare të drurit, patavrat e çatave, mund të përdoren. Listela dhe dru i petezuar
ex 4421	Dru i përgatitur për shkrepsë; kunja prej druri për këpucë	Prodhim prej druri të çdo kreu, përveç drurit të tërhequr të kreut 4409
Kapitulli 45	Tapa dhe artikuj prej tape	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 46	Prodime kashte, prej materiali esparto (bar i trashë) ose materialesh të tjera përthurje; shporta dhe punime me thurje	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 47	Tul prej druri ose prej materialeve të tjera fibrozë celulozike; letër ose karton të rikuperuar (mbeturina dhe skrap)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 48	Letër dhe karton; artikuj prej letre, tuli letre ose kartoni	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 49	Libra të shtypur, gazeta, fotografi dhe produkte të tjera të industrisë së shtypshkrimit; dorëshkrime, dorëshkrim i daktilografuar dhe plane	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 50	Mëndafshi; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 5003	Mbetjet e mëndafshit (përfshirë kukulet e mëndafshit të papërshtatshme për mbështjellje me rrotëz, mbetjet e fijeve dhe fijet e hequra prej pëlhurave), të pastruara ose të krehura	Gërhanja ose krehja e mbetjeve të mëndafshit
5004 deri ex 5006	Fije mëndafshi dhe fije të tjera nga mbetje mëndafshi	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i filamentit të vazhdueshëm të bërë nga njeriu i kombinuar me tjerrje ose Ekstrudim i filamentit të vazhdueshëm të bërë nga njeriu i kombinuar me përdredhje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
5007	Pëlhura të endura prej mëndafshi ose mbetjesh mëndafshi	⁽²⁾ Tjerre e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me thurje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me thurje ose Thurje e kombinuar me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 51	Lesh, qime të imëta ose të trasha të kafshëve; fije flokësh kali dhe pëlhura të endura; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5106 deri 5110	Fill prej leshi, prej qime të imët ose të trashë kafshësh ose prej flokësh kali	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Dredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
5111 deri 5113	Pëlhura të endura prej leshi, prej qime të imët ose të trashë kafshësh ose prej qime kali:	(²) Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose e fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 52	Pambuku; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5204 deri 5207	Fije dhe fije për qepje pambuku	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5208 deri 5212	Pëlhura të endura prej pambuku	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose e fillit filament të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu i kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim Ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 53	Fibra të tjera tekstile vegjetale; fill letre dhe pëlhura të endura prej fije letre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5306 deri 5308	Fill prej fibrave të tjera tekstile vegjetale; fill letre	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5309 deri 5311	Pëlhura të endura të fibrave të tjera tekstile vegjetale; pëlhura të endura prej fije letre:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5401 deri 5406	Fije, monofilament dhe fill për qepje filamenti të bëra nga njeriu	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
5407 dhe 5408	Pëlhura të endura me fill filamenti të bëra nga njeriu	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Ngjyrosja e fillit e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me petëzim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5501 deri 5507	Fibra shtapel të bëra nga njeriu	Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu
5508 deri 5511	Fill dhe fill për të qepur nga fibrat shtapel të bëra nga njeriu	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim (tërheqje me shtypje) i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5512 deri 5516	Pëlhura të endura prej filli shtapel të bëra nga njeriu:	(²) Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose ProdhimiEkstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 56	Mbushje, shajak dhe pëlhura të paendura ose të pa thurura; fill special; spango, kordonë, litarë dhe kablllo dhe artikujt prej tyre; përveç:	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuara me tjerrje
5601	Mbushje nga materiale tekstili dhe artikujt e tyre; fibra tekstili, jo më shumë se 5 mm gjatësi (flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe)), pluhur tekstili dhe pushi nga fabrika	Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuara me tjerrje ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose stampim ose Veshje me shtresë, flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe), laminim, ose metalizim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose të përfundimtare (të tilla si kalandrimi, proceset e mos-tkurrjes, trajtimit me nxehtësi, lustrimi i përhershëm), me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5602	Shajak, i ngopur ose jo, i veshur, mbuluar ose laminuar: - Shajak për tezgjah	(²) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me formimin e pëlhurës. Megjithatë: – filament polipropileni e kreut 5402, – fibra polipropileni të kreut 5503 ose 5506, ose – tufë filamentesh të polipropilenit të kreut 5501, ndarja e të cilave në një filament të vetëm ose fibra është me pak se 9 decitex, mund të përdoret, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit ose Formimi i pëlhurave të paendura apo të pathurura vetëm në rastin e shajakut të bërë nga fibra natyrale

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	– Të tjera	(²) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me formimin e pëlhurës, ose Formimi i pëlhurave të paendura apo të pathurura vetëm në rastin e shajakëve të tjerë të bëra nga fibra natyrale
5603	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara	
5603 11 deri 5603 14	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me filamente të bëra nga njeriu	Prodhim nga – filamente të orientuara drejt ose në mënyrë të rastësishme ose – substanca ose polimere me origjinë natyrale ose të bëra nga njeriu, të ndjekura në të dyja rastet nga bashkimi në një pëlhurë të pathurur apo të paendur

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5603 91 deri 5603 94	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara përveç filamenteve të bëra nga njeriu	Prodhim nga – fibra kryesore të orientuara drejt ose në mënyrë të rastësishme dhe/ose – fije të prera me origjinë natyrore ose të bëra nga njeriu, të ndjekura në të dy rastet nga bashkimi në një pëlhurë të paendur apo të pathurur
5604	Fill për qepje dhe kordon gome, i mbuluar me tekstil; Fije tekstili dhe shirita dhe të ngjashme me ato të kreut 5404 ose 5405, të ngopura , të veshura, të mbuluara ose të mbështjella me gome ose plastikë: - Fill për qepje dhe kordon gome, i mbuluar me tekstil -Te tjera	Prodhim nga fije gome ose kordon, jo të mbuluar me tekstil (²) Tjerrje e fibrave natyrore ose Ekstrudimii fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose

		Dredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik
Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5605	Fill i metalizuar, gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose jo, fill tekstili, ose shirita apo të ngjashme me kreun 5404 ose 5405, të kombinuara me metal në formën e fillit për qepje, shiritit ose pluhurit ose të mbuluara me metal	(2) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik
5606	Fill gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije), dhe shirita dhe të ngjashme me kreun 5404 ose 5405, gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije (përveç atyre të kreut 5605 dhe fillit të flokëve të kalit gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije); fije chenille (përfshirë fjetet chenille flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe)); fill me laqe	(2) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me gimp (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 57	Tapete dhe mbulesa të tjera për dyshtemenë prej tekstili:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me gërshetim ose me Tufting (me qime të ashpra) ose Ekstrudimii fijeve filamentit të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose Tufting (me qime të ashpra) ose Prodhim nga filli coir (<i>fibër që nxirret nga arra e kokosit</i>) ose fije sizal ose fije jute ose fije viskoze e tjerrë klasike rrethore ose Tufting (me qime të ashpra) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim Ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me teknika të prodhimit të pëlhurave të paendura apo të pathurura, duke përfshirë shpimin me gjilpërë Pëlhura jute mund të përdoret si mbështetëse.

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 58	Pëlhura speciale të endura; pëlhura tekstili me tufa; dantella; sixhade; zbukurime; qëndisje; përveç:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose tufting (me qime të ashpra) ose Ekstrudimi i fijeve filament të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose me tufting (me qime të ashpra) ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking me veshje ose laminim ose me metalizim) ose Tufting (me qime të ashpra) të kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
5805	Sixhade të endura me dorë, të llojeve Gobelins, Flanders, Aubusson, Beauvais dhe të ngjashme, dhe sixhade të punuara me gjilpërë (për shembull, qepje pikë,thurje kryq), pavarësisht nëse janë të përgatitura	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5810	Qëndisje në copë, në shirita ose në motive	Qëndisje në të cilën vlera e të gjitha materialeve të çdo kreu, përveç asaj të produktit të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
5901	Pëlhura tekstili të veshura me rezinë ose substanca amilaceoze, të një lloji që përdoret për mbulesat e jashtme të librave ose të ngjashme; tekstil i tejdukshëm; kanavacë pikturë e përgatitur; beze dhe pëlhura tekstili të ngjashme të ngurtësuara të një lloji të përdorur për fabrikim mbështetëse të kapelës	Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) ose me veshje ose me laminim ose me metalizim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim
5902	Kordona pëlhure për goma pneumatike prej fije me qëndrueshmëri të lartë prej najloni ose poliamide të tjera, poliestra ose viskozë-rajon: - Përmbajnë jo më shumë se 90% të peshës së materialeve tekstile - Tjetër	Endje Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5903	Pëlhura tekstile të ngopura, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me plastikë, përveç atyre të kreut 5902	Endje e kombinuar me ngopje ose me veshje ose me mbulesë ose me laminim ose me metalizim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)
5904	Linoleum, i prerë ose jo në forma; mbulues dyshemeje të përbërë nga një shtresë ose mbulesë e aplikuar në një bazë tekstili, pavarësisht nëse janë apo jo të prerë në forma	⁽²⁾ Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose me metalizim. Pëlhura jute mund të përdoret si mbështetëse
5905	Mbulesa tekstili për mur: - Me ngopje, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me gomë, plastikë ose materiale të tjera	Endje,thurje ose përpunim i fibrave të pathurura të kombinuara me ngopje ose me veshje ose me mbulesë ose me laminim ose me metalizim

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Të tjera	(²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu dhe të kombinuar me endje ose Endje,thurje ose formimi i pëlhurave të paendura ose të pathurura të kombinuara me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5906	Pëlhura prej tekstili të gomuar, përveç atyre të kreut 5902: - Pëlhura të thurura ose me grep Pëlhura të tjera të bëra me fije sintetike filament, që përmbajnë më shumë se 90% të peshës të materialeve tekstile	(²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe /ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje / thurje me grep ose Ekstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje / thurje me grep ose Thurje ose thurje me grep e kombinuar me gomim ose Gomim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrim, proceset e mos tkurrjes, trajtim me nxehtësi, lustrim i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me thurje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	-Të tjera	Proces i endjes,thurjes procesi i krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura, i kombinuar me ngjyrosje ose me veshje / gomim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje,thurje ose procesin e krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura ose Gomim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrimi, trajtim me nxehtësi, lustrimi i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorura të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5907	Pëlhura tekstile të tjera të ngopura, të veshura ose të mbuluara; kanavacë e pikturuar për skena teatrale, pëlhura për sfonde të studios ose të ngjashme	Endje osethurje ose procesi i krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura të kombinuara me ngjyrosje ose me stampim ose me veshje ose me ngopje ose me mbulim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)
5908	Fitila tekstili, të endura, të gërshetuara ose të thurura, për llambat, sobat, çakmakët, qirinjtë ose të ngjashme; rrjeta inkandeshente gazi dhe pëlhura cilindrike të thurura të gazit, pavarësisht nëse janë të ngopura ose jo: - Mantelë gazi inkandeshente, me ngopje -Tjetër	Prodhim prej pëlhure manteli gazi cilindrik të thurur / thurur me grep Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5909 deri 5911	Artikujt prej tekstili të një lloji të përshtatshëm për përdorim industrial:	(²) Tjerrje e fibrave shtapel, natyrale dhe/ose të bëra nga njeriu, të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Veshje, flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe), laminim ose metalizim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrimi, mos tkurrjes, trajtim me nxehtësi, lustrim i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 60	Pëlhura të thurura ose me grep	(²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje / thurje me grep ose Ekstrudim i fijeve filament të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje / thurje me grep ose Thurje / thurje me grep e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) ose me veshje ose me laminim ose me stampim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me thurje / thurje me grep ose Përdredhje ose teksturim i kombinuar me thurje / thurje me grep me kusht që vlera e fijeve të përdorura jo të përdredhura / jo të teksturuara të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 61	Artikujt e veshjeve dhe aksesorëve të veshjeve, të thurura ose të thurura me grep: - Të përfutur nga qepje ose ndryshe duke bashkuar dy ose më shumë pjesë të pëlhurave të thurura ose të thurura me grep të cilat janë prerë ose të formuar direkt në formën e dëshiruar -Tjetër	⁽²⁾ ⁽³⁾ Thurje ose thurje me grep e kombinuar me fabrikim duke përfshirë prerjen e pëlhurës ⁽²⁾ Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje ose thurje me grep ose Ekstrudim i fijeve filament të bëra nga njeriu e kombinuar me thurje ose thurje me grep ose Thurje dhe fabrikim në një veprim

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 62	Artikujt e veshjeve dhe aksesorët e veshjeve, jo të thurura ose të thurura me grep; përveç:	(²) (³) Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 dhe ex 6211	Veshje për gra, vajza dhe bebe dhe aksesorë veshjesh për bebe, të qëndisura	(³) Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së paqëndisur e përdorur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 6210 dhe ex 6216	Pajisjet rezistente ndaj zjarrit të pëlhurave të mbuluara me fletë poliestër të aluminuar	(²) (³) Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës ose Veshja ose laminimi me kusht që vlera e pëlhurës e përdorur e paveshur ose e palaminuar të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit, e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës
ex 6212	Mbajtëse gjoksi, tiranta, korse, rripa, varëse, llastikë dhe artikujt e ngjashëm dhe pjesët e tyre, të thurura ose të thurura me grep, duke qepur së bashku ose ndryshe duke bashkuar dy ose më shumë copa të pëlhurave të thurura ose të thurura me grep, të cilat janë prerë ose formuar ose kanë marrë formë direkt	(²) (³) Thurje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
6213 dhe 6214	Shami, shall, kravatë, dorashka pa gisht, mantela, vello dhe të ngjashme:	

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Qëndisur	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të paqëndisur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
	-Tjetër	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi paraprihet nga stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
6217	Plotësues të tjerë të veshjeve të konfeksionuar; pjesë të veshjeve ose aksesore të veshjeve, përveç atyre të kreut 6212: - Qëndisur	⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të paqëndisur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit ose Fabrikimi paraprihet nga stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Pajisjet rezistente ndaj zjarrit prej pëlhure të mbuluar me fletë prej poliesteri të aluminuar -Ndërlidhjet për jakë dhe mansheta, të prera -Tjetër	⁽¹⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Veshje ose laminim me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të pambuluar ose palaminuar të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit të kombinuar me fabrikimin, duke përfshirë prerjen e pëlhurës Prodhimi: – nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, - dhe – në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 63	Artikuj të tjerë të konfeksionuar të tekstit; sete/komplete; veshje të përdorura dhe artikuj tekstili të përdorur; lecka; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
6301 deri 6304	Bataniqe, qilima udhëtimi, çarçafë etj. .; perde etj .; artikuj të tjerë mobilimi: - Shajak, pëlhura të paendura ose të pathurura -Tjetër -- Të qëndisur	(²) Formimi i pëlhurës së paendur ose pathurur i kombinuar me fabrikim, duke përfshirë prerjen e pëlhurave (²) (³) Endje osethurje /thurje me grep e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhurave të paqëndisura (përveçthurjeve osethurjeve me grep), me kusht që vlera e pëlhurave të përdorura të qëndisura të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	--Tjetër	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje osethurje /thurje me grep e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës
6305	Thasë dhe çanta, të një lloji që përdoren për paketimin e mallrave	⁽²⁾ Ekstrudim (tërheqje me shtypje) i fibrave të bëra nga njeriu ose tjerrija e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu, të kombinuara me endje ose methurje dhe fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurave
6306	Pëlhurë rezistente ndaj ujit trajtuar me katran, tenda mbrojtëse ndaj shiut e tenda dielli; tenda; velat për anijet ose për varkat me vela; mallra kampingu: - Të pëlhurave të paendura ose të pathurura -Të tjera	⁽²⁾ ⁽³⁾ Formimi i pëlhurave të paendura ose të pathurura i kombinuar me fabrikimin, duke përfshirë prerjen e pëlhurave ⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës
6307	Artikuj të tjerë të konfeksionuar, përfshirë modelet e veshjes	Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorura nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës së produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
6308	Komplete të përbëra nga pëlhura të endura ose thurura dhe nga fije, pavarësisht nëse janë apo jo me aksesore, për të bërë qilima, sixhade, pëlhura tavoline të qëndisura ose mësalla, ose artikuj të ngjashëm tekstili, të vendosur në paketime për shitje me pakicë	Secili artikull në set duhet të plotësojë rregullin i cili do të vrente për të nëse nuk do të përfshihej në set. Megjithatë, ndonjë artikull joorigjinues mund të përfshihet, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 15% të çmimit të fabrikës së setit
ex Kapitulli 64	Këpucë, galloshe dhe të ngjashme; pjesë të artikujve të tillë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç nga bashkimet e pjesëve të sipërme të ngjitura në shuall të brendshëm ose në përbërës të tjerë të shtrojeve të kreut 6406
6406	Pjesët e veshjeve të këmbëve (përfshirë syprinën nëse është ose jo e ngjitur te shualli përveçse shuallit të jashtëm); shualli i brendshëm i lëvizshëm, mbushje të takave e artikuj të ngjashëm; galloshet, mbajtëse kërcinjsh e artikuj të ngjashëm, e pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 65	Veshjet e kokës dhe pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 66	Çadrat, çadrat e diellit, shkopinjtë për të ecur, shkopinjtë mbështetës, kamxhikë, kamxhik fleksibël i shkurtër dhe pjesët e tyre:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 67	Pupla të përgatitura dhe artikuj prej pendëve; lule artificiale; artikuj prej flokëve të njeriut	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorura nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 68	Artikujt prej guri, suva, çimento, asbest, mikë ose materiale të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 69	Produkte qeramike	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 70	Qelq dhe prodhim qelqi	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
7010	Damixhanë, shishe, balonë, kavanoza, tenxhere, shishka, ampula dhe kontejnerë të tjerë prej qelqi, të një lloji që përdoret për transportimin ose paketimin e mallrave; ruajtja e kavanozave të qelqit; tapa, kapakë dhe mbyllje të tjera, prej qelqi	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prerja e enëve të qelqit, me kusht që vlera totale e qelqit të paprerë të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7013	Enë qelqi të një lloji që përdoren për tryezë, kuzhinë, tualet, zyrë, dekorime të ambienteve të brendshme ose për qëllime të ngjashme (përveç atyre të kreut 7010 ose 7018)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 71	Perlat natyrale ose të kultivuara, gurët e çmuar ose gjysmë të çmuar, metalet e çmuar, metalet e veshura me metal të çmuar dhe artikujt prej tyre; imitim bizhuterish; monedhë; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 7102, ex 7103 dhe ex 7104	Gurë të çmuar ose gjysmë të çmuar të punuar (natyralë, sintetikë ose të rindërtuar)	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7106, 7108 dhe 7110	Metale të çmuar: - Të papunuara -Gjysmë të prodhuara ose në formë pluhuri	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atyre të krerëve 7106, 7108 dhe 7110, ose ndarja elektrolitike, termike ose kimike e metaleve të çmuar të kreut 7106, 7108 ose 7110, ose bashkimi dhe / ose aliazhi i metaleve të çmuar të kreut 7106, 7108 ose 7110 me njëri-tjetrin ose me metalet bazë ose pastrimi Prodhim nga metale të çmuar të papunuar
ex7107, ex 7109 dhe ex 7111	Metalet e veshura me metale të çmuara, gjysmë të prodhuara	Prodhim nga metale të veshura me metale të çmuara, të papunuar
ex Kapitulli 72	Hekur dhe çelik; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
7207	Produkte gjysmë të gatshme prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale të kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7208 deri 7212	Produkte të petëzuara të sheshta prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7207

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7213 deri 7216	Shirita dhe seksione, shirita dhe shufra, kënde, forma dhe seksione prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7206
7217	Tela prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7207
7218 91 dhe 7218 99	Produkte gjysmë të gatshme	Prodhim nga materiale të kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7219 deri 7222	Produkte të petëzuara të sheshta, shirita dhe shufra, kënde, forma dhe seksione prej çeliku të pandryshkshëm	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7218
7223	Tela prej çeliku të pandryshkshëm	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7218
7224 90	Produkte gjysmë të gatshme	Prodhim nga materialet e kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7225 deri 7228	Produkte të petëzuara të sheshta, shirita dhe shufra të petëzuara me nxehtësi, në spirale në mënyrë të parregullt; kënde, forma dhe profile prej çeliku tjetër të lidhur; shkopinj dhe shufra të zgazvruara, prej çeliku të lidhur ose jo të lidhur	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7206, 7218 ose 7224
7229	Tela prej çeliku tjetër të lidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7224

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 73	Artikujt prej hekuri ose çeliku; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 7301	Pllaka mbërthimi	Prodhim nga materialet e kreut 7207
7302	Materialet e ndërtimit për hekurudhat e tramvajet prej hekuri ose çeliku, të mëposhtme: shinat, shinat drejtuese e kremalieret, shinat ndarëse, kryq i kryqëzimit qorr, shufrat për pikëzim e pjesë të tjera për kryqëzim, traversat, lidhjet buzë me buzë e shinave, nënshtroje shinash, pykat e këtyre nënshtrojeve, pllakat mbështetëse, pllakat shtrënguese të shinave, pllakë bazamenti, lidhëset e materialet e tjera të specializuara për bashkimin e fiksimit të shinave	Prodhim nga materialet e kreut 7206
7304, 7305 dhe 7306	Tuba, tubacione e profile të zgavruara, prej gize ose çeliku	Prodhim nga materiale të kreut 7206 deri 7212 dhe 7218 ose 7224
ex 7307	Tuba ose tubacione të përshtatura nga çelik i pandryshkshëm (ISO No. X5CrNiMo 1712), i përbërë nga disa pjesë	Tornim, shpim, frezim, çarje,, sprucim me rërë e lingotave të dala nga furra e shkrirjes, me kusht që vlera totale e lingotave të mos kalojë 35% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7308	Konstruksionet (përjashto parafabrikatet e kreut 9406) e pjesët e konstruksioneve (p.sh. urat dhe seksionet e urave, porta shluze, kullat, shtylla për grillat, çatitë, skeletet e çative, dyert e dritaret dhe skeletet e tyre dhe pragjet për dyert, qepena, parmakë, shtylla e kolona) prej hekuri e çeliku; pllaka, shufra, kënde, forma, seksione, tuba e të ngjashmet e tyre, prej hekuri e çeliku, të përgatitur për përdorim në konstruksione,	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, këndet, format dhe pjesët e salduara të kreut 7301 nuk mund të përdoren
ex 7315	Zinxhir frenues	Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur të kreut 7315 nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 74	Bakri dhe artikujt prej tij; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
7403	Bakër i rafinuar dhe lidhjet e bakrit, i papërpunuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
7408	Tel bakri	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 75	Nikeli dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 76	Alumini dhe artikujt prej tij; përveç:	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
7601	Alumini i papërpunuar	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhimi me anë të trajtimit termik ose elektrolitik nga alumini i palidhur ose mbetjet dhe skrapit i aluminit
7602	Mbeturina ose skrap alumini	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 7616	Artikuj alumini përveç gozhdëve, pineskave, grilave, rrjetave, gardheve, fabrikimeve përforcuese dhe materialeve të ngjashëm (përfshirë shiritat e pafund) prej teli alumini, dhe metal alumini në formë flete	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren gozhdë, pineska, grila, rrjeta, gardhe, fabrikime përforcuese dhe materiale të ngjashëm (përfshirë shiritat e pafund) prej teli alumini, dhe metal alumini në formë flete; dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 78	Plumbi dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 79	Zinku dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 80	Kallaji dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 81	Metale të tjerë bazë; metalo-qeramikat; artikujt e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex Kapitulli 82	Vegla, mjete, takëm, lugë dhe pirunë, prej metali bazë; pjesët e tyre prej metali bazë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8206	Vegla të dy ose më shumë prej kërërve 8202 deri 8205, të vendosura në grupe për shitje me pakicë	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atyre të kërërve 8202 deri 8205. Megjithatë, veglat e kërërve 8202 deri 8205 mund të përfshihen në grup, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 15% të çmimit të fabrikës të grupit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 83	Artikuj të ndryshëm me metale bazë	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 84	Reaktorë bërthamorë, kaldaja, makineri dhe pajisje mekanike; pjesët e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8407	Motorë me piston me djegie të brendshme me lëvizje të ndërsjelltë ose lëvizje rrotulluese me shkëndijë ndezjeje	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8408	Motorë pistoni me djegie të brendshme me injektim-shtytje (motorë diesel ose gjysmë diesel)	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8425 deri 8430	Takëm i makarasë dhe pajisje të tjera ngritëse përveç vinçave dhe çikrikëve vertikalë dhe kapstanë; pirunë: Vinçat e anijeve; vinça, përfshirë vinça me kabëll; skelet lëvizës për ngritje, transportues dhe mjete pune të pajisur me një vinç. Mjete ngritëse me pirun; mjete të tjerë pune të përshtatur me pajisje ngritëse ose mbartjeje. Makineri të tjera ngritëse, mbartjeje, ngarkimi ose shkarkimi (për shembull, ashensorë, shkallë lëvizëse, konvejerë, teleferikë Buldozerë vetëlëvizës, bulodzer këndi, sheshues, nivelues, skrapër, lopata mekanike, ekskavatorë, ngarkues me lopatë, makineri ngjeshëse dhe rrule rruge. Makineri të tjera lëvizëse, sheshuese, niveluese, gërryerjeje, gërmues, shtypëse, ngjeshëse, nxjerrëse ose makinë shpimi, për tokë, minerale ose xeherore; shtyllangulës dhe nxjerrës shtyllash; borëpastruese dhe borëgërryese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8431, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8444 deri 8447	Makineri për nxjerrje, tërheqje, fabrikim ose prerje të materialeve tekstile të bëra nga njeriu: Makineri për përgatitjen e fibrave tekstile; makineri tjerreje, dyfishimi ose përdredhjeje dhe makineri të tjera për prodhimin e fijeve të tekstilit; makineri për rrotullim ose mbështjellje tekstili (përfshirë mbështjelljen e pëlhurës) dhe makineritë për përgatitjen e fijeve të tekstilit për përdorim në makineritë e kreut 8446 ose 8447 Makineritë e endjes (tezgjahut): Makineri thurjeje, makineri lidhëse thurjesh dhe makineri për prodhimin e fijeve gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije), tyl, dantella, qëndisje, zbukurime, kordonë ose rrjetë dhe makineri për tufting (me qime të ashpra)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8448, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8456 deri 8465	Vegla makinerie për përpunimin e çdo materiali duke zhvendosur materialin. Qendrat e përpunimit, makineritë e ndërtimit të njësive (stacioni i vetëm) dhe makineritë transferuese me shumë stacione, për përpunimin e metaleve	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8466, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk

	Torno për zhvendosjen e metaleve Vegla makinerie:	tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8470 deri 8472	Makina llogaritëse dhe makina për regjistrimin, riprodhimin dhe shfaqjen e të dhënave me madhësi xhepi me funksione llogaritëse; makina të kontabilitetit, makina për vënien e pullës, makina për lëshimin e biletave dhe makina të ngjashme, duke përfshirë një pajisje llogaritëse; kasa regjistruese Makina automatike të përpunimit të të dhënave dhe njësitë e tyre; lexues magnetikë ose optikë, makina për transkriptimin e të dhënave në mjetet e të dhënave në formë të koduar dhe makina për përpunimin e të dhënave të tilla Makina të tjera zyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8473, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 85	Makineri dhe pajisje elektrike dhe pjesët e tyre; regjistruesit dhe riprodhuesit e tingullit, regjistruesit dhe riprodhuesit e imazheve televizive dhe tingullit, dhe pjesët dhe aksesorët e artikujve të tillë; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
8501 deri 8502	Motorë dhe gjeneratorë elektrikë Grup gjeneratorësh elektrikë dhe konvertuesat e rrotullimit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8503, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8519,8521	Aparat për regjistrimin ose aparat për riprodhimin e tingullit Aparat për regjistrimin ose riprodhimin e videos, përfshirë ose jo një kërkues video-je	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8522, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8525 deri 8528	Aparate transmetimi për transmetim në radio ose televizion, kamera televizive, aparat fotografik digjital dhe regjistruer video- kamera Aparate radare, aparate ndihmëse për drejtimin me valë radioje dhe aparate të kontrollit në largësi me valë radioje Aparate marrës për radio-transmetimi Monitorë dhe projektorë, pa përfshirë aparatin marrës televiziv; aparatin marrës televiziv, ose aparate për regjistrim ose riprodhim videoje	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8529, ose Prodhim në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8535 deri 8537	Aparate elektrike për kyçjen ose mbrojtjen e qarqeve elektrike, ose për krijimin e lidhjeve me ose në qarqet elektrike; lidhëse për fibra optike, tufa ose kablllo të fibrave optike; borde, panele, konsola, tavolina, dollapë dhe baza të tjera, për kontrollin elektrik ose shpërndarjen e energjisë elektrike:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8538, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8542 31 deri 8542 39	Qarqet monolite të integruara	Difuzion në të cilin qarqet e integruar formohen në një substrat gjysmëpërçues nga futja selektive e një dopanti të përshtatshëm të mbledhur ose jo dhe / ose testuar në një jo-palë ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8544 deri 8548	Tel i izoluar, kablllo (dhe përçues të tjerë elektrikë të izoluar, kablllo me fibra optike Elektroda karboni, furça karboni, karbon llambash, karbon baterie dhe artikuj të tjerë prej grafiti ose karboni tjetër, të një lloji të përdorur për qëllime elektrike Izolatorët elektrikë të çdo materiali Pajisje izoluese për makineritë elektrike, aplikimet ose pajisjet, tubat e kanalit elektrik dhe bashkimet e tyre, prej metali bazë të veshur me material izolues Mbetjet dhe skrap i qelizave primare, baterive primare dhe akumulatorëve elektrikë; qelizat primare të harxhuara, bateri primare të harxhuara dhe akumulatorë elektrik të harxhuar; pjesët elektrike të makinerive ose aparateve, të pa specifikuar ose të përfshira diku tjetër në këtë Kapitull	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 86	Lokomotivat hekurudhore ose të tramvajit, mjetet lëvizëse dhe pjesët e tyre; Pajisjet dhe elementet e binarëve të hekurudhës ose tramvajit dhe pjesët e tyre; pajisje mekanike (përfshirë elektro-mekanike) të sinjalizimit të trafikut të të gjitha llojeve	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 87	Mjete përveç mjeteve lëvizëse hekurudhore ose tramvaj, dhe pjesët dhe aksesorët e tyre; përveç:	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 45% të çmimit të fabrikës të produktit
8708	Pjesë dhe pajisje shtesë për mjetet e kërësve 8701 deri 8705	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8711	Motoçikleta (përfshirë biçikleta me motorë) dhe çikleta të pajisura me një motor ndihmës, me ose pa kosh; kosha	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 88	Avionët, anijet kozmike dhe pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 89	Anije, varka dhe struktura lundruese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit; megjithatë, strukturat e kreut 8906 mund të mos përdoren, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 90	Instrumente dhe aparate optike, fotografike, kinematografike, matëse, kontrolluese, precizioni, mjekësore ose kirurgjikale; pjesët dhe aksesorët e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
9001 50	Lente të pamjes prej materialeve të tjera përveç qelqit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhim në të cilin bëhet një nga veprimet e mëposhtme: – dalja në sipërfaqe e lenteve gjysmë të gatshme në një lente oftalmike të përfunduar me fuqi korrigjuese optike që do të montohet në një palë syze – veshja e lentes përmes trajtimeve të përvetësuar për të përmirësuar shikimin dhe për të siguruar mbrojtjen e përdoruesit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 91	Orët e murit dhe orët e dorës dhe pjesët e tyre	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 92	Instrumenta muzikore; pjesët dhe aksesoret e artikujve të tillë	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 93	Armë dhe municione; pjesët dhe aksesoret e tyre	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 94	Mobilje; shtrat, dyshekë, mbajtëse dyshekësh, jastëkë dhe shtresa të ngjashme të mbushura; llamba dhe pajisjet e ndriçimit, jo të specifikuara ose të përfshira diku tjetër; shenja të ndriçuara, pllakë metalike me emra të ndriçuar dhe të ngjashme; ndërtesa të parafabrikuara	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 95	Lodra, lojëra dhe pajisje sportive; pjesët dhe aksesoret e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 96	Artikuj të ndryshëm të prodhuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 97	Vepra arti, pjesë dhe vepra të artit antik të koleksionistëve	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit,

(1) Për kushtet e veçanta në lidhje me “procesin/proceset specifik (e)”, shihni shënimet shpjeguese 8.1 deri 8.3.

(2) Për kushtet e veçanta në lidhje me produktet e bëra nga një përzierje e materialeve tekstile, shihni Shënimin Shpjegues 6.

(3) Shihni shënimin shpjegues 7.

(4) Shihni shënimin shpjegues 9.

SHTOJCA III**TEKSTI I DEKLARATËS SË ORIGINËS**

Deklarata e origjinës teksti i të cilës jepet më poshtë, duhet të plotësohet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet fundore të riprodhohen.

Versioni shqip

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr.¹) deklaron që, përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale² në përputhje me rregullat kalimtare të origjinës.

Versioni arab

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم^(١)) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من^(٢) طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Versioni boshnjak

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Versioni bullgar

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №.....⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Versioni kroat

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalno podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Versioni çek

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v⁽²⁾.

Versioni danez

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr.⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Versioni holandez

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr.⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

Versioni anglez

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

Versioni estonez

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr.⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueeskirjade kohaselt⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Versioni faroezian

Útflytarin av vørunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ...⁽¹⁾) vátar, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vøur upprunavøur ...⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Versioni finlandez

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja.....⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

Versioni francez

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n°⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle⁽²⁾ selon les règles d'origine transitoires.

Versioni gjerman

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr.⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Versioni gjeorgjian

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟოორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის No.....¹) აცხადებს, რომეს საქონელი არის² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Versioni grek

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ.⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησηακής καταγωγής⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Versioni hebraik

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס'¹¹) מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף
ב. _____¹² בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש

Versioni hungarez

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám:⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális⁽²⁾ származásúak.

Versioni islandez

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollýfirvalda nr.⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

Versioni italian

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n.⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Versioni letonez

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr.⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Versioni lituanes

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr.⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės.

Versioni maqedonas

Извозникот на производите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр.⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со преодните правила за потекло.

Versioni maltez

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru.....⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat mod ieħor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali⁽²⁾ skont ir-regoli ta' origini tranzitorji.

Versioni malazez

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Versioni norvegjez

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ... preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse⁽²⁾.

Versioni polak

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.....⁽¹⁾)
deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają⁽²⁾
preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia.

Versioni portugez

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira
n.º.....⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de
origem preferencial⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Versioni rumun

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr.
.....⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt
de origine preferențială⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

Versioni serb

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾)
изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾
преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje
da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi
.....⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Versioni slovak

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v⁽²⁾.

Versioni sloven

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Versioni spanjoll

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Versioni suedez

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr.⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Versioni turk

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No:⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşe kurallarına göre⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Versioni ukrainas

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл №⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

.....

..

(Vendi dhe data)³

.....

(Nënshkrimi i eksportuesit, gjithashtu, emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkrim të qartë)⁴

- (1) Kur deklarata e origjinës bëhet nga një eksportues i miratuar, numri i autorizimit të eksportuesit të miratuar duhet të vendoset në këtë hapësirë. Kur deklarata e origjinës nuk bëhet nga një eksportues i miratuar, fjalët në kllapa do të hiqen ose hapësira do të lihet bosh.
- (2) Të tregohet origjina e produkteve. Kur deklarata e origjinës lidhet plotësisht ose pjesërisht me produktet me origjinë nga Ceuta dhe Melilla, eksportuesi duhet t'i tregojë qartë ato në dokumentin mbi të cilin deklarata bëhet, me anë të simbolit "CM".
- (3) Këta tregues mund të hiqen nëse informacioni përfshihet në dokument.
- (4) Në rastet kur eksportuesit nuk i kërkohet të nënshkruajë, përfshirja e nënshkrimit nënkupton edhe përfshirjen e emrit të nënshkruesit.

SHTOJCA IV
SPECIMENET E CERTIFIKATËS SË QARKULLIMIT EUR.1
DHE APLIKIMI PËR CERTIFIKATË QARKULLIMI EUR.1

UDHËZIME PËR SHTYPJEN

1. Çdo formular duhet të ketë përmasën 210 x 297 mm; mund të lejohet një tolerancë deri në minus 5 mm ose plus 8 mm në gjatësi. Letra e përdorur duhet të jetë e bardhë, me madhësi për shkrim, që nuk përmban material letër mekanik dhe peshon jo më pak se 25 g/m². Do të ketë në sfond një model të shtypur në ngjyrë të gjelbër, duke bërë që çdo falsifikim me mjete mekanike ose kimike të jetë i dukshëm për syrin.

2. Autoritetet kompetente të Palëve mund të rezervojnë të drejtën të shtypin formularët vetë ose t'i shtypin ata nga shtypshkronja të miratuara. Në rastin e fundit, secili formular duhet të përmbajë një referencë për një miratim të tillë. Çdo formular duhet të ketë emrin dhe adresën e shtypshkronjës ose një shenjë me të cilën mund të identifikohet shtypshkronja. Gjithashtu, do të jetë i pajisur me një numër serie, i shtypur ose jo, me të cilin mund të identifikohet.

CERTIFIKATË QARKULLIMI

1.Eksportuesi (Emri, adresa e plotë, vendi)	EUR.1No A000.000 Shihni shënimet në pjesën e pasme përpara se të plotësoni këtë formular.		
3.Marrësi i ngarkesës (emri, adresa e plotë, vendi) (fakultative)	2.Certifikatë e përdorur në tregtinë preferenciale ndërmjet dhe (vendosni shtetet, grupet e shteteve ose territoret e duhura)		
	4. Vendi, grupi i vendeve ose territori në të cilin produktet konsiderohen origjinuese	5. Vendi, grupi i vendeve ose territori i destinacionit	
6.Detajet e transportit (Fakultative)	7.Komente		
8.Numri i artikullit; Shenjat dhe numrat; Numri dhe lloji i paketimeve ⁽¹⁾ ; Përshkrimi i mallrave	9.Masa bruto (kg) ose njësi të tjera matëse (litra, m ³ etj.)	10.Faturat (fakultative)	
11.MIRATIMI I DOGANËS <i>Deklaratë e vërtetuar</i> Dokumenti i eksportit ⁽²⁾ Formulari nr. Nga..... Zyra doganore Shteti apo territori lëshues Vendi dhe data (Firma)	12.DEKLARATË NGA EKSPORTUESI Unë, i nënshkruari, deklaroj se mallrat e përshkruara më sipër përmbushin kushtet e kërkuara për lëshimin e kësaj certifikate. Vendi dhe data (Firma)		
Nëse mallrat nuk janë pakeluar, specifikoni numrin e artikujve në gjendje “rifuxho”, sipas rastit ⁽²⁾ Plotësoni vetëm kur kërkohet nga rregulloret e shtetit ose territorit eksportues..			
13.KËRKESË PËR VERIFIKIM, drejtuar		14.REZULTATI I VERIFIKIMIT	

	Verifikimi i kryer tregon se kjo certifikatë ⁽¹⁾ ☐ ishte lëshuar nga zyra doganore e treguar dhe se informacioni që përfshihej aty është i saktë. ☐ nuk përmbush kërkesat lidhur me autenticitetin dhe saktësinë (shih komentet bashkëngjitur).
Kërkohej verifikimi i vërtetësisë dhe saktësisë së kësaj certifikate.	
.....	(Vendi dhe data)
(Vendi dhe data)	Vula
Vula	
.....	(Nënshkrimi)
(Firma)	
	⁽¹⁾ Vendosni X në kutinë e duhur

SHËNIME

1. Në certifikatë nuk duhet të ketë fjalë të fshira apo fjalë të shkruara njëra mbi tjetrën. Çfarëdo ndryshimi duhet të bëhet duke fshirë të dhënat e pasakta dhe duke shtuar ndonjë korrigjim të nevojshëm. Çdo ndryshim i tillë duhet të nënshkruhet nga personi i cili ka plotësuar certifikatën dhe të miratohet nga autoritetet doganore të vendit ose territorit lëshues.

2. Nuk duhet të lihen hapësira ndërmjet artikujve të shkruar në certifikatë dhe secili artikull duhet të paraprihet nga një numër artikulli. Duhet të vendoset një vijë horizontale menjëherë poshtë artikullit të fundit. Çdo hapësirë e papërdorur duhet të përshkohet në një mënyrë të tillë që të bëjë të pamundur çdo shtesë të mëvonshme.

3. Mallrat duhet të përshkruhen në përputhje me praktikën tregtare dhe me detajet e mjaftueshme për të mundësuar identifikimin e tyre.

APLIKIMI PËR CERTIFIKATË QARKULLIMI

1. Eksportuesi (emri, adresa e plotë, vendi)	EUR. 1 nr. A 000.000		
	Shihni shënimet në pjesën e pasme përpara se të plotësoni këtë formular		
	2. Aplikimi për një certifikatë që duhet të përdoret në tregtinë preferenciale ndërmjet		
			
	dhe		
			
	(Vendos vendet ose grupet e duhura të vendeve ose territoreve)		
	dhe		
3. Marrësi i ngarkesës (emri, adresa e plotë, vendi) (fakultative)	4. Vendi, grupi i vendeve ose territori në të cilin produktet konsiderohen origjinuese	5. Vendi, grupi i vendeve ose territori i destinacioni	
6. Detajet e transportit (Fakultative)	7. Komete		
8. Numri i artikullit; shenjat dhe numrat; numri dhe lloji i paketimeve ⁽¹⁾ ; përshkrimi i mallrave	9. Masa bruto (kg) ose njësi të tjera matëse (litra, m ³ etj.)	10. Faturat (fakultative)	
1) Nëse mallrat nuk janë të paketuara, tregoni numrin e artikujve ose shkruani “rifuxho”, siç është e përshtatshme.			

DEKLARATË NGA EKSPORTUESI

Unë, i nënshkruari, eksportues i mallrave të përshkruar në pjesën e pasme,

DEKLAROJ se mallrat plotësojnë kushtet e kërkuara për lëshimin e certifikatës bashkëngjitur;

SPECIFIKOJ si më poshtë rrethanat që kanë mundësuar që këto mallra të përmbushin kushtet e mësipërme:

.....
.....
.....
.....

DORËZOJ dokumentet e mëposhtme mbështetëse ⁶

.....
.....
.....
.....

MARR PËRSIPËR të paraqes, me kërkesë të autoriteteve përkatëse, çdo provë mbështetëse që ato autoritete mund të kërkojnë për qëllimin e lëshimit të certifikatës bashkëngjitur, dhe marr përsipër, nëse kërkohet, të pranoj çdo inspektim në llogaritë e mia dhe çdo kontroll mbi proceset e prodhimit të mallrave të mësipërme, të kryera nga autoritetet në fjalë;

KËRKOJ lëshimin e certifikatës bashkëngjitur për ato mallra.

.....

(Vendi dhe data)

..... (Nënshkrimi)

⁶ Për shembull: dokumentet e importit, certifikatat e qarkullimit, faturat, deklaratat e prodhuesit, etj., duke iu referuar produkteve të përdorura në prodhim ose mallrave të rieksporuara në të njëjtën gjendje.

SHTOJCA V
**KUSHTE TË VEÇANTA NË LIDHJE ME PRODUKTET ORIGJINUESE NË *CEUTA*
DHE *MELILLA***

Nen i vetëm

1. Me kusht që ato të jenë në përputhje me rregullin e mosndryshimit të nenit 14 të kësaj shtojce, sa më poshtë do të konsiderohen, si:

1. produkte origjinuese në *Centa* dhe *Melilla*:

a) produkte të përftuara plotësisht në *Centa* dhe *Melilla*;

b) produktet e përftuara në *Centa* dhe *Melilla* në prodhimin e të cilave përdoren produkte të tjera nga produktet e përftuara plotësisht në *Centa* dhe *Melilla*, me kusht që:

i. produktet në fjalë t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm sipas kuptimit të nenit 4 të kësaj shtojce; ose

ii. ato produkte të kenë origjinën në Shqipëri ose në Bashkimin Evropian, me kusht që ato t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit, i cili shkon përtej veprimeve të përmendura në nenin 6 i kësaj shtojce;

2. produktet me origjinë nga Shqipëria:

a) produktet e përftuara plotësisht në Shqipëri;

b) produktet e përftuara në Shqipëri, në prodhimin e të cilave përdoren produkte të tjera nga produktet e përftuara plotësisht, me kusht që:

i. produktet në fjalë i janë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm sipas kuptimit të nenit 4 të kësaj shtojce; ose

ii. ato produkte kanë origjinë nga *Centa* dhe *Melilla* ose në Bashkimin Evropian, me kusht që ato t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit që tejkalon veprimet e përmendura në nenin 6 të kësaj shtojce.

2. *Centa* dhe *Melilla* do të konsiderohen si një territor i vetëm.

3. Eksportuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar shënon emrin e Palës eksportuese “*Centa* dhe *Melilla*” në kutinë 2 të certifikatave të qarkullimit EUR.1 ose në deklaratat e origjinës. Gjithashtu, në rastin e produkteve me origjinë nga *Centa* dhe *Melilla*, kjo do të tregohet në kutinë 4 të certifikatave të qarkullimit EUR.1 ose në deklaratat e origjinës.

4. Autoritetet doganore spanjolle do të jenë përgjegjëse për zbatimin e këtyre rregullave në *Centa* dhe *Melilla*.

SHTOJCA VI
DEKLARATA E FURNITORIT

Deklarata e furnitorit, teksti i së cilës jepet më poshtë, duhet të bëhet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet në fund të faqes të riprodhohen.

DEKLARATA E FURNITORIT

për mallrat që i janë nënshtruar punimit ose përpunimit në Palët Kontraktuese aplikuese pa marrë statusin origjinues preferencial.

Unë, i nënshkruari, furnitor i mallrave që mbulohen nga dokumenti i bashkëngjitur, deklaroj se:

1. Materialet e mëposhtme, të cilat nuk e kanë origjinën në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] janë përdorur në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar këto mallra:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara ⁽¹⁾	Përshkrim i materialeve joorigjinuese të përdorura	Kreu i materialeve joorigjinuese të përdorura ⁽²⁾	Vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura ⁽³⁾
Vlera totale			

2. Të gjitha materialet e tjera të përdorura në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar ato mallra me origjinë nga [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese];

3. Mallrat e mëposhtme i janë nënshtruar punimit ose përpunimit jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] në përputhje me nenin 13 të kësaj shtojce dhe kanë fituar atje vlerën totale të shtuar të mëposhtme:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara	Vlera totale e shtuar e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] ⁽⁴⁾
	(Vendi dhe data)
	(Adresa dhe nënshkrimi i furnitorit; gjithashtu, emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkrim të qartë)

¹⁾ Kur fatura, njoftimi i dërgimit ose dokumenti tjetër tregtar, të cilit i bashkëngjitet deklarata ka të bëjë me lloje të ndryshme të mallrave, ose me mallra të cilat nuk përfshijnë materiale joorigjinues në të njëjtën masë, furnitori duhet t'i identifikojë qartë.

Shembull.

Dokumenti ka të bëjë me modele të ndryshme të motorit elektrik të kreut 8501, që do të përdoren në prodhimin e makinave larëse, të kreut 8450. Natyra dhe vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura në prodhimin e atyre motorëve ndryshon nga një model në tjetrin. Prandaj, modelet duhet të identifikohen në kolonën e parë dhe treguesit në kolonat e tjera duhet të jepen veçmas për secilin prej modeleve për të bërë të mundur që prodhuesi i makinave larëse të bëjë një vlerësim të saktë të statusit të origjinës së produkteve të tij, në varësi të modelit të motorit elektrik që ai përdor.

²⁾ Treguesit e kërkuar në ato kolona duhet të jepen vetëm nëse janë të nevojshme.

Shembuj:

Rregulli për veshjet ex-kapitulli 62 parashikon “Mund të përdoret edhe e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës. Nëse një prodhues i rrobave të tilla në një Palë Kontraktuese Aplikuese përdor pëlhurë të importuar nga Bashkimi Evropian, e cila është përftuar atje duke endur fije joorigjinuese, mjafton që furnitori i Bashkimit Evropian të përshkruajë në deklaratën e tij materialin joorigjinues të përdorur si fije, pa qenë e nevojshme të tregojë kreun dhe vlerën e fijeve të tilla.

Një prodhues hekuri i kreut 7217, i cili e ka prodhuar atë nga shufra hekuri joorigjinuese duhet të tregojë në kolonën e dytë “shufra hekuri”. Kur ky tel duhet të përdoret në prodhimin e një makine, për të cilën rregulli përmban një kufizim për të gjitha materialet joorigjinuese të përdorura në një vlerë të caktuar përqindjeje, është e nevojshme të tregohet në kolonën e tretë vlera e shufrave joorigjinuese.

³⁾ “Vlera e materialeve” do të thotë vlera doganore në kohën e importimit të materialeve joorigjinuese të përdorura, ose, nëse kjo nuk dihet dhe nuk mund të konstatohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese Aplikuese].

Vlera e saktë për secilin material joorigjinues të përdorur duhet të jepet për zërat e mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

⁴⁾ “Vlera totale e shtuar” do të thotë të gjitha kostot e akumuluar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese], përfshirë vlerën e të gjitha materialeve të shtuara atje. Vlera e saktë e shtuar totale e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese që duhet të zbatohet duhet të jepet sipas zërave të mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

SHTOJCA VII DEKLARATA AFATGJATË E FURNITORIT

Deklarata afatgjatë e furnitorit, teksti i së cilës jepet më poshtë, duhet të bëhet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet në fund të faqes të riprodhohen.

DEKLARATA AFATGJATË E FURNITORIT

për mallrat që i janë nënshtruar punimit ose përpunimit në një Palë Kontraktuese aplikuese pa marrë statusin origjinues preferencial.

Unë, i nënshkruari, furnitori i mallrave të mbuluara nga dokumenti i bashkëngjitur, me të cilat furnizoj rregullisht⁽¹⁾, deklaroj se:

1. Materialet e mëposhtme të cilat nuk e kanë origjinën në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] janë përdorur në [tregoni emrin e Palës/ve Kontraktuese përkatëse aplikuese] për të prodhuar këto mallra:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara ⁽²⁾	Përshkrimi i materialeve joorigjinuese të përdorura	Kreu i materialeve joorigjinuese të përdorura ⁽³⁾	Vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura ^{(3) (4)}
Vlera totale			

2. Të gjitha materialet e tjera të përdorura në [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar ato mallra me origjinë nga [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese];

3. Mallrat e mëposhtëm i janë nënshtruar punimit ose përpunimit jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] në përputhje me nenin 13 të kësaj shtojce dhe kanë fituar atje vlerën totale të shtuar të mëposhtme:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara	Vlera totale e shtuar e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese] ⁽⁵⁾

Kjo deklaratë është e vlefshme për të gjitha dërgesat vijuese të atyre mallrave të dërguara

nga.....

për ⁽⁶⁾

Marr përsipër të informoj ⁽¹⁾ menjëherë nëse kjo deklaratë nuk është më e vlefshme.

(Vendi dhe data)

(Adresa dhe nënshkrimi i furnitorit; përveç kësaj emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkronja të qarta)

1. Emri dhe adresa e klientit.

2. Kur fatura, njoftimi i dërgimit ose dokumenti tjetër tregtar, të cilit i bashkëngjitet deklarata lidhet me lloje të ndryshme të mallrave, ose me mallra të cilat nuk përfshijnë materiale joorigjinues në të njëjtën masë, furnitori duhet t'i identifikojë qartë.

Shembull.

Dokumenti lidhet me modele të ndryshme të motorit elektrik të kreut 8501, që do të përdoren në prodhimin e makinave larëse, të kreut 8450. Natyra dhe vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura në prodhimin e atyre motorëve ndryshon nga një model në tjetrin. Prandaj, modelet duhet të identifikohen në kolonën e parë dhe treguesit në kolonat e tjera duhet të jepen veçmas për secilin prej modeleve për të bërë të mundur që prodhuesi i makinave larëse të bëjë një vlerësim të saktë të statusit të origjinës së produkteve të tij, në varësi të modelit të motorit elektrik që ai përdor.

3. Treguesit e kërkuar në ato kolona duhet të jepen vetëm nëse janë të nevojshme.

Shembuj.

Rregulli për veshjet ex-kapitulli 62 parashikon “Mund të përdoret edhe e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës. Nëse një prodhues i rrobave të tilla në një Palë Kontraktuese Aplikuese përdor pëlhurë të importuar nga Bashkimi Evropian, e cila është përfutur atje duke endur fije joorigjinuese, mjafton që furnitori i Bashkimit Evropian të përshkruajë në deklaratën e tij materialin joorigjinues të përdorur si fije, pa qenë e nevojshme të tregojë kreun dhe vlerën e fijeve të tilla.

Një prodhues hekuri i kreut 7217 i cili e ka prodhuar atë nga shufra hekuri joorigjinuese duhet të tregojë në kolonën e dytë “shufra hekuri”. Kur ky tel duhet të përdoret në prodhimin e një makine, për të cilën rregulli përmban një kufizim për të gjitha materialet joorigjinuese të përdorura në një vlerë të caktuar përqindjeje, është e nevojshme të tregohet në kolonën e tretë vlera e shufrave joorigjinuese.

4. “Vlerë e materialeve” do të thotë vlera doganore në kohën e importimit të materialeve joorigjinues të përdorura ose, nëse kjo nuk dihet dhe nuk mund të konstatohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në [tregoni emrin e Palës/ve Kontraktuese Aplikuese].

Vlera e saktë për secilin material joorigjinues të përdorur duhet të jepet për zërat e mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

5. “Vlera totale e shtuar” do të thotë të gjitha kostot e akumuluar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese aplikuese], përfshirë vlerën e të gjitha materialeve të shtuara atje. Vlera e saktë e shtuar totale e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës/ve përkatëse Kontraktuese që duhet të zbatohet duhet të jepet sipas zërave të mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

6. Vendosni datat. Periudha e vlefshmërisë së deklaratës afatgjatë të furnitorit nuk duhet të kalojë normalisht 24 muaj, në varësi të kushteve të përcaktuara nga autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese, ku plotësohet deklarata afatgjatë e furnitorit.

DEKRET
Nr. 13169, datë 26.7.2021

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe të nenit 93 të Kushtetutës

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 98/2021, “Për ratifikimin e vendimit nr. 1/2021, të Këshillit të Stabilizim-Asociimit, Bashkimi Evropian – Shqipëri, që ndryshon Marrëveshjen e Stabilizim-Asociimit ndërmjet komuniteteve evropiane dhe shteteve të tyre anëtare, nga njëra anë, dhe Republikës së Shqipërisë, nga ana tjetër duke zëvendësuar Protokollin 4, të saj në lidhje me përkufizimin e konceptit ‘produkte origjinuese’ dhe metodat e bashkëpunimit administrativ”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**
Ilir Meta

LIGJ
Nr. 101/2021

**PËR RATIFIKIMIN E VENDIMIT TË
KOMITETIT TË PËRBASHKËT TË
MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË
TË EVROPËS QENDRORE NR. 1/2021,
MIRATUAR MË 21.6.2021, PËR
NDRYSHIMIN E SHTOJCËS 4 TË
MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË
TË EVROPËS QENDRORE (CEFTA 2006),
QË PËRCAKTON PROTOKOLLIN NË
LIDHJE ME PËRKUFIZIMIN E
KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE
ORIGJINUESE” DHE METODAT E
BASHKËPUNIMIT ADMINISTRATIV, TË
REFERUAR NË NENIN 14, PARAGRAFËT
1 DHE 3, DHE QË SHFUQIZON DHE
ZËVENDËSON VENDIMIN NR. 3/2013
DHE VENDIMIN NR. 3/2015 TË
KOMITETIT TË PËRBASHKËT TË
MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË
TË EVROPËS QENDRORE**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pikat 1 dhe 2, dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet vendimi i Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore nr. 1/2021, miratuar më 21.6.2021, për ndryshimin e shtojcës 4 të marrëveshjes së tregtisë së lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), që përcakton protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3, dhe që shfuqizon dhe zëvendëson vendimin nr. 3/2013 dhe vendimin nr. 3/2015 të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 7.7.2021.

Shpallur me dekretin nr. 13172 , datë 26.7.2021, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Ilir Meta.

**VENDIM I KOMITETIT TË
PËRBASHKËT**

TË MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË
TË EVROPËS QENDRORE NR. 1/2021,
MIRATUAR MË 21 QERSHOR 2021, PËR
NDRYSHIMIN E SHTOJCËS 4 TË
MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË TË
EVROPËS QENDRORE (CEFTA 2006), QË
PËRCAKTON PROTOKOLLIN NË LIDHJE
ME PËRKUFIZIMIN E KONCEPTIT TË
“PRODUKTEVE ORIGJINUESE” DHE
METODAT E BASHKËPUNIMIT
ADMINISTRATIV, TË REFERUAR NË
NENIN 14, PARAGRAFËT 1 DHE 3, DHE QË
SHFUQIZON DHE ZËVENDËSON
VENDIMIN NR. 3/2013 DHE VENDIMIN
3/2015 TË KOMITETIT TË PËRBASHKËT
TË MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË
TË EVROPËS QENDRORE

Komiteti i Përbashkët,

Duke pasur parasysh shtojcën 1 të Marrëveshjes për Ndryshimin dhe Aderimin në Marrëveshjen e Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006) (në vijim referuar si “Marrëveshja”) të lidhur në Bukuresht më 19 dhjetor 2006, dhe në veçanti nenin 14 për Rregullat e Origjinës dhe Bashkëpunimin në Administratën Doganore;

Duke pasur parasysh shtojcën 4 të Marrëveshjes që përcakton Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ (në vijim i referuar si “Protokolli”);

Duke pasur parasysh vendimin nr. 3/2013 të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore, të miratuar më 20 nëntor 2013, për ndryshimin e Shtojcës 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3;

Duke pasur parasysh vendimin nr. 3/2015 të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore, të miratuar më 26 nëntor 2015, për ndryshimin e vendimit të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore 3/2013 në lidhje me shtojcën 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të

Evropës Qendrore (CEFTA 2006), Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3;

Duke pasur parasysh nenin 47(2) dhe (3) të Marrëveshjes në lidhje me ndryshimin e shtojcave të Marrëveshjes;

Duke pasur parasysh nenet 40 dhe nenin 41 të Marrëveshjes, në lidhje me Komitetin e Përbashkët dhe procedurat e tij;

Duke pasur parasysh se:

1. Neni 14 i Marrëveshjes i referohet shtojcës 4 të tij që përcakton rregullat e origjinës për zbatimin e dispozitës së Marrëveshjes dhe metodat e bashkëpunimit administrativ në çështjet doganore dhe parashikon që Komiteti i Përbashkët mund të vendosë të ndryshojë dispozitat e shtojcës 4.

2. Shtojca 4 e Marrëveshjes u ndryshua për herë të fundit me vendimin nr. 3/2015 të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore, i miratuar më 26 nëntor 2015, për ndryshimin e vendimit të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore 3/2013, në lidhje me shtojcën 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3, duke zëvendësuar shtojcën e vendimit 3/2013, Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ me një tekst të ri të shtojcës 4 që përmban dy protokolle: Protokollin A, në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, duke iu referuar Konventës Rajonale për rregullat preferenciale paneuromesdhetare të origjinës⁷ (në vijim i referuar si “Konventa”); dhe Protokollin B, në lidhje me zbatimin e kumulimit të plotë dhe rikthimin e detyrimeve doganore në CEFTA dhe metodat e bashkëpunimit administrativ.

3. Konventa synon të transpozojë sistemet ekzistuese dypalëshe të rregullave të origjinës të vendosura me marrëveshje dypalëshe të tregtisë së lirë, të lidhura ndërmjet Palëve Kontraktuese të

⁷ FZ L 54, 26.2.2013, f. 4.

Konventës në një kuadër shumëpalësh, pa cenuar parimet e përcaktuara në ato marrëveshje dypalëshe.

4. Duke marrë parasysh që të gjithë pjesëmarrësit në Procesin e Stabilizim-Asociimit dhe Republika e Moldavisë janë përfshirë në zonën paneuromesdhetare të kumulimit të origjinës përmes Konventës.

5. Në pritje të përfundimit dhe hyrjes në fuqi të ndryshimit të Konventës, Palët e CEFTA-s kanë rënë dakord të zbatojnë rregullat alternative të zbatueshme të origjinës (në vijim të referuara si “rregullat kalimtare”), një grup rregullash origjine bazuar në ato të Konventës së ndryshuar, të cilat mund të përdoren si rregulla alternative të origjinës ndaj atyre të përcaktuara në Konventë.

6. Në mënyrë që të sigurojë qartësi të mjaftueshme dhe të përfshijë një referencë dinamike të Konventës, në mënyrë që t’i referohet gjithmonë versionit të fundit të Konventës dhe të parashikojë zbatimin e rregullave kalimtare, ndryshimet në shtojcën 4 të Marrëveshjes që përcakton Protokollin janë të domosdoshme.

7. Si rrjedhojë, shtojca 4 e Marrëveshjes, që përcakton Protokollin, duhet të ndryshohet në përputhje me rrethanat dhe vendimi 3/2013, dhe vendimi 3/2015 i Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore duhet të shfuqizohet dhe zëvendësohet, ka vendosur si vijon:

Neni 1

Rregullat e origjinës

1. Vendimi nr. 3/2013 i Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore, i miratuar më 20 nëntor 2013, për ndryshimin e shtojcës 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3 dhe vendimi nr. 3/2015 i Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore, i miratuar më 26 nëntor 2015, për ndryshimin e vendimit të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore 3/2013 në lidhje me shtojcën 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), Protokollin në

lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3 shfuqizohen dhe zëvendësohen nga ky vendim.

2. Teksti i shtojcës 4 të Marrëveshjes, Protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, zëvendësohet me tekstin e paraqitur në shtojcën e këtij vendimi.

Neni 2

Hyrja në fuqi

1. Bërë në XXX më xx 2021, në praninë e përfaqësuesve të të gjitha Palëve të CEFTA-s.

2. Ky vendim hyn në fuqi në përputhje me procedurat e brendshme të Palëve.

3. Vendimi fillon të zbatohet nga data 1 shtator 2021.

SHTOJCË

Shtojca 4 e Marrëveshjes zëvendësohet si më poshtë:

“SHTOJCA 4

PROTOKOLLI NË LIDHJE ME PËRKUFIZIMIN E KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE ORIGJINUESE” DHE METODAT E BASHKËPUNIMIT ADMINISTRATIV

Neni 1

Rregullat e zbatueshme të origjinës

1. Për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes do të zbatohen shtojca I dhe dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës Rajonale për rregullat preferenciale paneuromesdhetare të origjinës¹ (“Konventa”), siç është ndryshuar dhe botuar për herë të fundit në Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian dhe nga Palët e CEFTA-s në përputhje me procedurën e tyre.

2. Të gjitha referencat ndaj “marrëveshjes përkatëse” në shtojcën I dhe në dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës, interpretohen se nënkuptojnë Marrëveshjen.

¹ FZ L 54, 26.2.2013, f. 4

3. Pavarësisht nga nenet 16(5) dhe 21(3) të shtojcës I të Konventës, aty ku kumulimi përfshin vetëm shtetet e EFTA-s, Ishujt Faroe, Bashkimi Evropian, Republikën e Turqisë, pjesëmarrësit në Procesin e Stabilizim-Asociimit, Republikën e Moldavisë, Gjeorgjinë dhe Ukrainën, prova e origjinës mund të jetë një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose një deklaratë origjine.

Neni 2

Rregullat alternative të zbatueshme të origjinës

1. Pavarësisht nga neni 1 i këtij Protokoll, për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes, produktet që përftojnë origjinë preferenciale në përputhje me rregullat alternative të zbatueshme të origjinës, të përcaktuara në shtojcën A të këtij Protokoll (“Rregullat kalimtare”), konsiderohen gjithashtu si origjinuese në Palën e CEFTA-s.

2. Rregullat kalimtare do të zbatohen derisa të hyjë në fuqi ndryshimi i Konventës në të cilën bazohen rregullat kalimtare.

Neni 3

Kumulimi i origjinës

1. Punimi ose përpunimi i kryer në një nga Palët e CEFTA-s konsiderohet se është kryer në çdo shtet tjetër të CEFTA-s, kur produktet e përfutuara i nënshtrohen punimit ose përpunimit të mëtejshëm në shtetin e interesuar të CEFTA-s. Kur në përputhje me këtë dispozitë, produktet origjinuese janë përfutur në dy ose më shumë nga Palët e interesuara, ato do të konsiderohen si origjinuese në Palën e interesuar të CEFTA-s vetëm nëse punimi ose përpunimi tejkalon dispozitat në Konventë ose në rregullat kalimtare, në lidhje me punimin ose përpunimin e pamjaftueshëm.

2. Punimi ose përpunimi i kryer në Bashkimi Evropian, Ishujt Faroe, Islandë, Norvegji, Zvicër (duke përfshirë Lihtenshtajnin) dhe Turqi konsiderohet se është kryer në një Palë të CEFTA-s, kur produktet e përfutuara i nënshtrohen punimit ose përpunimit të mëtejshëm në një Palë të interesuar të CEFTA-s. Kur në përputhje me këtë dispozitë, produktet origjinuese janë përfutur në dy ose më shumë nga Palët e interesuara, ato do të konsiderohen si origjinuese në një Palë të interesuar të CEFTA-s vetëm nëse punimi ose përpunimi tejkalon dispozitat në Konventë ose në rregullat kalimtare, në lidhje me punimin ose përpunimin e pamjaftueshëm.

3. Punimi ose përpunimi i kryer në Palët e CEFTA-s konsiderohet i kryer në një shtet të Bashkimit Evropian, Ishujt Faroe, Islandë, Norvegji, Zvicër (duke përfshirë Lihtenshtajnin) dhe Turqi kur produktet e përfutuara i nënshtrohen punimit ose përpunimit të mëtejshëm në Bashkimi Evropian, Ishujt Faroe, Islandë, Norvegji, Zvicër (duke përfshirë Lihtenshtajnin) dhe Turqi. Kur në përputhje me këtë dispozitë, produktet origjinuese janë përfutur në dy ose më shumë nga Palët e interesuara, ato do të konsiderohen si me origjinë nga Bashkimi Evropian, Ishujt Faroe, Islandë, Norvegji, Zvicër (duke përfshirë Lihtenshtajnin) dhe Turqi, vetëm nëse punimi ose përpunimi tejkalon dispozitat në Konventë ose në rregullat kalimtare, në lidhje me punimin ose përpunimin e pamjaftueshëm.

4. Kumulimi i parashikuar në këtë nen mund të zbatohet vetëm me kusht që një marrëveshje preferenciale tregtare në përputhje me nenin XXIV të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifatat dhe Tregtinë 1944 (GATT) është e zbatueshme ndërmjet Bashkimit Evropian, ishujve Faroe, Islandës, Norvegjisë, Zvicrës (duke përfshirë Lihtenshtajnin) ose Turqinë dhe një Palë të CEFTA-s të përfshira në marrjen e statusit origjinues dhe Palës së destinacionit të CEFTA-s dhe mallrat kanë përfutur statusin origjinues me anë të zbatimit të rregullave të origjinës identike me ato të dhëna në këtë Protokoll.

Neni 4

Ndalimi i rikthimit të detyrimeve doganore ose përjashtimi prej tyre

1. Ndalimi në paragrafin 1 të nenit 14 të shtojcës I të Konventës nuk zbatohet në tregtinë dypalëshe ndërmjet Palëve të CEFTA-s, Bashkimit Evropian, ishujve Faroe, Islandës, Norvegjisë, Zvicrës (duke përfshirë Lihtenshtajnin) ose Turqisë.

2. Palët e CEFTA-s, Bashkimi Evropian, Ishujt Faroe, Islanda, Norvegji, Zvicra (përfshirë Lihtenshtajnin) ose Turqi mund të zbatojnë rregullime për rikthimin, ose përjashtimin nga detyrimet doganore ose tarifatat që kanë një efekt të barasvlershëm, të zbatueshëm për materialet joorigjinuese të përdorura në prodhimin e produkteve origjinuese, me kusht që një marrëveshje preferenciale tregtare, në përputhje me

nenin XXIV të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifat dhe Tregtinë 1994 (GATT) është e zbatueshme ndërmjet Bashkimit Evropian, ishujve Faroe, Islandës, Norvegjisë, Zvicrës (përfshirë Lihtenshtajnin) ose Turqisë dhe një Pale të CEFTA-s të përfshirë në marrjen e statusit të origjinës dhe Palës së destinacionit të CEFTA-s dhe mallrat kanë marrë statusin e origjinës, duke zbatuar rregullat e origjinës identike me ato të dhëna në këtë Protokoll.

Neni 5

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Nëse lindin mosmarrëveshje në lidhje me procedurat e verifikimit, të përcaktuara në nenin 32 të shtojcës I të Konventës ose në nenin 34 të shtojcës A të këtij Protokoll, të cilat nuk mund të zgjidhen ndërmjet autoriteteve doganore që kërkojnë verifikimin dhe autoriteteve doganore përgjegjëse për kryerjen e këtij verifikimi, ato do t'i paraqiten Komitetit të Përbashkët, të parashikuar në nenet 42 dhe 43 të Marrëveshjes.

2. Në të gjitha rastet, zgjidhja e mosmarrëveshjeve ndërmjet importuesit dhe autoriteteve doganore të Palës importuese të CEFTA-s kryhet sipas rregullores të asaj Pale të CEFTA-s.

Neni 6

Ndryshimet e Protokollit

Komiteti i Përbashkët, i parashikuar në nenin 14, paragrafi 1 i Marrëveshjes mund të vendosë të ndryshojë dispozitat e këtij Protokoll.

Neni 7

Tërheqja nga Konventa

1. Nëse secila nga Palët e CEFTA-s njofton me shkrim depozitarin e Konventës në lidhje me synimin e tyre për t'u tërhequr nga Konventa, sipas nenit 9 të saj, Palët e tjera të CEFTA-s do të hyjnë menjëherë në negociata për rregullat e origjinës për qëllimin e zbatimit të Marrëveshjes.

2. Deri në hyrjen në fuqi të rregullave të origjinës së saponegociuara, rregullat e origjinës të përfshira në shtojcën I dhe, kur është e përshtatshme, dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës, të zbatueshme në momentin e tërheqjes, do të vazhdojnë të zbatohen për këtë

Marrëveshje. Megjithatë, që nga momenti i tërheqjes, rregullat e origjinës të përfshira në shtojcën I dhe, kur gjejnë zbatim, dispozitat përkatëse të shtojcës II të Konventës do të interpretohen në mënyrë që të lejojnë kumulimin dypalësh vetëm ndërmjet Palës së tërhequr dhe Palëve të tjera të CEFTA-s.

Neni 8

Certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara elektronikisht

1. Si alternativë ndaj dispozitave në lidhje me lëshimin e certifikatave të qarkullimit, Palët e CEFTA-s do të pranojnë certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara elektronikisht. Duke pasur parasysh sistemin e digjitalizuar për lëshimin e certifikatave të qarkullimit EUR.1, kërkesat zyrtare të certifikatave të qarkullimit EUR.1 të lëshuara elektronikisht, përcaktohen në paragrafin 3. Palët e CEFTA-s mund të bien dakord për kërkesat e tjera zyrtare të certifikatave EUR.1 të qarkullimit të lëshuara elektronikisht.

2. Secila palë e CEFTA-s do të informojë Komitetin e Përbashkët për gatishmërinë e lëshimit të certifikatave elektronike të qarkullimit EUR.1 dhe për të gjitha çështjet teknike, në lidhje me një zbatim të tillë (lëshimi, dorëzimi dhe verifikimi i një certifikate elektronike).

3. Nëse certifikata e qarkullimit EUR.1 lëshohet dhe vlefësohet elektronikisht, zbatohet sa më poshtë:

a) vulat me bojë të përdorura nga autoritetet kompetente qeveritare ose doganore për vlefësimin e certifikatës së qarkullimit EUR.1 (kutia 11) mund të zëvendësohen me një imazh ose vulë elektronike;

b) kutitë 11 dhe 12 mund të përmbajnë nënshkrime elektronike ose faksimile në vend të nënshkrimeve origjinale;

c) informacioni në kutinë 11 lidhur me formën dhe numrin e dokumentit të eksportit do të specifikohet vetëm nëse kërkohet nga rregulloret e Palës së CEFTA-s;

d) duhet të mbajë një numër serie ose kod me të cilin mund të identifikohet; dhe

e) mund të lëshohet në ndonjë prej gjuhëve zyrtare të Palëve të CEFTA-s ose në gjuhën angleze.

SHTOJCA A
RREGULLAT ALTERNATIVE TË ZBATUESHME TË ORIGJINËS
RREGULLAT PËR ZBATIMIN FAKULTATIV MIDIS PALËVE KONTRAKTUESE TË
KONVENTËS RAJONALE TË RREGULLAVE PREFERENCIALE PANEUROMESDHETARE
TË ORIGJINËS, NË PRITJE TË LIDHJES DHE HYRJES NË FUQI TË NDRYSHIMIT
TË KONVENTËS
("RREGULLAT" OSE "RREGULLAT KALIMTARE")
PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË "PRODUKTEVE ORIGJINUESE"
DHE METODAT E BASHKËPUNIMIT ADMINISTRATIV

TABELA E LËNDËS
OBJEKTIVAT

TTTULLI I	DISPOZITA TË PËRGJITHSHME
Neni 1	Përkufizimet
TTTULLI II	PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË "PRODUKTEVE ORIGJINUESE"
Neni 2	Kërkesa të përgjithshme
Neni 3	Produktet e përfuara plotësisht
Neni 4	Punimi ose përpunimi i mjaftueshëm
Neni 5	Rregulla e tolerancës
Neni 6	Punimi ose përpunimi i pamjaftueshëm
Neni 7	Kumulimi i origjinës
Neni 8	Kushtet për zbatimin e kumulimit të origjinës
Neni 9	Njësia e kualifikimit
Neni 10	Grupet
Neni 11	Elementet neutrale
Neni 12	Ndarja e kontabilitetit
TTTULLI III	KËRKESAT TERRITORIALE
Neni 13	Parimi i territorialitetit
Neni 14	Mosndryshimi
Neni 15	Ekspozitat
TTTULLI IV	RIKTHIMI I DETYRIMEVE DOGANORE OSE PËRJASHTIMI PREJ TYRE
Neni 16	Rikthimi i detyrimeve doganore ose përjashtimi prej tyre
TTTULLI V	PROVA E ORIGJINËS
Neni 17	Kërkesa të përgjithshme
Neni 18	Kushtet për nxjerrjen e një deklarate origjine
Neni 19	Eksportuesi i miratuar
Neni 20	Procedura për lëshimin e certifikatës së qarkullimit EUR.1
Neni 21	Certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues
Neni 22	Lëshimi i certifikatës së qarkullimit dublikatë EUR.1
Neni 23	Vlefshmëria e provës së origjinës
Neni 24	Zonat e lira
Neni 25	Kërkesat e importimit
Neni 26	Importimi me këste
Neni 27	Përjashtimi nga prova e origjinës
Neni 28	Mospërputhjet dhe gabimet formale

Neni 29	Deklaratat e furnitorit
Neni 30	Shumat e shprehura në euro
TTULLI VI	PARIMET E BASHKËPUNIMIT DHE TË DHËNAT DOKUMENTUESE
Neni 31	Të dhënat dokumentuese, ruajtja e provave të origjinës dhe dokumenteve mbështetëse
Neni 32	Zgjidhja e mosmarrëveshjeve
TTULLI VII	BASHKËPUNIMI ADMINISTRATIV
Neni 33	Njoftimi dhe bashkëpunimi
Neni 34	Verifikimi i provave të origjinës
Neni 35	Verifikimi i deklaratave të furnitorit
Neni 36	Penalitetet
TTULLI VIII	ZBATIMI I SHTOJCËS A
Neni 37	Zona Ekonomike Evropiane
Neni 38	Lihtenshtajni
Neni 39	Republika e San Marinos
Neni 40	Principata e Andorrës
Neni 41	Ceuta dhe Melilla

LISTA E SHTOJCAVE

SHTOJCA I:	Shënime shpjeguese për listën në shtojcën II
SHTOJCA II:	Lista e punimit ose e përpunimit që kërkohet të kryhet për materialet joorigjinuese, me qëllim që produkti i prodhuar të marrë status origjinues
SHTOJCA III:	Teksti i deklaratës së origjinës
SHTOJCA IV:	Specimenet e certifikatës së qarkullimit EUR.1 dhe aplikimi për një certifikatë qarkullimi EUR.1
SHTOJCA V:	Kushte të veçanta në lidhje me produktet origjinues në Ceuta dhe Melilla
SHTOJCA VI:	Deklarata e furnitorit
SHTOJCA VII:	Deklarata afatgjatë e furnitorit

OBJEKTIVAT

Këto rregulla janë fakultative. Ato janë parashikuar të zbatohen përkohësisht, në pritje të lidhjes dhe hyrjes në fuqi të ndryshimit të Konventës Rajonale mbi rregullat paneuromesdhetare preferenciale të origjinës (“Konventa PEM” ose “Konventa”). Këto rregulla do të zbatohen në nivel dypalësh për tregtinë ndërmjet atyre Palëve Kontraktuese që bien dakord t’u referohen atyre ose i përfshijnë ato në marrëveshjet e tyre dypalëshe preferenciale të tregtisë. Këto rregulla janë parashikuar të zbatohen në mënyrë alternative, sipas rregullave të Konventës, të cilat, siç parashikohet nga Konventa, nuk cenojnë parimet e përcaktuara në marrëveshjet përkatëse dhe marrëveshjet e tjera dypalëshe të ngjashme ndërmjet Palëve Kontraktuese. Sipas rrethanave, këto rregulla nuk do të jenë të detyrueshme, por fakultative. Ato mund të zbatohen nga operatorët ekonomikë që dëshirojnë të kërkojnë preferenca bazuar në këto rregulla, në vend që të bazohen në rregullat e Konventës.

Këto rregulla nuk synojnë të modifikojnë Konventën. Konventa do të mbetet në zbatim të plotë ndërmjet Palëve Kontraktuese të Konventës. Këto rregulla nuk do të ndryshojnë të drejtat dhe detyrimet e Palëve Kontraktuese sipas Konventës.

TITULLI I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Përkufizimet

Për qëllimet e këtyre rregullave:

a) “Palë Kontraktuese aplikuese” nënkupton një Palë Kontraktuese të Konventës PEM që përfshin këto rregulla në marrëveshjet e saj preferenciale dypalëshe tregtare me një Palë tjetër Kontraktuese të Konventës PEM dhe përfshin Palët e Marrëveshjes;

b) “kapituj”, krerë” dhe “nënkrerë” nënkupton kapitujt, krerët dhe nënkrerët (kodet katër ose gjashtëshifrore) të përdorur në nomenklaturën e cila përbën sistemin e harmonizuar të përshkrimit dhe kodimit të mallrave (“Sistemi i harmonizuar”) me ndryshimet në përputhje me rekomandimin e datës 26 qershor 2004 të Këshillit të Bashkëpunimit Doganor;

c) “i klasifikuar” nënkupton klasifikimin e një

malli nën një krye të veçantë ose nënkrye të sistemit të harmonizuar;

d) “dërgesë” nënkupton produkte që ose:

i. janë dërguar njëkohësisht nga një eksportues te një marrës; ose

ii. janë të mbuluar me një dokument të vetëm transporti që mbulon dërgesën e tyre nga eksportuesi te marrësi ose, në mungesë të një dokumenti të tillë, me një faturë të vetme;

e) “autoritetet doganore të Palës ose Palës Kontraktuese aplikuese” për Bashkimin Evropian nënkupton çdo autoritet doganor të Shteteve Anëtare të Bashkimit Evropian;

f) “vlerë doganore” nënkupton vlerën e përcaktuar në përputhje me Marrëveshjen për zbatimin e nenit VII të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifat dhe Tregtinë të vitit 1994 (Marrëveshja e OBT-së për vlerësimin doganor);

g) “çmim fabrike/*ex-works*” nënkupton çmimin e paguar për produktin në fabrikën e prodhuesit në Palën në ndërmarrjen e së cilës është kryer punimi ose përpunimi i fundit, me kusht që çmimi të përfshijë vlerën e të gjitha materialeve të përdorura dhe të gjitha kostot e tjera të lidhura me prodhimin e tij, minus taksa të brendshme që janë shlyer ose mund të shlyhen kur produkti i marrë eksportohet. Kur punimi ose përpunimi i fundit i është nënkontraktuar një prodhuesi, termi “prodhues” i referohet ndërmarrjes që ka punësuar nënkontraktuesin.

Kur çmimi aktual i paguar nuk reflekton të gjitha kostot në lidhje me prodhimin e produktit, të cilat janë shkaktuar aktualisht te Pala, çmimi i fabrikës nënkupton shumën e të gjitha atyre kostove minus taksa të brendshme që janë shlyer ose mund të shlyhen kur produkti i marrë eksportohet;

h) “material i ndërkëmbyeshëm” ose “produkt i ndërkëmbyeshëm” nënkupton një material ose produkt që është i të njëjtit lloj dhe cilësi tregtare, me të njëjtat karakteristika teknike dhe fizike dhe që nuk mund të dallohen nga njëri-tjetri;

i) “mallra” nënkupton si materialin ashtu edhe produktin;

j) “prodhim” nënkupton çdo lloj punimi ose përpunimi, duke përfshirë montimin;

k) “material” nënkupton çdo përbërës, lëndë të parë, komponent ose pjesë etj., të përdorur në prodhimin e produktit;

l) “përmbajtje maksimale e materialeve

joorigjinuese” nënkupton përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinuese, e cila lejohet në mënyrë që prodhimi të konsiderohet një punim ose përpunim i mjaftueshëm për t’i dhënë produktit statusin origjinues. Mund të shprehet si një përqindje e çmimit të fabrikës së produktit ose si një përqindje e peshës neto të këtyre materialeve të përdorura që përfshihen nën një grup të caktuar kapitujsh, kapitull, krye ose nënkrye.

m) “produkt” nënkupton produktin që prodhohet, edhe nëse është synuar për përdorim të mëvonshëm në një operacion tjetër prodhues;

n) “territor” përfshin territorin tokësor, ujërat e brendshme dhe detin territorial të një Pale;

o) “vlerë e shtuar” konsiderohet të jetë çmimi i fabrikës i produktit minus vlerën doganore të secilit prej materialeve të përfshirë që e kanë origjinën nga Palët e tjera Kontraktuese aplikuese me të cilat është i zbatueshëm kumulimi ose nëse vlera doganore nuk është e njohur ose nuk mund të vërtetohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në Palën eksportuese;

p) “vlerë e materialeve” nënkupton vlerën doganore në kohën e importimit të mallrave joorigjinues të përdorur ose, nëse kjo nuk është e njohur dhe nuk mund të vërtetohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në Palën eksportuese. Nëse duhet të përcaktohet vlera e materialeve origjinuese të përdorur, kjo pikë do të zbatohet *mutatis mutandis*.

TITULLI II PËRKUFIZIMI I KONCEPTIT TË “PRODUKTEVE ORIGJINUESE”

Neni 2

Kërkesa të përgjithshme

Për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, produktet e mëposhtme konsiderohen si origjinuese në një Palë kur eksportohen te Pala tjetër:

a) produktet e përfuara plotësisht në një Palë, brenda kuptimit të nenit 3;

b) produktet e përfuara në një Palë që përfshijnë materiale që nuk janë përfuara plotësisht atje, me kusht që materiale të tilla t’i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm në atë Palë brenda kuptimit të nenit 4.

Neni 3

Produktet e përfuara plotësisht

1. Sa më poshtë konsiderohen si të përfuara plotësisht në një Palë kur eksportohen te Pala tjetër:

a) produktet minerale dhe uji natyror i nxjerrë nga toka ose nga shtrati i detit të saj;

b) bimë, përfshirë bimët ujore dhe produktet vegjetale të rritura ose të korrura atje;

c) kafshë të gjalla të lindura dhe të rritura atje;

d) produktet nga kafshët e gjalla të rritura atje;

e) produktet nga kafshët e therura të lindura dhe të rritura atje;

f) produktet e përfuara nga gjuetia ose peshkimi të kryera atje;

g) produkte të akuakulturës ku peshqit, krustacet, molusqet dhe jovertebrorë të tjerë ujorë lindin ose rriten atje nga vezë, larva, rasate ose kultivarë;

h) produkte peshkimi në det dhe produkte të tjera të marra nga deti jashtë çdo deti territorial nga anijet e saj;

i) produktet e realizuara në bordin e anijeve fabrika të saj ekskluzivisht nga produktet e përmendura në pikën “h”;

j) artikujt e përdorur të mbledhur atje, përshtaten vetëm për rikuperimin e lëndëve të para;

k) mbetjet dhe skrapit që rezultojnë nga operacionet e prodhimit të kryera atje;

l) produktet e nxjerra nga shtrati i detit ose nënshtrati i detit që ndodhet jashtë detit të tij territorial, por ku ka të drejta ekskluzive shfrytëzimi;

m) mallrat e prodhuara atje ekskluzivisht nga produktet e specifikuar në pikat “a” deri “i”.

2. Termat “anijet e saj” dhe “anijet fabrika të saj” përkatësisht në pikat “h” dhe “i” të paragrafit 1, zbatohen përkatësisht vetëm për anijet dhe anijet fabrikë që plotësojnë secilën nga kërkesat e mëposhtme:

a) janë regjistruar në Palën eksportuese ose importuese;

b) lundrojnë nën flamurin e palës eksportuese ose importuese;

c) plotësojnë një nga kushtet e mëposhtme:

i. janë të paktën 50% në pronësi të shtetasve të Palës eksportuese ose importuese; ose

ii. zotërohen nga shoqëri, që:

- kanë selinë e tyre qendrore dhe vendin e tyre

kryesor të biznesit në Palën eksportuese ose importuese; dhe

- janë të paktën 50% në pronësi të Palës eksportuese ose importuese ose enteve publike ose shtetasve të këtyre Palëve.

3. Për qëllimin e paragrafit 2, kur Pala eksportuese ose importuese është Bashkimi Evropian, kjo nënkupton shtetet anëtare të Bashkimit Evropian.

4. Për qëllimin e paragrafit 2, shtetet e EFTA-s do të konsiderohen si një Palë Kontraktuese aplikuese.

Neni 4

Punimi ose përpunimi i mjaftueshëm

1. Pa cenuar paragrafin 3 të këtij neni dhe nenin 6, produktet të cilat nuk janë përfutur tërësisht në një Palë, konsiderohen të jenë punuar ose përpunuar mjaftueshëm kur plotësohen kushtet e përcaktuara në listën në shtojcën II për mallrat në fjalë.

2. Nëse një produkt i cili ka marrë statusin origjinues në një Palë në përputhje me paragrafin 1, përdoret si material në prodhimin e një produkti tjetër, nuk do të merren parasysh materialet joorigjinues që mund të jenë përdorur në prodhimin e tij.

3. Përcaktimi „nëse plotësohen kërkesat e paragrafit 1, kryhet për secilin produkt.

Megjithatë, kur rregulla përkatëse bazohet në pajtueshmëri me një përmbajtje maksimale të materialeve joorigjinues, autoritetet doganore të Palëve mund të autorizojnë eksportuesit të llogarisin çmimin e fabrikës të produktit dhe vlerën e materialeve joorigjinues mbi një bazë mesatare, siç përcaktohet në paragrafin 4, në mënyrë që të merren parasysh luhatjet e kostove dhe normave valutore.

4. Kur zbatohet nënparagrafi i dytë i paragrafit 3, çmimi mesatar i fabrikës së produktit dhe vlera mesatare e materialeve joorigjinues të përdorura do të llogariten përkatësisht në bazë të shumës së çmimeve të fabrikës të faturuara për të gjitha shitjet e të njëjtave produkte të kryera gjatë vitit fiskal paraardhës dhe të shumës së vlerës së të gjitha materialeve joorigjinues të përdorura në prodhimin e të njëjtave produkte gjatë vitit fiskal paraardhës, siç përcaktohet në Palën eksportuese ose, kur nuk janë të disponueshme shifrat për një

vit të plotë fiskal, mund të përdoren ato të një periudhe më të shkurtër e cila nuk duhet të jetë më pak se tre muaj.

5. Eksportuesit që kanë zgjedhur llogaritjen mbi një bazë mesatare do të zbatojnë vazhdimisht një metodë të tillë gjatë vitit pas vitit fiskal të përdorur si referencë ose, kur është e nevojshme, gjatë vitit pas periudhës më të shkurtër të përdorur si referencë. Ata mund të pushojnë së zbatuari një metodë të tillë nëse, gjatë një viti të caktuar fiskal ose një periudhe më të shkurtër përfaqësuese prej jo më pak se tre muaj, ata vërejnë se nuk ka më luhatje në kosto ose norma valutore që të justifikojnë përdorimin e një metode të tillë.

6. Mesataret e përmendura në paragrafin 4 do të përdoren si çmim fabrike dhe vlera e materialeve joorigjinues, përkatësisht, me qëllim të përcaktimit të pajtueshmërisë me përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinues.

Neni 5

Rregulla e tolerancës

1. Me anë të derogimit nga neni 4 dhe në bazë të paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni, materialet joorigjinues, të cilat, sipas kushteve të përcaktuara në listën në shtojcën II, nuk do të përdoren në prodhimin e një produkti të caktuar, megjithatë mund të përdoren, me kusht që pesha e tyre totale neto ose vlera e llogaritur për produktin të mos tejkalojë:

a) 15% të peshës neto të produktit që përfshihet në kapitujt 2 dhe 4 deri 24, përveç produkteve të përpunuara të peshkimit të kapitullit 16;

b) 15% të çmimit të fabrikës të produktit për produkte të ndryshme nga ato të mbuluara nga pika “a”.

Ky paragraf nuk zbatohet për produktet që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 të sistemit të harmonizuar, për të cilat do të zbatohen tolerancat e përmendura në shënimet 6 dhe 7 të shtojcës I.

2. Paragrafi 1 i këtij neni nuk lejon të tejkalojë asnjë përqindje për përmbajtjen maksimale të materialeve joorigjinues, siç specifikohet në rregullat e përcaktuara në listën në shtojcën II.

3. Paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni nuk zbatohen për produktet e përfutura plotësisht në një Palë brenda kuptimit të nenit 3. Megjithatë, pa cenuar nenin 6 dhe nenin 9(1), toleranca e parashikuar në ato dispozita do të zbatohet gjithsesi për produktin

për të cilin rregulla e përcaktuar në listën në shtojcën II kërkon që materialet të cilat përdoren në prodhimin e atij produkti të jenë tërësisht të përfutuara.

Neni 6

Punimi ose përpunimi i pamjaftueshëm

1. Pa cenuar paragrafin 2 të këtij neni, veprimet e mëposhtme konsiderohen të jenë punim ose përpunim i pamjaftueshëm për të dhënë statusin e një produkti origjinues, pavarësisht nëse kërkesat e nenit 4 janë përmbushur ose jo:

a) veprimet e ruajtjes për të garantuar që produktet të mbeten në gjendje të mirë gjatë transportit dhe magazinimit;

b) çmontimi dhe montimi i pakove;

c) larja, pastrimi; heqja e pluhurit, oksidit, vajit, bojës ose mbulesave të tjera;

d) hekurosja ose presimi i tekstileve;

e) veprime të thjeshta lysterjeje dhe lustrimi;

f) zhvoshkja dhe bluarja e pjesshme ose e plotë e orizit; lustrimi dhe glazura e drithërave dhe e orizit;

g) veprimet për ngjyrosjen ose aromatizimin e sheqerit ose formimin e kokrrizave të sheqerit; bluarja e pjesshme ose e plotë e sheqerit kristal;

h) qërimi, heqja e bërthamave dhe e lëvozhgave të frutave, arvoreve dhe perimeve;

i) mprehja, bluarja e thjeshtë ose prerja e thjeshtë;

j) sitja, shoshitja, ndarja, klasifikimi, kategorizimi, përputhja (duke përfshirë përbërjen e grupeve të artikujve);

k) vendosja e thjeshtë në shishe, kanaçe, flakonë, çanta, arka, kuti, fiksime në kartonë ose dërrasa dhe të gjitha veprimet e tjera të thjeshta të ambalazhimit;

l) ngjitja ose printimi i markave, etiketave, logove dhe shenjave dalluese të tjera të ngjashme mbi produktet ose ambalazhimin e tyre;

m) përzierja e thjeshtë e produkteve, qofshin ose jo të llojeve të ndryshme;

n) përzierja e sheqerit me ndonjë material;

o) shtimi i thjeshtë i ujit ose hollimi ose dehidratimi ose çnatyrimi i produkteve;

p) montimi i thjeshtë i pjesëve të artikujve për të formuar një artikull të plotë ose çmontimi i produkteve në pjesë;

q) therja e kafshëve

r) kombinimi i dy ose më shumë veprimeve të specifikuara në pikat “a” deri “q”.

2. Të gjitha veprimet e kryera në Palën eksportuese për një produkt të caktuar do të merren parasysh kur përcaktohet nëse punimi ose përpunimi të cilit i nënshtrohet ai produkt, do të konsiderohet i pamjaftueshëm brenda kuptimit të paragrafit 1.

Neni 7

Kumulimi i origjinës

1. Pa cenuar nenin 2, produktet do të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese, kur eksportohen në Palën tjetër, nëse ato janë përfutur atje, duke përfshirë materiale origjinues në ndonjë Palë Kontraktuese aplikuese, përveç Palës eksportuese, me kusht që punimi ose përpunimi i kryer në Palën eksportuese të tejkalojë veprimet e përmendura në nenin 6. Nuk do të jetë e nevojshme që materiale të tilla t'i jenë nënshtuar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm.

2. Kur punimi ose përpunimi i kryer në Palën eksportuese nuk tejkalon veprimet e përmendura në nenin 6, produkti i përfutur, duke përfshirë materiale origjinues në ndonjë Palë tjetër Kontraktuese aplikuese, do të konsiderohet si origjinues në Palën eksportuese vetëm kur vlera e shtuar aty është më e madhe sesa vlera e materialeve të përdorura origjinues në ndonjë prej Palëve të tjera Kontraktuese aplikuese. Nëse ky nuk është rasti, produkti i përfutur do të konsiderohet si origjinues në Palën Kontraktuese aplikuese, e cila llogarit vlerën më të lartë të materialeve origjinuese të përdorura në prodhim në Palën eksportuese.

3. Pa cenuar nenin 2 dhe me përjashtimin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63, punimi ose përpunimi i kryer në një palë kontraktuese aplikuese, përveç Palës eksportuese, do të konsiderohet se është kryer në Palën eksportuese, kur produktet e përfutuara i nënshtrohen punimit ose përpunimit pasues në këtë Palë eksportuese.

4. Pa cenuar nenin 2, për produktet e përfshirë në kapitujt 50 deri 63 dhe vetëm për qëllime të tregtisë dypalëshe ndërmjet palëve, punimi ose përpunimi i kryer në palën importuese do të konsiderohet se është kryer në palën eksportuese kur produktet i nënshtrohen punimit ose përpunimit pasues në këtë Palë eksportuese.

Për qëllimet e këtij paragrafi, pjesëmarrësit në procesin e Stabilizim-Asociimit të Bashkimit Evropian dhe Republika e Moldavisë konsiderohen si një Palë Kontraktuese aplikuese.

5. Palët mund të zgjedhin të shtrijnë zbatimin e paragrafit 3 të këtij neni për importin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 në mënyrë të njëanshme. Një Palë që zgjedh një shtrirje të tillë do të njoftojë Palën tjetër dhe do të informojë Komisionin Evropian në përputhje me nenin 8(2).

6. Për qëllim të kumulimit brenda kuptimit të paragrafëve 3 deri 5 të këtij neni, produktet origjinues do të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese vetëm nëse punimi ose përpunimi i kryer atje tejkalon veprimet e përmendura në nenin 6.

7. Produktet origjinues në Palët Kontraktuese aplikuese të përmendura në paragrafin 1, të cilat nuk i nënshtrohen asnjë punimi ose përpunimi në Palën eksportuese, do të ruajnë origjinën e tyre nëse eksportohen në një nga Palët e tjera Kontraktuese aplikuese.

Neni 8

Kushtet për zbatimin e kumulimit të origjinës

1. Kumulimi i parashikuar në nenin 7 mund të zbatohet, vetëm me kusht që:

a) një marrëveshje tregtare preferenciale në përputhje me nenin XXIV të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifatat dhe Tregtinë 1994 (GATT) të jetë e zbatueshme ndërmjet Palëve Kontraktuese aplikuese të përfshira në marrjen e statusit origjinues dhe Palës Kontraktuese aplikuese të destinacionit; dhe

b) mallrat kanë marrë statusin origjinues, duke zbatuar rregullat e origjinës identike me ato të dhëna në këto rregulla.

2. Njoftimet që tregojnë përmbushjen e kërkesave të nevojshme për të zbatuar kumulimin, do të publikohen në Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian (seria C) dhe të palëve të CEFTA-s, sipas procedurave të tyre.

Kumulimi i parashikuar në nenin 7 do të zbatohet nga data e caktuar në ato njoftime.

Palët do t'i japin Komisionit Evropian hollësi të marrëveshjeve përkatëse të lidhura me Palët e tjera Kontraktuese aplikuese, duke përfshirë datat e hyrjes në fuqi të këtyre rregullave.

3. Prova e origjinës duhet të përfshijë deklaratën

në anglisht: “CUMULATION APPLIED WITH” (emri i Palës/Palëve Kontraktuese përkatëse aplikuese në gjuhën angleze), kur produktet përftojnë statusin origjinues duke zbatuar kumulimin e origjinës në përputhje me nenin 7.

Në rastet kur një certifikatë qarkullimi EUR.1 përdoret si provë e origjinës, kjo deklaratë do të bëhet në kutinë 7 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

4. Palët mund të vendosin, për produktet e eksportuara tek ato që kanë marrë statusin origjinues në Palën eksportuese, duke zbatuar kumulimin e origjinës në përputhje me nenin 7, të heqin dorë nga detyrimi për të përfshirë në provën e origjinës, deklaratën e përmendur në paragrafin 3 të këtij neni⁸.

Palët njoftojnë Komisionin Evropian për këtë heqje dorë sipas nenit 8(2).

Neni 9

Njësia e kualifikimit

1. Njësia e kualifikimit për zbatimin e këtyre rregullave është produkti i veçantë që konsiderohet të jetë njësia bazë, kur përcaktohet klasifikimi, duke përdorur nomenklaturën e sistemit të harmonizuar. Rezulton që:

a) kur një produkt i përbërë nga një grup ose grup artikujsh klasifikohet nën termat e Sistemit të Harmonizuar në një krye të vetëm, i tëri përbën njësinë e kualifikimit;

b) kur një dërgesë përbëhet nga një numër produkteve identike të klasifikuara në të njëjtin krye të Sistemit të Harmonizuar, secili artikull individual do të merret parasysh në zbatimin e këtyre rregullave.

2. Kur sipas Rregullës së Përgjithshme 5 të Sistemit të Harmonizuar, ambalazhimi përfshihet me produktin për qëllime klasifikimi, ai do të përfshihet për qëllimet e përcaktimit të origjinës.

3. Aksesoret, pjesët e këmbimit dhe veglat e dërguara me një pjesë të pajisjes, makinerisë, aparatit ose mjetit që janë pjesë e pajisjes normale dhe të përfshira në çmimin e tij të fabrikës, do të konsiderohen si një me pjesën e pajisjes, makinerisë, aparatit ose mjetit në fjalë.

⁸ Palët bien dakord të heqin dorë nga detyrimi për të përfshirë në provën e origjinës deklaratën e përmendur në nenin 8(3).

Neni 10

Grupet

Grupet, siç përcaktohet në Rregullën e Përgjithshme 3 të Sistemit të Harmonizuar, konsiderohen si origjinues kur të gjitha produktet përbërëse janë origjinuese.

Kur një grup është i përbërë nga produkte origjinuese dhe joorigjinuese, grupi në tërësi do të konsiderohet si origjinues, me kusht që vlera e produkteve joorigjinuese të mos tejkalojë 15% të çmimit të fabrikës së grupit.

Neni 11

Elementet neutrale

Për të përcaktuar nëse një produkt është origjinues, nuk do të merret parasysh origjina e elementeve të mëposhtme që mund të përdoret në prodhimin e tij:

- a) energjia dhe lënda djegëse;
- b) impiantet dhe pajisjet;
- c) makinat dhe veglat;
- d) mallra të tjera që nuk hyjnë dhe nuk synojnë të hyjnë në përbërjen përfundimtare të produktit.

Neni 12

Ndarja e kontabilitetit

1. Nëse në punimin ose përpunimin e një produkti përdoren materiale origjinuese dhe joorigjinuese të ndërkëmbyeshme, operatorët ekonomikë mund të garantojnë menaxhimin e materialeve, duke përdorur metodën e ndarjes së kontabilitetit, pa i mbajtur materialet në stoke të veçanta.

2. Operatorët ekonomikë mund të garantojnë menaxhimin e produkteve të ndërkëmbyeshme origjinuese dhe joorigjinuese të kreut 1701, duke përdorur metodën e ndarjes së kontabilitetit, pa i mbajtur produktet në stoke të veçanta.

3. Palët mund të kërkojnë që zbatimi i ndarjes së kontabilitetit t'i nënshtrohet autorizimit paraprak nga autoritetet doganore. Autoritetet doganore mund të japin autorizimin në bazë të kushteve që ata i çmojnë të përshtatshme dhe do të monitorojnë përdorimin e autorizimit. Autoritetet doganore mund të tërheqin autorizimin sa herë që përfituesi nuk përdor siç duhet autorizimin në çfarëdo mënyre ose nuk përmbush ndonjë nga

kushtet e tjera të përcaktuara në këto rregulla.

Nëpërmjet përdorimit të ndarjes së kontabilitetit duhet të garantohet që në çdo kohë, asnjë produkt tjetër të mos konsiderohet si “origjinues në Palën eksportuese”, se sa do të kishte qenë rasti nëse do të ishte përdorur një metodë e ndarjes fizike të stoqueve.

Metoda zbatohet dhe zbatimi i saj regjistrohet në bazë të parimeve të përgjithshme të kontabilitetit, të zbatueshme në Palën eksportuese.

4. Përfituesi i metodës së përmendur në paragrafët 1 dhe 2, lëshon ose aplikon për prova të origjinës për sasinë e produkteve që mund të konsiderohen si origjinues në Palën eksportuese. Me kërkesë të autoriteteve doganore, përfituesi duhet të sigurojë një deklaratë se si janë menaxhuar sasinë.

TITULLI III

KËRKESAT TERRITORIALE

Neni 13

Parimi i territorialitetit

1. Kushtet e përcaktuara në titullin II do të përmbushen pa ndërprerje në Palën e interesuar.

2. Nëse produktet origjinues të eksportuar nga një Palë në një shtet tjetër kthehen, ato do të konsiderohen si joorigjinues, përveç nëse mund të provohet sipas kërkesave të autoriteteve doganore, që:

a) produktet e kthyer janë të njëjta me ato të eksportuara; dhe

b) nuk i janë nënshtruar ndonjë veprimi përtej çfarë është e nevojshme për t'i ruajtur ato në gjendje të mirë, ndërsa ndodhen në atë shtet ose ndërsa eksportohen.

3. Marrja e statusit origjinues në përputhje me kushtet e përcaktuara në titullin II, nuk do të ndikohet nga punimi ose përpunimi i kryer jashtë Palës eksportuese për materialet e eksportuara nga kjo Palë dhe më pas të riimportuara atje, me kusht që:

a) ato materiale të jenë përftuar tërësisht në Palën eksportuese ose t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit përtej veprimeve të përmendura në nenin 6 para se të eksportohen; dhe

b) mund të provohet sipas kërkesave të autoriteteve doganore, që:

i. produktet e riimportuara janë përftuar duke

punuara ose përpunuara materialet e eksportuara; dhe

ii. vlera totale e shtuar e përfutur jashtë Palës eksportuese duke zbatuar këtë nen, nuk tejkalon 10% të çmimit të fabrikës së produktit përfundimtar për të cilin kërkohet statusi origjinues.

4. Për qëllimet e paragrafit 3 të këtij neni, kushtet për marrjen e statusit origjinues të përcaktuara në titullin II nuk do të zbatohen për punimin ose përpunimin e kryer jashtë Palës eksportuese. Megjithatë, kur në listën në shtojcën II, zbatohet një rregull që përcakton një vlerë maksimale për të gjitha materialet joorigjinues të përfshira në përcaktimin e statusit origjinues të produktit përfundimtar, vlera totale e materialeve joorigjinues të përfshira në territorin e Palës eksportuese, e marrë së bashku me vlerën totale të shtuar të përfutur jashtë kësaj Pale, duke zbatuar këtë nen, nuk do të tejkalojë përqindjen e deklaruar.

5. Për qëllimet e zbatimit të paragrafëve 3 dhe 4, “vlera totale e shtuar” do të marrë në konsideratë të gjitha kostot që lindin jashtë Palës eksportuese, duke përfshirë vlerën e materialeve të trupëzuara atje.

6. Paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni nuk zbatohen për produktet që nuk plotësojnë kushtet e përcaktuara në listën në shtojcën II ose që mund të konsiderohen të punuara ose përpunuara mjaftueshëm, vetëm nëse zbatohet toleranca e përgjithshme e përcaktuar në nenin 5.

7. Çdo punim ose përpunim i llojit i mbuluar nga ky nen dhe i bërë jashtë Palës eksportuese, do të realizohet sipas regjimit të përpunimit pasiv ose regjimeve të ngjashme.

Neni 14

Mosndryshimi

1. Trajtimi preferencial i parashikuar, sipas Marrëveshjes zbatohet vetëm për produktet që plotësojnë kërkesat e këtyre rregullave dhe të deklaruara për importim në një Palë, me kusht që ato produkte të jenë të njëjta me ato të eksportuara nga Pala eksportuese. Ato nuk do të ndryshohen, transformohen në ndonjë mënyrë ose nuk do t'u nënshtrohen veprimeve të tjera përveç ruajtjes së tyre në gjendje të mirë ose përveç shtimit ose ngjitjes së markave, etiketave, vulave ose ndonjë dokumentacioni për të garantuar pajtueshmërinë me kërkesat e veçanta të brendshme të Palës importuese, të kryera sipas mbikëqyrjes doganore

në vendin/et e tretë/a të transitit ose ndarjes përpara se të deklarohen për përdorim të brendshëm.

2. Magazinimi i produkteve ose i dërgesave mund të kryhet, me kusht që të mbeten nën mbikëqyrje doganore në vendin/et e tretë/a të tranzitit.

3. Pa cenuar titullin V të kësaj shtojce, ndarja e dërgesave mund të kryhet, me kusht që të mbeten nën mbikëqyrje doganore në vendin/et e tretë/a të ndarjes.

4. Në rast dyshimi, Pala importuese mund të kërkojë nga importuesi ose përfaqësuesi i tij që të paraqesë në çdo kohë të gjitha dokumentet e duhura për të siguruar prova të pajtueshmërisë me këtë nen, të cilat mund të jepen nga ndonjë provë dokumentuese dhe, veçanërisht, nga:

a) dokumente kontraktuese transporti, të tilla si polica transporti detar;

b) dëshmi faktike ose konkrete bazuar në shënjimin ose numërtimin e pakove;

c) një vërtetim të mosmanipulimit të siguruar nga autoritetet doganore të shtetit/eve të tranzitit ose ndarjes, ose ndonjë dokument tjetër që provon se mallrat kanë mbetur nën mbikëqyrjen doganore në shtetin/et e tranzitit ose ndarjes; ose

d) çdo dëshmi që lidhet me vetë mallrat.

Neni 15

Ekspozitat

1. Produktet origjinuese të dërguara për ekspozim në një shtet tjetër, përveç atij me të cilin kumulimi është i zbatueshëm në përputhje me nenet 7 dhe 8, dhe të shitur pas ekspozitës për importim në një Palë, përfitojnë nga importimi nga Marrëveshja përkatëse, me kusht që të provohet në përputhje me kërkesat e autoriteteve doganore, se:

a) një eksportues i ka dorëzuar këto produkte nga një Palë te shteti në të cilin mbahet ekspozita dhe i ka ekspozuar atje;

b) produktet janë shitur ose disponuar ndryshe nga ai eksportues te një person në një Palë tjetër;

c) produktet janë dorëzuar gjatë ekspozitës ose menjëherë më pas në shtetin në të cilin janë dërguar për ekspozim; dhe

d) produktet, që prej momentit kur janë dorëzuar për ekspozim, nuk janë përdorur për ndonjë qëllim tjetër përveç demonstrimit në ekspozitë.

2. Prova e origjinës lëshohet ose nxirret në përputhje me titullin V të kësaj shtojce dhe u paraqitet normalisht autoriteteve doganore të Palës importuese. Emri dhe adresa e ekspozitës përcaktohen në të. Kur është e nevojshme, mund të kërkojen prova shtesë dokumentuese të kushteve në të cilat janë ekspozuar.

3. Paragrafi 1 zbatohet për çdo ekspozitë tregtare, industriale, bujqësore ose artizanale, panair apo shfaqje ose demonstrim publik i ngjashëm, që nuk është organizuar për qëllime private në dyqane ose ambiente biznesi, me qëllim të shitjes së produkteve të huaja dhe gjatë të cilave produktet mbeten nën kontroll doganor.

TITULLI IV RIKTHIMI I DETYRIMEVE DOGANORE OSE PËRJASHTIMI PREJ TYRE

Neni 16

Rikthimi i detyrimeve doganore ose përfshirja prej tyre

1. Materialet joorigjinuese të përdorura në prodhimin e produkteve që përfshihen në kapitujt 50 deri 63 të sistemit të harmonizuar origjinuese në një Palë, për të cilën është lëshuar ose bërë një provë origjine, në përputhje me titullin V të kësaj shtojce, në Palën eksportuese nuk i nënshtrohen rikthimit ose përfshirjes nga detyrimet doganore të çfarëdo lloji.

2. Ndalimi në paragrafin 1 zbatohet për çdo rregullim për rimbursimin, faljen ose mospagimin, të pjesshëm ose të plotë, të detyrimeve doganore ose tarifave që kanë një efekt ekuivalent, të zbatueshme në Palën eksportuese për materialet e përdorura në prodhim, kur rimbursimi, falja ose mospagimi i tillë zbatohen, shprehimisht ose në fuqi, kur produktet e përfutuara nga materialet në fjalë, eksportohen dhe jo kur ato mbahen atje për përdorim të brendshëm.

3. Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga një provë origjine përgatitet për të paraqitur në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë se nuk është përfutur asnjë rikthim i detyrimeve doganore, në lidhje me materialet joorigjinues të përdorura në prodhimin e produkteve në fjalë dhe se të gjitha detyrimet doganore ose tarifave me

efekt ekuivalent të zbatueshëm për materiale të tilla, aktualisht janë paguar.

4. Ndalimi në paragrafin 1 të këtij neni nuk zbatohet për tregtinë ndërmjet Palëve për produktet që kanë marrë statusin e origjinës, duke zbatuar kumulimin e origjinës të mbuluar nga nenet 7(4) ose (5).

TITULLI V DOKUMENTI I ORIGJINËS

Neni 17

Kërkesat e përgjithshme

1. Produktet me origjinë në njërin nga Palët, gjatë importimit të Pala tjetër, përfitojnë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje, pas paraqitjes së njëres prej provave të mëposhtme të origjinës:

a) një certifikatë qarkullimi EUR.1, modeli i së cilës paraqitet në shtojcën IV të kësaj shtojce;

b) në rastet e specifikuara në nenin 18(1), një deklaratë, e referuar më pas si “deklarata e origjinës” dhënë nga eksportuesi në një faturë, një njoftim dërgimi ose ndonjë dokument tjetër tregtar që përshkruan produktet në fjalë me detaje të mjaftueshme, për t’i mundësuar të identifikohen; teksti i deklaratës së origjinës paraqitet në shtojcën III të kësaj shtojce.

2. Pavarësisht nga paragrafi 1 i këtij neni, produktet origjinues brenda kuptimit të këtyre rregullave, në rastet e specifikuara në nenin 27, përfitojnë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje pa qenë e nevojshme të paraqitet ndonjë nga provat e origjinës të referuar në paragrafin 1 të këtij neni.

3. Pa cenuar paragrafin 1 të këtij neni, Palët mund të bien dakord që, për tregtinë preferenciale midis tyre, provat e origjinës të renditura në pikat “a” dhe “b” të paragrafit 1 të zëvendësohen me deklaratat e origjinës të bëra nga eksportuesit e regjistruar në një bazë elektronike të të dhënave, në përputhje me legjislacionin e brendshëm të palëve.

Përdorimi i deklaratës së origjinës e bërë nga eksportuesit, e regjistruar në një bazë elektronike të të dhënave të rënë dakord nga dy ose më shumë Palë Kontraktuese aplikuese nuk do të pengojë përdorimin e kumulimit diagonal me Palët e tjera Kontraktuese aplikuese.

4. Për qëllimet e paragrafit 1, Palët mund të bien dakord të krijojnë një sistem që lejon provat e origjinës të renditura në pikat “a” dhe “b” të

paragrafit 1 të lëshohen në mënyrë elektronike dhe/ose dorëzohen në mënyrë elektronike.

5. Për qëllime të zbatimit të nenit 7, në rastin e zbatimit të nenit 8(4), eksportuesi në një Palë Kontraktuese aplikuese, që lëshon ose aplikon për një dokument origjine në bazë të një dokumenti tjetër të origjinës nga e cila është hequr dorë detyrimi për të përfshirë deklaratën e nenit 8(3), merr të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që janë përmbushur kushtet për të zbatuar kumulimin dhe përgatitet për të paraqitur pranë autoriteteve doganore të gjitha dokumentet përkatëse.

Neni 18

Kushtet për bërjen e një deklarate origjine

1. Deklarata e origjinës si referuar në pikën “b” të nenit 17(1) mund të bëhet:

a) nga një eksportues i miratuar brenda kuptimit të nenit 19; ose

b) nga çdo eksportues për çdo ngarkesë që përbëhet nga një ose më shumë pako që përmbajnë produkte origjinues, vlera totale e të cilave nuk i kalon 6 000 euro.

2. Deklarata e origjinës mund të bëhet nëse produktet mund të konsiderohen se kanë origjinën nga një Palë Kontraktuese aplikuese dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

3. Eksportuesi që lëshon deklaratën e origjinës do të përgatitet të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore të Palës eksportuese, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë statusin origjinues të produkteve në fjalë, si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

4. Eksportuesi do të bëjë një deklaratë origjine, duke e shtypur, vulosur ose printuar në faturë, njoftim dërgimi ose një dokument tjetër tregtar deklaratën, teksti i së cilës paraqitet në shtojcën III të kësaj shtojce, duke përdorur një nga versionet gjuhësore të përcaktuara në atë shtojcë dhe në përputhje me dispozitat e ligjit kombëtar të vendit eksportues. Nëse deklarata është e shkruar me dorë, ajo duhet të shkruhet me bojë me germa shtypi.

5. Deklaratat e origjinës duhet të kenë nënshkrimin origjinal të eksportuesit në dorëshkrim. Megjithatë, një eksportues i miratuar brenda kuptimit të nenit 19 nuk do të kërkohet të nënshkruajë deklarata të tilla, me kusht që ai t'u

japë autoriteteve doganore të Palës eksportuese një angazhim me shkrim se ai pranon përgjegjësinë e plotë për çdo deklaratë origjine, e cila e identifikon atë sikur të kishte qenë nënshkruar në dorëshkrim nga ai.

6. Deklarata e origjinës mund të bëhet nga eksportuesi kur eksportohen produktet me të cilat ajo lidhet ose pas eksportimit (“deklarata e origjinës retrospektive”), me kusht që të paraqitet në vendin importues brenda dy viteve pas importimit të produkteve me të cilat lidhet.

Kur ndarja e një ngarkese bëhet në përputhje me nenin 14(3) dhe me kusht që të respektohet i njëjti afat dyvjeçar, deklarata e origjinës retrospektive do të bëhet nga eksportuesi i miratuar i Palës eksportuese të produkteve.

Neni 19

Eksportuesi i miratuar

1. Autoritetet doganore të Palës eksportuese munden që, në varësi të kërkesave kombëtare, të autorizojnë çdo eksportues të vendosur në atë Palë (“eksportuesi i miratuar”) për të bërë deklaratat e origjinës pavarësisht nga vlera e produkteve në fjalë.

2. Eksportuesi që kërkon një autorizim të tillë duhet të ofrojë, sipas kërkesave së autoriteteve doganore, të gjitha garancitë e nevojshme për të verifikuar statusin origjinues të produkteve, si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

3. Autoritetet doganore do t'i japin eksportuesit të miratuar një numër autorizimi doganor, i cili do të paraqitet në deklaratën e origjinës.

4. Autoritetet doganore do të verifikojnë përdorimin e duhur të autorizimit. Ato mund ta tërheqin autorizimin nëse eksportuesi i miratuar nuk e përdor si duhet dhe do të veprojnë në këtë mënyrë nëse eksportuesi i miratuar nuk ofron më garancitë e referuara në paragrafin 2.

Neni 20

Procedura për lëshimin e certifikatës së qarkullimit EUR.1

1. Certifikata e qarkullimit EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet doganore të Palës eksportuese, sipas kërkesës që është bërë me

shkrim nga eksportuesi ose, nën përgjegjësinë e eksportuesit, nga përfaqësuesi i tij i autorizuar.

2. Për këtë qëllim, eksportuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet të plotësojë certifikatën e qarkullimit EUR.1 dhe formularin e aplikimit, ekzemplarët e të cilëve paraqiten në shtojcën IV të kësaj shtojce. Këta formularë do të plotësohen në njërën nga gjuhët në të cilat është hartuar Marrëveshja dhe në përputhje me dispozitat e ligjit kombëtar të vendit eksportues. Nëse plotësimi i formularëve bëhet me shkrim dore, ato do të plotësohen me bojë me germa shtypi. Përshkrimi i produkteve duhet të jepet në kutinë e rezervuar për këtë qëllim, pa lënë asnjë rresht bosh. Kur kutia nuk është e mbushur plotësisht, një vijë horizontale duhet të vendoset poshtë rreshtit të fundit të përshkrimit, duke përshkruar hapësirën boshe.

3. Certifikata e qarkullimit EUR.1 duhet të përmbajë deklaratën në anglisht: “TRANSITIONAL RULES” në kutinë 7.

4. Eksportuesi që aplikon për lëshimin e një certifikatë qarkullimi EUR.1 do të jetë i përgatitur të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të autoriteteve doganore të Palës eksportuese ku është lëshuar certifikata e qarkullimit EUR.1, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë statusin origjinues të produkteve në fjalë, si dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

5. Certifikata e origjinës EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet kompetente të Palës eksportuese, nëse produktet në fjalë mund të konsiderohen si produkte origjinues dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

6. Autoritetet doganore që lëshojnë certifikata qarkullimi EUR.1 do të ndërmarrin çdo hap të nevojshëm për të verifikuar statusin origjinues të produkteve dhe përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave. Për atë qëllim, ata do të kenë të drejtë të kërkojnë ndonjë provë dhe të kryejnë çdo kontroll të llogarive të eksportuesit ose ndonjë kontroll tjetër që konsiderohet i përshtatshëm. Ata, gjithashtu, duhet të sigurojnë që formularët e përmendur në paragrafin 2 të këtij neni janë plotësuar siç duhet. Në veçanti, ata do të kontrollojnë nëse hapësira e rezervuar për përshkrimin e produkteve është plotësuar në mënyrë të tillë që të përjashtojë të gjitha mundësitë e shtesave mashtruese.

7. Data e lëshimit të certifikatës së qarkullimit EUR.1 do të tregohet në kutinë 11 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

8. Certifikata e qarkullimit EUR.1 do të lëshohet nga autoritetet doganore dhe do të vihet në dispozicion të eksportuesit, sapo eksportimi aktual është kryer ose siguruar.

Neni 21

Certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues

1. Pavarësisht nga neni 20(8), certifikata e qarkullimit EUR.1 mund të lëshohet pas eksportimit të produkteve me të cilat lidhet, nëse:

a) nuk është lëshuar në kohën e eksportimit për shkak të gabimeve ose mosveprimeve të pavullnetshme ose rrethanave të veçanta;

b) është treguar sipas kërkesës së autoriteteve doganore se është lëshuar një certifikatë qarkullimi EUR.1 por nuk është pranuar gjatë importimit për arsye teknike;

c) destinacioni përfundimtar i produkteve në fjalë nuk ishte i njohur në kohën e eksportimit dhe ishte përcaktuar gjatë transportimit ose magazinimit të tyre dhe më pas ndarjes së mundshme të dërgesave në përputhje me nenin 14(3);

d) certifikata e qarkullimit EUR.1 ose EUR. MED është lëshuar në përputhje me rregullat e Konventës PEM për produktet që, gjithashtu, janë origjinuese, sipas këtyre rregullave. Eksportuesi do të ndërmarrë të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që kushtet e zbatimit të kumulimit janë përmbushur dhe përgatitet të paraqesë pranë autoriteteve doganore të gjitha dokumentet përkatëse që provojnë se produkti është origjinues sipas këtyre rregullave;

e) certifikata e qarkullimit EUR.1 është lëshuar në bazë të zbatimit të nenit 8(4) dhe zbatimi i nenit 8(3) kërkohej gjatë importimit në një Palë tjetër Kontraktuese aplikuese.

2. Për zbatimin e paragrafit 1, në aplikimin e tij eksportuesi duhet të tregojë vendin dhe datën e eksportit të produkteve me të cilat lidhet certifikata e qarkullimit EUR.1, dhe të tregojë arsyet e kërkesës së tij.

3. Autoritetet doganore mund të lëshojnë certifikatë qarkullimi EUR.1, me efekt prapaveprues, brenda dy viteve nga data e

eksportimit dhe vetëm pasi të verifikojnë që informacioni i dhënë në aplikimin e eksportuesit përputhet me atë në skedarin përkatës.

4. Pavarësisht nga neni 20(3), certifikatat e qarkullimit EUR.1 të lëshuara me efekt prapaveprues do të miratohen me frazën vijuese në anglisht: “ISSUED RETROSPECTIVELY”.

5. Miratimi i përmendur në paragrafin 4 do të vendoset në kutinë 7 të certifikatës së qarkullimit EUR.1.

Neni 22

Lëshimi i një certifikate dublikatë qarkullimi EUR.1

1. Në rast të vjedhjes, humbjes ose shkatërrimit të certifikatës së qarkullimit EUR.1, eksportuesi mund t’u kërkojë autoriteteve doganore që e kanë lëshuar atë të lëshojnë një dublikatë të nxjerrë në bazë të dokumenteve të eksportit që ata posedojnë.

2. Pavarësisht nga neni 20(3), dublikata e lëshuar, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, do të miratohet me fjalën vijuese në anglisht: “DUPLICATE”.

3. Miratimi i përmendur në paragrafin 2 do të futet në kutinë 7 të certifikatës dublikatë të qarkullimit EUR.1.

4. Dublikata, e cila do të mbajë datën e lëshimit të certifikatës origjinale të qarkullimit EUR.1, do të hyjë në fuqi që nga ajo datë.

Neni 23

Vlefshmëria e provës së origjinës

1. Prova e origjinës do të jetë e vlefshme për dhjetë muaj nga data e lëshimit ose e bërjes në Palën eksportuese dhe do të paraqitet brenda asaj periudhe pranë autoriteteve doganore të Palës importuese.

2. Provat e origjinës, të cilat dorëzohen pranë autoriteteve doganore të Palës importuese, pas periudhës së vlefshmërisë të përmendur në paragrafin 1, mund të pranohen për qëllimin e aplikimit të preferencave tarifore, ku mosdorëzimi i atyre dokumenteve deri në datën përfundimtare të caktuar është për shkak të rrethanave të jashtëzakonshme.

3. Në raste të tjera të paraqitjes me vonesë, autoritetet doganore të Palës importuese mund të pranojnë provat e origjinës kur produktet janë

paraqitur në doganë përpara datës përfundimtare të përmendur.

Neni 24

Zonat e lira

1. Palët do të ndërmarrin të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar që produktet e tregtuara nën mbulimin e provës së origjinës, të cilat gjatë transportit përdorin një zonë të lirë të vendosur në territorin e tyre, të mos zëvendësohen nga mallra të tjera dhe të mos i nënshtrohen trajtimit, përveç veprimeve normale të projektuara për të parandaluar përkeqësimin e tyre.

2. Me përjashtim nga paragrafi 1, kur produktet origjinuese në një Palë Kontraktuese aplikuese importohen në një zonë të lirë, nën mbulimin e provës së origjinës dhe i nënshtrohen trajtimit ose përpunimit, prova e re e origjinës mund të lëshohet ose të nxirret, nëse trajtimi ose përpunimi i kryer përputhet me dispozitat e këtyre rregullave.

Neni 25

Kërkesat për importimin

Provat e origjinës do t’u paraqiten autoriteteve doganore të Palës importuese, në përputhje me procedurat e zbatueshme në atë Palë.

Neni 26

Importimi me këste

Kur, me kërkesë të importuesit dhe në varësi të kushteve të përcaktuara nga autoritetet doganore të Palës importuese, produktet e çmontuara ose të jo të montuara brenda kuptimit të Rregullës së Përgjithshme 2(a) për interpretimin e Sistemit të Harmonizuar që përfshihet në seksionet XVI dhe XVII ose kërret 7308 dhe 9406 importohen me këste, prova e vetme e origjinës për produkte të tilla duhet të paraqitet pranë autoriteteve doganore gjatë importimit të kështit të parë.

Neni 27

Përjashtimi nga prova e origjinës

1. Produktet e dërguara si pako të vogla nga persona privatë te persona privatë ose që bëjnë pjesë në bagazhet personale të udhëtarëve do të pranohen si produkte origjinuese pa qenë e

nevojshme të paraqitet provë origjine, me kusht që këto produkte të mos importohen për tregti, të jenë deklaruar se plotësojnë kërkesat e këtyre rregullave dhe kur nuk ka dyshim për vërtetësinë e një deklarate të tillë.

2. Importet nuk do të konsiderohen si importime për qëllime tregtie nëse plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme:

- a) importet janë rastësore;
- b) produktet e importuara janë vetëm për përdorim personal të marrësve, udhëtarëve ose familjeve të tyre;
- c) nga natyra dhe sasia e produkteve është e qartë që nuk kanë asnjë qëllim tregtie.

3. Vlera totale e atyre produkteve nuk duhet të kalojë 500 euro në rastin e pakove të vogla ose 1200 euro në rastin e produkteve që janë pjesë e bagazheve personale të udhëtarëve.

Neni 28

Mospërputhjet dhe gabimet formale

1. Zbulimi i mospërputhjeve të lehta midis deklaratave të bëra në provën e origjinës dhe atyre të bëra në dokumentet e paraqitura në zyrën doganore, për qëllimin e kryerjes së formaliteteve për importimin e produkteve nuk e bën domosdoshmërisht të pavlefshme provën e origjinës nëse vërtetohet se ai dokument korrespondon me produktet e paraqitura.

2. Gabimet formale të dukshme, siç janë gabimet e shtypit në një provë origjine, nuk sjellin refuzimin e dokumenteve të referuara në paragrafin 1 të këtij neni, nëse ato gabime nuk janë të tilla që krijojnë dyshime në lidhje me korrektësinë e deklaratave të bëra në ato dokumente.

Neni 29

Deklaratat e furnitorit

1. Kur lëshohet një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose bëhet një deklaratë origjine te një Palë për produktet origjinues, në prodhimin e të cilave kanë qenë mallra që vijnë nga një Palë tjetër Kontraktuese aplikuese, të cilat i janë nënshtruar punimit ose përpunimit atje pa marrë statusin preferencial të origjinës, janë përdorur në përputhje me nenin 7(3) ose nenin 7(4), duhet të merret parasysh deklarata e furnitorit e dhënë për ato mallra në përputhje me këtë nen.

2. Deklarata e furnitorit e referuar në paragrafin 1 shërben si provë e punimit ose përpunimit të bërë te një Palë Kontraktuese aplikuese nga mallrat në fjalë, për qëllimin e përcaktimit nëse produktet në prodhimin e të cilave përdoren ato mallra, mund të konsiderohen si produkte origjinuese në Palën eksportuese dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

3. Deklarata e veçantë e furnitorit, përveç në rastet e përmendura në paragrafin 4, duhet të bëhet nga furnitori për çdo dërgesë të mallrave në formën e përshkruar në shtojcën VI në një fletë bashkangjitur faturës, njoftimit të dërgimit ose ndonjë dokumenti tjetër tregtar që përshkruan mallrat në fjalë me detaje të mjaftueshme për të bërë të mundur identifikimin e tyre.

4. Kur një furnitor furnizon rregullisht një klient të veçantë me mallra për të cilat punimi ose përpunimi i bërë te një Palë Kontraktuese aplikuese pritet të mbetet i qëndrueshëm për një periudhë kohe, ai mund të sigurojë një deklaratë të vetme furnitori për të mbuluar dërgesat vijuese të atyre mallrave (“deklarata afatgjatë e furnitorit”). Deklarata afatgjatë e furnitorit normalisht mund të jetë e vlefshme për një periudhë deri në dy vjet nga data e nxjerrjes së deklaratës. Autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata përcaktojnë kushtet nën të cilat mund të pranohen periudha më të gjata vlefshmërie. Deklarata afatgjatë e furnitorit bëhet nga furnitori në formën e përshkruar në shtojcën VII dhe përshkruan mallrat në fjalë me detaje të mjaftueshme për të mundësuar identifikimin e tyre. Ajo i sigurohet klientit në fjalë përpara se të pajiset me dërgesën e parë të mallrave të mbuluara nga ajo deklaratë ose së bashku me dërgesën e tij të parë. Furnitori duhet të informojë klientin e tij menjëherë nëse deklarata afatgjatë e furnitorit nuk është më e zbatueshme për mallrat e furnizuara.

5. Deklaratat e furnitorit të përmendura në paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni shtypen ose printohen, duke përdorur një nga gjuhët e Marrëveshjes, në përputhje me ligjin kombëtar të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata, dhe kanë nënshkrimin original të furnitorit. Deklarata mund të jetë e shkruar me dorë; në një rast të tillë, duhet të shkruhet me bojë me germa shtypi.

6. Furnitori që bën një deklaratë duhet të jetë i përgatitur të paraqesë në çdo kohë, me kërkesë të

autoriteteve doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku bëhet deklarata, të gjitha dokumentet e duhura që vërtetojnë se informacioni i dhënë në atë deklaratë është i saktë.

Neni 30

Shumat e shprehura në euro

1. Për qëllime të zbatimit të pikës “b” të nenit 18(1) dhe të nenit 27(3), në rastet kur produktet faturohen në një monedhë tjetër përveç euros, shumat në monedhat kombëtare të Palëve, të barasvlershme me shumat e shprehura në euro caktohen çdo vit nga secili prej vendeve të interesuara.

2. Një dërgesë përfiton nga pika “b” e nenit 18(1) ose nenit 27(3), duke iu referuar monedhës në të cilën është hartuar fatura, në përputhje me shumën e përcaktuar nga vendi në fjalë.

3. Shumat që do të përdoren në çdo monedhë të caktuar vendëse janë të barasvlershme në atë monedhë me shumat e shprehura në euro në ditën e parë të punës së tetorit. Shumat i komunikohen Komisionit Evropian deri në datën 15 tetor dhe zbatohen nga 1 janari i vitit vijues. Komisioni Evropian do të njoftojë të gjitha vendet e interesuara për shumat përkatëse.

4. Një Palë mund të rrumbullakosë më lart ose më poshtë shumën që rezulton nga konvertimi i një shume të shprehur në euro në monedhën e saj vendëse. Shuma e rrumbullakosur mund të mos ndryshojë nga shuma që rezulton nga konvertimi me më shumë se 5%. Një Palë mund të mbajë të pandryshuar ekuivalentin e saj të monedhës kombëtare të një shume të shprehur në euro, nëse në kohën e rregullimit vjetor të parashikuar në paragrafin 3, këmbimi i asaj shume, para çdo rrumbullakimi, rezulton në një rritje prej më pak se 15% në ekuivalentin e monedhës kombëtare. Ekuivalenti i monedhës kombëtare mund të mbahet i pandryshuar nëse konvertimi do të rezultonte në një pakësim në atë vlerë ekuivalente.

5. Shumat e shprehura në euro rishikohen nga Komiteti i Përbashkët me kërkesë të një Pale. Gjatë kryerjes së këtij rishikimi, Komiteti i Përbashkët konsideron dëshirën e ruajtjes së efekteve të kufijve në fjalë në terma realë. Për atë qëllim, ai mund të vendosë të modifikojë shumat e shprehura në euro.

TITULLI VI

PARIMET E BASHKËPUNIMIT DHE TË DHËNAT DOKUMENTUESE

Neni 31

Të dhënat dokumentuese, ruajtja e provave të origjinës dhe dokumenteve mbështetëse

1. Një eksportues, i cili ka bërë një deklaratë origjine ose ka aplikuar për një certifikatë qarkullimi EUR.1 mban një kopje fizike ose një version elektronik të atyre dokumenteve të origjinës dhe të gjitha dokumentet që mbështesin statusin origjinues të produktit, për të paktën tre vjet nga data e lëshimit ose e bërjes së deklaratës së origjinës.

2. Furnitori që bën një deklaratë furnitori mban kopje të deklaratës dhe të të gjitha faturave, njoftimeve të dërgimit ose të dokumenteve të tjera tregtare të cilave u bashkëngjitet kjo deklaratë, si dhe dokumenteve të referuara në nenin 29(6), për të paktën tre vjet.

Furnitori që nxjerr një deklaratë të furnitorit afatgjatë mban kopjet e deklaratës dhe të të gjitha faturave, njoftimeve të dërgimit ose dokumenteve të tjera tregtare, në lidhje me mallrat e mbuluara nga ajo deklaratë dërguar klientit në fjalë, si dhe dokumenteve të referuara në nenin 29(6), për të paktën tre vjet. Kjo periudhë fillon nga data e skadimit të vlefshmërisë së deklaratës afatgjatë të furnitorit.

3. Për qëllimet e paragrafit 1 të këtij neni, dokumentet që mbështesin statusin origjinues, ndër të tjera, janë si më poshtë:

a) dëshmi e drejtpërdrejtë e proceseve të kryera nga eksportuesi ose furnitori për të përftuar produktin, të përfshira, për shembull, në llogaritë e tij ose llogarimbajtjen e brendshme;

b) dokumentet që provojnë statusin origjinues të materialeve të përdorura, të lëshuara ose të nxjerra te Pala përkatëse Kontraktuese aplikuese, në përputhje me legjislacionin e saj kombëtar;

c) dokumentet që provojnë punimin ose përpunimin e materialeve te Pala përkatëse, të bëra ose të lëshuara tek ajo Palë, në përputhje me legjislacionin e saj kombëtar;

d) deklaratat e origjinës ose certifikatat e qarkullimit EUR.1, që provojnë statusin origjinues të materialeve të përdorura, të nxjerra ose të lëshuara te Palët, në përputhje me këto rregulla;

e) provat e duhura në lidhje me punimin ose përpunimin e kryer jashtë palëve, duke zbatuar nenet 13 dhe 14, duke provuar përmbushjen e kërkesave të atyre neneve.

4. Autoritetet doganore të Palës eksportuese që lëshon certifikata qarkullimi EUR.1 mbajnë formularin e aplikimit referuar në nenin 20 (2), për të paktën tre vjet.

5. Autoritetet doganore të Palës importuese mbajnë deklaratat e origjinës dhe certifikatat e qarkullimit EUR.1 që u janë dorëzuar, për të paktën tre vjet.

6. Deklaratat e furnitorit që provojnë punimin ose përpunimin e kryer te një Palë Kontraktuese aplikuese nga materialet e përdorura, të nxjerra tek ajo palë kontraktuese aplikuese, trajtohen si një dokument i referuar në nenet 18(3), 20(4) dhe 29(6) të përdorur me qëllim për të provuar se produktet e mbuluara nga një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose një deklaratë origjine mund të konsiderohen si produkte me origjinë tek ajo Palë Kontraktuese aplikuese dhe të përmbushë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

Neni 32

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Kur lindin mosmarrëveshje në lidhje me procedurat e verifikimit, sipas neneve 34 dhe 35, ose në lidhje me interpretimin e kësaj shtojce, të cilat nuk mund të zgjidhen midis autoriteteve doganore që kërkojnë verifikimin dhe autoriteteve doganore përgjegjëse për kryerjen e verifikimit, ato i paraqiten Komitetit të Përbashkët.

Në të gjitha rastet, zgjidhja e mosmarrëveshjeve ndërmjet importuesit dhe autoriteteve doganore të Palës importuese bëhet në përputhje me legjislacionin e asaj Pale.

TTTULLI VII

BASHKËPUNIMI ADMINISTRATIV

Neni 33

Njoftimi dhe bashkëpunimi

1. Autoritetet doganore të Palëve i komunikojnë njëra-tjetrës specimenet e gjurmëve të vulave të përdorura në zyrat e tyre doganore për lëshimin e certifikatave të qarkullimit EUR.1, modelet e numrave të autorizimit të dhënë eksportuesve të

miratuar dhe adresat e autoriteteve doganore përgjegjëse për verifikimin e atyre certifikatave dhe deklaratave të origjinës.

2. Për të siguruar zbatimin e duhur të këtyre rregullave, Palët ndihmojnë njëra-tjetrën, përmes autoriteteve doganore kompetente, për kontrollin e origjinalitetit të certifikatave të qarkullimit EUR.1, deklaratave të origjinës, deklaratave të furnitorit dhe korrektësinë e informacionit të dhënë në ato dokumente.

Neni 34

Verifikimi i provave të origjinës

1. Verifikimet vijuese të provave të origjinës do të kryhen në mënyrë të rastësishme ose sa herë që autoritetet doganore të Palës importuese kanë dyshime të arsyeshme, në lidhje me vërtetësinë e dokumenteve të tilla, statusin origjinues të produkteve në fjalë ose përmbushjen e kërkesave të tjera të këtyre rregullave.

2. Kur ato bëjnë kërkesë për verifikim vijues, autoritetet doganore të Palës importuese do të kthejnë certifikatën e qarkullimit EUR.1 dhe faturën, nëse është dorëzuar, deklaratën e origjinës, ose një kopje të këtyre dokumenteve, tek autoritetet doganore të Palës eksportuese, duke dhënë, sipas rastit, arsyet për kërkesën për verifikim. Çdo dokument dhe informacion i marrë që sugjeron se informacioni i dhënë në provën e origjinës është i pasaktë, do të përcillet në mbështetje të kërkesës për verifikim.

3. Verifikimi do të kryhet nga autoritetet doganore të Palës eksportuese. Për atë qëllim, ato do të kenë të drejtë të kërkojnë prova dhe të kryejnë kontrolle të llogarive të eksportuesit ose kontrolle të tjera që konsiderohen të përshtatshme.

4. Nëse autoritetet doganore të Palës importuese vendosin të pezullojnë dhënien e trajtimit preferencial për produktet në fjalë, ndërsa presin rezultatet e verifikimit, lëshimi i produkteve do t'i ofrohet importuesit, sipas çdo mase paraprake që gjykohet e nevojshme.

5. Autoritetet doganore që kërkojnë verifikimin do të informohen për rezultatet e tyre sa më shpejt të jetë e mundur. Këto rezultate do të tregojnë qartë nëse dokumentet janë autentike dhe nëse produktet në fjalë mund të konsiderohen si produkte me origjinë nga njëra nga Palët dhe plotësojnë kërkesat e tjera të këtyre rregullave.

6. Nëse në rast dyshimesh të arsyeshme nuk ka asnjë përgjigje brenda dhjetë muajve nga data e kërkesës së verifikimit ose nëse përgjigja nuk përmban informacion të mjaftueshëm për të përcaktuar vërtetësinë e dokumentit në fjalë ose origjinën e vërtetë të produkteve, autoritetet doganore kërkuese do të refuzojnë të drejtën për preferencat, përveç në rrethana të jashtëzakonshme.

Neni 35

Verifikimi i deklaratave të furnitorit

1. Verifikimet e mëvonshme të deklaratave të furnitorit ose të deklaratave afatgjata të furnitorit mund të kryhen në mënyrë të rastësishme ose sa herë që autoritetet doganore të një Pale, ku deklarata të tilla janë marrë parasysh për të lëshuar një certifikatë qarkullimi EUR.1 ose për të bërë një deklaratë origjine, kanë dyshime të arsyeshme për sa i përket vërtetësisë së dokumentit ose korrektësisë së informacionit të dhënë në atë dokument.

2. Për qëllimet e zbatimit të dispozitave të paragrafit 1, autoritetet doganore të Palës të referuara në paragrafin 1, do të kthejnë deklaratën e furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit dhe faturën/at, njoftimet e dërgimit ose ndonjë dokument(e) tjetër tregtar, në lidhje me mallrat e mbuluara nga një deklaratë e tillë, tek autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku është bërë deklarata, duke dhënë, kur është e përshtatshme, arsyet e përmbajtjes ose formës së kërkesës për verifikim.

Ata do të përcjellin, në mbështetje të kërkesës për verifikim vijues, dokumentet dhe informacionet e marra, të cilat sugjerojnë se informacioni i dhënë në deklaratën e furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit është i pasaktë.

3. Verifikimi do të kryhet nga autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese ku është bërë deklarata e furnitorit ose deklarata afatgjatë e furnitorit. Për atë qëllim, ata kanë të drejtë të kërkojnë prova dhe të kryejnë kontroll të llogarive të furnitorit ose kontrolle të tjera që ato i konsiderojnë të përshtatshme.

4. Autoritetet doganore që kërkojnë verifikimet do të informohen për rezultatet e tyre sa më shpejt të jetë e mundur. Këto rezultate do të tregojnë qartë nëse informacioni i dhënë në deklaratën e

furnitorit ose deklaratën afatgjatë të furnitorit është i saktë dhe u mundëson atyre të përcaktojnë nëse dhe deri në çfarë mase një deklaratë e tillë mund të merret parasysh për lëshimin e një certifikate qarkullimi EUR.1 ose për bërjen e një deklaratë origjine.

Neni 36

Penalitetet

Secila Palë do të parashikojë vendosjen e ndëshkimeve penale, civile ose administrative për shkelje të legjislacionit të saj në lidhje me këto rregulla.

**TITULLI VIII
ZBATIMI I SHTOJCËS A**

Neni 37

Zona Ekonomike Evropiane

Mallrat me origjinë nga Zona Ekonomike Evropiane (ZEE), brenda kuptimit të Protokollit 4 të Marrëveshjes për Zonën Ekonomike Evropiane do të konsiderohen me origjinë nga Bashkimi Evropian, Islanda, Lihtenshtajni ose Norvegjia ("Palët e ZEE-së") kur eksportohen përkatësisht nga Bashkimi Evropian, Islanda, Lihtenshtajni ose Norvegjia në një nga Palët e CEFTA-s, me kusht që marrëveshjet e tregtisë së lirë, duke përdorur këto rregulla të jenë të zbatueshme midis Palës së CEFTA-s dhe Palëve të ZEE-së.

Neni 38

Lihtenshtajni

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Lihtenshtajni, për shkak të bashkimit doganor midis Zvicrës dhe Lihtenshtajnit, do të konsiderohet me origjinë nga Zvicra.

Neni 39

Republika e San Marinos

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Republika e San Marinos, për shkak të bashkimit doganor midis Bashkimit Evropian dhe Republikës së San Marinos, do të konsiderohet si origjinues në Bashkimin Evropian.

Neni 40

Principata e Andorrës

Pa cenuar nenin 2, një produkt me origjinë nga Principata e Andorrës, i klasifikuar në kapitullin 25 deri 97 të Sistemit të Harmonizuar, për shkak të bashkimit doganor midis Bashkimit Evropian dhe Principatës së Andorrës, do të konsiderohet se ka origjinën në Bashkimin Evropian.

Neni 41

Ceuta dhe Melilla

1. Për qëllimet e zbatimit të këtyre rregullave, termi “Bashkimi Evropian” nuk do të përfshijë Ceuta dhe Melilla.

2. Produktet me origjinë nga një prej Palëve të CEFTA-s, kur importohen në Ceuta ose Melilla, do të gëzojnë në të gjitha aspektet të njëjtin regjim doganor me atë që zbatohet për produktet me origjinë në territorin doganor të Bashkimit Evropian, sipas Protokollit 2 të aktit të aderimit të Mbretërisë së Spanjës dhe Republikës Portugeze dhe Rregullimet të Traktatit⁹. Palët e CEFTA-s do t'u japin importeve të produkteve të mbuluara nga Marrëveshja përkatëse dhe me origjinë nga Ceuta dhe Melilla të njëjtin regjim doganor me atë që u jepet produkteve të importuara nga dhe me origjinë në Bashkimin Evropian.

3. Për qëllimet e paragrafit 2 të këtij neni, në lidhje me produktet me origjinë nga Ceuta dhe Melilla, këto rregulla do të zbatohen *mutatis mutandis*, sipas kushteve të përcaktuara në shtojcën V.

SHTOJCA 1**SHËNIME SHPJEGUESE PËR LISTËN NË SHTOJCËN II****Shënimi 1. Informacion i përgjithshëm**

Lista përcakton kushtet e domosdoshme që të gjitha produktet të konsiderohen si mjaftueshëm të punuara ose përpunuara brenda kuptimit të nenit 4, të titullit II të kësaj shtojce. Janë katër lloje të ndryshme rregullash, të cilat ndryshojnë sipas produktit:

a) përmes punimit ose përpunimit, nuk

tejkalohej përmbajtja maksimale e materialeve joorigjinuese;

b) përmes punimit ose përpunimit, kreu i Sistemit të Harmonizuar 4-shifror ose nënkreu i Sistemit të Harmonizuar 6-shifror i produkteve të prodhuara bëhet i ndryshëm nga kreu i Sistemit të Harmonizuar 4-shifror ose nënkreu 6-shifror i materialeve përkatëse të përdorura;

c) kryhet një veprim specifik punimi ose përpunimi;

d) punimi ose përpunimi kryhet me materiale të caktuara të përfutuara tërësisht.

Shënimi 2. Struktura e listës

2.1 Dy kolonat e para në listë përshkruajnë produktin e përfutur. Kolona 1 jep numrin e kreut ose numrin e kapitullit të përdorur në Sistemin e Harmonizuar dhe kolona 2 jep përshkrimin e mallrave të përdorura në atë sistem për atë krye ose kapitull. Për secilën hyrje në dy kolonat e para, një rregull përcaktohet në kolonën 3. Kur, në disa raste, shënimi në kolonën 1 paraprihet nga një “ex”; kjo nënkupton që rregullat në kolonën 3 zbatohen vetëm për pjesën e atij kreu siç përshkruhet në kolonën 2.

2.2 Kur disa numra kërresh grupohen së bashku në kolonën 1 ose jepet një numër kapitulli dhe përshkrimi i produkteve në kolonën 2 jepet në termat e përgjithshëm, rregullat ngjitur në kolonën 3 zbatohen për të gjitha produktet të cilat, sipas Sistemit të Harmonizuar, klasifikohen në kërret e kapitullit ose në ndonjë nga kërret e grupuar së bashku në kolonën 1.

2.3 Kur ka rregulla të ndryshme në listë që zbatohen për produkte të ndryshme brenda një kreu, secili paragraf përmban përshkrimin e asaj pjese të kreut të mbuluar nga rregullat ngjitur në kolonën 3.

2.4 Kur vendosen dy rregulla alternative në kolonën 3, të ndara me “ose”, është në zgjedhjen e eksportuesit se cilën do të përdorë.

Shënimi 3. Shembuj të mënyrës së zbatimit të rregullave

3.1 Neni 4 i titullit II të kësaj shtojce, në lidhje me produktet që kanë marrë statusin origjinues të cilat përdoren në prodhimin e produkteve të tjera, do të zbatohet, pavarësisht nëse ai status është përfutur brenda fabrikës ku ato produkte përdoren ose në një fabrikë tjetër në një Palë.

3.2 Në përputhje me nenin 6 të titullit II të kësaj shtojce, punimi ose përpunimi i kryer duhet të jetë

⁹ 1. FZ EC L 302, 15.11.1985, f. 23

përtej listës së veprimeve të përmendura në atë nen. Nëse jo, atëherë mallrat nuk do të kualifikohen për dhënien e përfitimit të trajtimit tarifor preferencial, edhe nëse plotësohen kushtet e përcaktuara në listën më poshtë.

Në bazë të nenit 6 të titullit II të kësaj shtojce, rregullat në listë përfaqësojnë sasinë minimale të punimit ose përpunimit të kërkuar, dhe kryerja e më shumë punimeve ose përpunimeve gjithashtu jep statusin e origjinës; anasjelltas, kryerja e më pak punimeve ose përpunimeve nuk mund të japë statusin e origjinës.

Kështu, nëse një rregull parashikon që materiali joorigjinues mund të përdoret në një nivel të caktuar prodhimi, përdorimi i këtij materiali në një fazë të hershme të prodhimit lejohet dhe përdorimi i këtij materiali në një fazë të mëvonshme nuk lejohet.

Nëse një rregull parashikon që materiali joorigjinues, në një nivel të caktuar prodhimi, nuk mund të përdoret, përdorimi i materialeve në një fazë më të hershme të prodhimit lejohet dhe përdorimi i materialeve në një fazë të mëvonshme nuk lejohet.

Shembull. Kur rregulla e listës për kapitullin 19 kërkon që “materialet joorigjinuese të kreut 1101 deri 1108 nuk mund të kalojnë peshën 20%”, përdorimi (d.m.th. importi) i drithërave të kapitullit 10 (materialet në një fazë të hershme të prodhimit) nuk është i kufizuar.

3.3 Pa cenuar shënimin 3.2, kur një rregull përdor shprehjen “Prodhim nga materiale të çdo kreu”, atëherë mund të përdoren materiale të çdo kreu (madje edhe materiale të të njëjtit përshkrim dhe krye me produktin), megjithatë ato mund të jenë subjekt kufizimesh specifike të cilat gjithashtu mund të përfshihen në rregull.

Megjithatë, shprehja “Prodhim nga materiale të çdo kreu, përfshirë materiale të tjera të kreut ...” ose “Prodhim nga materiale të çdo kreu, përfshirë materiale të tjera të të njëjtut krye të produktit” do të thotë se mund të përdoren materialet e çdo kreu, përveç atyre me të njëjtin përshkrim si produkti, siç jepet në kolonën 2 të listës.

3.4 Kur një rregull në listë specifikon që një produkt mund të prodhohet nga më shumë se një material, kjo do të thotë që mund të përdoren një ose më shumë materiale. Rregulla nuk kërkon që të përdoren të gjitha.

3.5 Kur një rregull në listë specifikon që një produkt duhet të prodhohet nga një material i veçantë, kushti nuk pengon përdorimin e materialeve të tjerë të cilët, për shkak të natyrës së tyre të qenësishme, nuk mund ta përmbushin këtë rregull.

3.6 Kur, në një rregull në listë, jepen dy përqindje për vlerën maksimale të materialeve joorigjinuese që mund të përdoren, atëherë ato përqindje nuk mund të mbledhen së bashku. Me fjalë të tjera, vlera maksimale e të gjitha materialeve joorigjinuese të përdorura nuk mund të tejkalojë kurrë përqindjet e dhëna. Gjithashtu, përqindjet individuale nuk do të tejkalohen, në lidhje me materialet e veçanta për të cilat ato zbatohen.

Shënimi 4. Dispozita të përgjithshme në lidhje me mallra të caktuara bujqësore

4.1 Mallrat bujqësore që bëjnë pjesë në kapitujt 6, 7, 8, 9, 10, 12 dhe kreun 2401 që rriten ose korren në territorin e një Pale do të trajtohen si me origjinë nga territori i asaj Pale, edhe nëse janë rritur nga farëra, zhardhok, nënshartesa, prerje, shartesa, kërcej, sytha ose pjesë të tjera të gjalla të bimëve të importuara.

4.2 Në rastet kur përmbajtja e sheqerit joorigjinues në një produkt të caktuar u nënshtrohet kufizimeve, pesha e sheqernave të krerëve 1701 (sakarozë) dhe 1702 (p.sh., fruktoza, glukozë, laktoza, maltoza, izoglukoza ose sheqeri i invertuar) të përdorura në prodhimin e produktit përfundimtar dhe i përdorur për prodhimin e produkteve joorigjinuese të përfshira në produktin përfundimtar merret parasysh për llogaritjen e kufizimeve të tilla.

Shënimi 5. Terminologjia e përdorur në lidhje me disa produkte tekstili

5.1 Termi “fibra natyrale” përdoret në listë për t’iu referuar fibrave të tjera, përveç fibrave artificiale ose sintetike. Ai është i kufizuar në fazat përpara se të ndodhë tjerja, duke përfshirë mbetjet dhe, përveç nëse specifikohet ndryshe, përfshin fibra të cilat janë gërhanuar, krehur ose ndryshe përpunuar, por nuk janë tjerë.

5.2 Termi “fibra natyrale” përfshin flokët e kalit, të kreut 0511, mëndafshin e krerëve 5002 dhe 5003, si dhe fibrat e leshit dhe qimet e kafshëve të imëta ose të trasha të krerëve 5101 deri 5105, fibra pambuku të krerëve 5201 deri 5203 dhe fibra të tjera bimë të krerëve 5301 deri 5305.

5.3 Termat “pulpë tekstili”, “materiale kimike” dhe “materiale për prodhimin e letres” përdoren në listë për të përshkruar materialet, të paklasifikuara në kapitujt 50 deri 63, të cilat mund të përdoren për prodhimin e fibrave ose fijeve artificiale, sintetike ose letres.

5.4 Termi “fibra kryesore të bëra nga njeriu” është përdorur në listë për t’iu referuar tufës së filamenteve sintetike ose artificiale, fibrave ose mbetjeve shtapel, të krerëve 5501 deri 5507.

5.5 Stampimi (kur kombinohet me endje, thurje/thurje me grep, tufting (me qime të ashpra) ose *Flocking* (vendosja e fibrave në sipërfaqe) përcaktohet si një teknikë me të cilën një funksion i vlerësuar objektivisht, si ngjyra, disenjimi, performanca teknike, i jepet një materiali tekstili me një karakter të përhershëm, duke përdorur teknika ekrani, ruli, digjitale ose transferimi.

5.6 Stampimi (si veprim i pavarur) përcaktohet si një teknikë me të cilën një funksion i vlerësuar objektivisht, si ngjyra, disenjimi, performanca teknike, i jepet një materiali tekstili me karakter të përhershëm, duke përdorur teknikë me rrjetë, rul, digjital ose transferimi, të kombinuara me të paktën dy veprime përgatitore/lustrimi (të tilla si: pastrimi, zbardhja, mercerizimi, vendosja e nxehtësisë, ngritja, kalandrimi, përpunimi i rezistencës në tkurje, përfundimi i përhershëm, dekatimi, impregnimi, rregullimi dhe gërmimi), me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit.

Shënimi 6. Tolerancat e zbatueshme për produktet e bëra nga një përzierje e materialeve tekstile

6.1 Kur për një produkt të caktuar në listë referohet ky shënim, kushtet e përcaktuara në kolonën 3 nuk do të zbatohen për asnjë material bazë tekstili të përdorur në prodhimin e atij produkti dhe që, të marra së bashku, përfaqësojnë 15% ose më pak të peshës totale të të gjitha materialeve bazë të tekstilit të përdorur (shihni, gjithashtu, shënimet 6.3 dhe 6.4).

6.2 Megjithatë, toleranca e përmendur në shënimin 6.1 mund të zbatohet vetëm për produktet e përzierja të cilat janë bërë nga dy ose më shumë materiale bazë tekstili.

Më poshtë janë materialet bazë të tekstilit:

- mëndafshi;
- leshi;
- qime të trasha kafshësh;

- qime të imëta kafshësh;
- qime kali;
- pambuku;
- materiale për të bërë letër dhe letër;
- liri;
- kërp;
- jute dhe fibra të tjera tekstili;
- sizal dhe fibra të tjera tekstili të gjinisë së Agave;
- fibra tekstili kokosi, abaka, rami dhe fibra të tjera vegjetale;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej polipropileni;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliesteri;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliakrilonitrili;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej politetrafluoroetileni;
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poli (sulfuri i fenilenit);
- fibra sintetike filamente të bëra nga njeriu prej poli (klorur vinil);
- fibra sintetike filamente të tjera të bëra nga njeriu;
- fibra artificiale filamente prej viskozës të bëra nga njeriu;
- fibra të tjera artificiale filamente të bëra nga njeriu;
- filamente që përcjellin rrymën;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej polipropileni;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliesteri;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliamidi;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poliakrilonitrili;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej polimidi;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej politetrafluoroetileni;
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poli (sulfuri i fenilenit);
- fibra sintetike shtapel të bëra nga njeriu prej poli (klorur vinil);

- fibra shtapel të tjera sintetike të bëra nga njeriu;

- fibra shtapel prej viskozës të bëra nga njeriu;

- fibra të tjera artificiale shtapel të bëra nga njeriu;

- fill i bërë nga poliuretani i segmentuar me segmente fleksibël të polietirit, nëse janë gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose jo;

- produktet e kreut 5605 (fill i metalizuar) që përfshijnë shirita të përbërë nga një bërthamë me letër alumini ose një bërthamë e filmit plastik, të veshur ose jo me pluhur alumini, me një gjerësi jo më të madhe se 5 mm, e ngjeshur me anë të një ngjitësi transparent ose me ngjyra midis dy shtresave të filmit plastik;

- produkte të tjera të kreut 5605;

- fibra qelqi;

- fibra metalike;

- fibra minerale

6.3 Në rastin e produkteve që përfshijnë “fill të bërë nga poliuretani të segmentuar me segmente fleksibël të polietirit, qofshin ose jo gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije)”, kjo tolerancë është 20% në lidhje me këtë fill.

6.4 Në rastin e produkteve që përfshijnë “shiritin e përbërë nga një bërthamë me letër alumini ose një bërthamë të filmit plastik, të veshur ose jo me pluhur alumini, me një gjerësi që nuk tejkalon 5 mm, i vendosur i ngjeshur me anë të një ngjitësi transparent ose me ngjyrë midis dy shtresave të filmit plastik”, kjo tolerancë është 30% në lidhje me këtë shirit.

Shënimi 7. Toleranca të tjera të zbatueshme për disa produkte tekstili

7.1 Kur në listë, referohet ky shënim, mund të përdoren materialet tekstile (me përjashtim të astarit dhe copës brenda astarit), të cilat nuk plotësojnë rregullën e përcaktuar në listë në kolonën 3 për produktin e përgatitur në fjalë, me kusht që ato të klasifikohen në një krye të ndryshëm nga ai i produktit dhe vlera e tyre të mos tejkalojë 15% të çmimit të fabrikës të produktit.

7.2 Pa cenuar shënimin 7.3, materialet të cilat nuk janë klasifikuar në kapitujt 50 deri 63 mund të përdoren lirshëm në prodhimin e produkteve të tekstilit, pavarësisht nëse ato përmbajnë tekstile.

7.3 Kur zbatohet një rregull përqindjeje, vlera e materialeve joorigjinuese të cilat nuk janë klasifikuar në kapitujt 50 deri 63 duhet të merren

parasysh gjatë llogaritjes së vlerës së materialeve joorigjinuese të përfshira.

Shënimi 8. Përkufizimi i proceseve specifike dhe veprimeve të thjeshta të kryera në lidhje me produktet e caktuara të kapitullit 27

8.1 Për qëllimet e kërërve ex 2707 dhe 2713, “proceset specifike” janë të mëposhtmet:

a) distilim në vakum;

b) ridistilim nga një proces fraksionimi shumë i plotë;

c) plasaritje;

d) përmirësimi;

e) nxjerrja me anë të tretësve selektivë;

f) procesi që përfshin të gjitha veprimet e mëposhtme: përpunimi me acid sulfurik i përqendruar, oleum ose anhidrid sulfurik; neutralizimi me agjentë alkaline; dekolorizimi dhe pastrimi me tokë natyrale aktive, tokë e aktivizuar, qymyr aktiv ose boksit;

g) polimerizimi;

h) alkilimi;

i) izomerizimi.

8.2 Për qëllimet e kërërve 2710, 2711 dhe 2712, “proceset specifike” janë të mëposhtmet:

a) distilim në vakum;

b) ridistilim nga një proces fraksionimi shumë i plotë;

c) plasaritje;

d) përmirësimi;

e) nxjerrja me anë të tretësve selektivë;

f) procesi që përfshin të gjitha veprimet e mëposhtme: përpunimi me acid sulfurik të përqendruar, oleum ose anhidrid sulfurik; neutralizimi me agjentë alkaline; dekolorizimi dhe pastrimi.

g) polimerizimi;

h) alkilimi;

i) izomerizimi;

j) në lidhje me vajrat e rënda, vetëm të kreut ex 2710, desulfurizimi me hidrogjen, duke rezultuar në një reduktim të paktën 85% të përmbajtjes së squfurit në produkte të përpunuara (metoda ASTM D 1266-59 T);

k) në lidhje me produktet vetëm të kreut 2710, deparafinimi nga një proces tjetër, përveç filtrimit;

l) në lidhje me vajrat e rënda, vetëm të kreut ex 2710, trajtimi me hidrogjen, në një presion prej më shumë se 20 bar dhe një temperaturë prej më shumë se 250°C, me përdorimin e një katalizatori, përveçse për të bërë desulfurizim, kur hidrogjeni

përbën një element aktiv në një reaksion kimik. Trajtimi i mëtejshëm, me hidrogjen, i vajrave lubrifikuese të kreut ex 2710 (p.sh. hidrombarimi ose çngjyrosja), në mënyrë që, veçanërisht, të përmirësohet ngjyra ose stabiliteti, nuk do të konsiderohet se është një proces specifik;

m) në lidhje me vajrat e lëndës djegëse vetëm të kreut ex 2710, distilim atmosferik, me kusht që më pak se 30% e këtyre produkteve distilohen, sipas vëllimit, duke përfshirë humbjet, në 300°C, me metodën ASTM D 86;

n) në lidhje me vajrat e rënda, përveç vajrave të gazit dhe vajrave të lëndës djegëse vetëm të kreut ex 2710, trajtimi me anë të shkarkimit të furçave elektrike me frekuencë të lartë;

o) në lidhje me produktet e papërpunuara (përveç xhelatinës së naftës, ozokeritit, dyllit të linjtit ose dyllit prej torfe, dylli parafine që përmban në peshë më pak se 0.75% vaj) vetëm të kreut ex 2712, zhvajosja me kristalizim të pjesshëm.

8.3 Për qëllimet e kërërve ex 2707 dhe 2713, veprime të thjeshta, të tilla si: pastrimi, dekantimi, shkrupëzimi, ndarja e ujit, filtrimi, ngjyrosja, shënjimi, marrja e një përmbajtje squfuri si rezultat i përzierjes së produkteve me përmbajtje të ndryshme squfuri ose ndonjë kombinim i atyre veprimeve ose si veprime, nuk japin origjinë.

Shënim 9. Përkufizimi i proceseve specifike dhe i veprimeve të kryera në lidhje me produkte të caktuara

9.1 Produktet e kapitullit 30 të përfutuara në një Palë, duke përdorur kulturat qelizore, do të konsiderohen se e kanë origjinën në atë Palë. “Kultura qelizore” përcaktohet si kultivimi i qelizave njerëzore, shtazore dhe bimore në kushte të kontrolluara (si p.sh. temperaturat e përcaktuara, mediumi i rritjes, përzierja e gazit, pH) jashtë një organizmi të gjallë.

9.2 Produktet që përfshihen në kapitujt 29 (përveç: 2905.43–2905.44), 30, 32, 33 (përveç: 3302.10, 3301) 34, 35 (përveç: 35.01, 3502.11–3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (përveç: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) dhe 39 (përveç: 39.16–39.26) të marra në një Palë nga fermentimi do të konsiderohen se e kanë origjinën në atë Palë. “Fermentimi” është një proces bioteknologjik në të cilin njeriu, kafsha, qelizat bimore, bakteret, majatë, kërpudhat ose enzimët përdoren për të prodhuar produkte që mbulohen nga kapitujt 29 deri 39.

9.3 Shndërrimet e mëposhtme konsiderohen të mjaftueshme sipas paragrafit 1 të nenit 4 për produktet që përfshihen në kapitujt 28, 29 (përveç: 2905.43–2905.44), 30, 32, 33 (përveç: 3302.10, 3301) 34, 35 (përveç: 35.01, 3502.11–3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (përveç: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) dhe 39 (përveç: 39.16–39.26):

- Reaksioni kimik: “reaksioni kimik” është një proces (përfshirë një proces biokimik), i cili rezulton një molekulë me një strukturë të re, duke prishur lidhjen intramolekulare dhe duke formuar lidhje të reja intramolekulare ose duke ndryshuar rregullimin hapësinor të atomeve në një molekulë. Një reaksion kimik mund të shprehet me një ndryshim të “numrit CAS”.

Proceset e mëposhtme nuk duhet të merren parasysh për qëllimet e origjinës: a) tretja në ujë ose tretës të tjerë; b) eliminimi i tretësve, përfshirë ujin tretës; ose c) shtimi ose eliminimi i ujit të kristalizimit. Një reaksion kimik siç përcaktohet më sipër do të konsiderohet si dhënë i origjinës.

- Trazimi dhe përzierjet: trazimi ose përzierja e qëllimshme dhe proporcionalisht e kontrolluar (përfshirë shpërndarjen) e materialeve, përveç shtimit të holluesve, në përputhje me specifikimet e caktuara paraprakisht që rezultojnë në prodhimin e një malli me karakteristika fizike ose kimike që janë të rëndësishme për qëllimet ose përdorimet e mallit dhe janë të ndryshme nga materialet hyrëse (inputet) do të konsiderohen si dhënë të origjinës.

- Pastrimi: Pastrimi do të konsiderohet si dhënie e origjinës, me kusht që pastrimi që ndodh në territorin e njëres ose të dyja Palëve të rezultojë në një nga kriteret e mëposhtme që plotësohen:

a) pastrimi i një produkti që rezulton në eliminimin e të paktën 80% të përmbajtjes së papastërtive ekzistuese; ose

b) zvogëlimi ose eliminimi i papastërtive, duke rezultuar në një produkt të përshtatshëm për një ose më shumë nga aplikimet e mëposhtme:

i. substanca farmaceutike, medicinale, kozmetike, veterinare ose ushqimore;

ii. produkte kimike dhe reagentë për përdorime analitike, diagnostikuese ose laboratorike;

iii. elementet dhe përbërësit për përdorim në mikroelettronike;

iv. përdorime të specializuara optike;

v. përdorimi bioteknik (p.sh., në kultivimin e qelizave, në teknologjinë gjenetike, ose si katalizator);

vi. mbartësit e përdorur në një proces ndarjeje; ose

vii. përdorimet e shkallës bërthamore.

- Ndryshimi në madhësinë e grimcave: modifikimi i qëllimshëm dhe i kontrolluar në madhësinë e grimcave të një malli, përveçse thjesht stampimi ose presimi, duke rezultuar në një të mirë që ka një madhësi të përcaktuar të grimcave, shpërndarje të përcaktuar të madhësisë së grimcave ose sipërfaqe të përcaktuar, e cila është e rëndësishme për qëllimet e produktit që rezulton dhe duke pasur karakteristika të ndryshme fizike ose kimike nga materialet hyrëse do të konsiderohet si dhënie e origjinës.

- Materialet standarde: materialet standarde (përfshirë zgjidhjet standarde) janë përgatitje të përshtatshme për përdorime analitike, kalibruese ose referuese me shkallë precize të pastërtisë ose proporcione të cilat janë të certifikuara nga prodhuesi. Prodhimi i materialeve standarde do të konsiderohet si dhënës i origjinës.

- Ndarja e izomerit: izolimi ose ndarja e izomerive nga një përzierje e izomerive duhet të konsiderohen si dhënës i origjinës.

SHTOJCA II

**LISTA E PUNIMIT OSE PËRPUNIMIT QË KËRKOHET TË KRYHET NË MATERIALET JOORIGJINUESE
ME QËLLIM QË PRODUKTI I PRODHUAR TË MARRË STATUSIN ORIGJINUES**

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 1	Kafshët e gjalla	Të gjitha kafshët e Kapitullit 1 duhet të përftohen tërësisht
Kapitulli 2	Mishi dhe të brendshmet e ngrënshme të mishit	Prodhim ku i gjithë mishi dhe të brendshmet e ngrënshme të mishit në produktet e këtij Kapitulli janë tërësisht të përftuar
Kapitulli 3	Peshqit dhe krustacet, molusqet dhe jovertebrorët e tjerë ujorë	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 3 janë tërësisht të përftuar
Kapitulli 4	Produktet e bulmetit; vezët e zogjve; mjalti natyral; produkte ushqimore me origjinë shtazore, të paspecifikuara ose të papërfshira diku tjetër	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 4 janë tërësisht të përftuar
ex Kapitulli 5	Produkte me origjinë shtazore, të paspecifikuara ose të papërfshira diku tjetër; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex 0511 91	Vezë dhe putargë peshku të pangrënshëm	Të gjitha vezët dhe putargat janë përftuar tërësisht

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 6	Pemë të gjalla dhe bimë të tjera; zhardhokë, rrënjë dhe të ngjashme; lule të prera dhe gjethe zbukuruese	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 6 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 7	Perime të ngrënshme dhe rrënjë dhe zhardhokë të caktuar	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 7 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 8	Fruta dhe arra të ngrënshme; lëvoret e frutave agrume ose pjeprave	Prodhim ku të gjitha frutat, arrat dhe lëvoret e agrumeve ose pjeprave të përdorura të Kapitullit 8 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 9	Kafe, çaj, mate (<i>pije si çaj nga gjethet e ashes së Amerikës së Jugut</i>) dhe erëza	Prodhim nga materiale të çdo kreu
Kapitulli 10	Drithëra	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 10 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 11	Produkt Produkte të industrisë bluajtëse; malt; niseshte; inulinë; gluten gruri	Prodhim ku të gjitha materialet e përdorura të Kapitujve 8, 10 dhe 11, krerëve 0701, 0714, 2302 dhe 2303 dhe nënkrerëve 0710 10 janë tërësisht të përfutur
Kapitulli 12	Farat vajore dhe frutat me përmbajtje vajore; kokrra, fara dhe fruta të ndryshme; bimët industriale apo medicinale; kashta dhe tagjia	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 13	Substancë rrëshimore; rezinë, rrëshirat dhe lëngjet dhe ekstraktet e tjera të perimeve; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 1302	Substancat pektike, pektinatet dhe pektatet	Prodhi Prodhim nga materiale të çdo kreu dhe ku pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
Kapitulli 14	Materiale vegjetale për thurje; produktet vegjetale që nuk janë specifikuar ose përfshirë askund tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex Kapitulli 15	Yndyra dhe vajra shtazore ose bimore dhe produktet e ndarjes së tyre; yndyra të përgatitura ushqimore; dyllë kafshësh ose perimesh; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
1504 deri 1506	Yndyrat dhe vajrat dhe fraksionet e tyre, të peshqve ose gjitarëve detarë; yndyrat e leshit dhe substancat yndyrore të prejardhura prej tyre (përfshirë lanolinën); yndyra dhe vajra të tjerë shtazorë dhe fraksionet e tyre, pavarësisht nëse janë të rafinuar, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo kreu
1508	Vaji i kikirikut dhe fraksionet e tij, të rafinuar ose jo, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
1509 dhe 1510	Vaji i ullirit dhe fraksionet e tij	Prodhim në të cilin të gjitha materialet vegjetale të përdorura janë tërësisht të përftuar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1511	Vaji Vaji i palmës dhe fraksionet e tij, të rafinuar ose jo, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim prej materialeve të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
ex 1512	Vajrat e farave të lulediellit dhe fraksionet e tyre: -për përdorime teknike ose industriale, përveç prodhimit të produkteve ushqimore për konsum njerëzor -tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Prodhim ku të gjitha materialet vegjetale të përdorura janë përfshirë tërësisht
1515	Yndyra dhe vajra të tjerë vegjetale (përfshirë vajin e jojobës) dhe fraksionet e tyre, pavarësisht nëse janë të rafinuar, por jo të modifikuar kimikisht	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit
ex 1516	Yndyrat dhe vajrat dhe fraksionet e tyre, të peshkut	Prodhim nga materiale të çdo kreu
1520	Glicerinë, e papërpunuar; ujërat e glicerinës dhe finjat glicerinë	Prodhim nga materiale të çdo kreu
Kapitulli 16	Përgatitjet e mishit, të peshkut ose të krustaceve, molusqeve ose jovertebrorëve të tjerë ujorë	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e përdorur të Kapitullit 2, 3 dhe 16 janë përfshirë tërësisht

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 17	Sheqerna dhe ëmbëlsira sheqeri; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1702	Sheqern Sheqerna të tjerë, duke përfshirë laktozë kimikisht të pastër, maltozë, glukozë dhe fruktozë, në formë të ngurtë; shurup sheqeri që nuk përmbajnë aromatizues ose ngjyrosës të shtuar; mjaltë artificial, i përzier apo jo me mjaltë natyral; karamel: - Maltozë dhe fruktozë kimikisht të pastra - Të tjera	Prodhim nga materiale të çdo kreu, duke përfshirë materiale të tjera të kreut 1702 Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e materialeve të përdorur të kreut 1101 deri 1108, 1701 dhe 1703 nuk tejkalon 30% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1704	Ëmbëlsira sheqeri (përfshirë çokollatën e bardhë), që nuk përmban kakao	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: - pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar ose - vlera e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 30% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 18	Kakao dhe përgatitjet e kakaos; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
ex 1806	Çokollatë dhe përgatitje të tjera ushqimore që përmbajnë kakao; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar ose – vlera e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 30% të çmimit të fabrikës së produktit
1806 10	Pluhur kakao, që përmban sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1901	Ekstrakt malti; Përgatitjet ushqimore të miellit, miellit të drithërave të bluara trashë dhe imët, niseshtesë ose ekstraktit të maltit, që nuk përmbajnë kakao ose që përmbajnë më pak se 40% të peshës së kakaos të llogaritur mbi një bazë totalisht të payndyrë, të pa specifikuar ose përfshirë diku tjetër; përgatitjet ushqimore të mallrave të krerëve 0401 deri 0404 që nuk përmbajnë kakao ose që përmbajnë më pak se 5% të peshës së kakaos të llogaritur mbi një bazë totalisht të payndyrë, të paspecifikuar ose përfshirë diku tjetër: - Ekstrakt malti - Te tjera	Prodhimi nga drithërat e Kapitullit 10 Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha individuale e sheqerit dhe e materialeve të përdorura të Kapitullit 4 nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar.

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
1902	Makarona, të gatuar ose jo ose të mbushura (me mish ose substanca të tjera) ose të përgatitura ndryshe, të tilla si spaghetti, makarona, petë (noodle), lazanjë, njoki, ravioli, kaneloni; kuskus, pavarësisht nëse është i përgatitur ose jo	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e materialeve të përdorura të krerëve 1006 dhe 1101 deri 1108 nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, dhe – pesha e materialeve të përdorur të Kapitujve 2, 3 dhe 16 nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar
1903	Tapioka dhe zëvendësuesit e tyre të përgatitura nga niseshteja, në formën e fetëzave, kokrrave, perlave, tophave ose formave të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç niseshtesë së patates, të kreut 1108
1904	Ushqime të përgatitura të përfuara nga bymimi ose pjekja e drithërave ose produkteve të drithërave (për shembull, fetëza misri); drithëra (përveç misrit (drith)) në formë kokërr ose në formë fetëzash ose drithëra të tjerë të punuar (përveç miellit, miellrave të bluara trashë dhe imët), të gatuar paraprakisht ose përgatitur ndryshe, të paspecifikuar ose përfshirë diku tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha e materialeve të krerëve 1006 dhe 1101 deri 1108 të përdorura nuk e kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, dhe – pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
1905	Bukë, pasta, keke, biskota dhe ushqime të tjera bukëpjekësish, nëse përmbajnë ose jo kakao; nafore, kapsula boshe të një lloji të përshtatshëm për përdorim farmaceutik, vafer, letër orizi dhe produkte të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e materialeve të përdorura të krerëve 1006 dhe 1101 deri 1108 nuk kalon 20% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 20	Përgatitjet e perimeve, frutave, arrave ose pjesëve të tjera të bimëve; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2002 dhe 2003	Domatet, kërpudhat dhe tartuf të përgatitura ose të konservuara përveçse me uthull ose acid acetik	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të Kapitullit 7 janë përftuar tërësisht
2006	Perime, fruta, arra, lëvore frutash dhe pjesë të tjera të bimëve, të ruajtura në sheqer (të thara, të sheqerosura ose të kristalizuara)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
2007	Reçel, pelte frutash, marmelata, pure frutash ose arrash dhe pasta frutash ose arrash, të përftuara nga zierja, pavarësisht nëse përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2008	Produkte, përveç: – Arra, që nuk përmbajnë sheqer ose pije alkoolike shtesë – Gjalpë kikiriku; përzierje të bazuara në drithëra; zemrat e palmës; misër (drith) – Fruta dhe arra të gatuar ndryshe nga avulli ose vlimi në ujë, që nuk përmbajnë sheqer të shtuar, të ngrira	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
2009	Lëngje frutash (përfshirë mushtin e rrushit) dhe lëngje perimesh, të pa fermentuara dhe që nuk përmbajnë lëndë alkoolike të shtuar, pavarësisht nëse përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 21	Përgatitje të ndryshme të ngrënshme; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2103	- Salcat dhe përgatitjet për to; aromatizues të përzier dhe erëza të përzier - Miell dhe kokrriza miell mustarde dhe mustardë e përgatitur	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoret miell i mustardës ose kokrriza miell mustarde ose mustardë e përgatitur Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2105	Akulllore dhe akull tjetër i ngrënëshëm, pavarësisht nëse përmban ose jo kakao	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin: – pesha individuale e sheqerit dhe e materialeve të përdorura të Kapitullit 4 nuk e kalon 40% të peshës së produktit përfundimtar dhe – pesha totale e kombinuar e sheqerit dhe e materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk e kalon 60% të peshës së produktit përfundimtar
2106	Përgatitjet ushqimore jo të specifikuara ose të përfshira diku tjetër	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin pesha e sheqerit të përdorur nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 22	Pije, pije alkoolike dhe uthull; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të nënkreut 0806 10, 2009 61, 2009 69 janë tërësisht të përfutur
2202	Ujëra, përfshirë ujërat minerale dhe ujërat e gazuara, që përmbajnë sheqer të shtuar ose lëndë të tjera ëmbëltuese ose me aromë, dhe pije të tjera jo-alkoolike, duke mos përfshirë lëngje frutash ose perimesh të kreut 2009	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
2207 dhe 2208	Alkool etilik i padenaturuar me një forcë alkoolike në vëllim më të lartë ose më pak se 80% vol; likere, pije alkoolike dhe pije të tjera	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç kreut 2207 ose 2208, në të cilin të gjitha materialet e përdorura të nënkrerëve 0806 10, 2009 61, 2009 69 janë përfutur tërësisht
ex Kapitulli 23	Mbetjet dhe kthimet nga industritë ushqimore; ushqim të përgatitura për kafshë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
2309	Përgatitjet e një lloji të përdorur në ushqimin e kafshëve	Prodhim në të cilin: – të gjitha materialet e përdorur të Kapitujve 2 dhe 3 të përdorur janë të përfutur tërësisht, – pesha e materialeve të përdorur të Kapitujve 10 dhe 11 dhe të krerëve 2302 dhe 2303 nuk tejkalon 20% të peshës së produktit përfundimtar, – pesha individuale e sheqerit dhe materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk tejkalon 40% të peshës së produktit përfundimtar dhe – pesha totale e kombinuar e sheqerit dhe materialeve të përdorur të Kapitullit 4 nuk e kalon 50% të peshës së produktit përfundimtar
ex Kapitulli 24	Duhani dhe zëvendësuesit e prodhuar të duhanit; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu në të cilin pesha e materialeve të kreut 2401 nuk tejkalon 30% të peshës totale të materialeve të përdorur të Kapitullit 24

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
2401	Duhan i papëpunuar; mbeturina duhani	Prodhim në të cilin të gjitha materialet e kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex 2402	Cigare, duhan ose zëvendësues duhani	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit dhe duhanit të nënkreut 2403 19, në të cilin të paktën 10% e peshës nga të gjitha materialet e përdorura të kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex 2403	Produkte të destinuara për thithje përmes shpërndarjes së nxehtë ose mjeteve të tjera, pa djegie	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit, në të cilin të paktën 10% e peshës nga të gjitha materialet e përdorura të kreut 2401 janë përftuar tërësisht
ex Kapitulli 25	Kripë; squfuri; toka dhe guri; materiale suvatimi, gëlqere dhe çimento; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit, ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2519	Karbonat magnezi natyror i grimcuar (magnezitet), në kontejnerë të mbyllur hermetikisht dhe oksid magnezi, qoftë apo jo i pastër, përveç magnezit të shkrirë ose magnezit të djegur plotësisht (pjekur)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoret karbonat magnezi natyror (magnezitet)
Kapitulli 26	Xeheror, skorie dhe hiri	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 27	Lëndët djegëse minerale, vajrat minerale dhe produktet e distilimit të tyre; substanca bituminoze; dyllë minerale; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2707	Vajra në të cilët pesha e përbërësve aromatikë tejkalon peshën e përbërësve jo aromatikë, duke qenë se janë vajra të ngjashëm me vajrat minerale të marra nga distilimi i katranit të qymyrit në temperaturë të lartë, prej të cilave distilon më shumë se 65% të vëllimit në një temperaturë deri në 250 ° C (përfshirë përzierjet e alkoolit të naftës dhe benzolit), për t'u përdorur si energji ose lëndë djegëse ngrohëse	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
2710	Vajra të naftës dhe vajra të marra nga materiale bituminoze, përveç lëndëve të para; preparate që nuk janë specifikuar ose përfshirë diku tjetër, që përmbajnë me peshë 70% ose më shumë vajra naftë ose vajra të përftuar nga materiale bituminoze, këto vajra janë përbërësit themelorë të preparateve; mbetje vajrash	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
2711	Gazrat e naftës dhe hidrokarburet e tjera të gazta	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
2712	Vazelinë; dylli i parafinës, dylli mikrokristalor i naftës, dylli prej pluhur qymyri, ozokeriti, dylli i linjitit, dylli torfë, dyllë të tjerë minerale dhe produkte të ngjashëm të përftuar nga sinteza ose nga procese të tjera, pavarësisht nëse janë me ngjyrë	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
2713	Koksi i naftës, bitumi i naftës dhe mbetjet e tjera të vajrave të naftës ose të vajrave të marra nga materiale bituminoze	Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Veprime të tjera në të cilat të gjitha materialet e përdorura klasifikohen në një kre të ndryshëm nga ai i produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 28	Kimikate inorganike; përbërje organike ose inorganike të metaleve të çmuara, të metaleve të rralla, të elementeve radioaktive ose izotopeve	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produkt. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre si produkti, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
ex Kapitulli 29	Kimikate organike; përveç:	Procesi (et) specifik (e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
ex 2901	Hidrokarbure aciklike për t'u përdorur si lëndë djegëse ose ngrohjeje	Procesi (et) specifik ⁽⁴⁾ ose Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 2902	Ciklanet dhe ciklenet (përveç azuleneve), benzeni, toluol, ksilol, për t'u përdorur si lëndë djegëse ose ngrohjeje	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Veprime të rafinimit dhe / ose një ose më shumë proceseve specifike ⁽¹⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
ex 2905	Alkoolatet metalike të alkoolëve të këtij kreu dhe të etanolit	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, duke përfshirë materiale të tjera të kreut 2905. Megjithatë, mund të përdoren alkoolatet metalike të këtij kreu, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 30	Produkte farmaceutike	Procesi (et) specifik ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 31	Plehrat	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 32	Ekstrakte për nxirje ose ngjyrosje; taninet dhe derivatet e tyre; pigmente ngjyrash dhe lëndë të tjera ngjyrosjeje; ngjyra dhe llak; stuko dhe mastikë të tjerë; bojëra	Procesi (et) specifik (e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 33	Vajra esenciale dhe rrëshinore; përgatitjet e parfumerisë, kozmetikës ose tualetit	Procesi(et) specifik (e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 34	Sapun, agjentë organikë aktivë sipërfaqësorë, preparate larëse, preparate vajosjeje, dyllë artificiale, dyllë të përgatitur, preparate lustruese ose pastruese, qirinj dhe artikuj të ngjashëm, pasta modelimi, dhe dyllë dentare dhe përgatitje dentare me bazë allçi	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 35	Substancat albuminoidale; niseshte të modifikuara; ngjitës; enzimat	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 36	Lëndë plasëse; produkte piroteknike; shkrepëse; lidhje piroforike; përgatitje të caktuara të djegshme	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
Kapitulli 37	Artikuj fotografikë ose kinematografikë	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 38	Produkte të ndryshme kimike; përveç:	Procesi (et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 3811	Preparate kundër goditjes, frenues oksidimi, frenues rrëshire, përmirësues të viskozitetit, preparate kundër gërryerjes dhe aditivë të tjerë të përgatitur, për vajra minerale (përfshirë benzinë) ose për lëngje të tjera të përdorura për të njëjtat qëllime si vajrat minerale: – Aditivë të përgatitur për vaj lubrifikues, që përmbajnë vajra të naftës ose vajra të marra nga minerale bituminoze	Procesi(et) specifik(e) ⁽⁴⁾ ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur të kreut 3811 nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 3824 99 dhe ex 3826 00	Bionaftë	Prodhim në të cilin bionafta merret përmes transesterifikimit dhe /ose esterifikimit ose përmes hidro-trajtim
Kapitulli 39	Plastikët dhe artikujt prej tyre	Procesi (et) specifik(e) (4) ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren materialet e të njëjtit kre me produktin, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 20% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 40	Plastikët dhe artikujt prej tyre, përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 4012	Goma pneumatike, të ngurta ose jastëk të rikuperuar, prej gome	Rikuperimi i i gomave të përdorura
ex Kapitulli 41	Lëkura dhe lëkura të papërpunuara (përveç lëkurëve) dhe lëkurë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
4104 deri 4106	Gëzof dhe lëkura të regjura ose me sipërfaqe të fortë, pa lesh ose qime, pavarësisht nëse janë të ndara, por jo të përpunuara më tej	Riregjia e lëkurës së regjur ose Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 42	Artikuj prej lëkure; shalë dhe parzmore; mallra udhëtimi, çanta dore dhe kontejnerë të ngjashëm; artikuj nga të brendshmet e kafshëve (përveç fshikëzave të të mëndafshit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 43	Lëkurë peliçerie dhe gëzof artificial; prodhimet e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 4302	Lëkurëve të regjura ose të përgatitura të peliçerisë, , të bashkuara: - Pllaka, kryqe dhe forma të ngjashme - Te tjera	Zbardhimi ose ngjyrosja, përveç prerjes dhe bashkimit të lëkurëve të regjura ose të përgatitura të peliçerisë. Prodhim prej lëkurësh jo të bashkuara r, të nxira ose përgatitura
4303	Artikujt Artikujt e veshjeve, aksesorët e veshjeve dhe artikujt e tjerë të lëkurës së peliçerisë	Prodhim prej lëkurësh jo të bashkuara, të regjura ose të përgatitura të kreut 4302

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 44	Druri dhe artikujt prej druri; qymyr druri; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit Ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 4407	Lëndë druri e sharruar ose e copëtuar për së gjati, e prerë ose e qëruar, me një trashësi që tejkalon 6 mm, e zdrukthuar, e lëmuar ose e bashkuar në fund	Planifikimi, zdrukthimi ose bashkimi fundor
ex 4408	Fletë për rimeso (përfshirë ato të marra nga prerja e drurit të petëzuar) dhe për kompensatë, me një trashësi jo më të madhe se 6 mm, të bashkuar dhe dru tjetër të sharruar për së gjati, të prerë ose të qëruar me një trashësi jo më të madhe se 6 mm, të zdrukthuar, të lëmuar ose të bashkuar në fund	Lidhja, planifikimi, lëmimi ose bashkimi fundor
ex 4410 deri 4413	Listela dhe dru i petëzuar, duke përfshirë pllaka të presuara dhe mbajtëse të presuara	Listelimi dhe drurëzimi i petëzuar
ex 4415	Kutitë paketuese, arka, sëndukë, tambure e paketues të ngjashëm, prej druri	Prodhim nga dërrasa jo të prera në përmasa

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 4418	– Artikuj të zdrukthëtarisë dhe pjesët e armaturave prej druri të përdorura në ndërtim – Listela dhe dru i petezuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, panelet celulare të drurit, patavrat e çative, mund të përdoren. Listela dhe dru i petezuar
ex 4421	Dru i përgatitur për shkrepsë; kunja prej druri për këpucë	Prodhim prej druri të çdo kreu, përveç drurit të tërhequr të kreut 4409
Kapitulli 45	Tapa dhe artikuj prej tape	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 46	Prodhime kashte, prej materiali esparto (bar i trashë) ose materialelesh të tjera përthurje; shporta dhe punime me thurje	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 47	Tul prej druri ose prej materialeve të tjera fibrozë celulozike; letër ose karton të rikuperuar (mbeturina dhe skrap)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 48	Letër dhe karton; artikuj prej letre, tuli letre ose kartoni	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 49	Libra të shtypur, gazeta, fotografi dhe produkte të tjera të industrisë së shtypshkrimit; dorëshkrime, dorëshkrim i daktilografuar dhe plane	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 50	Mëndafshi; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 5003	Mbetjet e mëndafshit (përfshirë kukulet e mëndafshit të papërshtatshme për mbështjellje me rotëz, mbetjet e fijeve dhe fijet e hequra prej pëlhurave), të pastruara ose të krehura	Gërhanja ose krehja e mbetjeve të mëndafshit
5004 deri ex 5006	Fije mëndafshi dhe fije të tjerra nga mbetje mëndafshi	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i filamentit të vazhdueshëm të bëra nga njeriu i kombinuar me tjerrje ose Ekstrudim i filamentit të vazhdueshëm të bërë nga njeriu i kombinuar me përdredhje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5007	Pëlhura të endura prej mëndafshi ose mbetjesh mëndafshi	(²) Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me thurje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me thurje ose Thurje e kombinuar me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 51	Lesh, qime të imëta ose të trasha të kafshëve; fije flokësh kali dhe pëlhura të endura; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5106 deri 5110	Fill prej leshi, prej qime të imët ose të trashë kafshësh ose prej flokësh kali	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Dredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5111 deri 5113	Pëlhura të endura prej leshi, prej qime të imët ose të trashë kafshësh ose prej qime kali:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose e fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 52	Pambuku; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5204 deri 5207	Fije dhe fije për qepje pambuku	(²) Tjerje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5208 deri 5212	Pëlhura të endura prej pambuku	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose e fillit filament të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu i kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim Ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 53	Fibra të tjera tekstile vegjetale; fill letre dhe pëlhura të endura prej fije letre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5306 deri 5308	Fill prej fibrave të tjera tekstile vegjetale; fill letre	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
5309 deri 5311	Pëlhura të endura të fibrave të tjera tekstile vegjetale; pëlhura të endura prej fije letre:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5401 deri 5406	Fije, monofilament dhe fill për qepje filamenti të bëra nga njeriu	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
5407 dhe 5408	Pëlhura të endura me fill filamenti të bëra nga njeriu	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Ngjyrosja e fillit e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me petëzim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5501 deri 5507	Fibra shtapel të bëra nga njeriu	Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu
5508 deri 5511	Fill dhe fill për të qepur nga fibrat shtapel të bëra nga njeriu	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudim (tërheqje me shtypje) i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5512 deri 5516	Pëlhura të endura prej filli shtapel të bëra nga njeriu:	⁽²⁾ Tjerre e fibrave natyrale dhe / ose të fibrave shtapel të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Përdredhje ose ndonjë veprim mekanik i kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 56	Mbushje, shajak dhe pëlhura të paendura ose të pa thurura; fill special; spango, kordonë, litarë dhe kablllo dhe artikujt prej tyre; përveç:	(²) Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuara me tjerrje
5601	Mbushje nga materiale tekstili dhe artikujt e tyre; fibra tekstili, jo më shumë se 5 mm gjatësi (flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe)), pluhur tekstili dhe pushi nga fabrika	Tjerrje e fibrave natyrale ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuara me tjerrje ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose stampim ose Veshje me shtresë, flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe), laminim, ose metalizim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose të përfundimtare (të tilla si kalandrimi, proceset e mos-tkurjes, trajtimet me nxehtësi, lustrimi i përhershëm), me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5602	Shajak, i ngopur ose jo, i veshur, mbuluar ose laminuar: - Shajak për tezgjah	(²) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me formimin e pëlhurës. Megjithatë: – filament polipropileni e kreut 5402, – fibra polipropileni të kreut 5503 ose 5506, ose – tufë filamentesh të polipropilenit të kreut 5501, ndarja e të cilave në një filament të vetëm ose fibra është me pak se 9 decitex, mund të përdoret, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit ose Formimi i pëlhurave të paendura apo të pathurura vetëm në rastin e shajakut të bërë nga fibra natyrale

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
	– Të tjera	(²) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me formimin e pëlhurës, ose Formimi i pëlhurave të paendura apo të pathurura vetëm në rastin e shajakëve të tjerë të bëra nga fibra natyrale
5603	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara	
5603 11 deri 5603 14	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me filamente të bëra nga njeriu	Prodhim nga – filamente të orientuara drejt ose në mënyrë të rastësishme ose – substanca ose polimere me origjinë natyrale ose të bëra nga njeriu, të ndjekura në të dyja rastet nga bashkimi në një pëlhurë të pathurur apo të paendur

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
5603 91 deri 5603 94	Të pathurura apo të paendura, të ngopura ose jo, të veshura, të mbuluara ose të laminuara përveç filamenteve të bëra nga njeriu	Prodhim nga – fibra kryesore të orientuara drejt ose në mënyrë të rastësishme dhe/ose – fije të prera me origjinë natyrore ose të bëra nga njeriu, të ndjekura në të dy rastet nga bashkimi në një pëlhurë të paendur apo të pathurur
5604	Fill për qepje dhe kordon gome, i mbuluar me tekstil; Fije tekstili dhe shirita dhe të ngjashme me ato të kreut 5404 ose 5405, të ngopura , të veshura, të mbuluara ose të mbështjella me gome ose plastikë: - Fill për qepje dhe kordon gome, i mbuluar me tekstil	Prodhim nga fije gome ose kordon, jo të mbuluar me tekstil

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	-Te tjera	(2) Tjerrje e fibrave natyrale Ose Ekstrudimii fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me tjerrje ose Dredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5605	Fill i metalizuar, gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose jo, fill tekstili, ose shirita apo të ngjashme me kreun 5404 ose 5405, të kombinuara me metal në formën e fillit pë qepje, shiritit ose pluhurit ose të mbuluara me metal	(²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me çdo veprim mekanik
5606	Fill gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije), dhe shirita dhe të ngjashme me kreun 5404 ose 5405, gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije (përveç atyre të kreut 5605 dhe fillit të flokëve të kalit gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije); fije chenille (përfshirë fijet chenille flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe)); fill me laqe	(²) Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me tjerrje ose Përdredhje e kombinuar me gimp (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije) ose Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 57	Tapete dhe mbulesa të tjera për dyshemenë prej tekstili:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me gërshetim ose me Tufting (me qime të ashpra) ose Ekstrudimii fijeve filamentit të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose Tufting (me qime të ashpra) ose Prodhim nga filli coir (<i>fibër që nxirret nga arra e kokosit</i>) ose fije sizal ose fije jute ose fije viskoze e tjerrë klasike rrethore ose Tufting (me qime të ashpra) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim Ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu të kombinuar me teknika të prodhimit të pëlhurave të paendura apo të pathurura, duke përfshirë shpimin me gjilpërë

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 58	Pëlhura speciale të endura; pëlhura tekstili me tufa; dantella; sixhade; zbukurime; qëndisje; përveç:	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose tufting (me qime të ashpra) ose Ekstrudimi i fijeve filament të bëra nga njeriu të kombinuar me endje ose me tufting (me qime të ashpra) ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking me veshje ose laminim ose me metalizim) ose Tufting (me qime të ashpra) të kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) i kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5805	Sixhade të endura me dorë, të llojeve Gobelins, Flanders, Aubusson, Beauvais dhe të ngjashme, dhe sixhade të punuara me gjilpërë (për shembull, qepje pikë,thurje kryq), pavarësisht nëse janë të përgatitura	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
5810	Qëndisje në copë, në shirita ose në motive	Qëndisje në të cilën vlera e të gjitha materialeve të çdo kreu, përveç asaj të produktit të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
5901	Pëlhura tekstili të veshura me rezinë ose substanca amilaceoze, të një lloji që përdoret për mbulesat e jashtme të librave ose të ngjashme; tekstil i tejdukshëm; kanavacë pikturë e përgatitur; beze dhe pëlhura tekstili të ngjashme të ngurtësuara të një lloji të përdorur për fabrikim mbështetëse të kapelës	Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) ose me veshje ose me laminim ose me metalizim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim
5902	Kordona pëlhure për goma pneumatike prej fije me qëndrueshmëri të lartë prej najloni ose poliamide të tjera, poliestra ose viskozë-rajon: - Përmbajnë jo më shumë se 90% të peshës së materialeve tekstile - Tjetër	Endje Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5903	Pëlhura tekstile të ngopura, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me plastikë, përveç atyre të kreut 5902	Endje e kombinuar me ngopje ose me veshje ose me mbulesë ose me laminim ose me metalizim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)
5904	Linoleum, i prerë ose jo në forma; mbulues dyshemeje të përbërë nga një shtresë ose mbulesë e aplikuar në një bazë tekstili, pavarësisht nëse janë apo jo të prerë në forma	(²) Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose me metalizim. Pëlhura jute mund të përdoret si mbështetëse
5905	Mbulesa tekstili për mur: - Me ngopje, të veshura, të mbuluara ose të laminuara me gomë, plastikë ose materiale të tjera	Endje, thurje ose përpunim i fibrave të pathurura të kombinuara me ngopje ose me veshje ose me mbulesë ose me laminim ose me metalizim

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Të tjera	⁽²⁾ Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me endje ose Ekstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu dhe të kombinuar me endje ose Endje,thurje ose formimi i pëlhurave të paendura ose të pathurura të kombinuara me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Endje e kombinuar me stampim ose Stampim (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5906	Pëlhura prej tekstili të gomuar, përveç atyre të kreut 5902: - Pëlhura të thurura ose me grep	(²) Tjerje e fibrave shtapel natyrale dhe /ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje / thurje me grep ose Ekstrudimi i fijeve filamente të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje / thurje me grep ose Thurje ose thurje me grep e kombinuar me gomim ose Gomim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrim, proceset e mos tkurjes, trajtim me nxehtësi, lustrim i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Pëlhura të tjera të bëra me fije sintetike filamenti, që përmbajnë më shumë se 90% të peshës të materialeve tekstile	Ekstrudimi i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me thurje

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
	-Të tjera	Proces i endjes, thurjes procesi i krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura, i kombinuar me ngjyrosje ose me veshje / gomim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me endje, thurje ose procesin e krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura ose Gomim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrimi, trajtim me nxehtësi, lustrimi i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorura të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5907	Pëlhura tekstile të tjera të ngopura, të veshura ose të mbuluara; kanavacë e pikturuar për skena teatrore, pëlhura për sfonde të studios ose të ngjashme	Endje osethurje ose procesi i krijimit të pëlhurave të paendura ose të pathurura të kombinuara me ngjyrosje ose me stampim ose me veshje ose me ngopje ose me mbulim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Stampimi (si veprim i pavarur)
5908	Fitila tekstili, të endura, të gërshetuara ose të thurura, për llambat, sobat, çakmakët, qirinjtë ose të ngjashme; rrjeta inkandeshente gazi dhe pëlhura cilindrike të thurura të gazit, pavarësisht nëse janë të ngopura ose jo: - Mantelë gazi inkandeshente, me ngopje -Tjetër	Prodhim prej pëlhure manteli gazi cilindrik të thurur / thurur me grep Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
5909 deri 5911	Artikujt prej tekstili të një lloji të përshtatshëm për përdorim industrial:	(²) Tjerrje e fibrave shtapel, natyrale dhe/ose të bëra nga njeriu, të kombinuara me endje ose Ekstrudim i fibrave të bëra nga njeriu e kombinuar me endje ose Endje e kombinuar me ngjyrosje ose me veshje ose me laminim ose Veshje, flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe), laminim ose metalizim i kombinuar me të paktën dy veprime të tjera kryesore përgatitore ose përfundimtare (të tilla si kalandrimi, mos tkurrjes, trajtim me nxehtësi, lustrim i përhershëm) me kusht që vlera e të gjitha materialeve të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 60	Pëlhura të thurura ose me grep	(²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje / thurje me grep ose Ekstrudim i fijeve filament të bëra nga njeriu të kombinuar me thurje / thurje me grep ose Thurje / thurje me grep e kombinuar me ngjyrosje ose me flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) ose me veshje ose me laminim ose me stampim ose Flocking (vendosja e fibrave në sipërfaqe) e kombinuar me ngjyrosje ose me stampim ose Ngjyrosja e fijeve e kombinuar me thurje / thurje me grep ose Përdredhje ose teksturim i kombinuar me thurje / thurje me grep me kusht që vlera e fijeve të përdorura jo të përdredhura / jo të teksturuara të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 61	Artikujt e veshjeve dhe aksesorëve të veshjeve, të thurura ose të thurura me grep: - Të përfutur nga qepje ose ndryshe duke bashkuar dy ose më shumë pjesë të pëlhurave të thurura ose të thurura me grep të cilat janë prerë ose të formuar direkt në formën e dëshiruar -Tjetër	(²) (³) Thurje ose thurje me grep e kombinuar me fabrikim duke përfshirë prerjen e pëlhurës (²) Tjerrje e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu të kombinuara me thurje ose thurje me grep ose Ekstrudim i fijeve filament të bëra nga njeriu e kombinuar me thurje ose thurje me grep ose Thurje dhe fabrikim në një veprim

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 62	Artikujt e veshjeve dhe aksesorët e veshjeve, jo të thurura ose të thurura me grep; përveç:	(²) (³) Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 dhe ex 6211	Veshje për gra, vajza dhe bebe dhe aksesorë veshjesh për bebe, të qëndisura	(³) Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së paqëndisur e përdorur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 6210 dhe ex 6216	Pajisjet rezistente ndaj zjarrit të pëlhurave të mbuluara me fletë poliestër të aluminuar	(²) (³) Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës ose Veshja ose laminimi me kusht që vlera e pëlhurës e përdorur e paveshur ose e palaminuar të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit, e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës
ex 6212	Mbajtëse gjoksi, tiranta, korse, rripa, varëse, llastikë dhe artikujt e ngjashëm dhe pjesët e tyre, të thurura ose të thurura me grep, duke qepur së bashku ose ndryshe duke bashkuar dy ose më shumë copa të pëlhurave të thurura ose të thurura me grep, të cilat janë prerë ose formuar ose kanë marrë formë direkt	(²) (³) Thurje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
6213 dhe 6214	Shami, shall, kravatë, dorashka pa gisht, mantela, vello dhe të ngjashme:	

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
	- Qëndisur	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të paqëndisur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit ose Fabrikimi duke përfshirë prerjen e pëlhurës paraprirë nga stampimi (si veprim i pavarur)
	-Tjetër	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Fabrikimi paraprihet nga stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
6217	Plotësues të tjerë të veshjeve të konfeksionuar; pjesë të veshjeve ose aksesoreve të veshjeve, përveç atyre të kreut 6212: - Qëndisur	(³) Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhure të paqëndisur, me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të paqëndisur të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit ose Fabrikimi paraprihet nga stampimi (si veprim i pavarur)

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
	- Pajisjet rezistente ndaj zjarrit prej pëlhure të mbuluar me fletë prej poliesteri të aluminuar -Ndërlidhjet për jakë dhe mansheta, të prera -Tjetër	(³) Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Veshje ose laminim me kusht që vlera e pëlhurës së përdorur të pambuluar ose palaminuar të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës së produktit të kombinuar me fabrikimin, duke përfshirë prerjen e pëlhurës Prodhimi: – nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit (³) Endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 63	Artikuj të tjerë të konfeksionuar të tekstilit; sete/komplete; veshje të përdorura dhe artikuj tekstili të përdorur, lecka; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
6301 deri 6304	Batanije, qilima udhëtimi, çarçafë etj. .; perde etj .; artikuj të tjerë mobilimi: - Shajak, pëlhura të paendura ose të pathurura -Tjetër -- Të qëndisur	(²) Formimi i pëlhurës së paendur ose pathurur i kombinuar me fabrikim, duke përfshirë prerjen e pëlhurave (²) (³) Endje osethurje /thurje me grep e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës ose Prodhim prej pëlhurave të paqëndisura (përveçthurjeve osethurjeve me grep), me kusht që vlera e pëlhurave të përdorura të qëndisura të mos kalojë 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
	--Tjetër	⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje osethurje /thurje me grep e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës
6305	Thasë dhe çanta, të një lloji që përdoren për paketimin e mallrave	⁽²⁾ Ekstrudim (tërheqje me shtypje) i fibrave të bëra nga njeriu ose tjerria e fibrave shtapel natyrale dhe / ose të bëra nga njeriu, të kombinuara me endje ose methurje dhe fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurave
6306	Pëlhurë rezistente ndaj ujit trajtuar me katran, tenda mbrojtëse ndaj shiut e tenda dielli; tenda; velat për anijet ose për varkat me vela; mallra kampingu: - Të pëlhurave të paendura ose të pathurura -Të tjera	⁽²⁾ ⁽³⁾ Formimi i pëlhurave të paendura ose të pathurura i kombinuar me fabrikimin, duke përfshirë prerjen e pëlhurave ⁽²⁾ ⁽³⁾ Endje e kombinuar me fabrikim përfshirë prerjen e pëlhurës
6307	Artikuj të tjerë të konfeksionuar, përfshirë modelet e veshjes	Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorura nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës së produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
6308	Komplete të përbëra nga pëlhura të endura ose thurura dhe nga fije, pavarësisht nëse janë apo jo me aksesore, për të bërë qilima, sixhade, pëlhura tavoline të qëndisura ose mësalla, ose artikuj të ngjashëm tekstili, të vendosur në paketime për shitje me pakicë	Secili artikull në set duhet të plotësojë rregullin i cili do të vlente për të nëse nuk do të përfshihej në set. Megjithatë, ndonjë artikull joorigjinues mund të përfshihet, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 15% të çmimit të fabrikës së setit
ex Kapitulli 64	Këpucë, galloshe dhe të ngjashme; pjesë të artikujve të tillë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç nga bashkimet e pjesëve të sipërme të ngjitura në shuall të brendshëm ose në përbërës të tjerë të shtrojeve të kreut 6406
6406	Pjesët e veshjeve të këmbëve (përfshirë syprinën nëse është ose jo e ngjitur te shualli përveçse shuallit të jashtëm); shualli i brendshëm i lëvizshëm, mbushje të takave e artikuj të ngjashëm; galloshet, mbajtëse kërcinjsh e artikuj të ngjashëm, e pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 65	Veshjet e kokës dhe pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 66	Çadrat, çadrat e diellit, shkopinjtë për të ecur, shkopinj mbështetës, kamxhikë, kamxhik fleksibël i shkurtër dhe pjesët e tyre:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 67	Pupla të përgatitura dhe artikuj prej pendëve; lule artificiale; artikuj prej flokëve të njeriut	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorura nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 68	Artikujt prej guri, suva, çimento, asbest, mikë ose materiale të ngjashme	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
Kapitulli 69	Produkte qeramike	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 70	Qelq dhe prodhim qelqi	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
7010	Damixhanë, shishe, balonë, kavanoza, tenxhere, shishka, ampula dhe kontejnerë të tjerë prej qelqi, të një lloji që përdoret për transportimin ose paketimin e mallrave; ruajtja e kavanozave të qelqit; tapa, kapakë dhe mbyllje të tjera, prej qelqi	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prerja e enëve të qelqit, me kusht që vlera totale e qelqit të paprerë të përdorur të mos kalojë 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
7013	Enë qelqi të një lloji që përdoren për tryezë, kuzhinë, tualet, zyrë, dekorime të ambienteve të brendshme ose për qëllime të ngjashme (përveç atyre të kreut 7010 ose 7018)	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 71	Perlat natyrale ose të kultivuara, gurët e çmuar ose gjysmë të çmuar, metalet e çmuar, metalet e veshura me metal të çmuar dhe artikujt prej tyre; imitim bizhuterish; monedhë; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 70% të çmimit të fabrikës të produktit
ex 7102, ex 7103 dhe ex 7104	Gurë të çmuar ose gjysmë të çmuar të punuar (natyralë, sintetikë ose të rindërtuar)	Prodhim nga materiale të çdo nënkreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
7106, 7108 dhe 7110	Metale të çmuar: - Të papunuara -Gjysmë të prodhuara ose në formë pluhuri	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atyre të krerëve 7106, 7108 dhe 7110, ose ndarja elektrolitike, termike ose kimike e metaleve të çmuar të kreut 7106, 7108 ose 7110, ose bashkimi dhe / ose aliazhi i metaleve të çmuar të kreut 7106, 7108 ose 7110 me njëri-tjetrin ose me metalet bazë ose pastrimi Prodhim nga metale të çmuar të papunuar
ex7107, ex 7109 dhe ex 7111	Metalet e veshura me metale të çmuara, gjysmë të prodhuara	Prodhim nga metale të veshura me metale të çmuara, të papunuar
ex Kapitulli 72	Hekur dhe çelik; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
7207	Produkte gjysmë të gatshme prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale të kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7208 deri 7212	Produkte të petëzuara të sheshta prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7207

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
7213 deri 7216	Shirita dhe seksione, shirita dhe shufra, kënde, forma dhe seksione prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7206
7217	Tela prej hekuri ose çeliku të palidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7207
7218 91 dhe 7218 99	Produkte gjysmë të gatshme	Prodhim nga materiale të kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7219 deri 7222	Produkte të petëzuara të sheshta, shirita dhe shufra, kënde, forma dhe seksione prej çeliku të pandryshkshëm	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7218
7223	Tela prej çeliku të pandryshkshëm	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7218
7224 90	Produkte gjysmë të gatshme	Prodhim nga materialet e kreut 7201, 7202, 7203, 7204 ose 7205
7225 deri 7228	Produkte të petëzuara të sheshta, shirita dhe shufra të petëzuara me nxehtësi, në spirale në mënyrë të parregullt; kënde, forma dhe profile prej çeliku tjetër të lidhur; shkopinj dhe shufra të zgazvruara, prej çeliku të lidhur ose jo të lidhur	Prodhim nga lingota ose forma të tjera kryesore të kreut 7206, 7218 ose 7224
7229	Tela prej çeliku tjetër të lidhur	Prodhim nga materiale gjysmë të gatshme të kreut 7224

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex Kapitulli 73	Artikujt prej hekuri ose çeliku; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex 7301	Pllaka mbërthimi	Prodhim nga materialet e kreut 7207
7302	Materialet e ndërtimit për hekurudhat e tramvajet prej hekuri ose çeliku, të mëposhtme: shinat, shinat drejtuese e kremalieret, shinat ndarëse, kryq i kryqëzimit qorr, shufrat për pikëzim e pjesë të tjera për kryqëzim, traversat, lidhjet buzë me buzë e shinave, nënshtroje shinash, pykat e këtyre nënshtrojeve, pllakat mbështetëse, pllakat shtrënguese të shinave, pllakë bazamenti, lidhëset e materialet e tjera të specializuara për bashkimin e fiksimit të shinave	Prodhim nga materialet e kreut 7206
7304,7305 dhe 7306	Tuba, tubacione e profile të zgavruara, prej gize ose çeliku	Prodhim nga materiale të kreut 7206 deri 7212 dhe 7218 ose 7224
ex 7307	Tuba ose tubacione të përshtatura nga çelik i pandryshkshëm (ISO No. X5CrNiMo 1712), i përbërë nga disa pjesë	Tornim, shpim, frezim, çarje, sprucim me rërë e lingotave të dala nga furra e shkrirjes, me kusht që vlera totale e lingotave të mos kalojë 35% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7308	Konstruksionet (përjashtojmë parafabrikatet e kreut 9406) e pjesët e konstruksioneve (p.sh. urat dhe seksionet e urave, porta shluze, kullat, shtylla për grillat, çatitë, skeletet e çatave, dyert e dritaret dhe skeletet e tyre dhe pragjet për dyert, qepena, parmakë, shtylla e kolona) prej hekuri e çeliku; pllaka, shufra, kënde, forma, seksione, tuba e të ngjashmet e tyre, prej hekuri e çeliku, të përgatitur për përdorim në konstruksione,	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, këndet, format dhe pjesët e salduara të kreut 7301 nuk mund të përdoren
ex 7315	Zinxhir frenues	Prodhim në të cilin vlera e të gjitha materialeve të përdorur të kreut 7315 nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 74	Bakri dhe artikujt prej tij; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
7403	Bakër i rafinuar dhe lidhjet e bakrit, i papërpunuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
7408	Tel bakri	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 75	Nikeli dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
ex Kapitulli 76	Alumini dhe artikujt prej tij; përveç:	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
7601	Alumini i papërpunuar	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit, dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit ose Prodhimi me anë të trajtimit termik ose elektrolitik nga alumini i palidhur ose mbetjet dhe skrap i aluminit
7602	Mbeturina ose skrap alumini	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
ex 7616	Artikuj alumini përveç gozhdëve, pineskave, grilave, rrjetave, gardheve, fabrikimeve përforcuese dhe materialeve të ngjashëm (përfshirë shiritat e pafund) prej teli alumini, dhe metal alumini në formë flete	Prodhimi: – Nga materialet e çdo kreu, përveç atij të produktit. Megjithatë, mund të përdoren gozhdë, pineska, grila, rrjeta, gardhe, fabrikime përforcuese dhe materiale të ngjashëm (përfshirë shiritat e pafund) prej teli alumini, dhe metal alumini në formë flete; dhe – Në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 78	Plumbi dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 79	Zinku dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit
Kapitulli 80	Kallaji dhe artikujt prej tij	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 81	Metale të tjerë bazë; metalo-qeramikat; artikujt e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu
ex Kapitulli 82	Vegla, mjete, takëm, lugë dhe pirunë, prej metali bazë; pjesët e tyre prej metali bazë; përveç	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8206	Vegla të dy ose më shumë prej krerëve 8202 deri 8205, të vendosura në grupe për shitje me pakicë	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atyre të krerëve 8202 deri 8205. Megjithatë, veglat e krerëve 8202 deri 8205 mund të përfshihen në grup, me kusht që vlera e tyre totale të mos kalojë 15% të çmimit të fabrikës të grupit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 83	Artikuj të ndryshëm me metale bazë	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 84	Reaktorë bërthamorë, kaldaja, makineri dhe pajisje mekanike; pjesët e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8407	Motorë me piston me djegie të brendshme me lëvizje të ndërsjelltë ose lëvizje rrotulluese me shkëndijë ndezjeje	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8408	Motorë pistoni me djegie të brendshme me injektim-shtytje (motorë diesel ose gjysmë diesel)	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinues, i cili jep statusin origjinues (3)
8425 deri 8430	Takëm i makarasë dhe pajisje të tjera ngritëse përveç vinçave dhe çikrikëve vertikalë dhe kapstanë; pirunë: Vinçat e anijeve; vinça, përfshirë vinça me kabëll; skelet lëvizës për ngritje, transportues dhe mjete pune të pajisur me një vinç. Mjete ngritëse me pirun; mjete të tjerë pune të përshtatur me pajisje ngritëse ose mbartjeje. Makineri të tjera ngritëse, mbartjeje, ngarkimi ose shkarkimi (për shembull, ashensorë, shkallë lëvizëse, konvejerë, teleferikë Buldozerë vetëlëvizës, bulodzer këndi, sheshues, nivelues, skrapër, lopata mekanike, ekskavatorë, ngarkues me lopatë, makineri ngjeshëse dhe rrule rruge. Makineri të tjera lëvizëse, sheshuese, niveluese, gërryerjeje, gërmues, shtypëse, ngjeshëse, nxjerrëse ose makinë shpimi, për tokë, minerale ose xeherore; shtyllangulës dhe nxjerrës shtyllash; borëpastruese dhe borëgërryese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8431, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8444 deri 8447	Makineri për nxjerrje, tërheqje, fabrikim ose prerje të materialeve tekstile të bëra nga njeriu: Makineri për përgatitjen e fibrave tekstile; makineri tjerreje, dyfishimi ose përdredhjeje dhe makineri të tjera për prodhimin e fijeve të tekstilit; makineri për rrotullim ose mbështjellje tekstili (përfshirë mbështjelljen e pëlhurës) dhe makineritë për përgatitjen e fijeve të tekstilit për përdorim në makineritë e kreut 8446 ose 8447 Makineritë e endjes (tezgjahut): Makineri thurjeje, makineri lidhëse thurjesh dhe makineri për prodhimin e fijeve gimped (fija qendrore e mbështjellë ngjeshur spiral me fije), tyl, dantella, qëndisje, zbukurime, kordonë ose rrjetë dhe makineri për tufting (me qime të ashpra)	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit dhe kreut 8448, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8456 deri 8465	Vegla makinerie për përpunimin e çdo materiali duke zhvendosur materialin. Qendrat e përpunimit, makineritë e ndërtimit të njësive (stacioni i vetëm) dhe makineritë transferuese me shumë stacione, për përpunimin e metaleve Torno për zhvendosjen e metaleve Vegla makinerie:	Prodhim nga materiale të çdo kreut, përveç atij të produktit dhe kreut 8466, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8470 deri 8472	Makina llogaritëse dhe makina për regjistrimin, riprodhimin dhe shfaqjen e të dhënave me madhësi xhepi me funksione llogaritëse; makina të kontabilitetit, makina për vënien e pullës, makina për lëshimin e biletave dhe makina të ngjashme, duke përfshirë një pajisje llogaritëse; kasa regjistruese Makina automatike të përpunimit të të dhënave dhe njësitë e tyre; lexues magnetikë ose optikë, makina për transkriptimin e të dhënave në mjetet e të dhënave në formë të koduar dhe makina për përpunimin e të dhënave të tilla Makina të tjera zyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8473, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 85	Makineri dhe pajisje elektrike dhe pjesët e tyre; regjistruesit dhe riprodhuesit e tingullit, regjistruesit dhe riprodhuesit e imazheve televizive dhe tingullit, dhe pjesët dhe aksesoret e artikujve të tillë; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8501 deri 8502	Motorë dhe gjeneratorë elektrikë Grup gjeneratorësh elektrikë dhe konvertuesat e rrotullimit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8503, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8519,8521	Aparat për regjistrimin ose aparat për riprodhimin e tingullit Aparat për regjistrimin ose riprodhimin e videos, përfshirë ose jo një kërkues video-je	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8522, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8525 deri 8528	Aparate transmetimi për transmetim në radio ose televizion, kamera televizive, aparat fotografik digjital dhe regjistruer video- kamera Aparate radare, aparate ndihmëse për drejtimin me valë radioje dhe aparate të kontrollit në largësi me valë radioje Aparate marrës për radio-transmetimi Monitorë dhe projektorë, pa përfshirë aparatën marrës televiziv; aparatën marrës televiziv, ose aparate për regjistrim ose riprodhim videoje	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8529, ose Prodhim në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8535 deri 8537	Aparate elektrike për kyçjen ose mbrojtjen e qarqeve elektrike, ose për krijimin e lidhjeve me ose në qarqet elektrike; lidhëse për fibra optike, tufa ose kablo të fibrave optike; borde, panele, konsola, tavolina, dollapë dhe baza të tjera, për kontrollin elektrik ose shpërndarjen e energjisë elektrike:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit dhe kreut 8538, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin origjinues (3)
8542 31 deri 8542 39	Qarqet monolite të integruara	Difuzion në të cilin qarqet e integruar formohen në një substrat gjysmëpërçues nga futja selektive e një dopanti të përshtatshëm të mbledhur ose jo dhe / ose testuar në një jo-palë ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginuese, i cili jep statusin originues (3)
8544 deri 8548	Tel i izoluar, kablllo (dhe përçues të tjerë elektrikë të izoluar, kablllo me fibra optike Elektroda karboni, furça karboni, karbon llambash, karbon baterie dhe artikuj të tjerë prej grafiti ose karboni tjetër, të një lloji të përdorur për qëllime elektrike Izolatorët elektrikë të çdo materiali Pajisje izoluese për makineritë elektrike, aplikimet ose pajisjet, tubat e kanalit elektrik dhe bashkimet e tyre, prej metali bazë të veshur me material izolues Mbetjet dhe skrap i qelizave primare, baterive primare dhe akumulatorëve elektrikë; qelizat primare të harxhuara, bateri primare të harxhuara dhe akumulatorë elektrik të harxhuar; pjesët elektrike të makinerive ose aparateve, të pa specifikuara ose të përfshira diku tjetër në këtë Kapitull	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 86	Lokomotivat hekurudhore ose të tramvajit, mjetet lëvizëse dhe pjesët e tyre; Pajisjet dhe elementet e binarëve të hekurudhës ose tramvajit dhe pjesët e tyre; pajisje mekanike (përfshirë elektro-mekanike) të sinjalizimit të trafikut të të gjitha llojeve	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 87	Mjete përveç mjeteve lëvizëse hekurudhore ose tramvaj, dhe pjesët dhe aksesorët e tyre; përveç:	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 45% të çmimit të fabrikës të produktit
8708	Pjesë dhe pajisje shtesë për mjetet e krerëve 8701 deri 8705	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
8711	Motoçikleta (përfshirë biçikleta me motorë) dhe çikleta të pajisura me një motor ndihmës, me ose pa kosh; kosha	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale jooriginues, i cili jep statusin originues (3)
Kapitulli 88	Avionët, anijet kozmike dhe pjesët e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 89	Anije, varka dhe struktura lundruese	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit; megjithatë, strukturat e kreut 8906 mund të mos përdoren, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit
ex Kapitulli 90	Instrumente dhe aparate optike, fotografike, kinematografike, matëse, kontrolluese, precizioni, mjekësore ose kirurgjikale; pjesët dhe aksesoret e tyre; përveç:	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
9001 50	Lente të pamjes prej materialeve të tjera përveç qelqit	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhim në të cilin bëhet një nga veprimet e mëposhtme: – dalja në sipërfaqe e lenteve gjysmë të gatshme në një lente oftalmike të përfunduar me fuqi korrigjuese optike që do të montohet në një palë syze – veshja e lentes përmes trajtimeve të përvetësuar për të përmirësuar shikimin dhe për të siguruar mbrojtjen e përdoruesit ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 91	Orët e murit dhe orët e dorës dhe pjesët e tyre	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 40% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 92	Instrumenta muzikore; pjesët dhe aksesoret e artikujve të tillë	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 93	Armë dhe municione; pjesët dhe aksesoret e tyre	Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 94	Mobilje; shtrat, dyshekë, mbajtëse dyshekësh, jastëkë dhe shtresa të ngjashme të mbushura; llamba dhe pajisjet e ndriçimit, jo të specifikuara ose të përfshira diku tjetër; shenja të ndriçuara, pllakë metalike me emra të ndriçuar dhe të ngjashme; ndërtesa të parafabrikuara	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 95	Lodra, lojëra dhe pajisje sportive; pjesët dhe aksesoret e tyre	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit

Kreu (1)	Përshkrimi i produktit (2)	Punimi ose përpunimi i kryer në materiale joorigjinuese, i cili jep statusin origjinues (3)
Kapitulli 96	Artikuj të ndryshëm të prodhuar	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit, ose Prodhimi në të cilën vlera e të gjitha materialeve të përdorur nuk tejkalon 50% të çmimit të fabrikës të produktit
Kapitulli 97	Vepra arti, pjesë dhe vepra të artit antik të koleksionistëve	Prodhim nga materiale të çdo kreu, përveç atij të produktit,

⁽¹⁾ Për kushtet e veçanta në lidhje me “procesin/proceset specifik (e)”, shihni shënimet shpjeguese 8.1 deri 8.3.

⁽²⁾ Për kushtet e veçanta në lidhje me produktet e bëra nga një përzierje e materialeve tekstile, shihni Shënimin Shpjegues 6.

⁽³⁾ Shihni shënimin shpjegues 7.

⁽⁴⁾ Shihni shënimin shpjegues 9.

SHTOJCA III**TEKSTI I DEKLARATËS SË ORIGINËS**

Deklarata e origjinës teksti i të cilës jepet më poshtë, duhet të plotësohet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet fundore të riprodhohen.

Versioni shqip

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr.¹) deklaron që, përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale² në përputhje me rregullat kalimtare të origjinës.

Versioni arab

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم^(١)) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من^(٢) طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Versioni boshnjak

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Versioni bullgar

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №.....⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Versioni kroat

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Versioni çek

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v⁽²⁾.

Versioni danez

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr.⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Versioni holandez

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr.⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

Versioni anglez

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

Versioni estonez

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr.⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueeskirjade kohaselt⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Versioni faroezian

Útflytarin av vörunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ...⁽¹⁾) vátta, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vörur upprunavörur ...⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Versioni finlandez

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja.....⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

Versioni francez

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n°⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle⁽²⁾ selon les règles d'origine transitoires.

Versioni gjerman

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr.⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Versioni gjeorgjian

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟო ორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის No.....¹) აცხადებს, რომეს საქონელი არის² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Versioni grek

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ.⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμολογιακής καταγωγής⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Versioni hebraik

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס'¹) מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף ב. _____² בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש.

Versioni hungarez

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám:⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális⁽²⁾ származásúak.

Versioni islandez

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollýfirvalda nr.⁽¹⁾), lýsir því yfir að vöurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

Versioni italian

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n.⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Versioni letonez

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr.⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir.....⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Versioni lituanes

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr.⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės.

Versioni maqedonas

Извозникот на производите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр.⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со преодните правила за потекло.

Versioni maltez

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru.....⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat mod iehor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali⁽²⁾ skont ir-regoli ta' oriġini tranżitorji.

Versioni malazez

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.
Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Versioni norvegjez

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ... preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse⁽²⁾.

Versioni polak

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.....⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regulami pochodzenia.

Versioni portugez

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º.....⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Versioni rumun

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr.⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

Versioni serb

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾)

изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾

преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi

.....⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Versioni slovak

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v⁽²⁾.

Versioni sloven

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št⁽¹⁾),

izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Versioni spanjoll

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º.....⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial.....⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Versioni suedez

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr.⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Versioni turk

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No:⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşei kurallarına göre⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Versioni ukrainas

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл №⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

.....
(Vendi dhe data)³

.....
(Nënshkrimi i eksportuesit, gjithashtu, emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkrim të qartë)⁴

- ⁽¹⁾ Kur deklarata e origjinës bëhet nga një eksportues i miratuar, numri i autorizimit të eksportuesit të miratuar duhet të vendoset në këtë hapësirë. Kur deklarata e origjinës nuk bëhet nga një eksportues i miratuar, fjalët në kllapa do të hiqen ose hapësira do të lihet bosh.
- ⁽²⁾ Të tregohet origjina e produkteve. Kur deklarata e origjinës lidhet plotësisht ose pjesërisht me produktet me origjinë nga Ceuta dhe Melilla, eksportuesi duhet t'i tregojë qartë ato në dokumentin mbi të cilin deklarata bëhet, me anë të simbolit "CM".
- ⁽³⁾ Këta tregues mund të hiqen nëse informacioni përfshihet në dokument.
- ⁽⁴⁾ Në rastet kur eksportuesit nuk i kërkohet të nënshkruajë, përjashtimi i nënshkrimit nënkupton edhe përjashtimin e emrit të nënshkruesit.

SHTOJCA IV**SPECIMENET E CERTIFIKATËS SË QARKULLIMIT EUR.1 DHE APLIKIMI PËR
CERTIFIKATË QARKULLIMI EUR.1****UDHËZIME PËR SHTYPJEN**

1. Çdo formular duhet të ketë përmasën 210 x 297 mm; mund të lejohet një tolerancë deri në minus 5 mm ose plus 8 mm në gjatësi. Letra e përdorur duhet të jetë e bardhë, me madhësi për shkrim, që nuk përmban material letër mekanik dhe peshon jo më pak se 25 g / m^2 . Do të ketë në sfond një model të shtypur në ngjyrë të gjelbër, duke bërë që çdo falsifikim me mjete mekanike ose kimike të jetë i dukshëm për syrin.
2. Autoritetet kompetente të Palëve mund të rezervojnë të drejtën të shtypin formularët vetë ose t'i shtypin ata nga shtypshkronja të miratuara. Në rastin e fundit, secili formular duhet të përmbajë një referencë për një miratim të tillë. Çdo formular duhet të ketë emrin dhe adresën e shtypshkronjës ose një shenjë me të cilën mund të identifikohet shtypshkronja. Gjithashtu, do të jetë i pajisur me një numër serie, i shtypur ose jo, me të cilin mund të identifikohet.

CERTIFIKATË QARKULLIMI

1. Eksportuesi (Emri, adresa e plotë, vendi)	EUR.1 No A 000.000		
	Shihni shënimet në pjesën e pasme përpara se të plotësoni këtë formular.		
3. Marrësi i ngarkesës (Emri, adresa e plotë, vendi) (Fakultative)	2. Certifikatë e përdorur në tregtinë preferenciale ndërmjet		
	dhe		
	(vendosni shtetet, grupet e shteteve ose territoret e duhura)		
	4. Vendi, grupi i vendeve ose territori në të cilin produktet konsiderohen origjinuese	5. Vendi, grupi i vendeve ose territori i destinacionit	
6. Detajet e transportit (Fakultative)	7. Komente		
8. Numri i artikullit; Shenjat dhe numrat; Numri dhe lloji i paketimeve ⁽¹⁾ Përshkrimi i mallrave	9. Masa bruto (kg) ose njësi të tjera matëse (litra, m ³ , etj.)	10. Faturat (Fakultative)	
11. MIRATIMI I DOGANËS <i>Deklaratë e vërtetuar</i> Dokumenti i eksportit ⁽²⁾ Formulari Nr Nga Zyra Doganore Shteti apo territori lëshues Vendi dhe data (Firma)	Vula	12. DEKLARATË NGA EKSPORTUESI Unë, i nënshkruari, deklaroj se mallrat e përshkruara më sipër përmbushin kushtet e kërkuara për lëshimin e kësaj certifikate. Vendi dhe data (Firma)	
⁽¹⁾ Nëse mallrat nuk janë paketuar, specifikoni numrin e artikujve në gjendje 'rifuxho', sipas rastit ⁽²⁾ Plotësoni vetëm kur kërkohet nga rregulloret e shtetit ose territorit eksportues..			

13. KËRKESË PËR VERIFIKIM, drejtuar	14. REZULTATI I VERIFIKIMIT
Kërkohet verifikimi i vërtetësisë dhe saktësisë së kësaj certifikate. (Vendi dhe data) Vula (Firma)	Verifikimi i kryer tregon se kjo certifikatë ⁽¹⁾ ☐ ishte lëshuar nga zyra doganore e treguar dhe se informacioni që përfshihej aty është i saktë. ☐ nuk përmbush kërkesat lidhur me autenticitetin dhe saktësinë (shih komentet bashkangjitur). (Vendi dhe data) Vula (Nënshkrimi) ⁽¹⁾ Vendosni X në kutinë e duhur

SHËNIME

1. Në certifikatë nuk duhet të ketë fjalë të fshira apo fjalë të shkruara njëra mbi tjetrën. Çfarëdo ndryshimi duhet të bëhet duke fshirë të dhënat e pasakta dhe duke shtuar ndonjë korrigjim të nevojshëm. Çdo ndryshim i tillë duhet të nënshkruhet nga personi i cili ka plotësuar certifikatën dhe të miratohet nga autoritetet doganore të vendit ose territorit lëshues.
2. Nuk duhet të lihen hapësira ndërmjet artikujve të shkruar në certifikatë dhe secili artikull duhet të paraprihet nga një numër artikulli. Duhet të vendoset një vijë horizontale menjëherë poshtë artikullit të fundit. Çdo hapësirë e papërdorur duhet të përshkohet në një mënyrë të tillë që të bëjë të pamundur çdo shtesë të mëvonshme.
3. Mallrat duhet të përshkruhen në përputhje me praktikën tregtare dhe me detajet e mjaftueshme për të mundësuar identifikimin e tyre.

APLIKIMI PËR CERTIFIKATË QARKULLIMI

1. Eksportuesi (Emri, adresa e plotë, vendi)	EUR. 1 Nr. A 000.000		
	Shihni shënimet në pjesën e pasme përpara se të plotësoni këtë formular		
3. Marrësi i ngarkesës (Emri, adresa e plotë, vendi) (Fakultative)	2. Aplikimi për një certifikatë që duhet të përdoret në tregtinë preferenciale ndërmjet dhe (Vendos vendet ose grupet e duhura të vendeve ose territoreve)		
	4. Vendi, grupi i vendeve ose territori në të cilin produktet konsiderohen origjinuese	5. Vendi, grupi i vendeve ose territori i destinacioni	
6. Detajet e transportit (Fakultative)	7. Komente		
8. Numri i artikullit; Shenjat dhe numrat; Numri dhe lloji i paketimeve ⁽¹⁾ Përshkrimi i mallrave	9. Masa bruto (kg) ose njësi të tjera matëse (litra, m³, etj.)	10. Faturat (Fakultative)	
¹⁾ Nëse mallrat nuk janë të paketuara, tregoni numrin e artikujve ose shkruani "rifuxho ", siç është e përshtatshme.			

DEKLARATË NGA EKSPORTUESI

Unë, i nënshkruari, eksportues i mallrave të përshkruar në pjesën e pasme,

DEKLAROJ se mallrat plotësojnë kushtet e kërkuara për lëshimin e certifikatës bashkëngjitur;

SPECIFIKOJ si më poshtë rrethanat që kanë mundësuar që këto mallra të përmbushin kushtet e mësipërme:

.....
.....
.....
.....

DORËZOHJË dokumentet e mëposhtme mbështetëse ¹.

.....
.....
.....
.....

MARR PËRSIPËR të paraqes, me kërkesë të autoriteteve përkatëse, çdo provë mbështetëse që ato autoritete mund të kërkojnë për qëllimin e lëshimit të certifikatës bashkëngjitur, dhe marr përsipër, nëse kërkohet, të pranoj çdo inspektim në llogaritë e mia dhe çdo kontroll mbi proceset e prodhimit të mallrave të mësipërme, të kryera nga autoritetet në fjalë;

KËRKOJ lëshimin e certifikatës bashkëngjitur për ato mallra.

.....

(Vendi dhe data)

.....

(Nënshkrimi)

¹. Për shembull: dokumentet e importit, certifikatat e qarkullimit, faturat, deklaratat e prodhuesit, etj., duke iu referuar produkteve të përdorura në prodhim ose mallrave të ri-eksportuara në të njëjtën gjendje

SHTOJCA V**KUSHTE TË VEÇANTA NË LIDHJE ME PRODUKTET
ORIGINUESE NË CEUTA DHE MELILLA**

Nen i vetëm

1. Me kusht që ato të jenë në përputhje me rregullin e mosndryshimit të Nenit 14 të kësaj Shtojce sa më poshtë do të konsiderohen si:
 - (1) produkte originuese në Ceuta dhe Melilla:
 - (a) produkte të përftuara plotësisht në Ceuta dhe Melilla;
 - (b) produktet e përftuara në Ceuta dhe Melilla në prodhimin e të cilave përdoren produkte të tjera nga produktet e përftuara plotësisht në Ceuta dhe Melilla, me kusht që:
 - (i) produktet në fjalë t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm sipas kuptimit të Nenit 4 të kësaj Shtojce ; ose
 - (ii) ato produkte të kenë origjinën në një prej Palëve të CEFTA-s ose në Bashkimin Evropian, me kusht që ato t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit, i cili shkon përtej veprimeve të përmendura në Nenin 6 të kësaj Shtojce ;
 - (2) produktet me origjinë nga Shqipëria:
 - (a) produktet e përftuara plotësisht në një nga Palët e CEFTA-s;
 - (b) produktet e përftuara në një nga Palët e CEFTA-s, në prodhimin e të cilave përdoren produkte të tjera nga produktet e përftuara plotësisht në një nga Palët e CEFTA-s, me kusht që:
 - (i) produktet në fjalë i janë nënshtruar punimit ose përpunimit të mjaftueshëm sipas kuptimit të Nenit 4 të kësaj Shtojce ; ose
 - (ii) ato produkte kanë origjinë nga Ceuta dhe Melilla ose në Bashkimin Evropian, me kusht që ato t'i jenë nënshtruar punimit ose përpunimit që tejkalon veprimet e përmendura në Nenin 6 të kësaj Shtojce .
2. Ceuta dhe Melilla do të konsiderohen si një territor i vetëm.
 3. Eksportuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar shënon emrin e Palës eksportuese 'Ceuta dhe Melilla' në Kutinë 2 të certifikatave të qarkullimit EUR.1 ose në deklaratat e origjinës. Gjithashtu, në rastin e produkteve me origjinë nga Ceuta dhe Melilla, kjo do të tregohet në Kutinë 4 të certifikatave të qarkullimit EUR.1 ose në deklaratat e origjinës.
 4. Autoritetet doganore Spanjolle do të jenë përgjegjëse për zbatimin e këtyre Rregullave në Ceuta dhe Melilla.

SHTOJCA VI**DEKLARATA E FURNITORIT**

Deklarata e furnitorit, teksti i së cilës jepet më poshtë, duhet të bëhet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet në fund të faqes të riprodhohen.

DEKLARATA E FURNITORIT

për mallrat që i janë nënshtruar punimit ose përpunimit në Palët Kontraktuese aplikuese pa marrë statusin origjinues preferencial.

Unë, i nënshkruari, furnitor i mallrave që mbulohen nga dokumenti i bashkëngjitur, deklaroj se:

1. Materialet e mëposhtme, të cilat nuk e kanë origjinën në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] janë përdorur në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar këto mallra:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara ⁽¹⁾	Përshkrim i materialeve joorigjinuese të përdorura	Kreu i materialeve joorigjinuese të përdorura ⁽²⁾	Vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura ^{(2) (3)}
Vlera totale			

2. Të gjitha materialet e tjera të përdorura në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar ato mallra me origjinë nga [tregoni emrin e Palëve përkatëse Kontraktuese aplikuese];
3. Mallrat e mëposhtme i janë nënshtruar punimit ose përpunimit jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] në përputhje me Nenin 13 të kësaj Shtojce dhe kanë fituar atje vlerën totale të shtuar të mëposhtme:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara	Vlera totale e shtuar e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] ⁽⁴⁾
	(Vendi dhe data)
	(Adresa dhe nënshkrimi i furnitorit; gjithashtu, emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkrim të qartë)

- (1) Kur fatura, njoftimi i dërgimit ose dokumenti tjetër tregtar, të cilit i bashkëngjitet deklarata ka të bëjë me lloje të ndryshme të mallrave, ose me mallra të cilat nuk përfaqësojnë materiale joorigjinues në të njëjtën masë, furnitori duhet t'i identifikojë qartë.

Shembull:

Dokumenti ka të bëjë me modele të ndryshme të motorit elektrik të kreut 8501, që do të përdoren në prodhimin e makinave larëse, të kreut 8450. Natyra dhe vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura në prodhimin e atyre motorëve ndryshon nga një model në tjetrin. Prandaj, modelet duhet të identifikohen në kolonën e parë dhe treguesit në kolonat e tjera duhet të jepen veçmas për secilin prej modeleve për të bërë të mundur që prodhuesi i makinave larëse të bëjë një vlerësim të saktë të statusit të origjinës së produkteve të tij, në varësi të modelit të motorit elektrik që ai përdor.

- (2) Treguesit e kërkuar në ato kolona duhet të jepen vetëm nëse janë të nevojshme.

Shembuj:

Rregulli për veshjet ex-Kapitulli 62 parashikon “Mund të përdoret endje e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës. Nëse një prodhues i rrobave të tilla në një Palë Kontraktuese Aplikuese përdor pëlhurë të importuar nga Bashkimi Evropian, e cila është përftuar atje duke endur fije joorigjinuese, mjafton që furnitori i Bashkimit Evropian të përshkruajë në deklaratën e tij materialin joorigjinues të përdorur si fije, pa qenë e nevojshme të tregojë kreun dhe vlerën e fijeve të tilla.

Një prodhues hekuri i kreut 7217 i cili e ka prodhuar atë nga shufra hekuri joorigjinuese duhet të tregojë në kolonën e dytë “shufra hekuri”. Kur ky tel duhet të përdoret në prodhimin e një makine, për të cilën rregulli përmban një kufizim për të gjitha materialet joorigjinuese të përdorura në një vlerë të caktuar përqindjeje, është e nevojshme të tregohet në kolonën e tretë vlera e shufrave joorigjinuese.

- (3) “Vlera e materialeve” do të thotë vlera doganore në kohën e importimit të materialeve joorigjinuese të përdorura, ose, nëse kjo nuk dihet dhe nuk mund të konstatohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese Aplikuese].

Vlera e saktë për secilin material joorigjinues të përdorur duhet të jepet për zërat e mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

- (4) “Vlera totale e shtuar” do të thotë të gjitha kostot e akumuluar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese], përfshirë vlerën e të gjitha materialeve të shtuara atje. Vlera e saktë e shtuar totale e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese që duhet të zbatohet duhet të jepet sipas zërave të mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

SHTOJCA VII**DEKLARATA AFATGJATË E FURNITORIT**

Deklarata afatgjatë e furnitorit, teksti i së cilës jepet më poshtë, duhet të bëhet në përputhje me shënimet në fund të faqes. Megjithatë, nuk është e nevojshme që shënimet në fund të faqes të riprodhohen.

DEKLARATA AFATGJATË E FURNITORIT

për mallrat që i janë nënshtruar punimit ose përpunimit në një Palë Kontraktuese aplikuese pa marrë statusin origjinues preferencial.

Unë, i nënshkruari, furnitori i mallrave të mbuluara nga dokumenti i bashkangjitur, me të cilat furnizoj rregullisht ⁽¹⁾, deklaroj se:

1. Materialet e mëposhtme të cilat nuk e kanë origjinën në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] janë përdorur në [tregoni emrin e Palës (ve) Kontraktuese përkatëse aplikuese] për të prodhuar këto mallra:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara ⁽²⁾	Përshkrim i materialeve joorigjinuese të përdorura	Kreu i materialeve joorigjinuese të përdorura ⁽³⁾	Vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura ^{(3) (4)}
Vlera totale			

2. Të gjitha materialet e tjera të përdorura në [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] për të prodhuar ato mallra me origjinë nga [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese];
3. Mallrat e mëposhtëm i janë nënshtruar punimit ose përpunimit jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] në përputhje me Nenin 13 të kësaj Shtojce dhe kanë fituar atje vlerën totale të shtuar të mëposhtme:

Përshkrimi i mallrave të furnizuara	Vlera totale e shtuar e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese] ⁽⁵⁾

Kjo deklaratë është e vlefshme për të gjitha dërgesat vijuese të atyre mallrave të dërguara nga

për ⁽⁶⁾

Marr përsipër të informoj ⁽¹⁾ menjëherë nëse kjo deklaratë nuk është më e vlefshme.

(Vendi dhe data)
(Adresa dhe nënshkrimi i furnitorit; përveç kësaj emri i personit që nënshkruan deklaratën duhet të tregohet me shkronja të qarta)

- (1) Emri dhe adresa e klientit.
- (2) Kur fatura, njoftimi i dërgimit ose dokumenti tjetër tregtar, të cilit i bashkëngjitet deklarata lidhet me lloje të ndryshme të mallrave, ose me mallra të cilat nuk përfshijnë materiale joorigjinues në të njëjtën masë, furnitori duhet t'i identifikojë qartë.

Shembull:

Dokumenti lidhet me modele të ndryshme të motorit elektrik të kreut 8501, që do të përdoren në prodhimin e makinave larëse, të kreut 8450. Natyra dhe vlera e materialeve joorigjinuese të përdorura në prodhimin e atyre motorëve ndryshon nga një model në tjetrin. Prandaj, modelet duhet të identifikohen në kolonën e parë dhe treguesit në kolonat e tjera duhet të jepen veçmas për secilin prej modeleve për të bërë të mundur që prodhuesi i makinave larëse të bëjë një vlerësim të saktë të statusit të origjinës së produkteve të tij, në varësi të modelit të motorit elektrik që ai përdor.

- (3) Treguesit e kërkuar në ato kolona duhet të jepen vetëm nëse janë të nevojshme.

Shembuj:

Rregulli për veshjet ex Kapitulli 62 parashikon “Mund të përdoret edhe e kombinuar me fabrikim, përfshirë prerjen e pëlhurës. Nëse një prodhues i rrobave të tilla në një Palë Kontraktuese Aplikuese përdor pëlhurë të importuar nga Bashkimi Evropian, e cila është përftuar atje duke endur fije joorigjinuese, mjafton që furnitori i Bashkimit Evropian të përshkruajë në deklaratën e tij materialin joorigjinues të përdorur si fije, pa qenë e nevojshme të tregojë kreun dhe vlerën e fijeve të tilla.

Një prodhues hekuri i kreut 7217 i cili e ka prodhuar atë nga shufra hekuri joorigjinuese duhet të tregojë në kolonën e dytë “shufra hekuri”. Kur ky tel duhet të përdoret në prodhimin e një makine, për të cilën rregulli përmban një kufizim për të gjitha materialet joorigjinuese të përdorura në një vlerë të caktuar përqindjeje, është e nevojshme të tregohet në kolonën e tretë vlera e shufrave joorigjinuese.

- (4) “Vlerë e materialeve” do të thotë vlera doganore në kohën e importimit të materialeve joorigjinues të përdorura, ose, nëse kjo nuk dihet dhe nuk mund të konstatohet, çmimi i parë i vërtetueshëm i paguar për materialet në [tregoni emrin e Palës (ve) Kontraktuese Aplikuese].

Vlera e saktë për secilin material joorigjinues të përdorur duhet të jepet për zërat e mallrave të specifikuar në kolonën e parë.

- (5) “Vlera totale e shtuar” do të thotë të gjitha kostot e akumuluar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese aplikuese], përfshirë vlerën e të gjitha materialeve të shtuara atje. Vlera e saktë e shtuar totale e fituar jashtë [tregoni emrin e Palës (ve) përkatëse Kontraktuese që duhet të zbatohet duhet të jepet sipas zërave të mallrave të specifikuar në kolonën e parë.
- (6) Vendorsi datat. Periudha e vlefshmërisë së deklaratës afatgjatë të furnitorit nuk duhet të kalojë normalisht 24 muaj, në varësi të kushteve të përcaktuara nga autoritetet doganore të Palës Kontraktuese aplikuese, ku plotësohet deklarata afatgjatë e furnitorit.

DEKRET**Nr. 13172, datë 26.7.2021****PËR SHPALLJE LIGJI**

Në mbështetje të nenit 84, pika 1 dhe të nenit 93, të Kushtetutës

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 101/2021, “Për ratifikimin e vendimit të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore nr. 1/2021, miratuar më 21.6.2021, për ndryshimin e shtojcës 4 të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), që përcakton protokollin në lidhje me përkufizimin e konceptit të “Produkteve origjinuese” dhe metodat e bashkëpunimit administrativ, të referuar në nenin 14, paragrafët 1 dhe 3 dhe që shfuqizon dhe zëvendëson vendimin nr. 3/2013 dhe vendimin nr. 3/2015, të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**
Ilir Meta

VENDIM
Nr. 439, datë 22.7.2021

**PËR MIRATIMIN E RAPORTIT TË
KATËRT PERIODIK KOMBËTAR, PËR
ZBATIMIN E PAKTIT
NDËRKOMBËTAR, PËR TË DREJTAT
EKONOMIKE, SOCIALE DHE
KULTURORE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës; të pikës 4, të nenit 25, të ligjit nr. 43/2016, “Për marrëveshjet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, dhe të pikës 1, të nenit 16, të paktit ndërkombëtar “Për të drejtat ekonomike, sociale dhe kulturore”, aderuar me ligjin nr. 7511, datë 8.8.1991, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore”, me propozimin e ministrit për Evropën dhe Punët e Jashtme, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e raportit të katërt periodik kombëtar për zbatimin e Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

**PAKTI I TË DREJTAVE EKONOMIKE
SOCIALE DHE KULTURORE
SHQYRTIMI I RAPORTEVE DËRGUAR
NGA SHTETET PALË
NË MBËSHTETJE TË PAKTIT PËR TË
DREJTAT EKONOMIKE,
SOCIALE DHE KULTURORE
SHQIPËRIA**

Raporti i Katërt Periodik Kombëtar**LISTA E SHKURTIMEVE**

AP	Avokati i Popullit
BE	Bashkimi Evropian
CAT	Komiteti i Konventës kundër Torturës
DPPSH	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
DPB	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
DNJF	Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas
KE	Këshilli i Evropës
KP	Kodi Penal
KPP	Kodi i Procedurës Penale
KMD	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
MASR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
MEPJ	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
MFE	Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi
MKRDHF	Mekanizmi i Koordinuar i Referimit të Rasteve të Dhunës në Familje
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
OJF	Organizatë jofitimprurëse
OSHC	Organizatë e shoqërisë civile
OKB	Organizata e Kombeve të Bashkuara
QKPA	Qendra Kombëtare Pritëse për Azilkërkues
RSH	Republika e Shqipërisë
VP	Vëzhgimet përfundimtare
VT	Viktimat e trafikimit
VTM	Viktimat e mundshme të trafikimit

TABELA E PËRMBAJTJES

Lista e shkurtimeve

HYRJE

I. Masat për zbatimin e neneve të Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore

II. Masat për zbatimin e vëzhgimeve dhe rekomandimeve përfundimtare të Komitetit për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore

Shtojcat

I. HYRJE

Republika e Shqipërisë ka aderuar në “Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore”¹⁰, me ligjin nr. 7511, datë 8.8.1991, “Për aderimin e RSH-së në Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore”.

Bazuar në Paktin CESC, Shqipëria ka paraqitur pranë Komitetit për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore (Komiteti CESC), Raporte kombëtare sipas cikleve periodike mbi zbatimin e dispozitave të Paktit dhe të rekomandimeve të Komitetit CESC¹¹. Komiteti mori në shqyrtim raportin e ciklit të dytë dhe të tretë dhe miratoi vëzhgimet përfundimtare për Shqipërinë në vitin 2013¹².

Ky Raport është hartuar në përputhje me udhëzimet specifike (*guidelines*)¹³, për hartimin e raporteve periodike. Në pjesën e parë të Raportit trajtohen masat e ndërmarra për zbatimin e dispozitave të Konventës, zhvillimet kryesore në kuadrin ligjor, institucional sipas fushave. Në pjesën e dytë trajtohen masat për zbatimin e vëzhgimeve përfundimtare dhe rekomandimeve të Komitetit CESC. Raporti përfshin informacion kryesisht mbi periudhën 2014 – maj 2021. Gjithashtu përfshihet informacion edhe mbi zhvillimet dhe arritjet para kësaj periudhe, në funksion të një raportimi të plotë mbi çështjet që mbulon Pakti CESC. Në shtojcat, pjesë përbërëse e Raportit paraqitet informacion shtesë mbi zbatimin e saj.

Kushtetuta e RSH-së, marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara që janë pjesë e sistemit ligjor të brendshëm dhe kuadri ligjor i

brendshëm, garantojnë zbatimin në praktikë të të drejtave të njeriut.

Mbështetur në ligjin nr. 43/2016, “Për marrëveshjet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë” (neni 25/3), ministritë dhe institucionet kompetente, informojnë periodikisht Ministrinë për Evropën dhe Punët të Jashtme (MEPJ), në kuadrin e hartimit të raporteve kombëtare për zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare mbi të drejtat e njeriut, në të cilat RSH-së është palë. Bazuar në pikën 4 të këtij neni, MEPJ-ja drejton procesin e hartimit të raporteve kombëtare për zbatimin e marrëveshjeve për të drejtat e njeriut, të cilat i paraqet për miratim pranë Këshillit të Ministrave.

Bazuar në urdhrin e Kryeministrit nr. 112, datë 5.3.2014, “Për ngritjen e grupit ndërmintor të punës mbi hartimin dhe pjesëmarrjen në shqyrtimin e raporteve në kuadër të konventave ndërkombëtare për të drejtat e njeriut”, MEPJ-ja koordinon procesin e përgatitjes së raporteve kombëtare mbi zbatimin e konventave për të drejtat e njeriut. Ky Raport është hartuar si rezultat i koordinimit dhe përfshirjes të kontributeve të institucioneve qendrore, si: Ministria e Drejtësisë, Ministria e Brendshme, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Kulturës, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit. Në këtë Raport është përfshirë edhe kontributi i institucioneve të pavarura, si: Prokuroria e Përgjithshme, Avokati i Popullit, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

Raporti i katërt periodik kombëtar mbi zbatimin e Paktit CESC miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Në shtojcat pjesë përbërëse e këtij Raporti paraqiten gjithashtu informacione shtesë, sipas çështjeve dhe fushave që mbulon Pakti.

I. INFORMACION MBI ZBATIMIN E DISPOZITAVE TË PAKTIT

Neni 1. Kuadri ligjor mbi ndalimin e diskriminimit

1. Kushtetuta e RSH-së, e ndryshuar, sanksionon parimet e barazisë dhe mosdiskriminimit. Në nenin 18 parashikohet: “Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit dhe askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja

¹⁰ Këtej e tutje Pakti CESC.

¹¹ Këtej e tutje Komiteti CESC.

¹² E/C.12/ALB/2-3.

¹³ Rezoluta e Asamblesë së Përgjithshme – General Assembly resolution 68/268.

ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore”. Neni 16/1 i Kushtetutës, parashikon se të drejtat e liritë themelore, si dhe detyrimet e parashikuara në Kushtetutë për shtetasit shqiptarë, vlejnë njëloj edhe për të huajt, edhe për personat pa shtetësi në territorin e RSH-së.

2. Ligji nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi” (i ndryshuar), e përkufizon diskriminimin si: çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim apo pasojë pengesën apo bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e RSH-së, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga RSH-së, si dhe me ligjet në fuqi (neni 3).

3. Me ligjin nr. 124/2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, ‘Për mbrojtjen nga diskriminimi’”, u miratuan në 15.10.2020, ndryshimet ligjore në ligjin “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të cilat hynë në fuqi më 18 nëntor 2020. Janë shtuar shkaqe të reja të diskriminimit si diskriminimi për shkak shtetësisë, karakteristikat e seksit, jetesë me HIV/AIDS dhe pamja e jashtme. Me ndryshimet e reja ligjore, përcaktohen forma të reja të diskriminimit si: diskriminimi i shumëfishtë, diskriminimi ndërsektorial, gjuha e urrejtjes, veçimi, shqetësimi seksual. Përcaktohen “format e rënda të diskriminimit”, të cilat meritojnë të ndëshkohen më rëndë dhe të parandalohen kudo ku shfaqen.

4. Ligji nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare në RSH-së” (Të drejtat dhe liritë e pakicave kombëtare), neni 5, “Ushtrimi i të drejtave”, parashikon se: “1. Çdo person, që i përket një pakice kombëtare, ka të drejtën të zgjedhë lirisht që të trajtohet ose jo si i tillë, duke mos pasur asnjë disavantazh nga kjo zgjedhje ose nga ushtrimi i të drejtave që janë të lidhura me këtë zgjedhje. 2. Personat, që u përkasin pakicave kombëtare, i ushtrojnë të drejtat dhe gëzojnë liritë e garantuara me këtë ligj, në mënyrë individuale dhe në komunitet me të tjerët, në të gjithë territorin e RSH-së.”. Në nenin 8 të këtij ligji “Ndalimi i diskriminimit”, parashikohet se:

“Ndalohet çdo diskriminim ndaj cilido personi për shkak të përkatësisë së tij/së saj në një pakicë kombëtare.

- Institucionet publike, qendrore dhe vendore, miratojnë dhe zbatojnë masat e nevojshme:

- për të garantuar barazi të plotë dhe efektive në jetën ekonomike, shoqërore, politike dhe kulturore ndërmjet personave që i përkasin një pakice kombëtare dhe atyre që i përkasin shumicës;

- për të mbrojtur personat që u përkasin pakicave kombëtare nga kërcënimet, diskriminimi, armiqësia apo dhuna për shkak të identitetit të tyre të dallueshëm kulturor, etnik, gjuhësor, fetar ose tradicional;

- për të forcuar dialogun ndërkulturor;

- për të nxitur respektin e ndërsjellë, mirëkuptimin dhe bashkëpunimin ndërmjet të gjithë qytetarëve të Republikës së Shqipërisë, pa dallim për sa i përket identitetit të tyre të dallueshëm kulturor, etnik, gjuhësor, fetar ose tradicional.

- Masat e miratuara në përputhje me pikën 2, të këtij neni, nuk përbëjnë akte diskriminimi.”.

5. Ndryshimet e reja ligjore në ligjin nr. 124/2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, përcaktojnë:

- forma të reja të diskriminimit, si: diskriminimi i shumëfishtë, diskriminimi ndërsektorial, gjuha e urrejtjes, veçimi, shqetësimi seksual;

- “format e rënda të diskriminimit”, të cilat meritojnë të ndëshkohen më rëndë dhe të parandalohen kudo ku shfaqen;

- përcaktohet roli aktiv i organizatave me interesa legjitime duke u mundësuar atyre paraqitjen e ankesave drejtpërdrejtë pranë institucionit ose mund të paraqesin informacion të besueshëm për nisjen e hetimeve kryesisht nga Komisioneri;

- përcaktohet detyrimi i autoriteteve publike për të promovuar barazinë dhe mosdiskriminimin.

Mundësia e marrjes së ekspertëve kur shqyrtohet çështja në varësi të kompleksitetit të fushës ku po hetohet (mendim profesional). Ndryshimet sigurojnë gjithashtu, mundësinë e bashkimit të rasteve, për ekonomi procedurale, që vijnë nga subjekte të ndryshme, por që kanë të njëjtin objekt dhe i referohen të njëjtës sjellje diskriminuese të pretenduar.

- Komisionerit KMD i është shtuar edhe një kompetencë e re, krahas monitorimit të zbatimit të ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, siç është

monitorimi i zbatimit të ligjit “Për barazinë gjinore në shoqëri”.

6. Kuadri ligjor dhe nënligjor që rregullon veprimtarinë e Policisë së Shtetit përbën një garanci për respektimin e lirive dhe të drejtave të njeriut, trajtimin në mënyrë të barabartë dhe pa diskriminim për shkak të gjinisë, racës, ngjyrës, gjuhës, besimit, etnisë, bindjeve politike, fetare, filozofike, orientimit seksual, gjendjes ekonomike, arsimore, sociale, përkatësisë prindërore. Ligji nr. 108, datë 31.7.2014, “Për Policinë e Shtetit” përcaktohen parimet bazë që udhëheqin veprimtarinë e Policisë dhe në veçanti: mosdiskriminimi dhe respektimi i të drejtave dhe lirive themelore të njeriut. Në nenin 115 të këtij ligji garantohet e drejta që kanë personat e shoqëruar, ndaluar dhe të arrestuar për të paraqitur kërkesë/ankesat lidhur me qëndrimin, trajtimin, kushtet e trajtimit, sjelljet/qëndrimin e personelit policor, shkeljet dhe abuzimet që kryhen ndaj të drejtave të tyre. Në nenin 133 përcaktohen rregullat për përdorimin e forcës nga Policia e Shtetit.

7. Ligji nr. 121/2016 “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në RSH” parashikon se parimi i mosdiskriminimit për një tërësi shkaqesh, duke filluar nga gjinia, renditet në parimet bazë për ofrimin e shërbimeve. Ligji parashikon ndër të tjera ofrimin e shërbimeve të të kujdesit shoqëror, të cilat ndihmojnë në mirëqenien dhe përfshirjen shoqërore të individëve e të familjeve që kanë nevojë për kujdes shoqëror.

8. Ndryshimet e reja ligjore në ligjin nr. 124/2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi” mundësojnë detyrimin e medias kombëtare për të publikuar vendimet e Komisionerit KMD që kanë gjetur diskriminim përmes gjuhës së urrejtjes. Vendosija e një detyrimi të tillë do të mundësojë një efektivitet më të madh. Me qëllim rritjen e ndërgjegjësimit të publikut ndryshimet e fundit ligjore në ligjin për mbrojtjen nga diskriminimi (neni 33, pika 17), parashikojnë se: “Operatorët mediatikë shtetërorë kanë detyrimin që të publikojnë përmbledhjen e vendimeve të formës së prerë të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, me objekt gjuhën e urrejtjes”. Gjithashtu, në kuadër të ndryshimeve ligjore është parashikuar detyrimi i autoriteteve publike për të promovuar barazinë, për të parandaluar diskriminimin gjatë ushtrimit të

funksioneve të tyre (neni 7/3). Detyrimi i publikimit vetëm për këtë formë diskriminimi lidhet së pari me faktin që konsumimi i kësaj sjelljeje ndodh publikisht, prandaj dhe vendimi i marrë duhet të këtë rezonance publike; se dyti, lidhet me efektshmërinë e vendimeve të Komisionerit në lidhje me përdorimin e gjuhës së urrejtjes nga personat publike. Vendosija e një detyrimi të tillë do të mundësojë rritjen e efektivitetit të tij.

Neni 3. Barazia gjinore

9. Ligji nr. 9970, datë 24.7.2008, “Për barazinë gjinore në shoqëri” rregullon çështjet themelore të barazisë gjinore në jetën publike, të mbrojtjes dhe trajtimit të barabartë të grave e burrave, për mundësitë dhe shanset e barabarta për ushtrimin e të drejtave, si dhe për pjesëmarrjen e ndihmesën e tyre në zhvillimin e të gjitha fushave të jetës shoqërore. Ligji synon sigurimin e mbrojtjes efikase nga diskriminimi për shkak të gjinisë dhe nga çdo formë sjelljeje, që nxit diskriminimin për shkak të gjinisë; garantimin e mundësive të barabarta ndërmjet grave e burrave, për të eliminuar diskriminimin e bazuar në gjini, në çfarëdo forme me të cilën shfaqet.

10. Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore (SKBGJ) 2016–2020 dhe Plani i saj i Veprimit, bazohen në këto shtylla:

- barazia gjinore, përbën kusht për një shoqëri të drejtë e socio-ekonomikisht të zhvilluar;
- përmirësimi i statusit social, ekonomik dhe shëndetësor i grave dhe sidomos i grave që pësojnë diskriminim të shumëfishtë;
- edukimi, përparimi dhe angazhimi politik i tyre duke iu ofruar mundësi të barabarta njëloj, si dhe djemve e burrave;
- ndjeshmëri dhe trajtim i barabartë ndaj nevojave të veçanta të të dyja gjinive – vajzat/gratë dhe djemtë/burrat kanë nevojë të ndryshme dhe përballen me forma të ndryshme të dhunës e diskriminimit;
- tolerancë zero kundrejt dhunës ndaj grave e dhunës në familje;
- koordinimi dhe bashkëpunimi ndërinstitucional për të adresuar sa më efektivisht pabarazitë dhe padrejtësitë me bazë gjinore për gratë/vajzat dhe burrat/djemtë.

11. Aktualisht është në proces miratimi, Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore

(SKBGJ) 2021–2030, e katërta e këtij lloji në Shqipëri. Ky draft u hartua duke u bazuar edhe në gjetjet dhe rekomandimet e “Raportit të vlerësimit: zbatimi i Strategjisë Kombëtare për Barazinë Gjinore dhe Planit të saj të Veprimit 2016–2020”. Vizioni i “SKBGJ 2021–2030”: “Një shoqëri e cila vlerëson barazinë gjinore si kusht të domosdoshëm drejt zhvillimit të qëndrueshëm social, ekonomik e politik të vendit, ku askush nuk mbetet pas, si dhe që mbështetet në parimin e tolerancës zero kundër praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, duke ndëshkuar dhunuesit dhe duke mbrojtur, rehabilituar e riintegruar personat e dhunuar. Në tërësinë e saj “SKBGJ 2021–2030” përbëhet nga katër qëllime strategjike kryesore, ku zënë vend edhe objektiva specifike që reflektojnë nevojën për ndryshim apo shtimin e dimensioneve të reja drejt të cilave duhet të fokusohet vëmendja për adresimin e duhur të çështjeve të barazisë gjinore, bazuar dhe në zhvillimet më të fundit, si dhe duke konsideruar çështje të lidhura me emergjencat civile, fatkeqësitë natyrore apo fushat e reja deri tani të paadresuara apo shumë pak të adresuara në lidhje me barazinë gjinore (mjedisi dhe ndryshimet klimatike, digjitalizimi). Në mbështetje të këtij vizioni, janë formuluar qëllimet kryesore strategjike me objektivat dhe masat përkatëse.

Nenet 6 dhe 7. E drejta e punës

12. Ligji nr. 15/2019, “Për nxitjen e punësimit” përcakton rregullat dhe mënyrën e funksionimit të sistemit publik të shërbimeve të punësimit, të programeve aktive e pasive të tregut të punës, si dhe organet përgjegjëse për menaxhimin e tyre. Ky ligj parashikon programet aktive të tregut të punës, të cilat përfshijnë mekanizma që synojnë të mbajnë të punësuarit në tregun e punës, të mbështesin punëkërkuesit e papunë të hyjnë në tregun e punës, të rrisin produktivitetin dhe të ardhurat nga puna dhe të përmirësojnë funksionimin e tregut të punës. Programet aktive të tregut të punës përfshijnë: a) shërbimet e punësimit; b) programet e nxitjes së punësimit; c) programet e formimit profesional.

13. Janë ndërmarrë nisma konkrete për hartimin e politikave nxitëse dhe lehtësuese për pakicat kombëtare rome dhe egjiptiane, me synim nxitjen e punësimit të tyre, si dhe për kualifikimin, trajnimin dhe integrimin në tregun e punës. Nga analiza e situatës së tregut të punës, të dhënat tregojnë se

1.3% e romëve dhe 4.8% e pakicës egjiptiane deri në moshën 20 vjeç kanë arsimin e mesëm dhe respektivisht 0.3% dhe 0.2% kanë arsimin e lartë. Këto kategori përbëjnë grupet e synuara në politikat e punësimit, që përfitojnë formim profesional falas dhe kanë prioritet në programet e nxitjes së punësimit. Prioritet mbetet ulja e shkallës së papunësisë, si dhe rritja e nivelit arsimor. Nga analiza e situatës së tregut të punës, të dhënat tregojnë se 1.3% e romëve dhe 4.8% e pakicës egjiptiane deri në moshën 20 vjeç kanë arsimin e mesëm dhe respektivisht 0.3% dhe 0.2% kanë arsimin e lartë”.

14. Ministria e Financave dhe Ekonomisë bazuar në ligjin nr. 15/2019, “Për nxitjen e punësimit” ka miratuar paketën e programeve të nxitjes të punësimit, ku parashikohen procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programeve të promovimit të punësimit nëpërmjet punësimit, formimit dhe praktikave profesionale. Në këto programe përfshihen edhe programet e punësimit për grupet e veçanta, si romët dhe egjiptianët. Në programin buxhetor afatmesëm 2020–2022, fondet e parashikuara për programet e nxitjes së punësimit janë në rritje, me qëllim mundësimin e rritjes së numri të pjesëmarrësve, që do të përfshihen në këto programe.

15. Në zbatim të këtij ligji janë miratuar një sërë aktesh nënligjore si vijon:

- VKM nr. 17, datë 15.1.2020, “Për procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programeve të promovimit të punësimit nëpërmjet punësimit, formimit dhe praktikave profesionale” ku përfshihen edhe programet e punësimit.

- VKM nr. 348, datë 29.4.2020, “Për procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programit të nxitjes nëpërmjet vetëpunësimit”.

- VKM nr. 535, datë 8.7.2020, “Për procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programit të nxitjes së punësimit, nëpërmjet punëve komunitare”.

- VKM nr. 608, datë 29.7.2020, “Për procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programit të nxitjes së punësimit, nëpërmjet punësimit të personave të dalë të papunë si pasojë e pandemisë COVID-19”.

16. Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2014–2020 dhe Plani i Veprimit 2019–2022 kanë parashikuar masa konkrete për programet aktive të tregut të punës, programet e nxitjes së

punësimi, arsimit dhe formimit profesional. Një nga prioritetet e Strategjisë për punësim është nxitja e përfshirjes sociale dhe e kohezionit territorial. Objektivi është formimi dhe punësimi i femrave edhe meshkujve nga kategoritë vulnerabile.

17. Nga të dhënat administrative rezulton se personat që u përkasin pakicës romë dhe pakicës egjiptiane zënë rreth 7–8% të punëkërkuesve të papunë, të regjistruar pranë zyrave të punësimi, në shkallë vendi, gjatë periudhës 2014–2020. Kryesisht janë të regjistruar në zyrat e punësimi në rajonet Tiranë, Elbasan, Korçë, Fier, Berat etj. Kjo kategori karakterizohet nga niveli i ulët i kualifikimit ku 94% e tyre kanë arsim 9 vjeçar. Femrat zënë 50% të punëkërkuesve të papunë romë dhe egjiptianë të regjistruar në zyrat e punësimi. Politikat aktive të punësimi dhe arsimit profesionale kanë ndikuar në rritjen e punësimi të kategorive të romëve dhe egjiptianëve.

Neni 8. E drejta e grevës

18. E drejta e grevës, pra e drejta e të punësuarit për grevë, që ka të bëjë me marrëdhëniet e punës garantohet nga Kushtetuta e RSH-së (neni 51/1). Sipas legjislacionit të brendshëm parashikohet roli garantues i shtetit për ushtrimin e kësaj të drejte për ushtrimin e kësaj të drejte nga çdo punëmarrës, me kusht që greva të ndërmerret vetëm për çështje që lidhen me marrëdhëniet e punës. E drejta e grevës është një e drejtë që i takon punëmarrësit. Greva është një mënyrë e të sjellurit, të vepruarit nga ana e punëmarrësve për të ndërprerë punën, e cila ka për qëllim të bëjë presion për punëdhënësin për përmirësimin e gjendjes ekonomike, kushteve të punës dhe ndryshimin e dispozitave të parashikuara në kontratën individuale të punës.

19. Të drejtën për ushtrimin e kësaj të drejte kushtetuese dhe të parashikuar edhe në Kodin e Punës e kanë vetëm organizatat sindikale dhe jo punëmarrësit apo përfaqësuesit e tyre. Sipas ligjit nr. 152/2013, “Për nëpunësin civil” (neni 35, të drejtën e grevës e ka edhe nëpunësi civil, përveç kur parashikohet ndryshe nga ligji. E drejta e grevës nuk duhet të përdoret si një qëllim në vetvete, por si një mjet për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.

20. Kodi i Punës (neni 197/5) parashikon se greva nuk mund të ushtrohet në shërbimet e rëndësishë jetike, ku ndërprerja e punës rrezikon jetën, sigurinë personale ose shëndetin e popullsisë. Në këtë rast konfliktet kolektive zgjidhen në

mënyrë përfundimtare dhe të detyrueshme sipas nenit 196 të këtij Kodi. Ky nen parashikon në mënyrë shteruese shërbimet e rëndësishë jetike, si shërbimet mjekësore, spitalore, shërbimet e kontrollit të trafikut ajror, shërbimet e mbrojtjes kundër zjarrit, shërbimet në burgje. Sipas kësaj dispozite janë përjashtuar sektori i furnizimit me ujë dhe energji elektrike. Sipas kësaj dispozite, në sektorët e mësipërm, ndalimi i së drejtës për grevë nuk përfshin të gjitha shërbimet, por ato shërbime për garantimin e jetës, sigurisë dhe shëndetit publik. Në shërbimin mjekësor dhe spitalor përfshihet shërbimi i urgjencës dhe shërbime të domosdoshme. Në nenin 197/6 parashikohet se greva nuk mund të ushtrohet nëse nuk sigurohet kryerja e shërbimeve minimale në sektorët e furnizimit me ujë, energji elektrike, si dhe shërbimet për plotësimin e nevojave themelore të popullsisë.

21. Në Kodin e Punës¹⁴ (i ndryshuar me ligjin nr. 156/2015) u përfshi “greva e përgjithshme”, e cila sipas nenit 197, pika 8/a mund të ushtrohet në nivel kombëtar ose rajonal. Greva është e ligjshme nëse nuk bie në kundërshtim me përcaktimet e neneve 197/4, 197/5, 197/6, të këtij Kodi dhe dispozitat e tjera ligjore; ka për qëllim kundërshtimin politikave dhe masave ekonomike dhe sociale që kanë ndikim mbi interesat e punëmarrësve.

22. Në nivel kombëtar dhe vendor, politikat janë të lidhura me taksat, sigurimet shoqërore, politikat e punësimi etj. Nëse punëmarrësit vlerësojnë se këto politika në nivel vendor apo kombëtar mund të ndikojnë negativisht në marrëdhëniet e punësimi, pagën, përfitimet e sigurimeve shoqërore, shkurtimeve të vendeve të punës, duke plotësuar kushtet e parashikuara sipas kuadrit ligjor mund të ushtrojnë të drejtën e grevës së përgjithshme.

23. Sipas Kodit të Punës, nenit 197/9, kur greva është e ligjshme sipas vendimit të Gjykatës punëdhënësi mund të ndërpresë marrëdhëniet e punës me grevistët. Punëdhënësi ka të drejtë që ndaj punëmarrësve që nuk rifillojnë punën, brenda 3 ditëve, të zgjidhë kontratën e punës me efekt të

¹⁴ Miratuar me ligjin nr. 7961, datë 12.7.1995, Kodi i Punës i Republikës të Shqipërisë: ndryshuar me ligjin nr. 8085, datë 13.3.1996; ndryshuar me ligjin nr. 9125, datë 29.7.2003; ndryshuar me ligjin nr. 10053, datë 29.12.2008; ndryshuar me ligjin nr. 136/2015, datë 5.12.2015.

menjëhershëm, si dhe t'u kërkojë shlyerjen e dëmit të shkaktuar. Në këtë rast, nuk zbatohen dispozitat e pushimit nga puna. Kërkesa për dëmshpërblim mund të drejtohet edhe kundër organizatës që organizon grevën. Kur greva shoqërohet me veprime të paligjshme, palët i drejtohen gjykatës, e cila përcakton përgjegjësitë e palëve, veprimet që duhet të kryejnë, dëmin e shkaktuar dhe detyrimet e palës që duhet të zhdëmtojë. Nëse rrethanat e lejojnë, Gjykata mund të vendosë rifillimin e punës.

24. Greva përfundon kur: palët arrijnë një marrëveshje; kur sindikata që e ka shpallur atë vendos ndërprerjen e saj, ose kur me vendim të gjykatës konsiderohet e paligjshme. Sipas Kodit të Punës (neni 193/7), afati i procedurave të pajtimit nga 20 ditë është përcaktuar të jetë 10 ditë.

Neni 9. E drejta për sigurime shoqërore

25. Kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore janë pagesa të detyrueshme, për të gjithë personat ekonomikisht aktivë, ku përfshihen edhe të vetëpunësuarit. Kuadri ligjor, i cili parashikon kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore për të punësuarit dhe vetëpunësuarit, bazohet në:

- ligjin nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar;

- ligji nr. 9136, datë 11.9.2003, “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore”, të ndryshuar;

- ligjin nr. 7961, datë 12.7.1995, “Kodi i Punës në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar;

- ligjin nr. 10383, datë 24.2.2011, “Për sigurimin e detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar;

Akte nënligjore mbi përcaktimin e pagave.

26. Nga pjesëmarrja në skemën e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore përfitohen të gjitha llojet e pensioneve:

- pension pleqërie;
- pension pleqërie i reduktuar;
- pension familjar;
- pension invaliditeti;
- pension i pjesshëm invaliditeti;
- shërbim shëndetësor dhe rimbursim ilaçesh.

27. Në bazë të Kodit të Punës “Punëdhënës” quhen të gjithë personat fizikë e juridikë, që punësojnë persona të tjerë me ose pa kontratë. Punëdhënësi është i detyruar të nënshkruajë një

kontratë pune me punëmarrësit, me kohë të plotë ose të pjesshme. Punëdhënësi ndër të tjera duhet të bëjë sigurimin e çdo punëmarrësi, me kohë të plotë ose të pjesshme, si dhe të bëjë llogaritjen, deklarimin dhe pagesën e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, brenda afateve të përcaktuara për çdo punëmarrës.

Bazuar në Ligjin për sigurimet shoqërore, punëdhënësit duhet të llogarisin dhe të paguajnë për punëmarrësit e tyre përfitimet afatshkurtra, si për sëmundje ashtu edhe për barrë lindje;

Neni 10. Familja

28. Kodi i Familjes¹⁵ e parashikon martesën, si një bashkëjetesë ligjore, që mbështetet në barazinë morale dhe juridike të bashkëshortëve. Martesa dhe familja gëzojnë mbrojtjen e veçantë të shtetit. Prindërit, organet kompetente dhe gjykatat, në vendimet dhe veprimtarinë e tyre, duhet të kenë si konsideratë parësore interesin më të lartë të fëmijës. Prindërit kanë detyrë dhe të drejtë të kujdesen për mirërritjen, zhvillimin, mirëqenien, edukimin dhe arsimimin e fëmijëve të lindur nga martesa ose jashtë martese. Shteti dhe shoqëria duhet t'u ofrojnë familjeve mbështetjen e nevojshme për të mbajtur në gjirin e tyre fëmijët, për të parandaluar keqtrajtimin dhe braktisjen e tyre, si dhe për të ruajtur qëndrueshmërinë e familjes.

29. Mbrojtja e nënave: Kuadri ligjor mbi sigurimet shoqërore në RSH-së (i ndryshuar¹⁶) parashikon pagesën për barrë lindje dhe shpërblimin për lindjen e fëmijës. E ardhura për barrë lindje i paguhet gruas së siguruar për barrën dhe lindjen e fëmijës, kur ajo ka 12 muaj periudhë sigurimi, për çdo rast përfitimi. Periudha e përfitimit do të jetë 365 ditë kalendarike, duke përfshirë një minimum prej 35 ditësh para dhe 63 ditësh pas lindjes së fëmijës. Për gruan që do të ketë në barrë më shumë se një fëmijë, periudha e përfitimit do të jetë 390 ditë kalendarike, duke përfshirë një minimum prej 60 ditësh para dhe 63 ditësh pas lindjes së fëmijëve. Ligji garanton edhe të

¹⁵ Ligji nr. 9062/2003 “Kodi i Familjes i RSH-së”.

¹⁶ Ligji nr. 7703, datë 11.5.1993, i ndryshuar me ligjin nr. 9377, datë 21.4.2005; ndryshuar me ligjin nr. 104/2014, datë 31.7.2014.

drejtën e nënës për leje pas lindjes, që birëson fëmijën e moshës deri në 1 vjeç dhe që ka qenë e siguruar jo më pak se 12 muaj.

30. Sipas ligjit për sigurimet shoqërore, shpërblimi për lindje fëmije i paguhet një personi të siguruar, i cili është nëna ose babai i një fëmijë që lind, me kusht që njëri prej tyre të ketë kontribuar për një vit para lindjes së fëmijës. Shpërblimi do të bëhet i pagueshëm vetëm një herë dhe nëna do të ketë përparësi në përfitimin e pagesës, në rast se ajo është e siguruar.

Kuadri ligjor që garanton ushtrimin e të drejtat ekonomike, sociale dhe kulturore

31. Kushtetuta parashikon një sërë dispozitash mbi garantimin e ushtrimit të të drejtave dhe lirive themelore për të gjithë personat pavarësisht nga gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore. Gjithashtu, Kushtetuta garanton se çdo individ, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetues dhe ligjorë ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Kuadri ligjor dhe nënligjor sipas fushave synon garantimin dhe zbatimin në praktikë të të drejtave të njeriut (të drejtat e grave, fëmijëve, personave me aftësi të kufizuara, të drejtat e pakicave kombëtare etj.).

32. Ligji nr. 124/2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, ‘Për mbrojtjen nga diskriminimi’”, sjell si risi “zhvendosjen e barrës së provës”, duke i kaluar subjektit ndaj të cilit pretendohet se ka kryer sjellje diskriminuese. Sigurimi i zhvendosjes së barrës së provës në ligjin “Për mbrojtjen nga diskriminimi” do të sigurojë zbatimin e këtij parimi në çdo fushë dhe në të gjitha rastet kur pretendohet se nuk zbatohet parimi i barazisë dhe mosdiskriminimit. Këto ndryshime ligjore kanë parashikuar gjithashtu, kompetencën e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi (KMD), për të paraqitur padi, në mbrojtje të parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, për çështje që lidhen me interesa kolektive dhe të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese, kur gjatë veprimtarisë së tij konstaton se ligji ose akti normativ cenon të drejtat dhe liritë themelore të individëve.

33. Kodi i Procedurave Administrative në RSH-së (miratuar me ligjin nr. 44/2015)¹⁷ parashikon parimin e barazisë dhe mosdiskriminimit. Organi publik, gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tij, shmang çdo lloj diskriminimi për shkaqet e përcaktuara.

34. Ligji nr. 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në RSH”, ku parimi i mosdiskriminimit për një tërësi shkaqesh, renditet në parimet bazë për ofrimin e shërbimeve. Ligji parashikon ofrimin e shërbimeve të specializuara për gratë dhe vajzat e dhunuara apo të trafikuar, për gratë dhe vajzat shtatzëna ose prind i vetëm me fëmijë deri në 1 vjeç etj.

35. Ligji nr. 65/2016, “Për ndërmarrjet sociale në RSH”, që, ndër të tjera, synon punësimin e personave të pafavorizuar në tregun e punës, si personat që trajtohen me ndihmë ekonomike, personat me aftësi të kufizuara, jetimet/jetimet, gratë viktime të dhunës dhe trafikimit etj.

36. Ligji nr. 18/2017, “Për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës”, ku barazia dhe mosdiskriminimi sanksionohen në parimet e përgjithshme të tij. Ligji përcakton se çfarë do të thotë mbrojtje e fëmijës, duke qartësuar “masat e mbrojtjes” për shkak të dhunës, abuzimit, neglizhimit apo shfrytëzimit. Për herë të parë parashikohet mbrojtja e fëmijëve në situatë rruge apo që punojnë/shfrytëzohen për punë, adresimi i formave të ndryshme të dhunës ndaj fëmijëve, si bulizmi, dhuna në shkollë, në familje, abuzimi seksual, shfrytëzimi ekonomik, siguria e fëmijëve në internet, fëmijët e pashoqëruar ose viktime të trafikimit etj.

37. Ligji nr. 37/2017, “Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur” garanton parimin e mosdiskriminimit dhe parashikon një kornizë ligjore për drejtësinë penale për fëmijët, promovon riintegrimin e fëmijës në konflikt me ligjin, mbrojtjen e të drejtave të fëmijës viktime dhe/ose dëshmitar i veprës penale dhe parandalon riviktimizimin/viktimizimin dytësor të fëmijës që ka qenë më parë viktime e një veprë penale.

38. Ligji nr. 111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”¹⁸, bazohet në parimin e barazisë dhe mosdiskriminimit të individëve, lidhur me të drejtën për ndihmë juridike, profesionalizmit në dhënien e shërbimit të ndihmës juridike. Ligji

¹⁷ Hyrë në fuqi në vitin 2016.

¹⁸ Hyrë në fuqi më datë 1.6.2018.

garanton ndihmë juridike falas për kategori të veçanta: viktimat të dhunës në familje, abuzimit seksual, trafikimit të qenieve njerëzore, të mitur/mitura në konflikt me ligjin, fëmijë në institucionet e përkujdesjes shoqërore, personave, të cilëve u është cenuar e drejta nëpërmjet një veprimi ose mosveprimi që përbën diskriminim etj.

39. Ligji nr. 47/2018, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9669, datë 18.12.2006, ‘Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare’”, i cili parashikon forcimin e masave mbrojtëse dhe procedurale për një përgjigje më efektive ndaj dhunës në familje dhe mbrojtjen e viktimave, përmes lëshimit të urdhrit për masat paraprake të mbrojtjes së menjëhershme, i paraprirë nga vlerësimi i riskut, për çdo rast që trajtohet. Për herë të parë, mbrohen gratë dhe vajzat në marrëdhënie intime, pa pasur lidhje formale me dhunuesit, si martesë ose bashkëjetesë. Ligji u ndryshua edhe në tetor 2020, duke saktësuar masat për largimin e dhunuesit nga banesa dhe kthimin me mbarimin e afatit të urdhrave të menjëhershme të mbrojtjes/urdhrit e mbrojtjes UMM/UM, programet specifike të rehabilitimit për dhunuesin, regjistrin e UMM/UM-ve etj.

40. Ligji nr. 69/2018, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10129, datë 11.5.2009, ‘Për gjendjen civile’”, parashikon procedurat e regjistrimit për rastet e paregjistruara, kur akti i lindjes lëshuar nga shteti tjetër ku ka ndodhur lindja, ka të dhëna të paplota/të pasakta.

41. Ligji nr. 34/2019, “Për administrimin e pasurive të sekuestruara e të konfiskuara”, ku theksohet miradministrimi dhe përdorimi eficient, efektiv dhe ekonomik i pasurive të sekuestruara e konfiskuara nga organet e drejtësisë dhe pasurive të sekuestruara, rikthimi në komunitet i pasurive të fituara në mënyrë të paligjshme dhe kompensimi financiar i viktimave të krimit.

42. Ligji nr. 57/2019, “Për asistencën sociale në RSH”, ku përcaktohen si përfitues/përfituese të ndihmës ekonomike ndër të tjera edhe viktimat e trafikimit, pas daljes nga institucionet e përkujdesjes shoqërore, deri në çastin e punësimit të tyre, si dhe viktimat e dhunës në familje, për periudhën e vlefshmërisë së urdhrit të mbrojtjes ose urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes, që nuk trajtohen në institucionet e përkujdesjes shoqërore.

43. Ligji nr. 35/2020, “Për një ndryshim në ligjin nr. 7895, datë 27.1.1995, ‘Kodi penal i RSH-’

së’”, i ndryshuar, parashikon kriminalizimin e dhunës psikologjike, mbrojtjen e personave në lidhje ose ish-lidhje intime me autorin e veprës penale, si dhe ashpërsimin e dënimeve për disa figura të kësaj veprë penale.

44. Ligji nr. 81/2020, “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve” që garanton kushtet për trajtimin me dinjitet të të paraburgosurve dhe të dënuarve me burgim, respektimin e të drejtave dhe të lirive themelore të tyre dhe parandalimin e sjelljeve ose trajtimit mizor, çnjerëzor, poshtërues apo degradues.

45. Siç është evidentuar edhe më sipër, ligji “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, ‘Për mbrojtjen nga diskriminimi’”, parashikon ndër të tjera shtimi i diskriminimit të shumëfishtë, diskriminimi ndërsektorial, gjuhës së urrejtjes, segregimit, ngacmimi seksual etj., si dhe e drejta e KMD-së për vënin në lëvizje të Gjykatës Kushtetuese për të kërkuar papajtueshmërinë e një ligji me Kushtetutën etj.

46. Ligji nr. 10/2021, “Për azilin në RSH-së”¹⁹, garanton të drejtën për azil të shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, i cili ndodhet jashtë vendit të shtetësisë së vet ose jashtë vendbanimit të zakonshëm të mëparshëm dhe nuk ka mundësi ose dëshirë të kërkojë mbrojtjen e atij vendi për shkak të frikës së bazuar për të qenë i persekutuar për arsye të racës, të besimit fetar, të kombësisë, të anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose të bindjes politike (neni 5).

47. Ligji nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare në Republikën e Shqipërisë” parashikon garantitë ligjore garantimin e të drejtave të pakicave kombëtare si (të drejta individuale), të drejtat dhe liritë themelore, si drejtat civile, politike, sociale etj., që Kushtetuta dhe kuadri ligjor dhe nënligjor sipas fushave parashikojnë për të gjithë shtetasit shqiptarë.

48. Garantimi i të drejtave të personave që u përkasin pakicave kombëtare bazohet në kriteret e përcaktuara nga konventat ndërkombëtare: kriteret objektive të cilat kanë të bëjnë me ekzistencën e karakteristikave etnike, kulturore, fetare, gjuhësore të veçanta dhe të qëndrueshme, nga pjesa tjetër e popullsisë të këtij grupi, shfaqjen e vullnetit për të

¹⁹ Ligji nr. 10/2021, “Për azilin në RSH- së”, miratuar nga Kuvendi, më 1.2.2021.

ruajtur kulturën, traditat, fenë, gjuhën e tyre, si dhe kriterin që nënkupton zgjedhjen personale për të qenë ose jo pjesë-pjesë e pakicës kombëtare.

49. Garantimi i të drejtave të personave që u përkasin minoriteteve/pakicave kombëtare bazohet në kriteret e përcaktuara nga konventat ndërkombëtare: kriteret objektive lidhur me ekzistencën e karakteristikave etnike, kulturore, fetare, gjuhësore të veçanta dhe të qëndrueshme, nga pjesa tjetër e popullsisë të këtij grupi, shfaqjen e vullnetit për të ruajtur kulturën, traditat, fenë, gjuhën e tyre, si dhe kriterin që nënkupton zgjedhjen personale për të qenë ose jo pjesë-pjesë e pakicës kombëtare. Zgjedhja subjektive individuale është pandashmërisht e lidhur me kriterin objektiv të identitetit të personit, dhe nuk nënkupton thjesht një të drejtë për një individ që të zgjedhë arbitrarisht që t'i përkasë një pakice kombëtare.

50. Ligji dhe aktet nënligjore në zbatim të tij synojnë të garantojnë gëzimin dhe ushtrimin e plotë të së drejtave individuale të personave që i përkasin pakicave kombëtare, për të mbrojtur identitetin e veçantë të pakicave kombëtare, mosdiskriminimin dhe barazinë para ligjit. Kuadri ligjor dhe nënligjor parashikon marrjen e masave konkrete për të mbrojtur të drejtat e personave që u përkasin pakicave kombëtare si: e drejta për të shprehur lirisht përkatesinë e tyre, për të ruajtur e zhvilluar identitetin e tyre, elemente të veçanta që karakterizojnë jetën e komunitetit të tyre, mësimin e gjuhës amtare, veprimtarinë kulturore, ushtrimin e kultit fetar etj.

51. Ligji nr. 96/2017, “Mbi pakicat kombëtare” (neni 15/4, “Përdorimi i gjuhës”) parashikon ndër të tjera se: “Në njësitë e vetëqeverisjes vendore ku personat, që u përkasin pakicave kombëtare, përbëjnë mbi 20% të numrit të përgjithshëm të popullsisë së kësaj njësie, ata kanë të drejtë të marrin informacion, krahas gjuhës shqipe, edhe në gjuhën e pakicës, mbi zhvillimin e procesit zgjedhor. Dhënia e informacioneve në gjuhën e pakicave për zhvillimin e procesit zgjedhor rregullohet me akte të miratuara nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve.

52. Ligji nr. 111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti” parashikon parimet e ndihmës juridike nëpërmjet: a) aksesit të barabartë të individëve në ndihmën juridike; b) barazisë dhe mosdiskriminimit të individëve që gëzojnë të drejtën për ndihmë juridike; c) profesionalizmit në

dhënien e shërbimit të ndihmës juridike; ç) cilësisë, eficiencës dhe efikasitetit në kosto për shërbimet e ofruara të ndihmës juridike; d) ruajtjes së konfidencialitetit; dh) shmangies dhe parandalimit të konfliktit të interesit; e) mbrojtjes së të drejtave të personave vulnerabël.

53. Ligji nr. 18/2017, “Për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës” parashikon parimet e barazisë dhe mosdiskriminimit, mbrojtjen e fëmijës, duke qartësuar “masat e mbrojtjes” që mund të aplikojnë punonjësit/punonjëset kur konstatojnë raste të fëmijëve në situatë të pasigurt për shkak të dhunës, abuzimit, neglizhimit apo shfrytëzimit. Për herë të parë parashikohet mbrojtja e fëmijëve në situatë rruge apo që punojnë/shfrytëzohen për punë, adresimi i formave të ndryshme të dhunës ndaj fëmijëve, si bulizmi, dhuna në shkollë, në familje, abuzimi seksual, shfrytëzimi ekonomik, siguria e fëmijëve në internet, fëmijët e pashoqëruar ose viktimat të trafikimit etj.

54. Ligji nr. 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në RSH”, ku parimi i mosdiskriminimit për një tërësi shkaqesh, duke filluar nga gjinia, renditet në parimet bazë për ofrimin e shërbimeve. Ligji, gjithashtu, parashikon ofrimin e shërbimeve të specializuara për gratë dhe vajzat e dhunuara apo të trafikuar, për gratë dhe vajzat shtatzëna ose prind i vetëm me fëmijë deri në 1 vjeç etj.

55. Ligji nr. 65/2016, “Për ndërmarrjet sociale në RSH” synon punësimin e personave të pafavorizuar në tregun e punës, si: personat që trajtohen me ndihmë ekonomike, personat me aftësi të kufizuara, jetimet/jetimet, gratë viktimat të dhunës dhe trafikimit etj. Ligji nr. 15/2019, “Për nxitjen e punësimit”, parashikon “Grupe të veçanta” të punëkërkues(e)ve të disavantazhuar/a në tregun e punës, të cilët/cilat përfitojnë nga shërbimet dhe programet e nxitjes së punësimit. Ndër punëkërkuesit të disavantazhuar në tregun e punës, janë edhe persona nga pakicat romë dhe egjiptiane.

56. Ligji nr. 57/2019, “Për asistencën sociale në RSH” përcakton rregullat dhe mekanizmat për përfitimin e asistencës sociale. Një nga parimet e këtij ligji është mosdiskriminimi, që përcakton të drejtat që burojnë nga ky ligj pa asnjë lloj diskriminimi çdo individ, pavarësisht nga gjinia, raca, ngjyra, feja, etnia, gjuha, identiteti gjinor, orientimi seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale,

shtatzënia, përkatësia ose/dhe përgjegjësia prindërore, gjendja familjare ose martesore, gjendja civile, gjendja shëndetësore, predispozicionet gjenetike, aftësia e kufizuar, përkatësia në një grup të veçantë, ose për çdo shkak tjetër.

57. Kodi i Procedurës Penale (i ndryshuar) parashikon dispozitat procedurale mbi rregullat për mënyrën e ushtrimit të ndjekjes penale, të hetimit dhe gjykimit të veprave penale, si dhe të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore. Këto rregulla janë të detyrueshme për subjektet e procedimit penal, për organet shtetërore, personat juridikë dhe shtetasit. Kodi i Procedurës Penale, parashikon:

- të drejtat e viktimës nga vepra penale;
- prezumimi i pafajësisë;

- dispozitat procedurale mbi rregullat për mënyrën e ushtrimit të ndjekjes penale, të hetimit dhe gjykimit të veprave penale, si dhe të dhënies dhe ekzekutimit të vendimeve gjyqësore.

58. Ndryshimet në Kodin e Procedurës Penale²⁰ përmirësojnë ndjeshëm të drejtat dhe pozitën e viktimës së veprave penale, duke përfshirë edhe parashikime të posaçme për viktimën e trafikimit të qenieve njerëzore. Garantohet pjesëmarrja si palë në proces e viktimës së veprës penale, duke garantuar aksesin e saj në procesin penal, si dhe janë parashikuar si figura të posaçme viktimave e mitur dhe viktimave e abuzuar seksualisht apo subjekt i trafikimit. Ndryshimet dhe shtesat e vazhdueshme në Kodin Penal²¹ e parashikojnë dhunën në familje si veprë penale me sanksionet përkatëse (neni 130/a)²², konkretisht: rrahja; kanosja serioze për vrasje ose plagosje të rëndë, ndaj personit në lidhje familjare.

59. Ligji nr. 37/2017, “Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur” përbën kornizën ligjore për drejtësinë penale për fëmijët, promovon riintegrimin e fëmijës në konflikt me ligjin, mbrojtjen e të drejtave të fëmijës viktimë dhe/ose dëshmitar i veprës penale dhe parandalon riviktimizimin/viktimizimin dytësor të fëmijës që ka qenë më parë viktimë e një veprë penale.

60. Ligji nr. 111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”, ka hyrë në fuqi më datë 1.6.2018, dhe qëllimi i tij, është krijimi i një sistemi ligjor, të konsoliduar, lidhur me ofrimin e ndihmës

juridike falas, për të gjithë individët në sistemin e drejtësisë, dhe garantimi i aksesit të barabartë, si dhe ofrimi i shërbimeve të ndihmës juridike në mënyrë profesionale, cilësore, eficiente dhe efektive.

61. Ligji nr. 111/2017, ndër të tjera, garanton ndihmë juridike falas për kategori të veçanta: viktimave të dhunës në familje, abuzimit seksual, trafikimit të qenieve njerëzore, të mitur/mitura në konflikt me ligjin, fëmijë në institucionet e përkujdesjes shoqërore, persona, të cilëve u është cenuar e drejta nëpërmjet një veprimi ose mosveprimi që përbën diskriminim etj. Ky ligj ka përforcuar aksesin në drejtësi duke i dhënë mundësi ligjore të gjitha kategorive përfituese sipas këtij ligji, të përfitojnë ndihmë juridike, pavarësisht të ardhurave dhe pasurisë së tyre, të cilët janë edhe personat, të cilëve u është cenuar e drejta nëpërmjet një veprimi ose mosveprimi që përbën diskriminim, bazuar në vendimin e organit kompetent, sipas legjislacionit në fuqi për mbrojtjen nga diskriminimi.

62. Ligji nr. 47/2018, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9669, datë 18.12.2006, “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, parashikon forcimin e masave mbrojtëse dhe procedurale për një përgjigje më efektive ndaj dhunës në familje dhe mbrojtjen e viktimave, përmes lëshimit të urdhrit për masat paraprake të mbrojtjes së menjëhershme. Për herë të parë, mbrohen gratë dhe vajzat në marrëdhënie intime, pa pasur lidhje formale me dhunuesit, si martesa ose bashkëjetesa. Ligji u ndryshua edhe në tetor 2020, duke saktësuar masat për largimin e dhunuesit nga banesa dhe kthimin me mbarimin e afatit të urdhrave të mbrojtjes dhe urdhrave të menjëhershme të mbrojtjes UM/UMM, programet specifike të rehabilitimit për dhunuesin, regjistrin e UMM/UM-ve etj.

63. Ky ligj ka si qëllim:

- parandalimin dhe reduktimin e rasteve të dhunës në marrëdhëniet familjare;
- përmirësimin e masave mbrojtëse të parashikuara në ligj në kuadrin e urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes dhe urdhrit të mbrojtjes, duke pasur parasysh sidomos përmirësimin e masave mbrojtëse për fëmijët;
- rritjen e ndihmës së kualifikuar gjyqësore falas;
- përcaktimi i afateve të qarta procedurale, për regjistrimin e kërkesës për urdher mbrojtje (UM)

²⁰ I ndryshuar me ligjin nr. 35/2017, datë 30.3.2017.

²¹ Në vitet 2012, 2013 dhe 2020.

²² Informacion i detajuar jepet në vijim.

dhe urdhrave të menjëhershëm të mbrojtjes (UMM) dhe për ankimet ndaj vendimeve gjyqësore;

- përcaktimi më i qartë i organeve përgjegjëse për kryerjen e detyrave dhe i përgjegjësisë së zyrtarëve;

- parashikimi shprehimisht i detyrimit të organeve shtetërore për të ofruar falas, çdo shërbim ekspertize për rastet e dhunës në familje;

- rritja e pjesëmarrjes së dhunuesve në shërbimet specifike të rehabilitimit me fokus të veçantë dhunuesit e alkoolizuar, drogë, ose me probleme të shëndetit mendor, të dhëna qartësisht në vendimet e gjykatave për lëshimin e urdhrave të mbrojtjes.

64. Ligji nr. 81/2020²³, “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve” ka si qëllim garantimin e kushteve për trajtimin me dinjitet të të paraburgosurve dhe të dënuarve me burgim, respektimin e të drejtave dhe të lirive themelore të tyre dhe parandalimin e sjelljeve ose trajtimit mizor, çnjerëzor, poshtërues apo degradues. Ndër parimet e këtij ligji (neni 5), parashikohet se të burgosurit trajtohen në mënyrë të barabartë, pa njëanshmëri dhe pa diskriminim për çdo shkak të parashikuar nga legjislacioni në fuqi për mbrojtjen nga diskriminimi.

Neni 11. Strehimi

65. Ligji nr. 22/2018, “Për strehimin social” përcakton rregullat dhe procedurat administrative për mënyrat e planifikimit, sigurimit, administrimit dhe të shpërndarjes së programeve sociale për strehimin, me qëllim krijimin e mundësive për strehim të përshtatshëm dhe të përbalueshëm, duke u mbështetur në aftësitë paguese të familjeve që kanë nevojë për strehim dhe në ndihmën e institucioneve shtetërore përgjegjëse. Ky ligj mbështetet në parimin e mosdiskriminimit pavarësisht nga gjinia, raca, ngjyra, feja, etnia, gjuha, identiteti gjinor, orientimi seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale, shtatzënia, përkatësia ose/dhe përgjegjësia prindërore, gjendja familjare ose martesore, gjendja civile, gjendja shëndetësore, predispozicionet gjenetike, aftësia e kufizuar, përkatësia në një grup

të veçantë dhe çdo gjendje që sjell pasoja diskriminuese.

66. Ligji parashikon programet e strehimit si: 1. Banesë me kosto të ulët; 2. Banesa sociale me qira; 3. Program i zhvillimit të zonave me qëllim strehim; 4. Programi i përmirësimit të kushteve të banesës; 5. Programi për krijimin e banesave të përkohshme; dhe 6. Programi i banesave të specializuara. Ligji ka parashikuar edhe një sërë instrumentesh financiarë në mbështetje të familjeve me të ardhura të ulëta e të mesme si: subvencionimi i qirasë, subvencionimi i interesave të kredisë për strehim, grant i menjëhershëm për blerjen e një banese me kosto të ulët dhe grantet konkurruese për përmirësimin e kushteve të banimit.

67. Ligji nr. 22/2018, “Për strehimin social” (neni 2), parashikon se: “programet sociale strehim” janë programe që shërbejnë për strehimin e familjeve dhe të individëve që nuk kanë banesë dhe banojnë në mjedise që nuk klasifikohen si vende për banim apo në një banesë të përkohshme, në kuptim të këtij ligji, që nuk kanë mundësi ekonomike e financiare për të siguruar një banesë, si dhe ato familje/individë, banesa e të cilëve është nën normën ligjore të strehimit dhe që nuk kanë të ardhura që të sigurojnë pagesën për një qira minimale në tregun e lirë.

68. Gjatë vitit 2019, rreth 118 milionë lekë janë ndarë nga buxheti i shtetit, nga të cilat 65 milionë lekë janë akorduar për subvencionin e qirasë të 674 familjeve që kanë aplikuar sipas ligjit mbi strehimin. Rreth 15,7% i përkasin përfituesve që u përkasin pakicave rome dhe egjiptiane; 5 milionë lekë për programin e subvencionit të shumës së njëpasnjëshme të 24 familjeve, ku 100% e përfituesve janë familje rome dhe egjiptiane dhe 48 milionë lekë janë dhënë për subvencionin 1-mujor të qirasë së familjeve që janë prekur nga tërmeti i 26 nëntorit 2019.

69. Për zbatimin e projekteve të investimeve, gjatë vitit 2020, janë vënë në dispozicion rreth 354 milionë lekë nga buxheti i shtetit, nga të cilat 92 milionë lekë për projektet në vazhdim nga 2019 dhe 262 milionë lekë për zbatimin e fazës së parë të projekteve të reja. Pjesa tjetër e fondeve janë parashikuar nga fondet e buxhetit të shtetit të vitit 2021. Projektet e investimeve, përfshijnë investime për: a) përmirësimin e kushteve të banesave ekzistuese; b) përshtatjen e ndërtesave shtetërore

²³ Hyrë në fuqi në qershor 2020.

në objekte banimi, nga të cilat janë përfshirë 99 njësi banimi që i shtohen fondit publik të banesave sociale. Familjet e pakicave romë dhe egjiptiane përbëjnë rreth 42% të numrit të përgjithshëm të përfituesve.

Neni 12. Kujdesi shëndetësor

70. Ligji nr. 10107, datë 30.3.2009, “Për kujdesin shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjin nr. 27/2019, përcakton parimet kryesore dhe kuadrin ligjor për rregullimin, organizimin dhe funksionimin e sistemit të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë. Kujdesi shëndetësor udhëhiqet nga parimet e mëposhtme:

- e drejta për kujdes shëndetësor është një e drejtë themelore e individit;
- garantimi i të drejtave të barabarta në kujdesin shëndetësor, bazuar në mosdiskriminim;
- sistemi i kujdesit shëndetësor funksionon mbështetur në eficiencën dhe cilësinë e
- shërbimit, duke garantuar sigurinë e pacientit dhe paanësinë;
- pjesëmarrja e aktorëve të ndryshëm, pacientëve, konsumatorëve dhe qytetarëve;
- llogaridhënia ndaj qytetarëve.

71. Ky ligj parashikon sigurimin e kujdesit shëndetësor parësor nëpërmjet një rrjeti profesionistësh dhe institucionesh shëndetësore, në bazë të primeve të kujdesit shëndetësor familjar. Kujdesi shëndetësor parësor sigurohet pa kufizime, që rrjedhin nga sëmundja, moshë, gjinia, gjendja ekonomike ose kategoritë e pacientëve. Kujdesi shëndetësor parësor plotëson nevojat për trajtim mjekësor bazë, kujdes infermieror, parandalim dhe riaftësim, kur këto nuk kërkojnë trajtim dhe teknika ekzaminimi, që ofrojnë nivelet e tjera të kujdesit shëndetësor. Kuadri ligjor parashikon edhe ofrimin e shërbimeve të kujdesit spitalor; shërbimin e urgjencës mjekësore; shëndetin publik; shëndetin mendor etj.

Shëndeti mendor

72. Ligji nr. 44/2012, “Për shëndetin mendor”, i ndryshuar, ka për qëllim mbrojtjen dhe promovimin e shëndetit mendor, parandalimin e problemeve që lidhen më të, garantimin e të drejtave dhe përmirësimin e cilësisë së jetës për personat me çrregullime të shëndetit mendor. Kjo garantohet nëpërmjet masave që kontribuojnë në sigurimin ose rivendosjen e ekuilibrit mendor të individit, duke fuqizuar kapacitetet individuale,

duke promovuar integritetin, duke përmirësuar pranimin dhe duke luftuar diskriminimin e stigmën në mjedisin social të tij.

73. Parimet e përgjithshme të kujdesit në shërbimet e shëndetit mendor garantojnë trajtim të barabartë dhe pa diskriminim të personave me çrregullime të shëndetit mendor, në funksion të respektimit të integritetit fizik dhe dinjitetit njerëzor, nëpërmjet ofrimit të kujdesit shëndetësor për personat me çrregullime të shëndetit mendor nga ekupe multidisciplinare që i përgjigjen në mënyrë komplekse nevojave mjekësore, psikologjike, sociale dhe të rehabilitimit dhe në një mjedis sa më pak shtrëngues, kryesisht në nivel komunitar, për të shmangur në maksimum zhvendosjet nga mjedisi familjar e për të lehtësuar integrimin dhe rehabilitimin social.

74. Gjithashtu, ky ligj nëpërmjet parashikimeve specifike, garanton mbrojtjen nga diskriminimi, tortura, trajtimet çnjerëzore dhe poshtëruese, të personave me çrregullime të shëndetit mendor, duke u siguruar mbrojtje efektive nga diskriminimi dhe nga çdo formë sjelljeje që nxit diskriminimin, në bazë të këtij ligji dhe legjislacionit në fuqi, në këtë fushë, si dhe asnjë person me çrregullime të shëndetit mendor nuk mund t'i nënshtrohet torturës, dënimit ose trajtimit mizor, çnjerëzor apo poshtërues.

75. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ka miratuar ndryshimet në ligjin nr. 44/2012, “Për shëndetin mendor”, që synon forcimin e mbrojtjes ligjore dhe të drejtave të personave me çrregullime të shëndetit mendor.

76. Për sa i përket kuadrit strategjik në fushën e shëndetit mendor, aktualisht në zbatim është Plani i Veprimit për Zhvillimin e Shërbimeve të Shëndetit Mendor 2013–2022, ku vizioni për të ardhmen vijon të frymëzohet nga filozofia e mbrojtjes së të drejtave të personave me çrregullime dhe nevoja të veçanta të shëndetit mendor dhe e luftës kundër përjashtimit dhe diskriminimit shoqëror, nëpërmjet ngritjes së një rrjeti të integruar të shërbimeve të shëndetit mendor për trajtim, rehabilitim dhe riintegrim shoqëror.

77. Ngritja e këtij rrjeti të integruar të shërbimeve të shëndetit mendor bazohet në përmbushjen e dy objektivave madhorë strategjikë, ai i *Decentralizimit* të shërbimeve të shëndetit mendor përmes shtrirjes dhe pasurimit të rrjetit ekzistues me shërbime sa më pranë komunitetit

dhe *Deinstitutionalizimit*, përmes reduktimit të numrit të shtretërve psikiatrik dhe ngritjes dhe fuqizimit të shërbimeve komunitare të shëndetit mendor.

Mbrojtja e të drejtave të personave të ndaluar nga Policia

78. Ligji nr. 108.2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar parashikon: të drejtën për të paraqitur kërkesë/ankesë me gojë ose me shkrim drejtuesve të policisë apo institucioneve të tjera shtetërore nga çdo person i shoqëruar, i ndaluar apo i arrestuar në ambientet e policisë, si dhe çdo shtetas tjetër lidhur me sjelljen/qëndrimin dhe veprimet e policisë, si dhe detyrimin e policisë për të evidentuar/regjistruar, trajtuar, zgjidhur dhe kthyer përgjigje ankuesit/kërkuesit.

79. Është hartuar dhe vënë në zbatim procedura standarde e punës për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e policisë dhe zgjidhja e ankesë/kërkesave të tyre. Pjesë përbërëse e procedurës standarde për trajtimin e personave të arrestuar/ndaluar janë dhe rregullat për evidentimin, trajtimin dhe zgjidhjen e kërkesë/ankesave që bëhen nga personat e shoqëruar, ndaluar dhe të arrestuar. Në vitin 2019 është miratuar urdhri nr. 925, datë 18.7.2019, “Për miratimin e procedurës standarde të punës ‘Trajtimi dhe siguri i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjedhja e kërkesë/ankesave të tyre’”. Gjithashtu, janë miratuar procedurat standarde të punës “Për rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, me urdhrin nr. 938, datë 24.7.2017, të drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

80. Gjatë periudhës 2019 – e në vijim, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit ka nxjerrë në sërë aktesh administrative:

- Tërheqje vëmendje: nr. 3582, datë 2.5.2019, “Për zbatimin e rregullave dhe procedurave standarde për trajtimin dhe sigurimin e personave të shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar, në ambientet e njërive vendore të Policisë”.

- Tërheqje vëmendje e DPP Shtetit nr. 5669/2, datë 15.8.2019, “Për respektimin e të drejtave të njeriut gjatë përdorimit të forcës në përmbushjen e detyrave dhe përgjegjësi ligjore nga Policia e Shtetit”.

- Letërporosi nr. 5126, datë 15.8.2019, “Për respektimin e të drejtave të komuniteteve/pakicave

kombëtare, parandalimin dhe eliminimin e sjelljeve diskriminuese që cenojnë dinjitetin e tyre”.

- Letërporosi e DPP Shtetit nr. 6104/3, datë 2.9.2019, “Për njohjen e raportit dhe zbatimin e rekomandimeve të Komitetit Evropian për Parandalimin e Torturës për respektimin dhe garantimin e të drejtave të personave të privuar nga liria, në ambientet e Policisë së Shtetit”.

- Letërporosi nr. 278/1, datë 15.1.2020, “Për zbatimin me korrektësi të ligjit dhe respektimin e të drejtave të njeriut, në veçanti të të drejtave të fëmijëve, gjatë kryerjes së veprimeve policore dhe procedurave nga ana e punonjësve të Policisë së Shtetit”.

- Tërheqje vëmendje nr. 1449/2, datë 2.3.2020, “Për zbatimin e rregullave dhe procedurave standarde për sigurimin dhe trajtimin e të arrestuarve/ndaluarve dhe shoqëruarve në ambientet njërive policore”.

- Në pikën 80 të projekt raportit sugjerohet të shtohen edhe aktet administrative, si:

- Letërporosi e drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit (DPPSH) nr. 4641/2, datë 26.8.2020, “Për shoqërimit të personave, respektimin dhe garantimin e të drejtave të tyre në ambientet e Policisë së Shtetit, konform akteve ligjore dhe nënligjore”.

- Tërheqje vëmendjeje e DPPSH-së nr. 293/1, datë 16.2.2021, “Për respektimin dhe garantimin e të drejtave të personave gjatë shoqërimit, arrestimit/ndalimit në ambientet e Policisë së Shtetit, si dhe së drejtës së organizimit dhe pjesëmarrjes në tubime paqësore të të miturve”.

Nenet 13–14. E drejta e arsimit; kërkimi shkencor

Në fushën e arsimit

81. Ligji nr. 69/2012, datë 21.6.2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në RSH” (i ndryshuar) garanton të drejtën për arsimim të shtetasve shqiptarë, të huaj dhe personave pa shtetësi, pa u diskriminuar nga gjinia, raca, ngjyra, etnia, gjuha, orientimi seksual, bindjet politike ose fetare, gjendja, ekonomike apo sociale, moshë, vendbanimi, aftësia e kufizuar ose për arsye të tjera që përcaktohen në legjislacionin shqiptar (neni 5). Personave që u përjasin pakicave kombëtare, u krijohen mundësi të mësojnë dhe të mësohen në gjuhën amtare, të mësojnë historinë dhe kulturën e

tyre, sipas planeve dhe programeve mësimore (neni 10).

82. Ligji nr. 96/2017, “Për pakicat kombëtare në RSH-së (neni 13) parashikon të drejtën e arsimit në gjuhën e pakicës kombëtare: 1. Personat, që i përkasin një pakice kombëtare, gëzojnë të drejtën të mësojnë gjuhën e pakicës. 2. Personave, që u përkasin pakicave kombëtare, në njësitë e vetëqeverisjes vendore ku ato banojnë tradicionalisht ose në numër thelbësor, nëse ka kërkesë të mjaftueshme, u sigurohen mundësi për të mësuar ose për të marrë mësim në gjuhën e pakicës, në përputhje me legjislacionin përkatës në fushën e arsimit. Ligji përcakton:

- kriteret për përcaktimin e njësisë së vetëqeverisjes vendore, numrit thelbësor dhe kërkesës së mjaftueshme përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrave përgjegjës për arsimin dhe çështjet vendore;

- masat e përshtatshme në fushën e arsimit dhe kërkimit shkencor, me qëllim nxitjen e njohjes së kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare dhe të shumicës, në përputhje me legjislacionin përkatës në fushën e arsimit, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për të, në përputhje me legjislacionin përkatës në fushën e arsimit;

- masat e përshtatshme për krijimin e mundësive dhe kushteve për pajisjen me tekste shkollore, formimin fillestar, trajnimin dhe zhvillimin e mëtejshëm profesional të mësuesve, si dhe për krijimin e funksionimit të klasave në gjuhën e pakicave kombëtare miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin, në përputhje me legjislacionin përkatës në fushën e arsimit;

- personat, që u përkasin pakicave kombëtare, kanë të drejtë të hapin dhe të drejtojnë institucione private të sistemit arsimor dhe institucione të arsimit profesional, kur plotësojnë të gjitha kushtet e parashikuara në legjislacionin në fuqi në fushën e arsimit.

83. Në zbatim të ligjit nr. 96/2017, në fushën e arsimit janë miratuar një sërë aktesh nënligjore për garantimin e së drejtës së arsimit të pakicave kombëtare, hapjen dhe funksionimin e klasave për mësimin e tyre, pajisjen me tekste shkollore etj.; VKM nr. 561, datë 29.9.2018, “Për pajisjen me

tekste shkollore të nxënësve, formimin fillestar, zhvillimin e mëtejshëm profesional të mësuesve, si dhe krijimin e funksionimit të klasave në gjuhën e pakicave kombëtare”; bazuar në VKM-në nr. 561, datë 29.9.2018, nisma për hapjen e klasave në gjuhën e pakicave kombëtare mund të merret nga njësia e vetëqeverisjes vendore përkatëse, njësia arsimore vendore përkatëse dhe komuniteti i zonës, ku pritët të hapen klasa të pakicave kombëtare. Klasat në gjuhën e pakicave kombëtare hapen kur numri i nxënësve të pakicave është jo më i vogël se 15 nxënës për klasë, ndërsa në raste të veçanta kur numri i nxënësve të pakicave është më i vogël se 15 nxënës për klasë, funksionimi i klasave me nxënës të pakicave bëhet me urdhër të ministrit përgjegjës për arsimin.

84. VKM-ja nr. 562, datë 29.9.2018, parashikon masat e përshtatshme për nxitjen e njohjes së kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare në veprimtarinë mësimore dhe shkencore të institucioneve të arsimit të lartë. Bazuar në VKM-në nr. 227, datë 17.4.2019, “Për përgatitjen, shtypjen, botimin dhe shpërndarjen e teksteve shkollore të arsimit bazë për nxënësit e institucioneve publike parauniversitare ku mësojnë nxënës të pakicave kombëtare”, përgatiten, shtypen, botohen dhe shpërndahen tekstet shkollore në gjuhën amtare të pakicave kombëtare. Ky vendim dhe udhëzimi i përbashkët i ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 18, datë 1.7.2020, “Për procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parauniversitar”, përcaktojnë që nxënësve të arsimit bazë të pakicave kombëtare, u sigurohen tekste shkollore në gjuhën amtare falas.

85. VKM-ja nr. 1155, datë 24.12.2020, “Për kriteret për përcaktimin e njësisë së vetëqeverisjes vendore, numrit thelbësor dhe kërkesës së mjaftueshme të personave të pakicave kombëtare për t’u arsimuar në gjuhën e pakicës kombëtare”. Ky vendim ka për qëllim t’u garantojë personave, që u përkasin pakicave kombëtare, të drejtën për t’u arsimuar në gjuhën e pakicës kombëtare në institucione arsimore të caktuara me urdhër të ministrit përgjegjës për arsimin, si dhe të studiojnë historinë, traditat dhe kulturën e tyre, sipas kurrikulave dhe programeve të miratuara nga ministria përgjegjëse për arsimin.

86. VKM-ja nr. 486, datë 17.6.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për shtypjen, botimin, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve shkollore të sistemit të arsimit parauniversitar” dhe VKM-ja nr. 682, datë 29.7.2015, “Për përdorimin e fondeve publike për transportimin e punonjësve arsimorë që punojnë dhe të nxënësve që mësojnë jashtë vendbanimit”, i ndryshuar, parashikojnë masa konkrete për garantimin e së drejtës për arsimimin e pakicave kombëtare. Prej vitit shkollor 2020–2021, nxënësit në arsimin bazë, që u përkasin pakicave kombëtare, si dhe nxënësit në arsimin parauniversitar që u përkasin pakicës rome dhe pakicës egjiptiane përfitojnë mbështetje buxhetore për kompensimin në masën 100% të çmimit të teksteve shkollore. Është miratuar udhëzimi i përbashkët nr. 18, datë 1.7.2020, i ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe ministrit të Financave dhe Ekonomisë, “Për procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parauniversitar”.

87. Në zbatim të ligjit nr. 96/2017, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë në bashkëpropozim me Ministrinë e Kulturës kanë propozuar VKM-në nr. 463, datë 3.7.2019, “Për përcaktimin e drejtimeve për miratimin e strategjive, programeve dhe planeve të veprimit për promovimin dhe krijimin e kushteve të nevojshme për personat që u përkasin pakicave kombëtare për të përdorur e zhvilluar elementet themelore të identitetit të pakicave kombëtare, duke përfshirë edhe gjuhën e tyre”. Në institucionet arsimore parauniversitare ku mësojnë nxënës të pakicave kombëtare ka plane të veçanta për promovimin e kulturës, gjuhës dhe identitetit të pakicave kombëtare.

88. Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin Parauniversitar (ASCAP) ka hartuar planin mësimor ku përfshihen edhe planet për pakicat kombëtare. ASCAP-ja për zbatimin e kurrikulës së re ka trajnuar mësuesit e sistemit arsimor parauniversitar, përfshirë edhe mësuesit e pakicave kombëtare për çështjet e mëposhtme:

- kurrikula e bazuar në kompetenca;
- planifikimi i kurrikulës;
- metodologjia e mësimdhënies së kurrikulës së bazuar në kompetenca;
- vlerësimi i nxënësit me kurrikulën e re.

89. Mësuesit e pakicave kombëtare janë trajnuar çdo vit nga Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar (ASCAP) për

mësimdhënien e kurrikulës me kompetenca. Në kuadër të zhvillimit profesional të punonjësve arsimorë janë ngritur rrjetet profesionale për çdo lëndë për arsimin parauniversitar. Disa nga këto rrjete lëndore drejtohen nga mësuesit e pakicave kombëtare. Në kurrikulat shkollore janë përfshirë, kultura, historia dhe traditat e pakicave kombëtare. Parashikohet hartimi i materialeve ndihmëse (udhëzues, programe trajnimi, module mësimore) për mësuesit, në mënyrë që të trajtojnë në mënyrë më efektive, kulturën, traditat dhe historinë e pakicave në praktikën e tyre në klasë/shkollë.

90. Ligji nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, përcakton se arsimi i lartë, si e mirë dhe përgjegjësi publike, ka për mision (neni 1): të krijojë, të zhvillojë, të përcjellë dhe të mbrojë dijet përmes mësimdhënies, kërkimit shkencor, si dhe të nxisë e të zhvillojë artet, edukimin fizik dhe sportet, të ofrojë mundësi të barabarta për të përfituar nga arsimi i lartë dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, të kontribuojë në zhvillimin ekonomik, social dhe kulturor në nivel kombëtar dhe rajonal, si dhe në forcimin e sigurisë publike e kombëtare.

91. Në nenin 4 të ligjit, ndër të tjera (pikat 2 dhe 3) përcaktohet se shteti garanton arsimin edhe për individët që plotësojnë kriteret e pranimit në programet e studimit të ciklit të parë, të integruara, profesionale, por që nuk kanë mundësi financiare për t'i përballuar ato. Arsimi u garantohej në këto programe studimi edhe individëve, të cilëve u njihet kjo e drejtë me ligje të veçanta.

92. Në vendimin nr. 562, datë 29.9.2018, të Këshillit të Ministrave “Për masat e përshtatshme për nxitjen e kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare në veprimtarinë mësimore dhe shkencore të institucioneve të arsimit të lartë”, përcaktohet se institucionet publike të arsimit të lartë që kanë në objekt të veprimtarisë së tyre mësimore dhe shkencore, shkencat shoqërore, sociale dhe ato të edukimit, përfshijnë në veprimtarinë e tyre mësimore, kërkimore, shkencore, njohjen, hulumtimin dhe promovimin e kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare. Po ashtu, përfshijnë, mbështesin dhe inkurajojnë realizimin e veprimtarive shkencore lidhur me njohjen, hulumtimin dhe promovimin e kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare.

93. Studentët, të cilët ndjekin studimet në ciklin e parë, ciklin e dytë apo studimet të plota të doktoratës në institucionet e arsimit të lartë, që lidhen me kulturën, historinë, gjuhën dhe besimin fetar të pakicave përfitojnë mbështetje të pjesshme ose të plotë financiare nga fondet e buxhetit të shtetit. Kriteret për përfitimin e mbështetjes së plotë ose të pjesshme financiare, përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, nëpërmjet aktiviteteve, fushatave sensibilizuese dhe koordinimit me institucionet e arsimit të lartë, promovon njohjen e kulturës, historisë, gjuhës dhe besimit fetar të pakicave kombëtare.

Neni 15. Pjesëmarrja në jetën kulturore

94. Strategjia Kombëtare për Kulturën 2019–2025²⁴, ka si qëllim “Nxitjen dhe përfaqësimin e vlerave kulturore të arteve dhe trashëgimisë (materiale dhe jomateriale) shqiptare në aktivitete të rëndësishme ndërkombëtare dhe prezantimin e praktikave më të mira. Si objektiv specifik parashikohet “Promovimi i vlerave të artit dhe trashëgimisë kulturore”. Për ruajtjen dhe promovimin e trashëgimisë kulturore të pakicave kombëtare në vend do të përcaktohet mbështetja financiare e aktiviteteve të ndryshme kulturore dhe studimore të kësaj trashëgimie me synim mbrojtjen dhe katalogimin e digjitalizimin për ruajtje të kulturës e identitetit të pakicave kombëtare dhe ndalimin e praktikave, që synojnë asimilimin e kulturës dhe të identitetit të tyre të dallueshëm. Ky aktivitet do të realizohet në bashkëpunim të ngushtë me Komitetin e Pakicave Kombëtare.

95. “Edukimi përmes kulturës” parashikon dhe krijon kushtet e nevojshme për ruajtjen, promovimin, mbrojtjen, katalogimin e digjitalizimin për ruajtjen dhe zhvillimin e kulturës e të identitetit të personave që u përkasin pakicave kombëtare si pasuri, vlerë dhe pjesë të trashëgimisë kulturore kombëtare.

96. Ligji nr. 96/2017, “Mbi pakicat kombëtare” (neni 12) “Ruajtja e identitetit kulturor të pakicave kombëtare”, parashikon se:

- personat, që u përkasin pakicave kombëtare, kanë të drejtë të ruajnë dhe të zhvillojnë identitetin e tyre gjuhësor, kulturor, fetar dhe trashëgiminë e

tyre kulturore në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë;

- personat, që u përkasin pakicave kombëtare, gëzojnë, në përputhje me përcaktimet e nenit 2, të këtij ligji, të drejtën e krenimit të ngjarjeve që lidhen me promovimin e identitetit të tyre të dallueshëm kulturor;

- strategjitë, programet dhe planet e veprimit për të krijuar kushtet e nevojshme që pakicat kombëtare të ruajnë dhe të zhvillojnë identitetin e tyre të dallueshëm miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrave përgjegjës për arsimin dhe kulturën;

- ndalohen politikat apo praktikat që synojnë asimilimin e personave që u përkasin pakicave kombëtare kundër vullnetit të tyre, a cenuar masat e marra në përputhje me politikën e integritetit të përgjithshëm të pakicave kombëtare.

97. Në zbatim të ligjit nr. 96/2017, janë miratuar:

- VKM nr. 462, datë 3.7.2019, “Për miratimin e masave dhe të politikave të nevojshme për të siguruar pjesëmarrjen e personave, që u përkasin pakicave kombëtare, në jetën publike, kulturore, sociale dhe ekonomike në RSH-së”, parashikon ndër të tjera:

- personave, të cilët u përkasin pakicave kombëtare, u garantohej pjesëmarrje e barabartë në jetën publike, ekonomike, sociale dhe kulturore të vendit;

- personat, të cilët u përkasin pakicave kombëtare, gëzojnë, në veçanti, të drejta lidhur me çështjet për ruajtjen, mbrojtjen dhe promovimin e kulturës, të traditave dhe identitetit të pakicës, së cilës ata i përkasin;

- VKM nr. 463, datë 3.7.2019, “Për përcaktimin e drejtimeve për miratimin e strategjive, programeve dhe planeve të veprimit për promovimin dhe krijimin e kushteve të nevojshme për personat që u përkasin pakicave kombëtare për të përdorur dhe zhvilluar elementët themelore të identitetit të pakicave kombëtare, duke përfshirë edhe gjuhën e tyre.

98. Personat që u përkasin pakicave kombëtare gëzojnë të drejtën për ruajtjen dhe zhvillimin e identitetit të tyre të dallueshëm në RSH-së, konkretisht:

- ministria përgjegjëse në fushën e kulturës dhe ministria përgjegjëse në fushën e arsimit, sportit dhe rinisë kanë detyrimin për përcaktimin e

²⁴ Miratuar me VKM nr. 903, datë 24.12.2019.

drejtimeve për miratimin e strategjive, programeve e të planeve të veprimit për promovimin dhe krijimin e kushteve të nevojshme për personat, që u përkasin pakicave kombëtare për të përdorur dhe zhvilluar elementet themelore të identitetit të tyre;

- në programin kombëtar “Edukimi përmes kulturës” parashikohen dhe krijohen kushtet e nevojshme për ruajtjen, promovimin, mbrojtjen, katalogimin e digjitalizimin për ruajtjen dhe zhvillimin e kulturës e të identitetit të personave, që u përkasin pakicave kombëtare dhe ndalimin e praktikave, asimiluese;

- planifikimi i veprimtarive të veçanta për institucionet publike të arsimit parauniversitar, me qëllim ruajtjen, promovimin, zhvillimin e kulturave, identitetin kulturor të dallueshëm dhe të gjuhëve të pakicave kombëtare;

- mbështetja e të rinjve e organizatave rinore për organizimin e aktiviteteve ndërgjegjësuëse dhe promovuese për ruajtjen e zhvillimin e kulturave, të identitetit dhe të gjuhëve të pakicave kombëtare, trashëgimisë kulturore të tyre;

- promovimi i programeve, projekteve për ruajtjen dhe zhvillimin e kulturave, gjuhëve dhe elementeve kryesore të identitetit të personave që u përkasin pakicave kombëtare, zhvillimin e aktiviteteve në konsultim me ta dhe përfaqësuesit e tyre, bazuar në nevojat e grupeve të ndryshme dhe në përputhje me procedura transparente.

99. Objektivi i Ministrisë së Kulturës (MK) është sigurimi i aksesit dhe pjesëmarrje aktive në kulturë duke zhvilluar dhe zbatuar projekte që mbrojnë dhe promovojnë identitetin kulturor dhe gjuhët e pakicave kombëtare. Aktivitetet në përmbushje të këtij objekti janë:

- mbështetja financiare nga MK-ja e rrjetit të aktiviteteve të organizuara nga shoqatat kulturore të pakicave kombëtare apo që përfshijnë kulturën e grupeve të ndryshme kulturore;

- publikimi i literaturës së shkruar në gjuhën e pakicave, me ose pa përkthim në gjuhën shqipe.

- rritja e përfaqësimit të grupeve nga pakicat kombëtare në festivalet artistike kombëtare e ndërkombëtare të organizuara nga MK-ja;

- dhënia e asistencës profesionale dhe këshillimit për standardet e dokumentimit të diversitetit dhe trashëgimisë jomateriale të pakicave (trajtime, seminare).

100. Për projektet e paraqitura nga pakicat kombëtare parashikohet për herë të parë,

përcaktimi me përqindje për projektet nga pakicat kombëtare, konkretisht:

- “Nga numri i përgjithshëm i projekteve që do të financohen, 5% e tyre të mbështeten me burime financiare, logjistike dhe/ose materiale për shoqatat kulturore/individët, të cilët kanë aplikuar dhe që u përkasin pakicave kombëtare”.

- Ministria e Kulturës, në projektet me thirrje, që organizon çdo vit, mbështet financiarisht, bazuar edhe në nivelin cilësor, projektet e personave që u përkasin pakicave kombëtare në drejtim të mbrojtjes së identitetit kulturor, etnik e gjuhësor dhe trashëgiminë kulturore të tyre.

- Kriteret dhe procedurat e pjesëmarrjes së përfaqësuesve të pakicave kombëtare në projekte të ndryshme bëhen në përputhje me ligjin nr. 10352, datë 18.11.2010, “Për artin dhe kulturën”, të ndryshuar, dhe udhëzimin e përvitshëm që nxjerr Ministria e Kulturës, “Për thirrjet për projektpropozime”.

Në fushën e informacionit – aksesit në media

101. Ligji nr. 96/2017, “Mbi pakicat kombëtare”, parashikon:

- Personave, që u përkasin pakicave kombëtare, u garantohej dhe gëzojnë të drejtën të shprehin mendime dhe opinione, si dhe të marrin e të shpërndajnë informacione në gjuhën e pakicave, pa diskriminim dhe pa ndërhyrjen e autoriteteve publike.

- Personat, që u përkasin pakicave kombëtare, kanë të drejtë të kenë median e tyre të shkruar dhe elektronike, në përputhje me legjislacionin në fuqi në Republikën e Shqipërisë për median e shkruar dhe elektronike.

- Personat, që u përkasin pakicave kombëtare, kanë të drejtë të përdorin shërbimet e mediave audio dhe audiovizive, pa diskriminim, në përputhje me kushtet, kriteret dhe procedurat e përcaktuara nga legjislacioni në fuqi për mediat audiovizive në RSH-së.

- Licencimi i shërbimeve të radiopërhapjes dhe televizionit bëhet pa diskriminim dhe në përputhje me kriteret e legjislacionit për mediat audiovizive. Personat, që u përkasin pakicave kombëtare, gëzojnë të drejtën e informimit në gjuhën e tyre amtare.

102. Ligji nr. 97/2013, “Për mediat audiovizive në RSH-së”, sanksionon ndalimin e programeve që

përmbajnë ose nxisin diskriminimin racor ose lloje të tjera diskriminimi. Ofruesit e Shërbimit Mediatik Audioviziv nuk transmetojnë programe me përmbajtje që të nxisin urrejtjen mbi baza racore, gjinie, fetare, etnike, kombëtare dhe çdo forme tjetër diskriminimi”. Transmetimet audiovizive respektojnë të drejtën e barazisë dhe mosdiskriminimit për çdo shkak të mbrojtur nga legjislacioni shqiptar”.

II. INFORMACION MBI ÇËSHTJET DHE REKOMANDIMET E PARAQITURA NGA KOMITETI PËR TË DREJTAT EKONOMIKE, SOCIALE DHE KULTURORE

Zbatimi i Konventës në planin kombëtar

103. Në bazë të nenit 122 të Kushtetutës, çdo marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar përbën pjesë të sistemit të brendshëm juridik pasi botohet në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë. Neni 116 i Kushtetutës, i cili përcakton hierarkinë e akteve normative me fuqi në territorin e RSH-së, i vendos marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara pas Kushtetutës dhe mbi ligjet e vendit. Në këtë mënyrë, në rast konflikti ndërmjet një ligji dhe një marrëveshjeje ndërkombëtare, kjo e fundit ka gjithmonë epërsi.

Trajnimet e personelit ligjzbatues

104. Legjislacioni në zbatim të reformës në drejtësi i ka dhënë karakter detyrues formimit vazhdues të prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore. Në ligjin nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në RSH-së”, parashikohet që magjistrati ka të drejtë dhe detyrimin të marrë pjesë në programet e formimit vazhdues, të propozojë tema trajnimi dhe të bashkëpunojë me Këshillin e Prokurorisë, me qëllim përmirësimin e programeve të trajnimit. Formimi vazhdues organizohet nga Shkolla e Magjistraturës ose nga çdo institucion trajnimi në nivel kombëtar ose ndërkombëtar të njohur nga Këshilli i Prokurorisë.

105. Institucionet qendrore dhe të pavarura, si: Ministria e Brendshme, Ministria e Drejtësisë, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit, Shkolla e Magjistraturës etj., kanë zhvilluar trajnime mbi njohjen dhe zbatimin e konventave

ndërkombëtare apo kuadrit ligjor mbi të drejtat e njeriut, sipas fushave²⁵.

Mosdiskriminim – pagë e barabartë për punë të barabartë

106. Me ndryshimet në Kodin e Punës në vitin 2015²⁶, përcaktohen disa elementë të rëndësishëm mbi sigurinë dhe shëndetin në punë të punonjësve, ndalimin e diskriminimit, marrëdhëniet e punës, si dhe mbrojtjen e veçantë të grave. Disa nga parashikimet me ndikim të drejtpërdrejtë mbi gratë janë: përmirësimi i konceptit të shqetësimit seksual në vendin e punës; barra e provës; garanci shtesë për të siguruar rikthimin në punë të gruas pas mbarimit të lejes së lindjes. Këto ndryshime parashikojnë mosdiskriminim në shpërbllim të barabartë për meshkujt dhe femrat.

107. Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi (SKPA) dhe plani i saj i veprimit 2014–2020, e cila është rishikuar deri në vitin 2022, duke parashikuar edhe prioritetet strategjike. U rishikuan treguesit deri në vitin 2022, të cilët bazohen në një bazë të dhënash, në bashkëpunim të ngushtë me INSTAT. Treguesit e shërbimeve të monitorimit dhe programet e ofruara nga Agjencia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi (AKPA) përfshijnë tregues të barazisë gjinore, të pasqyruar në programin statistikor. Treguesit në sistemin e informacionit në tregun e punës, të bazës së të dhënave shtetërore për Sistemin e Shërbimit të Punësimit, përmbajnë të dhëna të ndara sipas gjinisë.

108. Paga mesatare bruto për një të punësuar sipas gjinisë, ndër vite ka pësuar ndryshime. INSTAT-i, prej vitit 2017 kryen analizën e hendeikut në paga (*Pay Gap*). Referuar botimit “Burrat dhe gratë në Shqipëri 2018”, INSTAT-i rezulton se për vitin 2017 hendeiku gjinor në pjesëmarrjen në forcat e punës është 18,1 % krahasuar me 17,8% në vitin 2016. Hendeiku gjinor (HGJ) në paga për vitin 2017 ishte 10,5% nga 6,3% në vitin 2016. Sipas INSTAT-it për vitin 2020²⁷, krahasuar me vitin 2018, paga mesatare mujore bruto u rrit me 3,5 %. HGJ-ja në paga është 10,1 %. Pra, burrat kanë një pagë mesatare mujore bruto

²⁵ Informacion i detajuar jepet në shtojcat, pjesë përbërëse të Raportit.

²⁶ Ligji nr. 136, datë 5.12.2015, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7961, datë 12.7.1995, “Kodi i Punës i RSH-së”, i ndryshuar.

²⁷ <http://www.instat.gov.al/media/7376/burra-dhe-gra-2020.pdf>.

10,1 % më të lartë sesa gratë. Krahasuar me vitin 2018, në vitin 2019 vihet re një ulje e hendekut gjinor në paga me 0,6 pikë përqindje. Në këtë vit, sektori ekonomik, në të cilin hendeku gjinor në paga është më i lartë, është sektori i prodhimit, ku vlera arrin në 24,6 %. Ndërsa sektori ekonomik ku HGJ arrin vlerën më të ulët, prej 0,7 %, është sektori i ndërtimit. Sipas grup profesioneve kryesore, hendeku gjinor në paga (HGJ) arrin vlerën më të lartë për zejtarët, dhe punonjësit e montimit të pajisjeve dhe makinerive, me 24,2 %. Vlerën më të ulët HGJ-ja e arrin për Forcat e Armatosura, me 3,0 %, pra burrat kanë një pagë mesatare mujore bruto 3,0 % më të lartë sesa gratë.

Pjesëmarrja e grave në tregun e punësimit

109. Strategjia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësimit 2019–2022 dhe Plani i Veprimt ka si qëllim identifikimin dhe hartimin e politikave për nxitjen e punësimit dhe formimit profesional për krijimin e vendeve të punës dhe mundësive për punësim dhe aftësi, gjatë ciklit të jetës për burrat dhe gratë. Plani i Veprimt përqendrohet në rritjen e mundësive për punë të denjë nëpërmjet politikave efektive të tregut të punës, sigurimit të arsimit dhe aftësimit cilësor të të rinjve dhe të rriturve, nxitjen e

përfshirjes dhe kohezionit social, forcimin e sistemit të tregut të punës dhe kualifikimeve profesional. Strategjia rishikoi indikatorët deri në vitin 2022, që bazohen në një bazë të dhënash, në bashkëpunim me INSTAT-in. Masat do të zbatohen me mbështetjen financiare të parashikuar nga buxheti i shtetit, si dhe projektet e donatorëve.

110. Rritja e punësimit është shoqëruar me një rritje të pjesëmarrjes së fuqisë punëtore, e cila arriti në rreth 69.8 % në vitin 2019. Pjesëmarrja e grave u rrit me 12% gjatë periudhës 2014–2020, nga 50% në vitin 2013, u rrit në 62% në vitin 2019. Ndryshimi i nivelit të pjesëmarrjes së fuqisë punëtore meshkuj/femra është rreth 15%. Në terma vjetorë, norma e punësimit për femrat u rrit me 2.6%, si dhe uljen e papunësisë me 0.3 % për femrat për periudhën 2018–2019. Sipas anketës së forcës së punës (INSTAT), hendeku gjinor në punësim, në vitin 2016 ishte 11.9%, në vitin 2017 ishte 13.6% dhe në vitin 2019 ishte 14%. Hendeku gjinor i pjesëmarrjes mbetet ende i lartë brenda tregut, edhe pse regjistrimi i të dyjave gjinive në zyrat e punësimit është pothuajse i barabartë.

111. Tabela e tregut të punës, referuar anketës së forcave të punës. Burimi: INSTAT.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (3-mujori I)
Pjesëmarrja në tregun e punës	64.2	66.2	66.8	68.3	69.8	
Femra	55.1	58.3	57.7	59.7	62.0	61.9
Meshkuj	73.4	74.1	75.8	76.9	77.7	77.6
Shkalla totale e punësimit (15–64 vjeç)	52.9	55.9	57.4	59.3	61.6	61.4
Shkalla e punësimit për femra	45.5	49.7	50.3	52.4	54.8	54.2
Shkalla e punësimit për meshkuj	60.5	61.9	64.3	66.7	68.5	68.7
Shkalla totale e papunësisë	17.5	15.6	14.1	12.8	11.6	11.4
Shkalla e papunësisë për femrat	17.4	14.6	12.8	12.3	11.4	11.9
Shkalla e papunësisë për meshkujt	17.5	16.4	15.1	13.2	11.8	11.0
Shkalla e papunësisë për të rinjtë	33.2	28.9	25.9	23.1	21.4	20.0
Femra	34.7	27.8	24.0	23.1	21.5	20.2
Meshkuj	32.3	29.7	27.0	23.1	21.2	19.9

112. Arsimi i mesëm profesional publik

- Gjatë vitit shkollor 2017–2018 u regjistruan 19019 nxënës në shkollat e mesme profesionale publike në të gjithë vendin, nga të cilët ishin 2715 femra ose 14% e totalit.

- Gjatë vitit shkollor 2018–2019, 19311 nxënës u regjistruan në shkollat e mesme profesionale publike në të gjithë vendin, nga të cilët ishin 3102 femra ose 16% e totalit.

- Monitorimi dhe raportimi gjinor i informacionit mbi tregun e punës dhe programet e punësimit treguan se kanë ndikuar pozitivisht në ofrimin e punësimit të barabartë për gratë në përputhje me treguesit e monitorimit.

113. Në Strategjinë Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2019–2022 dhe Planin e Veprimit (miratuar me VKM-në nr. 659, datë 10.10.2019, parë edhe në këndvështrimin gjinor janë parashikuar masat mbi zgjerimin e gamës dhe shtrirjes së shërbimeve dhe programeve aktive të tregut të punës.

Organet e pavarura

- Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi

114. Institucioni i Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi (KMD), si një institucion publik dhe i pavarur i “siguron mbrojtjen efektive nga diskriminimi dhe nga çdo formë sjelljeje që nxit diskriminimin”. Ligji “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, i ndryshuar²⁸, është një garanci lidhur me respektimin e të drejtave të njeriut pa diskriminim, në fushat si arsim, punësim, të mira dhe shërbime. Krahas zyrës qendrore, Komisioneri e ushtron veprimtarinë e tij edhe nëpërmjet zyrave rajonale në Korçë, Shkodër, Fier.

115. Komisioneri ka kompetencë për shqyrtimin e ankesave të subjekteve dhe për kryerjen e hetimeve administrative me nismën e tij pas marrjes së informacionit të besueshëm për shkelje të këtij ligji. Gjithashtu synon: nxitjen e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, veçanërisht duke sensibilizuar dhe informuar për këto çështje; monitorimi dhe kryerjen e sondazheve në lidhje me diskriminimin, publikimi i raporteve

dhe të bëra e rekomandimeve për çfarëdo lloji çështje që lidhet me diskriminimin; bëra e rekomandimeve duke propozuar miratimin e legjislacionit të ri, ose ndryshimin apo reformimin e legjislacionit ekzistues.

116. Gjithashtu, ka të drejtën e ngritjes së padisë, në mbrojtje të parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, për çështje që lidhen me interesa kolektive dhe vendosja në lëvizje e Gjykatës Kushtetuese, kur gjatë veprimtarisë së tij konstaton se ligji ose akti normativ cenon të drejtat dhe liritë themelore të individëve.

117. Disa nga rekomandimet e paraqitura nga KMD-ja, kanë pasur si qëllim zbatimin e parimeve të ligjit për mbrojtjen nga diskriminimi:

- për projektligjin “Për pakicat kombëtare në Republikën e Shqipërisë” dhe aktet nënligjore;

- për projektligjin “Për programet sociale të strehimit”;

- mbi projektligjin “Për programet sociale për strehimin e banorëve të zonave urbane;

- rekomandim mbi strehimin e familjeve rome dhe egjiptiane, në zonën e Selitës, Tiranë;

- rekomandime mbi aktet nënligjore në zbatim të ligjit nr. 22/2018 “Për strehimin social”;

- rekomandim Ministrisë së Arsimit dhe Sportit.

Marrjen e masave për të garantuar mbrojtjen nga diskriminimi për të gjithë fëmijët me aftësi të kufizuara, të grupeve të disavantazhuara, siç janë fëmijët me aftësi të kufizuara rome, egjiptianë, fëmijët me aftësi të kufizuara nga familjet e varfra.

- rekomandim për miratimin e një fondi shtesë të skemës së ndihmës ekonomike;

- rekomandim në lidhje me mbështetjen financiare “Për marrjen e masave për ofrimin e asistencës në banesë ndaj shtresave në nevojë, në kushtet e epidemisë së shkaktuar nga COVID-19”.

Avokati i Popullit

118. Neni 2, i ligjit nr. 8454, datë 4.2.1999, “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, përcakton se “... Avokati i Popullit mbron të drejtat, liritë dhe interesat legjitime të individit nga veprimet e paligjshme dhe të parregullta ose mosveprimet e organeve të administratës publike, si dhe të tretëve që veprojnë për llogari të saj”. Me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, u krijua institucioni i Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi (Organ barazie), ligji i të cilit përcakton si objekt kryesor të

²⁸ Me ligjin nr. 124/2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, miratuar më 15.10.2020 dhe hyrë në fuqi më 18.11.2020.

veprimtarisë së tij, dispozita të mbrojtjes efektive kundër diskriminimit për secilin individ, si dhe mbrojtjen e tyre nga çdo formë sjelljeje që promovon diskriminimin (neni 21/1).

119. Avokati i Popullit adreson çështjet ku ngrihen pretendime për shkelje të të drejtave të tjera të njeriut. Ekziston, në mënyrë efektive, një ndarje e punës midis dy institucioneve, të Avokatit të Popullit dhe atij të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi. Kjo ndarje nuk është një çështje e përcaktuar mirë brenda ligjit, por është një çështje e praktikës së mirë, e krijuar ndërmjet këtyre dy institucioneve dhe e formalizuar nëpërmjet një memorandum bashkëpunimi të nënshkruar ndërmjet palëve më datë 28.5.2018.

120. Objekti i këtij memorandum është institucionalizimi i marrëdhënieve midis palëve me qëllim zgjidhjen e konfliktit të konkurrimit të kompetencave, që mund të ekzistojnë ndërmjet Avokatit të Popullit dhe Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, për shkak të përmbajtjes së ligjeve të cilat rregullojnë veprimtarinë e tyre në kuadër të garantimit të të drejtave dhe lirive të njeriut.

121. Kuvendi i Shqipërisë ka miratuar vendimin nr. 49/2017, “Për krijimin e mekanizmit për monitorimin sistematik të ndjekjes dhe zbatimit të rekomandimeve të institucioneve të pavaruara kushtetuese dhe atyre të krijuara me ligj”, në të cilën janë përfshirë edhe sugjerimet e Avokatit të Popullit. Institucioni i Avokatit të Popullit ka monitoruar dhe monitoron nivelin e zbatimit të rekomandimeve të adresuara organeve të administratës publike nëpërmjet përgatitjes së informacioneve të përditësuara të cilat bëhen pjesë e raportimeve periodike apo vjetore.

122. Avokati i Popullit ka trajtuar problematikat e pakicës kombëtare rome dhe pakicës kombëtare egjiptiane, të cilët hasin ende shumë pengesa për përfshirjen dhe integrimin në sistemin social: strehimin, regjistrimin në gjendjen civile, përfitimin e ndihmës ekonomike, arsimimin, punësimin, formimin profesional, kujdesin shëndetësor. Nga ana e këtij institucioni, institucioneve përgjegjëse u janë dërguar një sërë rekomandimesh në kuadër të përmirësimit të kushteve të jetesës për integrimin e romëve dhe egjiptianëve.

- Rekomandim për plotësimin e kuadrit ligjor, për njohjen dhe mbrojtjen e pakicave kombëtare, në përputhje me përcaktimet e Konventës Kuadër

të Këshillit të Evropës “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare”, drejtuar Kryeministrit. Ky rekomandim është zbatuar me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare”, apo edhe të miratimit dhe hyrjes në fuqi të disa prej akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji.

- Rekomandim për përshejtimin e procesit të miratimit dhe hyrjes në fuqi të akteve nënligjore që duhet të nxirren në bazë dhe për zbatim të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare në Republikën e Shqipërisë”. drejtuar Kryeministrit dhe Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

- Rekomandim “Për marrjen e masave të domosdoshme, të menjëhershme, për pakicën rome dhe pakicën egjiptiane. Për evidentimin e numrit real të individëve dhe familjeve në nevojë, pjesë e komuniteteve rome dhe egjiptiane, të vendosura brenda territorit të njësisë administrative, të administruara nga bashkitë, ka pasur një reagim të mirë ndaj këtij rekomandimi nga shumica e njësisë të qeverisjes vendore.

- Rekomandim për marrjen e masave të mëtejshme, për përballimin e kostove financiare të sigurimit të barrierave mbrojtëse (maskave) ndaj përhapjes së COVID-19, për personat e pakicës rome dhe pakicës egjiptiane.

123. Avokati i Popullit i ka kushtuar një rëndësi të veçantë angazhimit institucional për luftën kundër gjuhës së urrejtjes dhe masave që shteti dhe gjithë shoqëria shqiptare duhet të ndërmarrë ndaj këtij fenomeni. Aleanca kundër Gjuhës së Urrejtjes” u krijua më 20 dhjetor 2019, në Tiranë, si një nismë e Avokatit të Popullit, Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, Autoritetit të Mediave Audiovizive dhe Këshillit Shqiptar të Medias për të luftuar fenomenin e “gjuhës së urrejtjes” në të gjitha dimensionet që ai shfaqet në shoqërinë Shqiptare. Krijimi i Aleancës kundër Gjuhës së Urrejtjes, është një shembull i mirë që nuk duhet të jetë i vetëm dhe i mjaftueshëm në këtë përpjekje që kërkon angazhim gjithëpërfshirës.

124. Aleanca pa Urrejtje dhe institucionet themeluese të saj: Avokati i Popullit, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, Autoriteti Audiovizual i Medias dhe Këshilli Shqiptar i Medias do të punojnë së bashku për promovimin dhe advokimin në luftën kundër gjuhës së urrejtjes dhe diskriminimit në Shqipëri. Aleanca pa Urrejtje konsiston në një qasje të përbashkët në

promovimin e diversitetit dhe, më konkretisht, do të:

- zhvillojë komunikimin dhe materiale informuese për të ndërgjegjësuar dhe promovuar diversitetin dhe lirinë e shprehjes si broshura, raporte, fushata etj. për të arritur audiencat e saj dhe publikun e gjerë;

- nxisë bashkëpunimin me organizata dhe agjenci partnere të cilat luajnë kanë një rol në luftën kundër diskriminimit dhe gjuhës së urrejtjes, si: Ministria e Edukimit, Rinisë dhe Sporteve, furnizuesit e shërbimit të internetit (ISP), organizatat e gazetarëve, organizatat e shoqërisë civile, organizatat për mbrojtjen e konsumatorit etj.;

- mbështesë partnerët në identifikimin e mekanizmave efektivë për të luftuar gjuhën e urrejtjes bazuar në praktikat dhe standardet evropiane;

- identifikojë mekanizmat për përmirësimin e ndarjes së informacionit dhe trajnimin e stafit.

Përfshirja dhe aksesueshmëria e personave me aftësi të kufizuara

125. Ligji nr. 93/2014, “Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara”, ka për qëllim: a) të garantojë nxitjen dhe mbrojtjen e të drejtave të personave me aftësi të kufizuara për të mundësuar pjesëmarrjen e tyre të plotë dhe efektive, ofrimin e ndihmës e mbështetjes, si dhe përcaktimin e organeve publike dhe jopublike, në zbatimin e parimeve të përfshirjes dhe aksesueshmërisë.

126. Plani Kombëtar i Veprimit për Personat me Aftësi të Kufizuara (PAK) 2021–2025, miratuar me VKM-në nr. 76, datë 12.5.2021, parashikon se: “politikat për PAK, për periudhën 2021–2025, synojnë ndërthurjen e zbatimit të legjislacionit, dispozitave të Konventës për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara; rekomandimeve të Komitetit të Konventës së OKB-së “Për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara”.

127. Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, SKZHI-ja, standardet e BE-së dhe të OKB-së janë marrë në konsideratë, njëkohësisht dhe Strategjia e BE-së për PAK 2021–2030, si parakusht për integrimin evropian. Bashkëpunimi me institucionet; organizatat e shoqërisë civile dhe partnerët ndërkombëtar do të jetë i rëndësishëm për këtë plan, mekanizmat e bashkëpunimit dhe monitorimit.

128. Në ligjin nr. 93/2014, “Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë” dhe aktet nënligjore të tij janë marrë masa për aksesueshmërinë në infrastrukturë, komunikim dhe shërbime. Planet lokale për aksesueshmërinë tashmë janë hartuar për Pogradecin, Lezhën dhe Përmetin. Këto janë modelet e para të planeve të aksesit në zbatimin e legjislacionit kombëtar. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ka përmirësuar standardet e aksesueshmërisë në institucionet shëndetësore, duke qenë një model për standardet e aksesueshmërisë në objektet me përparësi.

129. Ndihma juridike falas, garantohej nga shteti në përputhje me ligjin nr. 111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti” dhe aktet nënligjore, duke siguruar shërbimin e ndihmës juridike parësore në qendrat rajonale të shërbimit të ndihmës juridike për personat me aftësi të kufizuara ndër të tjera.

130. Ministria e Drejtësisë miratoi ligjin “Për përkthimin zyrtar profesionin e përkthyesit zyrtar” që rregullon rolin e “Përkthyesit ose përkthyesit të gjuhës së shenjave”.

131. Lidhur me arsimin, në vitin akademik 2019–2020 numri i mësuesve ndihmës në shkollat publike u rrit me 13%, deri në 1069 mësues. Gjatë mbylljes së institucioneve arsimore dhe zhvillimit të mësimdhënies në shtëpi për shkak të COVID-19, situata e fëmijëve u monitorua nga mësuesit ndihmës të shkollave publike (rreth 1000), të cilët kanë raportuar për punën e tyre për 450 nxënës me aftësi të kufizuara që kanë përfituar nga mbështetja dhe këshillimi *online* i shërbimeve psikosociale të shkollës.

132. Strategjia për punësim dhe aftësi: Politikat për punësimin dhe aftësimin profesional përfshijnë çështjet e punësimit të personave me aftësi të kufizuara; vlerësimin e punëkërkuarve me aftësi të kufizuara; përmirësimin e të dhënave dhe ndërgjegjësimin për të drejtën e punësimit të personave me aftësi të kufizuara. Janë 645 persona me aftësi të kufizuara, PAK të regjistruar si punëkërkuar të papunë në zyrat e punësimit. Sipas të dhënave rezultojnë 56 PAK të papunë që marrin trajnim profesional nga qendrat e AFP-së. Zbatimi i masave është gjithashtu në zhvillim afatgjatë përmes mbështetjes në vendin e punës për personat me aftësi të kufizuara. Legjislacioni i miratuar për Fondin Social të Punësimit dhe zbatimi i tij do të përmirësojë promovimin e

punësimit, integritit dhe përfshirjes sociale të personave me aftësi të kufizuara, i vlerësuar pjesërisht i përshtatshëm për punë nga komitetet përkatëse.

Romët dhe egjiptianët

133. Plani Kombëtar i Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2016–2020, i miratuar me VKM-në nr. 1072, datë 23.12.2015, është i mbështetur, në parimin themelor të mosdiskriminimit. Ky Plan K ka pasur në fokus dy pakicat përkatëse, dhe parashikon aktivitete për nxitjen e integritit të romëve dhe egjiptianëve me fondet e parashikuara nga buxheti i shtetit, por duke identifikuar edhe hendekun financiar për periudhën 2016–2020, si dhe mundësinë e financimit nëpërmjet koordinimit me ndihmën e huaj.

134. Ky Plan Veprimi ka përfshirë një buxhet të caktuar për zbatimin e çdo veprimtarie. Në varësi të llojit të veprimtarisë, Plani i Veprimit specifikon: a) financimin nga qeveria; b) financimin nga donatorët; c) kombinimin e financimit nga qeveria dhe financimit nga donatorët. Sipas kostimit të Planit Kombëtar të Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve, pjesë të këtij dokumenti, rezulton se rreth 60% e fondeve të nevojshme për zbatimin e masave, do të mbulohen nga buxheti i shtetit, duke përmbushur në këtë mënyrë edhe rekomandimet e Bashkimit Evropian.

135. Nga rekomandimet e Seminarit të katërt të dialogut mbi politikën për përfshirjen e romëve dhe egjiptianëve, sektorët prioritar rezultojnë: i. regjistrimi civil dhe aksesimi në drejtësi; ii. arsimi dhe promovimi i dialogut ndërkulturor; iii. punësimi, aftësimi dhe formimi profesional; iv. kujdesi shëndetësor; v. strehimi; vi. përkujdesja sociale; dhe vii. antigipsizmi. Procesi është formalizuar me ngritjen e grupit të punës me urdhër nr. 521, datë 23.9.2020, të ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, për hartimin e planit kombëtar të veprimit për integrimin e romëve dhe egjiptianëve, 2021–2025.

136. Gjatë muajit dhjetor 2020 u organizuan shtatë takime (*webinarë*) konsultativë mbi buxhetimin e përgjithshëm rom në kuadër të programit të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës ROMACTED me bashkitë partnere dhe në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Shkollën Shqiptare të Administratës

Publike. Këto aktivitete patën si qëllim lehtësimin e procesit të buxhetimit, përfshirjen e nevojave dhe projekteve prioritare të parashikuara në planet vendore për integrimin e pakicave romë dhe egjiptiane në buxhetin e vitit 2021.

137. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale po ndjek procesin e hartimit të planit të ri për përfshirjen e romëve dhe egjiptianëve 2021–2025. Procesi është formalizuar me krijimin e grupit të punës me urdhër nr. 521, datë 23.9.2020, të ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Janë organizuar konsultime për të gjitha fushat si arsimi, mbrojtja sociale, regjistrimi civil dhe aksesimi në drejtësi, kujdesi shëndetësor, strehimi social dhe antiracizmi ndaj romëve dhe egjiptianëve.

138. Në nivel vendor, janë miratuar në disa bashki të vendit planet vendore të zhvillimit të pakicës romë dhe egjiptiane, të cilat adresojnë fusha prioritare për përfshirjen dhe integrimin e këtyre pakicave, si në: punësimin, strehimin, shëndetësinë, ofrimin e shërbimeve, mbrojtjen sociale dhe regjistrimin civil. Këto plane vendore përfaqësojnë modele të mira ku çështjet romë adresohen në mënyrë ekskluzive, por edhe të përfshira nën një kuadër më të përgjithshëm vendor të kohezionit social midis grupeve të tjera sociale. Planet e miratuara nga këshillat bashkiakë, janë:

- në Bashkinë e Tiranës me vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 4, datë 31.1.2018, është miratuar Plani Lokal i Zhvillimit të Komunitetit Rom dhe Egjiptian 2017–2020;

- Bashkia Roskovec: Plani Social 2019–2022;

- Bashkia Fier: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicës Rome dhe Egjiptiane 2019–2022;

- Bashkia Përmet: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicës Egjiptiane 2019–2022;

- Bashkia Pogradec: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane 2019–2022;

- Bashkia Vlorë: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane 2019–2022;

- Bashkia Elbasan: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane 2019–2022;

- Bashkia Korçë: Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane 2019–2022.

139. Në vitin 2018 u miratua urdhri nr. 754, datë 9.11.2018, i ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë, “Për miratimin e programit të gjuhës rome, shkalla III–IV, klasat VI–IX”. Ky program vlen për zhvillimin e mësimi të gjuhës rome në arsimin e mesëm të ulët si lëndë me zgjedhje. Programi i gjuhës rome, shkalla III–IV, klasat VI–IX, u hartua dhe u miratua në zbatim të Planit Kombëtar të Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2016–2020.

140. Kuadri nënligjor në fushën e arsimit parashikon përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit për studentët, të cilët janë pranuar në programe të studimeve profesionale, programe të ciklit të parë të studimeve ose programe të integruara të studimeve në institucionet publike të arsimit të lartë, ndër të tjerë studentët, të cilët u përkasin shtresave sociale në nevojë, si studentët romë dhe ata egjiptianë. Ky parashikim zbatohet sipas VKM-së nr. 269, datë 29.3.2017, “Për përcaktimin e kategorive të individëve që plotësojnë kriteret e pranimit në një program të ciklit të parë të studimeve, në një program të integruar të studimeve ose në një program të studimeve profesionale, që përjashtohen nga tarifa vjetore e shkollimit”

141. Në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 780, datë 26.12.2018, “Për përcaktimin e kategorive të individëve që plotësojnë kriteret për ulje të tarifës vjetore të studimit në programet e ciklit të dytë të studimeve, në institucionet publike të arsimit të lartë”, parashikohet që studentët romë dhe egjiptianë, të konfirmuar si të tillë nga ministria përgjegjëse për mbrojtjen sociale që ndjekin studimet në institucionet publike të arsimit të lartë, në një program të ciklit të dytë të studimeve, sipas kategorive të mëposhtme, paguajnë 50% të tarifës vjetore të studimeve të miratuar nga institucionet publike të arsimit të lartë.

142. Janë nënshkruar marrëveshjet ndërministrare për identifikimin dhe regjistrimin në shkollë të të gjithë fëmijëve të moshës së detyrimit shkollor, si dhe për fëmijët në situatë rruge etj. Në shkollat e arsimit bazë po zbatohet nisma “Bëjmë detyrat e shtëpisë”. Në çdo institucion arsimor të përfshirë në këtë nismë realizohen 3 orë studimi në ditë për çdo klasë të krijuar. Mësuesit e ngarkuar kryejnë dhe rolin e mediatorit në shkollat ku ka nxënës romë dhe egjiptianë, për rritjen e nivelit të të nxënës prej tyre. Nxënësit e pakicës rome dhe

nxënësit e pakicës egjiptiane janë integruar dhe në të gjitha veprimtaritë që organizojnë “Shkollat qendër komunitare”, ku ndjekim mësimet.

144. Aksesit në arsimim: Pjesëmarrja e romëve dhe egjiptianëve në arsimin parauniversitar në vitin shkollor 2018–2019 është përmirësuar me 6%.

- Në vitin shkollor 2018–2019 u regjistruan 15923 nxënës romë dhe egjiptianë, 915 më shumë, në krahasim me 15008 që u regjistruan në vitin shkollor 2017–2018.

- Në vitin shkollor 2019–2020, 14525 nxënës romë dhe egjiptianë.

Pavarësia e gjyqësorit

145. Ndryshimet kushtetuese të vitit 2016 i hapën rrugë reformës të sistemit të drejtësisë. Korniza e re kushtetuese dhe ligjore për reformimin e sistemit të drejtësisë, ndër të tjera parashikoi organizimin dhe funksionimin e organeve të reja të qeverisjes së sistemit të drejtësisë, përkatësisht të Këshillit të Lartë Gjyqësor (KLGJ), Këshillit të Lartë të Prokurorisë (KLP), Këshillit të Emërimeve në Drejtësi (KED), Inspektorit të Lartë të Drejtësisë (ILD) dhe Shkollës së Magjistraturës. Kjo paketë ligjore mundësoi edhe ngritjen e një strukture të re kushtetuese, Këshilli i Lartë Gjyqësor. Këshilli u krijua për t'i mbikëqyrur këto ndryshime dhe për të garantuar një funksionim më të mirë të gjyqësorit në Shqipëri.

Strehimi

146. Ligji nr. 22/2018, “Për strehimin social”, përcakton rregullat dhe procedurat administrative për mënyrat e planifikimit, sigurimit, administrimit dhe të shpërndarjes së programeve sociale për strehimin, me qëllim krijimin e mundësive për strehim të përshtatshëm dhe të përballueshëm, duke u mbështetur në aftësitë paguese të familjeve që kanë nevojë për strehim dhe në ndihmën e institucioneve shtetërore përgjegjëse.

147. Ligji nr. 22/2018, “Për strehimin social” (neni 2), parashikon: “Programe sociale strehimi” janë programe që shërbejnë për strehimin e familjeve dhe të individëve që nuk kanë banesë dhe banojnë në mjedise që nuk klasifikohen si vende për banim apo në një banesë të përkohshme, në kuptim të këtij ligji, që nuk kanë mundësi ekonomike e financiare për të siguruar një banesë, si dhe ato familje/individë, banesa e të cilëve është nën normën ligjore të strehimit dhe që nuk kanë të

ardhura që të sigurojnë pagesën për një qira minimale në tregun e lirë.

148. “Dëbim” është largimi i përhershëm ose i përkohshëm, kundër vullnetit të individëve, familjeve dhe/ose komuniteteve nga banesat, ndërtimet formale, informale ose strukturat që nuk klasifikohen si banesë dhe/ose nga tokat që ata posedojnë, pa një proces të rregullt ligjor, në mungesë të konsultimit dhe ofrimit të strehimit alternativ, të përshtatshëm e efektiv, si dhe pa siguruar një mbrojtje ligjore efektive.

149. “Zhvendosje” është largimi i përhershëm ose i përkohshëm, me ose kundër vullnetit të individëve, familjeve dhe/ose komuniteteve nga banesat, ndërtimet formale ose strukturat që nuk klasifikohen si banesë dhe/ose nga tokat që ata posedojnë, nëpërmjet një procesi të rregullt ligjor, mbështetur në konsultim me subjektet e prekura, në ofrimin e strehimit alternativ, të përshtatshëm e efektiv, si dhe në garantimin e mbrojtjes ligjore efektive.

150. Ky ligj parashikon procedurën e zhvendosjes në rast se qëndrimi në një vendbanim ose strehim bëhet i pamundur, për shkak të investimeve me interes publik, prishje të objektit për shkak të përjashtimit nga procesi i legalizimit ose raste të tjera, të përcaktuara në këtë ligj apo ligje të tjera.

151. Ligji parashikon procedurën që ndiqet nga njësia e vetëqeverisjes vendore:

- njoftimin me shkrim të individit/familjes për arsyet e zhvendosjes 30 ditë përpara nxjerrjes së aktit administrativ për zhvendosjen nga banesa;

- informimin e individit/familjes për mundësitë alternative të strehimit;

- nxjerr aktin administrativ për zhvendosjen nga banesa 45 ditë përpara zhvendosjes, duke njoftuar edhe formën e miratuar për strehim alternativ.

- zhvendosja, nuk zbatohet pa siguruar më parë sistemin e strehimit të përshtatshëm të individëve/familjeve që zhvendosen dhe nuk përfitojnë shpronësim.

- kundër vendimit të njësisë së vetëqeverisjes vendore, për zhvendosje nga banesa, mund të bëhet ankim në gjykatën administrative kompetente.

- individët/familjet që preken nga zhvendosja përfitojnë ndihmë juridike në përputhje me legjislacionin në fuqi për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

- dispozitat tranzitore të ligjit parashikojnë që për dy vjet nga hyrja në fuqi e ligjit, jo më pak se 5% e përfituesve nga programet e strehimit i përkasin pakicës rome dhe pakicës egjiptiane.

152. Pas miratimit të ligjit nr. 22/2018, “Për strehimin social”, janë miratuar 22 akte nënligjore në zbatim të këtij ligji, të cilat mundësojnë edhe zbatimin e tij nga pushteti vendor, duke plotësuar kështu paketën e akteve nënligjore në masën 90%.

153. Lidhur me zhvendosjen dhe dëbimin, VKM-ja nr. 361, datë 29.5.2019, “Për përcaktimin e procedurave të zhvendosjes së individëve/familjeve nga vendbanimi a strehimi i tyre, në rastet e parashikuara në ligj, dhe të bashkëpunimit institucional”, i cili parashikon në përputhje me udhëzimet e Kombeve të Bashkuara, procedurat e dëbimit, afatet kohore dhe bashkëpunimin institucional për rastet e zhvendosjes. Kjo VKM trajton të gjithë shtetasit shqiptarë, pavarësisht nëse ata janë pronarë të shtëpisë ku janë vendosur apo jo. VKM-ja parashikon se qytetarët nuk do të detyrohen të largohen nga shtëpia e tyre, deri në ofrimin e një zgjidhje të përshtatshme për ta sipas programit të strehimit social.

154. Gjatë vitit 2019, afërsisht 118 milionë lekë janë ndarë nga buxheti i shtetit, nga të cilat 65 milionë lekë janë akorduar për subvencionin e qirasë të 674 familjeve që kanë aplikuar sipas ligjit mbi strehimin. Rreth 15,7% i përkasin përfituesve që u përkasin pakicave rome dhe egjiptiane; 5 milionë lekë për programin e subvencionit të shumës së njëpasnjëshme të 24 familjeve, ku 100% e përfituesve janë familje rome dhe egjiptiane dhe 48 milionë lekë janë dhënë për subvencionin 1-mujor të qirasë së familjeve që janë prekur nga tërmeti i 26 nëntorit 2019.

155. Gjatë vitit 2020, për zbatimin e projekteve të investimeve, janë vënë në dispozicion rreth 354 milionë lekë nga buxheti i shtetit, nga të cilat 92 milionë lekë për projektet në vazhdim nga 2019 dhe 262 milionë lekë për zbatimin e fazës së parë të projekteve të reja. Pjesa tjetër e fondeve janë parashikuar nga fondet e buxhetit të shtetit të vitit 2021. Projektet e investimeve, përfshijnë investime, për: a) përmirësimin e kushteve të banesave ekzistuese nga të cilat kanë përfituar 561 familje; b) përshtatjen e ndërtesave shtetërore në objekte banimi, nga të cilat janë përfunduar 99 njësi banimi që i shtohen fondit publik të banesave sociale.

Parandalimi dhe dhuna ndaj grave

156. Ligji nr. 47/2018, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9669, datë 18.12.2006, “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, parashikon forcimin e masave mbrojtëse dhe procedurale për një përgjigje më efektive ndaj dhunës në familje dhe mbrojtjen e viktimave, përmes lëshimit të urdhrit për masat paraprake të mbrojtjes së menjëhershme, i paraprirë nga vlerësimi i riskut, për çdo rast që trajtohet.

157. Për herë të parë, mbrohen gratë dhe vajzat në marrëdhënie intime, pa pasur lidhje formale me dhunuesit, si martesë ose bashkëjetesë. Ligji u ndryshua edhe në tetor 2020, duke saktësuar masat për largimin e dhunuesit nga banesa dhe kthimin me mbarrimin e afatit të urdhrave të mbrojtjes dhe urdhrave të menjëhershme të mbrojtjes UMM/UMM, programet specifike të rehabilitimit për dhunuesin, regjistrin e UMM/UM-ve etj.

158. Ndryshimet dhe shtesat e vazhdueshme në Kodin Penal²⁹ e parashikojnë dhunën në familje si vepër penale me sanksionet përkatëse (neni 130/a)³⁰:

- Rrahja, si dhe çdo vepër tjetër dhune fizike, psikologjike, ndaj personit që është bashkëshort, ish-bashkëshort, bashkëjetues apo ish-bashkëjetues, gjini e afërt, krushqi e afërt ose në lidhje apo ish-lidhje intime me autorin e veprës penale, me pasojë cenimin e integritetit fizik, psikosocial dhe ekonomik të tij, dënohet me burgim deri në tre vjet.

- Kanosja serioze për vrasje ose plagosje të rëndë, ndaj personit që është bashkëshort, ish-bashkëshort, bashkëjetues apo ish-bashkëjetues, gjini e afërt ose krushqi e afërt ose në lidhje apo ish-lidhje intime me autorin e veprës penale, me pasojë cenimin e integritetit psikik të tij, dënohet me burgim deri në katër vjet.

- Plagosja e kryer me dashje, ndaj personit që është bashkëshort, ish-bashkëshort, bashkëjetues apo ish-bashkëjetues, gjini e afërt ose krushqi e afërt ose në lidhje apo ish-lidhje intime me autorin e veprës penale, që ka shkaktuar paafësi të përkohshme në punë më tepër se nëntë ditë, dënohet me burgim deri në pesë vjet.

- Gjithashtu, është cilësuar se në rast se këto vepra do të kryhen në mënyrë të përsëritur ose në

praninë e fëmijëve, dënimi ashpërsohet nga një deri në pesë vjet burgim.

- Në vitin 2013, parashikua si vepër penale “Marrëdhënie seksuale me dhunë me të rritura”, rrethanat rënduese dhe dënimi përkatës.

159. Institucioni i prokurorisë ka synuar në vazhdimësi të sigurojë qasje dhe mbështetje të viktimave, veçanërisht ato të dhunës seksuale, trafikimit apo dhunës në familje. Në muajin janar 2016, në Prokurorinë e Përgjithshme u krijua Zyra e Ndihmës të Viktimave e parashikuar dhe në ligjin nr. 97/2016, “Për organizmin dhe funksionimin e Prokurorisë në RSH-së”. Në këtë ligj (neni 68) është parashikuar detyrimi i prokurorisë për të garantuar shërbime të nevojshme për trajtimin e subjekteve që gëzojnë status të posaçëm, sipas kodit të procedurës penale dhe për këtë në çdo prokurori duhet të ketë në përbërje të saj të paktën një koordinator të diplomuar në psikologji, sociologji ose fusha të tjera të posaçme.

160. Ligj nr. 47, datë 23.7.2018³¹, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9669, datë 18.12.2006, “Për masat ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, të ndryshuar, synon:

- Parandalimin dhe reduktimin e rasteve të dhunës në marrëdhëniet familjare;

- Përmirësimin e masave mbrojtëse të parashikuara në ligj në kuadrin e urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes dhe urdhrit të mbrojtjes, duke pasur parasysh sidomos përmirësimin e masave mbrojtëse për fëmijët;

- Rritjen e ndihmës së kualifikuar gjyqësore falas;

- Përcaktimin e afateve të qarta procedurale, për regjistrimin e kërkesës për urdhër mbrojtje (UM) dhe urdhrave të menjëhershëm të mbrojtjes (UMM), si dhe për ankimet ndaj vendimeve gjyqësore;

- Përcaktimin më të qartë i organeve përgjegjëse për kryerjen e detyrave dhe i përgjegjësisë së zyrtarëve;

- Parashikimin shprehimisht i detyrimit të organeve shtetërore për të ofruar falas, çdo shërbim ekspertize për rastet e dhunës në familje;

- Rritja e pjesëmarrjes së dhunuesve në shërbimet specifike të rehabilitimit me fokus të veçantë dhunuesit e alkoolizuar, drogë, ose me

²⁹ Në vitet 2012, 2013 dhe 2020.

³⁰ Informacion i detajuar jepet në vijim.

³¹ Hyrë në fuqi, më 18.8.2018.

çrregullime të shëndetit mendor, të dhëna qartësisht në vendimet e gjykatave për lëshimin e urdhrave të mbrojtjes.

161. Në zbatim të ligjit nr. 47, janë miratuar:

- udhëzimi nr. 816, datë 27.11.2018, i ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, “Për miratimin e standardeve të ofrimit të shërbimeve dhe të funksionimit të qendrave të menaxhimit të krizës për rastet e dhunës seksuale”;

- dokumenti i standardeve të shërbimit për “Qendrat e menaxhimit të krizës për rastet e dhunës seksuale” me fokus kryesor shërbimin emergjent, me një ndalesë, në mënyrë të integruar, 24/7 dhe afatshkurtër (24 orë deri në 72 orë), për viktimat/ të mbijetuarit/rat e dhunës seksuale, si dhe për anëtarët e tjerë të familjeve të tyre, u përgatit me qëllim funksionimin sa më eficient të këtyre qendrave;

- udhëzimi i përbashkët i ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe ministrit të Brendshëm nr. 912, datë 27.12.2018, “Për procedurat dhe modelin e urdhrat për masat paraprake të mbrojtjes së menjëhershme”;

- udhëzimi i përbashkët i ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe ministrit të Brendshëm nr. 866, datë 20.12.2018, “Për procedurat dhe modelin e vlerësimit të riskut për rastet e dhunës në familje”.

162. Mekanizmat e koordinuar të referimit të rasteve të dhunës në familje ofrojnë qasje të integruar të shërbimeve për të mbijetuarat e dhunës dhe siguron mbrojtje dhe mbështetje për to në nivel vendor dhe shtrirje të shërbimeve për viktimat e dhunës në familje dhe ngritjes së shërbimeve të reja specifike. Nën koordinimin e MSHMS-së dhe me mbështetjen e UNDP-së, janë ngritur dhe funksionojnë 57 mekanizma të koordinuar të referimit të rasteve të dhunës në familje, nga 61 bashki të vendit. Ka vazhduar ngritja e kapaciteteve të koordinatorëve vendore kundër dhunës në familje dhe të ekipeve teknike multidisiplinare.

163. Qeveria mbështet një strehëz të specializuar kombëtare, si dhe mbështet tri strehëza të specializuara të drejtuara nga OJF-të. Qendrat që trajtojnë viktimat e trafikimit ofrojnë shërbime për viktimat e trafikimit dhe viktimat e mundshme të trafikimit VT/VMT, të huaj ose vendas, fëmijë, burra ose gra. Këto strehëza kanë trajnuar stafin për të siguruar sigurinë e viktimave. Qendra

Kombëtare e Pritjes për Viktimat dhe viktimat e mundshme të trafikimit ofron një gamë të gjerë ndihme, si veshje ushqimore, ndihmë mjekësore, ndihmë juridike, ndihmë psikologjike, kujdes shëndetësor, rehabilitim dhe programe profesionale. Shërbimi është 24 orë në ditë dhe vendoset në një strukturë të lartë sigurie. Mbrojtja sociale sigurohet bashkërisht nga objektet shtetërore dhe institucionet joqeveritare të cilat mbulojnë një gamë më të gjerë të nevojave dhe balancojnë kapacitetet e njëri-tjetrit.

164. Qendra për menaxhimin e krizës të rasteve të dhunës seksuale “Lilium” u inaugurua më 3 dhjetor 2018, në ambientet e Qendrës Spitalore Universitare “Nënë Tereza”, në Tiranë, plotësisht me fonde të buxhetit të shtetit. Qendra është e para në Shqipëri, që ofron modelin socio-shëndetësor, me një ekip multidisiplinar, me mjekë ligjorë, gjinekologë, pediatër, psikiatër, psikologë klinikë, punonjës socialë, punonjës të policisë, prokurorisë, avokatë dhe infermierë, të cilët do të japin shërbim të specializuar sipas standardeve 24 orë çdo ditë të javës. Janë trajtuar në këtë qendër 58 persona. Janë organizuar fushatat e ndërgjegjësimit kundër dhunës ndaj grave. Funksionon Linja Kombëtare e Këshillimit për gra dhe Vajza 116–117, prej vitit 2017.

Mbrojtja ndaj trafikimit të personave

165. Legjislacioni penal shqiptar penalizon trafikimin e personave. Ndryshimet në Kodin e Procedurës Penale KPP (i ndryshuar me ligjin nr. 35/2017, datë 30.3.2017) përmirësojnë ndjeshëm të drejtat dhe pozitën e viktimës së veprave penale, duke përfshirë edhe parashikime të posaçme për viktimën e trafikimit të qenieve njerëzore. Më konkretisht, është prezantuar detyrimi për pjesëmarrjen si palë në proces të viktimës së veprës penale, duke garantuar aksesin e saj në procesin penal, janë shtuar nene të tjera, specifikisht për viktimat e trafikimit, në të cilat janë parashikuar si figura të posaçme viktimat e mitur dhe viktimat e abuzuar seksualisht apo subjekt i trafikimit përkatësisht nenet 58, 58/a dhe 58/b, 59, 60 dhe 61 të KPP-së.

166. Në ligjin nr. 97/2016, “Për organizmin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë” përmirësohet qasjen e viktimave në informacion përmes vendosjes së një koordinatori/koordinatorëve për marrëdhëniet me publikun në secilën prokurori, përgjegjës/

përgjegjëse për informimin e viktimave. Në këtë ligj (neni 68) është parashikuar detyrimi i prokurorisë për të garantuar shërbime të nevojshme për trajtimin e subjekteve që gëzojnë status të posaçëm, sipas kodit të procedurës penale dhe për këtë në çdo prokurori duhet të ketë në përbërje të saj të paktën një koordinator të diplomuar në psikologji, sociologji ose fusha të tjera të posaçme.

167. Organi i prokurorisë i ka kushtuar një vëmendje të posaçme të drejtave të viktimës së trafikimit, ku janë marrë parasysh elementet, që kanë të bëjnë me krijimin e kushteve të përshtatshme për marrjen në pyetje të viktimës së trafikimit, duke siguruar praninë e punonjësit social apo psikologut, akomodimin e viktimës në qendrat pritëse ku përfitojnë strehim, ushqim dhe shërbime të tjera falas etj. Nuk janë penalizuar viktimat e trafikimit për krime që ato janë bërë si pasojë e trafikimit (falsifikim dokumentesh, ushtrim prostitucioni etj.), pasi nuk mund të penalizohet viktimat për vepra të kryera si rezultat i të qenit viktimë e trafikimit. Nga ana tjetër, ato kanë të drejtë të gjejnë mbështetjen e prokurorisë për futjen në programin e mbrojtjes së dëshmitarëve, nëse ndihen të kërcënuar.

168. Ligji nr. 70/2017, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar dhe trafikimit nëpërmjet masave parandaluese ndaj pronës”, parashikon se dispozitat e tij zbatohen për pasuritë e personave që zotërohen plotësisht ose pjesërisht, në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë, mbi të cilët ekziston dyshimi i arsyeshëm, për kryerjen e krimeve të parashikuara në nenet e Kodit Penal të “Trafikimit të personave të rritur” dhe “Trafikimit të të miturve”. Ky ligj përcakton krijimin e një fondi të posaçëm për parandalimin e krimit të organizuar. Fondi i veçantë është caktuar për qëllime sociale, duke përfshirë rehabilitimin dhe integrimin e viktimave të trafikimit (neni 37/2-c). Neni 37/3-b parashikon që nga ky fond përfitojnë edhe OJQ-të, duke përfshirë edhe strehëzat.

169. Në kuadër të parandalimit dhe goditjes së fenomenit të trafikimit të personave, veprimet antitrafikim janë fokusuar kryesisht në përmirësimin e kuadrit ligjor, rivitalizimin dhe forcimin e strukturave kombëtare; në identifikimin, referimin dhe mbrojtjen e viktimave të trafikimit në nivel qendror dhe vendor; kontrollin e trafikimit të brendshëm, kryesisht të fëmijëve dhe grave;

përmirësimin e standardeve të identifikimit dhe mbrojtjes së viktimave; intensifikimin dhe zhvillimin e aktiviteteve për parandalimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit të publikut dhe atë të personelit që punon me shërbimet e ndihmës.

170. Strategjia e Luftës kundër Trafikimit të Personave dhe Plani i Veprimit 2014–2017, miratuar me VKM-në nr. 814, datë 26.11.2014. Dokumenti shpreh qasjen ndaj fenomenit të trafikimit për të krijuar një platformë të mirorientuar synimesh e objektivash strategjik në përputhje me dokumentet e tjera strategjike kombëtare, si dhe rekomandimet e partnerëve ndërkombëtarë.

171. Me qëllim përmbushjen me efektivitet të detyrimeve, që strukturat shtetërore dhe joshetërore në nivel lokal, kanë në kuadër të luftës kundër trafikimit të personave, si dhe krijimin e një lidhjeje sa më efikase midis strukturave ekzistuese, në janar 2017, u miratua urdhri i ri i Kryeministrit “Për ngritjen e Komitetit Rajonal të Luftës kundër Trafikimit të Personave, në çdo qark”. Komitetet rajonale antitrafik (KRAT), drejtohen nga prefekti i qarkut dhe janë struktura kryesore qendrore në nivel lokal për identifikimin fillestar të viktimave të mundshme të trafikimit, evidentimin e problemeve parësore në nivel rajonal, si dhe vlerësimin e gjendjes dhe përcaktimin e nevojave specifike të qarkut.

172. Me VKM-në nr. 770, datë 26.12.2018, “Për miratimin e Planit Kombëtar të Veprimit për Luftën kundër Trafikimit të Personave 2018–2020”, u miratua Plani Kombëtar i Veprimit për Luftën kundër Trafikimit të Personave 2018–2020. Aktivitetet e parashikuara synuan:

- përmirësimin e funksionimit të një sistemi gjithëpërfshirës nëpërmjet forcimit të mekanizmit të identifikimit, mbrojtjes dhe riintegritetit të viktimave të trafikimit;

- rritjen e ndërgjegjësimit dhe informimit publik lidhur me legjislacionin kombëtar e konventat ndërkombëtare antitrafikim, me të gjitha format e trafikimit të personave (trafikimi i brendshëm, shfrytëzimi për punë të detyruar të fëmijëve dhe të rriturve, lypja nga fëmijët, fëmijët në situatë rruge etj.), si dhe pasojat e tij.

173. Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtjen e Viktimave dhe Viktimave të Mundshme të Trafikimit (PSV), miratuar me VKM-në nr. 499, datë 29.8.2018. PSV-të janë

dokumenti bazë për identifikimin, referimin, mbrojtjen dhe asistencën e viktimave/viktimave të mundshme të trafikimit. Qëllimi është mbrojtja, përfshirë identifikimin në kohën dhe mënyrën e duhur të viktimave/viktimave të mundshme të trafikimit, të rritur apo të mitur, shqiptarë, të huaj apo persona pa shtetësi, për të gjitha llojet e shfrytëzimit, të trafikimit të brendshëm apo ndërkombëtar, të lidhur apo jo me krimin e organizuar.

174. Në kuadër të parandalimit dhe goditjes së fenomenit të trafikimit të personave, nga ana e strukturave kundër trafikeve të paligjshme është punuar, për: rritjen e numrit të hetimeve proaktive, rritjen e identifikimit të hershëm të viktimave të trafikimit dhe viktimave të mundshme të trafikimit, si dhe marrjen e masave mbrojtëse e trajtimin e tyre, sipas procedurave standarde të veprimit për mbrojtjen e viktimave dhe viktimave të mundshme të trafikimit; përmirësimin e bazës së të dhënave për viktimat/viktimat e mundshme të trafikimit për regjistrimin, ndjekjen dhe monitorimin e rasteve; rritjen e aftësive profesionale të punonjësve të policisë së strukturave vendore antitrafik, nëpërmjet organizimit të trajnimeve të vazhdueshme, në veçanti rreth zbatimit të Procedurave Standarde të Veprimit për Mbrojtjen e Viktimave dhe Viktimave të Mundshme të Trafikimit, si dhe mbi teknikat proaktive të hetimit të veprave penale të trafikimit të personave.

175. Për sa i përket trajtimit të rasteve fëmijë-viktima trafikimi ose viktima të mundshme trafikimi, të identifikuar në rrezik të lartë dhe menjëhershëm, janë të ngritura dhe funksionojnë dy qendra kombëtare të cilat ofrojnë shërbimin emergjent deri në vendimin e grupit teknik ndërsektorial nëse fëmija do vendoset në përkujdesje alternative apo do të kthehet në familje.

Azilkërkuesit

176. Ligji nr. 121/2014, “Për azilin në RSH”, i cili ka qenë në fuqi deri në hyrjen e ligjit të ri për azilin, në shkurt 2021³² parashikonte: të drejtën për azil apo mbrojtje plotësuese dhe të përkohshme; të drejtat dhe detyrimet e azilkërkuesve, refugjatëve e të personave nën mbrojtje të përkohshme dhe plotësuese; përmbajtjen e statusit të refugjatit dhe mbrojtjes plotësuese; të drejtën për bashkim

familjar, si dhe përcaktimin e kushteve për integrimin e refugjatëve e të personave nën mbrojtje plotësuese në RSH.

177. Ligji nr. 10/2021, “Për azilin në RSH” është përafëruar me standardet ndërkombëtare dhe direktivat e BE-së mbi trajtimin dhe menaxhimin e duhur të refugjatëve dhe migrantëve që hyjnë në territorin shqiptar, si dhe për integrimin e tyre. Ligji garanton që personat që kërkojnë azil të kenë qasje në procedurën e azilit, rregullon kushtet për përpunimin e kërkesave të tyre dhe ofron garanci shtesë për trajtimin e kategorive të ndjeshme midis azilkërkuesve – siç janë të miturit e pashoqëruar. Ligji, përfshin një procedurë të përsheptuar për të vlerësuar kërkesat e azilit në mënyrë të shpejtë, kur plotësohen kushtet.

178. Ky ligj zbatohet për të gjithë shtetasit e huaj dhe personat pa shtetësi, të cilët kanë deklaruar qëllimin për të paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në territorin e RSH-së, për aq kohë sa atyre u lejohej të qëndrojnë në territorin e RSH-së si kërkues për mbrojtje ndërkombëtare, si dhe për anëtarët e familjes së tyre. Ligji parashikon se “azili” është forma e mbrojtjes ndërkombëtare që RSH-ja u jep refugjatëve dhe personave në mbrojtje plotësuese.

179. Në nenin 3 të ligjit nr. 10/2021, “Përkufizime”, ndër të tjera, parashikohen:

- “Mbrojtja plotësuese” është formë mbrojtjeje që i jepet shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, që nuk i përmbush kriteret për të fituar statusin e refugjatit dhe ka arsye serioze e të bazuara të mendohet se në rast të kthimit të tij në vendin e origjinës apo në rastin e personit pa shtetësi në vendbanimin e tij të zakonshëm të mëparshëm, ai rrezikon realisht të përballlet me cenime të rënda dhe nuk ka mundësi apo për shkak të rrezikut të tillë nuk dëshiron të përfitojë nga mbrojtja e atij vendi.

- “Mbrojtje e përkohshme” është një procedurë e veçantë mbrojtjeje, e cila u siguron mbrojtje të menjëhershme dhe të përkohshme personave të shpërngulur në rastet e flukseve masive, të cilët nuk mund të kthehen në vendin e tyre të origjinës, në veçanti, nëse ekziston rreziku që sistemi i azilit të jetë i paaftë të procedojë me këtë fluks, pa krijuar efekte të pafavorshme në funksionimin e tij efektiv, në interes të këtyre personave.

- “Kushtet materiale të pritjes” janë kushtet e pritjes që përfshijnë strehimin, ushqimin dhe

³² Ligji nr. 10/2021, “Për azilin në RSH”, miratuar nga Kuvendi, më 1.2.2021.

veshmbathjet e dhëna në natyrë ose në formën e ndihmës financiare, si dhe shpenzimet e përditshme.

180. Ligji nr. 10/2021, “Për azilin në RSH” (neni 3), parashikon shprehimisht se: “moskthimi” është detyrimi i ndalimit për të dëbuar apo kthyer shtetasin e huaj ose personin pa shtetësi në çfarëdolloj mënyrë në kufijtë e territoreve ku i kërcënohet jeta ose liria e tij, për arsye të racës, besimit, kombësisë, anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose bindjeve të tij politike.

181. Neni 11 “Parimi i moskthimit” parashikon:

a) kërkuesi, refugjati, personi me statusin e mbrojtjes plotësuese dhe mbrojtje të përkohshme nuk dëbohet, kthehet apo ekstradohet jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë: a) në një shtet ku jeta ose liria e tij kërcënohet për shkak të racës, të besimit, të kombësisë, të anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror apo të bindjeve politike;

b) në një shtet ku ka arsye të besueshme se mund të jetë në rrezik t’i nënshtrohet torturës ose ndëshkimit çnjerëzor e degradues apo çdo trajtimi tjetër të parashikuar në Konventën Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave Themelore dhe Lirive të Njeriut, të interpretuar nga Gjykata Evropiane apo në marrëveshjet/konventat ndërkombëtare ku RSH-ja është palë;

c) në një shtet ku ka arsye të besueshme se mund të jetë në rrezik t’i nënshtrohet zhdukjes me forcë;

ç) në shtetin e tij të origjinës, në rast se të huajve u është dhënë një nga format e mbrojtjes në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

182. Ky ligj (neni 22) parashikon të drejtën e ndihmës ligjore, për kërkuesit për mbrojtje ndërkombëtare, dhënien e informacionit për kriteret dhe procedurën e mbrojtjes ndërkombëtare, si dhe të drejtën për ndihmë ligjore falas, në përputhje me legjislacionin përkatës në fuqi. Sipas nenit 23 “Gjuha e procedurës dhe e drejta për përkthyes” parashikohet se: Në rastet kur kërkuesi nuk e kupton gjuhën në të cilën zhvillohet procedura, i sigurohet shërbimi i përkthimit në gjuhën e shtetit të origjinës ose në një gjuhë që ai e kupton

183. Neni 44 parashikon se Qendra e Pritjes për Azil është person juridik publik, në varësi administrative të ministrit. Qendra informon autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët për procedurat e hyrjes, të daljes apo të qëndrimit të

kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare, të kryera sipas nenit 43, të këtij ligji. Qendra duhet të sigurojë kushtet minimale të jetesës, përfshirë: a) akomodimin; b) ushqimin; c) sigurimin shëndetësor; ç) kushtet minimale të higjienës. Në bashkëpunim me subjekte të tjera, private ose shtetërore, vendase ose të huaja, në përputhje me të drejtat e kërkuesve e të refugjatëve, zhvillohen programe pedagogjike e edukuese, si dhe këshillim ligjor falas.

184. Azilkërkuesi/ja ka të drejtë të qëndrojë në Qendrën Kombëtare Pritëse për Azilkërkues (QKPA) gjatë kohëzgjatjes së procedurës për dhënien e statusit të refugjatit/mbrojtjes ndërkombëtare. Nëse azilkërkuesit/es i është refuzuar aplikimi për azil i lejohej të qëndrojë në territor apo të akomodohej në qendër derisa të mbarojnë procedurat e ankimit apo afatet për ushtrimin e tyre. Në qoftë se azilkërkuesi/ja ka mundësi të qëndrojë jashtë qendrës pritëse dhe përballon kushtet minimale të jetesës, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët vendos largimin e azilkërkuesit brenda 30 ditëve nga Qendra. Azilkërkuesit/et pajisen me leje qëndrimi dhe kartë shëndeti. Drejtoria vendos në mënyrë konsensuale dhe kolegjiale me shumicë të votave dhe vendimi paraqitet në formë të shkruar dhe është i arsyetuar.

185. Azilkërkuesi ka të drejtë të qëndrojë në territorin e RSH-së deri në përfundimin e procedurës së filluar prej tij, gjithashtu dhe anëtarët e familjes së azilkërkuesit/es, të cilët kanë ardhur në Shqipëri së bashku me azilkërkuesin/en, kanë të drejtë të qëndrojnë. Azilkërkuesit i garantohet e drejta e moskthimit, e drejta e strehimit, e ushqimit, e kujdesit shëndetësor dhe shërbimeve të tjera publike për nevoja ngushtësisht vetjake, të ofruara në qendrën kombëtare pritëse për azilkërkuesit. Azilkërkuesit e mitur akomodohej së bashku me prindërit e tyre ose pjesëtarët madhorë të familjes, përgjegjës për ata.

186. Procesi i identifikimit dhe referimit (përzgjedhja) e të huajve rregullohet me udhëzimin nr. 293/2015 dhe urdhrin nr. 611/2015 të ministrit të Brendshëm, i ndryshuar, nxjerrë në zbatim të ligjit për azilin. Këto dy akte rregullojnë procedurat për identifikimin dhe regjistrimin e kërkesave për azil, si dhe referimin e tyre tek autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët. Kërkesat për mbrojtje ndërkombëtare mund të bëhen, jo vetëm në kufi, por edhe brenda territorit të vendit para policisë

kufitare dhe oficerëve të policisë së migracionit. Autoriteti kufitar rajonal /vendor i migracionit është struktura përgjegjëse për zhvillimin e procesit të identifikimit dhe referimit (*prescreening*) në pikat kufitare ose brenda territorit të Republikës së Shqipërisë. Janë miratuar disa akte nënligjore, si: udhëzimi nr. 293/2015, “Mbi procedurat e trajtimit të shtetasve të huaj me qëndrim të parregullt në territorin e RSH-së”; urdhri nr. 611/2015, “Për procedurën dhe rregullat për dërgimin e rastit nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët”, i ndryshuar.

187. Në rast se autoriteti përgjegjës rajonal/lokal për kufirin dhe migracionin kur identifikon migrantë të parregullt në kufi ose në territor, ai kryen të gjitha procedurat e parashikuara në procesin e *prescreening*, konkretisht: intervistimin, regjistrimin, dokumentimin dhe fotografimin e të huajit të parregullt. Nëse i huaji klasifikohet si azilkërkues, autoriteti përgjegjës rajonal/lokal për trajtimin e të huajve njofton menjëherë Drejtorinë e Azilit dhe autoritetin qendror shtetëror përgjegjës për trajtimin e të huajve. Autoriteti përgjegjës rajonal/lokal për kufirin dhe Migracionin në rast vështirësish gjatë kryerjes së procesit paraprak për kontrollimin e azilkërkuesve, kërkon praninë e Drejtorisë së Azilit.

188. Qendra Kombëtare Pritëse për Azilkërkues Qendra e Akomodimit është institucion ku akomodohen dhe trajtohen persona të huaj apo pa shtetësi që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare në Shqipëri. Qendra kombëtare e akomodimit të azilkërkuesve në RSH-së, ashtu si në të gjitha vendet e BE-së është një qendër e hapur. Si rrjedhojë e investimeve të bëra me ndihmën e partnerëve ndërkombëtarë ka garantuar një kapacitet pritës deri në 240 persona. Azilkërkuesve në këtë qendër iu sigurohet e drejta e strehimit, e ushqimit, e kujdesit shëndetësor dhe shërbime të tjera jetike të domosdoshme. Kjo qendër disponon mjek, punonjës social, psikologë. Ofrohet kujdes shëndetësor në qendra shëndetësore shtetërore ose private, trajtim psikologjik dhe konsulencë juridike nga specialistët e fushës. Shërbime të tjera të cilat ofrohen nga kjo qendër janë edhe shërbimet sociale-integruese, ku konkretisht përfshihen asistencë psikosociale, respektimi të diversiteteve (racore, etnike, fetare, kulturore), organizimi i aktiviteteve. Janë siguruar ambiente të përshtatshme për fëmijë, biblioteka, sallë internet, si

dhe ambiente sportive. Azilkërkuesit qëndrojnë në këto qendra deri në përfundim të procedurave të azilit dhe në rastet e vendimeve negative ata përsëri lejohen të qëndrojnë në këto ambiente deri në përfundim të procedurave të apelit.

189. Gjithashtu, janë ngritur dhe qendra tranzitore pritje për azilkërkues, përkatësisht:

- Qendra sociale për migrantë të parregullt dhe azilkërkues në nevojë (grupet vulnerabël), në Bashkinë e Gjirokastrës me kapacitet akomodues deri në 15 persona, me fokus të veçantë gratë/fëmijët (gjatë procesit të *prescreening*), duke mundësuar të drejtën e qëndrimit në këtë qendër deri në 72 orë, afat i cili mund të zgjatet sipas nevojave të tyre.

- Qendra tranzitore për regjistrim dhe akomodim të përkohshëm të migrantëve të parregullt dhe azilkërkues në Gërhot, Gjirokastrë, ngritja e së cilës u mbështet nga Fondi i Bankës së Këshillit të Evropës për Zhvillim me kapacitet pritës deri në 60 persona.

- Qendra tranzitore për regjistrim dhe akomodim të përkohshëm të migrantëve të parregullt dhe azilkërkues në Kapshticë, Korçë, ngritja e së cilës u mbështet nga IOM-i. Kapaciteti i saj akomodues është deri në 60 persona dhe gjithashtu përfshin pajisjet IT për të lejuar procedurën e kontrollit në qendër.

190. Strategjia Kombëtare për Migracionin dhe Plani i saj i Veprimt 2019–2022 (miratuar me VKM-në nr. 400/2019), synon rritjen e ndërgjegjësimit të migrantëve për të drejtat e tyre dhe lehtësimin e aksesit në forma të ndryshme të mbështetjes/shërbimeve. Disa nga masat kanë synuar: hartimin e një plani të ri emergjence (kontigjence) që Shqipëria të menaxhojë flukset e përziera, duke marrë parasysh: të mitur të pashoqëruar, viktima trafikimi, azil kërkues, individë me aftësi të kufizuara etj.; përmirësimin e infrastrukturës në pikat e kalimit kufitar për të përmbushur siç duhet nevojat specifike të migrantëve (fëmijë, të moshuar, persona me aftësi të kufizuara etj.); trajnimin e punonjësve të kufirit për identifikimin e kategorive vulnerabël në rastet e flukseve të përziera masive; zhvillimin e procedurave standarde të qarta për kthimin vullnetar të asistuar, përfshirë për kategoritë vulnerabël; promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të migrantëve; inkurajimin e pjesëmarrjes së grave në policinë kufitare etj.

Aborti

191. Aborti kryhet ligjërisht vetëm në maternitetet e licencuara publike ose private, me qëllim garantimin e përputhshmërisë me standardet dhe legjislacionin dhe përmirësimin e mbledhjes dhe menaxhimit të të dhënave. Ndërprerja e shtatzënisë me kërkesë të gruas shtatzënë (ndërprerje e vullnetshme e shtatzënisë) lejohet deri në javën e 12-të të shtatzënisë, bazuar në ligjin nr. 8045, datë 7.12.1995, “Për ndërprerjen e shtatzënisë”, si në institucionet shëndetësore publike dhe ato private. Në vitin 2013, për sektorin shëndetësor privat u vendos që ndërprerja e shtatzënisë të kryhet vetëm në institucionet shëndetësore private me shtretër dhe që ofrojnë shërbimin e anestezisë dhe reanimacionit. Në vitin 2015, MSHMS-ja miratoi “Udhërrëfyesin e praktikës klinike për abortimin e sigurt”, që mbështetet në rekomandimet dhe të dhënat bashkëkohore për metodat e sigurta të abortit, si dhe përgatiti fletëpalosje informuese për të promovuar botimin e tij. Udhërrëfyesi do të përdoret nga të gjitha institucionet që ofrojnë shërbime aborti në vend.

SHTOJCAT
SHTOJCA NR. 1

1. Avokati i Popullit vlerëson si prioritet të aktivitetit të tij, promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Institucioni i Avokatit të Popullit (AP) ka luajtur një rol aktiv gjatë gjithë procesit të hartimit të projektligjit mbi pakicat kombëtare, duke dhënë vërejtje dhe sugjerime, të cilat janë pasqyruar në një masë të mirë të tyre, në përmbajtjen e dispozitave të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare në RSH-së”. Me gjithë zhvillimet pozitive që lidhen me miratimin dhe hyrjen në fuqi, të ligjit nr. 96/2017 apo edhe të miratimit dhe hyrjes në fuqi të disa prej akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji, përsëri mbetet problematike pjesa e nxjerrjes në tërësi të të gjitha akteve nënligjore, të parashikuara si të nevojshme, për zbatimin e të këtij ligji.

2. Censusi i popullsisë: gjatë procesit të konsultimit të projektligjit “Për censin e popullsisë dhe të banesave”, Avokati i Popullit ka dhënë rekomandimet lidhur me: “zhvillimin e një censusi të ri të popullsisë, mbi bazën e kriterëve dhe standardeve më të mira ndërkombëtare, ku pakicat,

do të gjenin veten për t’u shprehur objektivisht dhe pa rezerva për ekzistencën e tyre”. Zhvillimi i një censi në këto standarde do të ndihmonte në zbatimin e disa dispozitave të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare”.

3. Sipas Avokatit të Popullit, është e nevojshme të kryhet një proces harmonizimi i të gjithë legjislacionit në tërësi, që synon të rregullojë regjimin juridik të censit, pa përjashtuar këtu projektaktet nënligjore dhe projektligjet që lidhen direkt, ose indirekt, në zbatimin e tyre, me procesin e censit dhe të dhënat që sigurohen prej tij. Kjo kërkesë bëhet edhe më sensitive, në rastin e pyetjeve për grupin etnik, fenë dhe gjuhët, përgjigjet e të cilave bazohen në deklarinimin e lirë dhe jo të detyrueshëm të individit. Gjetja e alternativave të duhura në përmbajtjen e pyetësorit të censit të hartuar nga INSTAT-i, merr një rëndësi të veçantë për objektivitetin dhe besueshmërinë e procesit.

4. Kuadri legjislativ për ndalimin e diskriminimit Me ndryshimet e fundit në ligji nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, ka pasur përmirësime, por nuk përfshihen rekomandimet e risjella në vëmendje nga ana e Avokatit të Popullit.

5. Avokati i Popullit ka trajtuar problematikat e pakicës kombëtare rome dhe pakicës kombëtare egjiptiane, të cilët hasin ende shumë pengesa për përfshirjen dhe integrimin në sistemin social: strehimin, regjistrimin në gjendjen civile, përfitimin e ndihmës ekonomike, arsimimin, punësimin, formimin profesional, kujdesin shëndetësor. Nga ana e këtij institucioni, institucioneve përgjegjëse u janë dërguar një sërë rekomandimesh në kuadër të përmirësimit të kushteve të jetesës për integrimin e romëve dhe egjiptianëve.

6. Situata socio-ekonomike e romëve dhe egjiptianëve: Avokati i Popullit prej kohësh ka trajtuar problematikat e pakicës kombëtare rome dhe pakicës kombëtare egjiptiane, të cilët hasin ende shumë pengesa për përfshirjen dhe integrimin në sistemin social: strehimin, regjistrimin në gjendjen civile, përfitimin e ndihmës ekonomike apo edhe arsimin, punësimin, formimin profesional, kujdesin shëndetësor.

7. Avokati i Popullit (AP) bazuar në rekomandimet e Komisionit Evropian kundër Racizmit dhe Intolerancës, rekomandoi zgjerimin e kategorisë së subjekteve përfituese të ligjit të ri për

ndihmën juridike me viktimat e diskriminimit. Alokimi i mjaftueshëm i fondeve shtetërore, rritja e ndërgjegjësimit të komunitetit, rritja e aksesueshmërisë pranë klinikave ligjore, janë disa nga masat kryesore që nevojiten për garantimin e ndihmës juridike falas për grupet në nevojë.

8. Avokati i Popullit (AP) deklaroi se një pjesë e kërkesave për ndihmë juridike fillimisht drejtohet te ky institucion. Gjatë periudhës 2018–2019 u depozituan 68 kërkesa (18 nga gratë). Kërkesat e grave kanë objekt kryesisht çështje familjare (zgjidhje martese, kujdestari, detyrime pensioni ushqimor) dhe civile (shkaktim dëmi, pjesëtim pasurie, njohje vjetërsie në punë). Më të pakta në numër janë çështjet penale.

Rekomandime të AP-së

9. Rekomandim për plotësimin e kuadrit ligjor, për njohjen dhe mbrojtjen e pakicave kombëtare, në përputhje me përcaktimet e Konventës Kuadër të Këshillit të Evropës “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare”, drejtuar Kryeministrit. Ky rekomandim është zbatuar me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare”, apo edhe të miratimit dhe hyrjes në fuqi të disa prej akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji.

10. Rekomandim për përshpejtimin e procesit të miratimit dhe hyrjes në fuqi të akteve nënligjore që duhet të nxirren në bazë dhe për zbatim të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare në Republikën e Shqipërisë”, drejtuar Kryeministrit dhe Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

11. Rekomandim “Për marrjen e masave të domosdoshme, të menjëhershme, për pakicën rome dhe pakicën egjiptiane. Për evidentimin e numrit real të individëve dhe familjeve në nevojë, pjesë e komuniteteve rome dhe egjiptiane, të vendosura brenda territorit të njësisë administrative, të administruara nga bashkitë, ka pasur një reagim të mirë ndaj këtij rekomandimi nga shumica e njësive të qeverisjes vendore.

12. Sipas Avokatit të Popullit, një çështje e ndjeshme lidhur me problematikën që shqetësojnë komunitetet e pakicave rome dhe egjiptiane, është “dëbimi me forcë”, nga vendqëndrimet e tyre komunitare të pozicionuara në periferitë e qyteteve kryesore, ku edhe kanë ndërtuar kryesisht baraka. Me miratimin dhe hyrjen në fuqi të ligjit nr. 22/2018, “Për strehimin social”, janë adresuar disa lehtësira në fushën e strehimit, për individët dhe

familjet rome dhe egjiptiane, si dhe ka një parashikim të përgjithshëm për dëbimet me forcë, por sipas këtij institucioni nuk janë të mjaftueshme. Lidhur me këtë konstatim të Avokatit të Popullit, sipas Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në zbatim të nenit 6 të ligjit nr. 22/2018, “Për strehimin social” është miratuar VKM-ja nr. 361, datë 29.5.2019, “Mbi përcaktimin e procedurave të zhvendosjes së individëve/familjeve nga vendbanimi apo strehimi i tyre, në rastet e parashikuara në ligj dhe të bashkëpunimit institucional”.

13. Kushtet e vështira të pandemisë COVID-19, në vendin tonë, kanë bërë që vëmendja e AP të drejtohet në mënyrë të veçantë te gjendja e pakicave rome dhe egjiptiane, duke adresuar disa rekomandime specifike për marrjen e masave të domosdoshme, të menjëhershme, për pakicën Rome dhe pakicën egjiptiane.

SHTOJCA NR. 2

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI (KMD)

1. Një ndër mekanizmat kombëtarë për mbrojtjen e pakicave dhe për garantimin e zbatimit të ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi” është Zyra e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi (KMD) si një institucion publik dhe i pavarur i cili “siguron mbrojtjen efektive nga diskriminimi dhe nga çdo formë sjelljeje që nxit diskriminimin” (neni 21, pika 1). Ndryshimet ligjore në ligjin nr. 10221/2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, kanë rritur garancitë ligjore për shqyrtimin e situatave diskriminuese.

2. Krahas zyrës qendrore, Komisioneri e ushtron veprimtarinë e tij edhe nëpërmjet zyrave rajonale në Korçë, Shkodër, Fier. Me vendimin nr. 88, datë 23.7.2018, të Kuvendit të Shqipërisë, është vendosur ndryshimi i strukturës dhe organikës së Zyrës së Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi. Në bazë të këtyre ndryshimeve është rritur numri i stafit të Zyrës, nga 23 punonjës që ishin me strukturën e vjetër në 34 punonjës me strukturën e re. Burimet financiare të Komisionerit, kanë pësuar një rritje të lehtë ndër vite (*kjo në përputhje me zgjerimin e strukturës së KMD-së*), por mbështetje e mëtijshme nevojitet me qëllim realizimin e kompetencave të zgjeruara të Komisionerit.

3. Rastet e shqyrtuara nga Komisioneri KMD, gjatë periudhës 2018–2020.

Gjatë vitit 2018, janë trajtuar, 63 çështje (59 ankesa dhe 4 çështje *ex-officio*), me subjekte: 19 meshkuj; 20 femra, 9 grup personash dhe 11 OJF.

- Çështjet e trajtuara janë drejtuar 7 të tilla kundër subjekteve private dhe 56 kundër institucioneve publike (6 çështje kundër institucioneve të pushtetit qendror dhe 50 çështje kundër institucioneve të pushtetit vendor).

- Sipas fushave: 10 arsim, 5 punësim dhe 48 shërbime.

4. Gjatë vitit 2018, Komisioneri është shprehur me 64 vendime: 41 vendime themeli, 20 vendime mospranimi; dhe 1 vendim pezullim shqyrtimi, 2 vendime ndërprerje të procedurave. Vendimet kategorizohen si më poshtë:

- 10 vendime diskriminimi;
- 25 vendime mosdiskriminimi;
- 20 vendime mospranimi;
- 6 vendime për arritje efektiviteti;
- 1 vendim ndërprerje procedurash hetimore, pasi ankuesi është tërhequr nga ankesa;
- 1 vendim ndërprerje procedurash hetimore, pasi çështja është paraqitur për gjykim në gjykatë;
- 1 vendim pezullim shqyrtimi.

5. Gjatë vitit 2019, janë trajtuar, 35 çështje (33 ankesa dhe 2 çështje *ex-officio*), me subjekte: 9 meshkuj; 10 femra, 5 grup personash dhe 9 OJF. 7 çështje kundër subjekteve private dhe 28 ndaj institucioneve publike (7 çështje kundër institucioneve të pushtetit qendror dhe 21 çështje kundër institucioneve të pushtetit vendor). Sipas fushave: 7 çështje mbi arsimin dhe 28 çështje mbi shërbimet.

6. Gjatë vitit 2019, Komisioneri është shprehur me 33 vendime: 26 vendime themeli, 4 vendime mospranimi dhe 3 vendime ndërprerje të procedurave, që kategorizohen:

- 12 vendime diskriminimi (7 vendime në fushën e të mirave dhe shërbimeve janë zbatuar: 1 vendim në fushën e të mirave dhe shërbimeve është kundërshtuar në gjykatë, 2 vendime në fushën e të mirave dhe shërbimeve janë ende në proces dhe 2 vendime në fushën e arsimit janë zbatuar).
- 9 vendime mosdiskriminimi;
- 4 vendime mospranimi;
- 5 vendime për arritje efektiviteti;

- 2 vendim ndërprerje procedurash hetimore, pasi ankuesi është tërhequr nga ankesa;

- 1 vendim ndërprerje procedurash hetimore, për mungesë informacioni.

7. Gjatë vitit 2020, janë trajtuar, 16 çështje (15 ankesa dhe 1 çështje *ex-officio*), me subjekte: 4 meshkuj; 4 femra, 4 grup personash dhe 3 OJF.

- Çështjet e trajtuara janë: 2 të tilla kundër subjekteve private dhe 14 kundër institucioneve publike (7 çështje kundër institucioneve të pushtetit qendror dhe 7 çështje kundër institucioneve të pushtetit vendor).

- Sipas fushave: 2 arsim, 3 punësim dhe 11 shërbime.

8. Gjatë periudhës janar–nëntor 2020, Komisioneri është shprehur me 14 vendime: 12 vendime themeli dhe 2 vendime mospranimi si më poshtë:

- 5 vendime diskriminimi (4 vendime në fushën e të mirave dhe shërbimeve janë në proces, 1 vendim në fushën e punësimit është kundërshtuar në gjykatë);
- 4 vendime mosdiskriminimi;
- 2 vendime mospranimi;
- 3 vendime për arritje efektiviteti;

9. Raste të trajtuara – tipologjia e problematikave:

- Problematika e furnizimit me energji elektrike për anëtarë të pakicave rome dhe egjiptiane. Komisioneri urdhëroi Entin Rregullator të Energjisë Elektrike të marrë masa për ndryshimin e Rregullores duke çliruar nga barra e pagesës së tarifës së lidhjes së re, aplikantët që trajtohen me statusin e “klientit në nevojë”, të cilët ndodhen në pamundësi financiare.

- Problematika e furnizimit me ujë të pijshëm, mungesa e kanalizimeve apo ndriçimit në zona ku pjesa më e madhe e banorëve u përkasin pakicave rome apo egjiptiane është trajtuar në disa raste nga Komisioneri në qytete të ndryshme, si: Elbasan, Shkodër, Fier dhe Korçë. Në rastin e banorëve në Shkodër dhe Korçë, autoritetet kanë zbatuar vendimet e Komisionerit duke zgjidhur problematikat e konstatuara.

- Problematika e përdorimit të terminologjisë së papërshtatshme për etiketimin e zonave të caktuara të cilët banohen nga anëtarë të pakicave rome ose egjiptiane, në dokumentacion zyrtar të përdorur nga ofruesi i shërbimit të furnizimit me energji elektrike në qytetin e Shkodrës. Gjatë shqyrtimit të

çështjes nga Komisioneri operatori i furnizimit me energji elektrike në qytetin e Shkodrës mori masa të menjëhershme mbi problematikën.

- Problematika e braktisjes së shkollës nga fëmijët romë për shkak të varfërisë. Institucionet përgjegjëse morën masat përkatëse për hapjen e klasave të arsimit bazë me kohë të pjesshme në shkollën 9-vjeçare “Agimi” Maliq, për vitin shkollor 2020–2021, duke zgjidhur problematikën e adresuar pranë Komisionerit.

- Problematika e segregimit të fëmijëve që i përkasin pakicave rome dhe egjiptiane në shkolla të caktuara. Komisioneri konstatoi diskriminimin në formën e segregimit, të nxënësve romë dhe egjiptiane, që mësonin në shkollën 9-vjeçare “Liria” Shkodër dhe shkollën vartëse “Isuf Tabaku”, Ajasem, Shkodër dhe urdhëroi marrjen e masave të menjëhershme për rregullimin e situatës dhe parandalimin e situatave të tilla në të ardhmen.

- Gjuha e përdorur në media, median sociale, ndaj pakicave rome, egjiptiane, nga gazetarë, persona publike madje edhe deputetë, janë konsideruar nga KMD-ja si diskriminim ndaj këtyre grupeve.

- Largimi nga puna, nga punëdhënësi institucion publik, për një grua që i përkiste pakicës rome, është gjetur diskriminuese nga Komisioneri.

10. Lidhur me arsimimin e pakicave kombëtare, Komisioneri ka konstatuar problematikat e mëposhtme, të cilat i ka adresuar tek organet kompetente.

- Problematika e regjistrimit të fëmijëve romë dhe egjiptianë në kopshtet publike në qytetin e Tiranës. Bazuar në rekomandimin e Komisionerit, Bashkia Tiranë mori masa për përfshirjen e fëmijëve që vijnë nga familje të komunitetit rom/egjiptian, si kategori, që përfiton shërbim pa pagesë në kopshtet dhe çerdhet publike të Tiranës.

- Problematika e segregimit të fëmijëve që i përkasin pakicave rome dhe egjiptiane në shkolla të caktuara është evidentuar nga Komisioneri. Problematikat me transportin e fëmijëve.

- Problematika e braktisjes së shkollës nga fëmijët romë për shkak të varfërisë. Përmes arsimit bazë të pjesshëm atyre mund t'u jepet mundësia për të përfunduar arsimin e detyrueshëm për t'u regjistruar më pas në arsimin e mesëm profesional dhe më tej.

11. *Amicus curie*/palë e tretë në gjykatë: Bazuar në nenin 36, pika 4, të ligjit nr. 10 221, datë

4.2.2014, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, parashikohet se: “Gjykata mund t'i kërkojë Komisionerit, në çdo fazë të procedimit, që të paraqesë një mendim me shkrim, rezultatet e hetimit të tij, në qoftë se është bërë hetimi, ose çdo informacion tjetër që ka rëndësi për çështjen”. Komisioneri ka parashtruar mendimin e tij, si person i tretë, lidhur me çështjen objekt “Konstatimin e diskriminimit në formën e “Shqetësimit” dhe “Diskriminimit të tërthortë” ndaj paditësve anëtarë të pakicës rome dhe për shpërblimin e dëmit të shkaktuar nga sjellja diskriminuese përmes ndreqjes së shkeljeve ligjore.

12. Rritja e ndërgjegjësimit të opinionit publik është një nga veprimtaritë themelore të Komisionerit, gjithashtu edhe e përfaqësuesve në zyrat rajonale në qytetin e Fierit, Shkodrës dhe Korçës. Aktivitetet ndërgjegjësuere kanë qëllim nxitjen e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, sensibilizimin dhe informimin, ofrimin e informacioneve për këtë ligj, në gjuhën shqipe, në gjuhët e pakicave. Aktivitetet konsistojnë në:

- daljet publike të Komisionerit në median vizive dhe të shkruar.

- shpërndarja e materialeve ndërgjegjësuere dhe organizimi i ditëve të hapura

- botimeve i fletëpalosjeve të KMD-së dhe botimeve të tjera;

- vazhdimin e fushatave ndërgjegjësuere në shkollat 9-vjeçare;

- leksione të hapura me studentët; zhvillimi i aktiviteteve për çështjet e diskriminimit me grupet përkatëse sociale, organizatat joqeveritare.

13. Në fushën e strehimit janë trajtuar temat:

- diskriminimi në fushën e strehimit.

- mungesa e banesave dhe kushtet në të cilat jetojnë romët dhe egjiptianët.

- mungesa e të ardhurave, kusht për të pasur një banesë.

- dëbimi i romëve dhe egjiptianëve nga banesat e tyre për shkak të ndërhyrjes në infrastrukturë.

- politikat sociale të Planit të Veprimit për Romët dhe Egjiptianët në fushën e strehimit.

14. Në fushën e punësimit janë kryer takime me grupe të ndryshme, siç janë gratë e dhunuara, të rinjtë dhe vetë komunitetin. Temat që janë trajtuar:

- Punësimi. Situata aktuale e tyre.

- Diskriminimi që ndodh në vendin e punës nëpër institucionet dhe bizneset private.

- Punësimi informal.

- Kurset profesionale risi për t'u integruar në punë.

- Politikat e shtetit për këtë kategori dhe zbatueshmëria e tyre.

- Punësimi i të rinjve që kanë mbaruar arsimin e lartë.

15. Në fushën e arsimit janë trajtuar këto tema:

- Diskriminimi në arsimin parauniversitar.

- Braktisja e shkollës fenomen tepër shqetësues në ditët e sotme.

- Politikat sociale që ekzistojnë në fushën e arsimit parauniversitar dhe atë universitar.

- Promovimi i modeleve të suksesshme në komunitet.

- Promovimi i vlerave, kulturës traditave për romëve dhe egjiptianeve. Rruajtja e gjuhës rome.

- Përfshirja e mësuesve romeve dhe egjiptianëve në sistemin e arsimit parauniversitar.

- Arsimi mjet që të çon drejt integritetit shoqëror. Arsimitimi në kohë pandemie.

16. Në vendimarrje:

- Njohja me miratimin e ligjit për pakicat kombëtare.

- Diskriminimi në institucionet. Punësimi i në administratë publike.

- Rëndësia e votës. Përfshirja në këshillat bashkiakë dhe institucionet qendrore.

- Regjistrimi i fëmijëve, fenomen që sjell problematika sociale për shfrytëzim dhe trafikim të qenieve njerëzore.

17. Në fushën e shëndetit:

- diskriminimi në fushën e shëndetit;

- marrja e shërbimeve në ambientet shëndetësore dhe spitalore; kushtet higjeno-sanitare të banesave në kohën e pandemisë.

18. KMD-ja ka trajtuar 33 çështje, nga të cilat 12 çështje diskriminimi vetëm për shkak të gjinisë: 4 në vitin 2018 (nga 16 çështje gjithsej), 3 në vitin 2019 (nga 7 çështje gjithsej) dhe 1 çështje për periudhën janar – prill 2020 (nga 2 çështje gjithsej)

19. KMD-ja ka rekomanduar përmirësimin dhe harmonizimin e legjislacionit për:

- ligjin për gjendjen civile në lidhje me konceptin e “kryefamiljarit” dhe detyrave të parashikuara nga ligji, për të garantuar marrjen e pëlqimit të të dy bashkëshortëve në procedurat e deklarimit të vendbanimit (2016);

- ligjin kundër dhunës në familje për harmonizimin me nenin 3 të Konventës së

Stambollit dhe identifikimin drejtpërdrejt në ligj të mbrojtjes nga diskriminimi (2018);

- Kodin e Punës mbi: shmangien e diskriminimit të punonjëseve në rastet e llogaritjes së shpërblimit vjetor për punonjëset me leje lindje në mënyrë të ndryshme nga dhënia e masës së shpërblimit si gjithë punonjësit e tjerë që kanë punuar gjatë gjithë vitit; moskonsiderimin si diskriminim të rasteve kur llogaritja e shpërblimit vjetor për punonjëset/punonjësit me leje prindërore, bëhet në përpjesëtim me kohën e punuar, duke u zbritur periudha kur nuk është punuar për shkak të lejes; dhënien e shpërblimeve si inkurajim apo shpërblimeve të një natyre që nuk kushtëzohen me punën e kryer në të shkuarën, për të gjitha/ë punonjëset/punonjësit pavarësisht nëse kanë qenë me leje lindje apo leje prindërore.

1.20. KMD-ja dhe AP-ja kanë lidhur marrëveshje bashkëpunimi (maj 2018) për koordinimin dhe bashkëpunimin efektiv në kuadër të garantimit të të drejtave dhe lirive të njeriut, veçanërisht për mosdiskriminim dhe barazi në ligj dhe para ligjit, promovimin e të drejtave, lirive dhe interesave të ligjshëm të individëve.

SHTOJCA NR. 3 KULTURA

Ministria e Kulturës vijon të mbështesë financiarisht organizime ndër më prioritaret me të njëjtën fokus, duke përmendur aktivitetet, si:

- “Përmeti Multikulturor, Minoritete dhe Etni”, Festivali Folklorik Kombëtar të Gjirokastrës. Në kriteret shkencore të pjesëmarrjes parashikohet pasqyrimi si pjesë të trashëgimisë kulturore shpirtërore kombëtare, të gjitha ato vlera të krijuara nga pakicat kombëtare”;

- Festivali Multikulturor Berat;

- Kremtimi i 8 Prillit, Ditës Botërore të Romëve;

- Mbështetje financiare për botime veprash letrare mbi romët në Shqipëri;

- Mbështetje financiare për organizimin e projektit “Ditët e minoritetit rom në Shqipëri”;

- Mbështetje financiare për koncert festiv me muzikë dhe veshje tradicionale nga pakica rome;

- Kremtimi i 5 Majit, Ditës së Shën Gjergjit, (Herdelezi) – festë nga trashëgimia kulturore e pakicës rome;

- Kremtimi i Ditës Ndërkombëtare të Vllehve;

- Organizimi i Takimit Botëror të Vllehve në Ditën e Shën Mërisë në Voskopojë;
- Promovime veprash letrare dhe historike mbi pakicën arumune në Shqipëri;
- Organizimi i takimeve me pakicën maqedonase në Prespë;
- Mbështetje financiare për koncertin folklorik të pakicave kombëtare në Sarandë;
- Sigurimi i një aksesit më të lartë dhe pjesëmarrje aktive në kulturë nga pakicat kombëtare mund të sigurohen duke zhvilluar dhe zbatuar projekte që mbrojnë dhe promovojnë identitetin kulturor dhe gjuhën e tyre, si:
- dhënia e asistencës profesionale dhe këshillimit për standardet e dokumentimit të diversitetit dhe trashëgimisë jomateriale (trajnime, seminare);
- mbështetja financiare nga MK-ja e rrjetit të aktiviteteve të organizuara nga shoqatat kulturore sidomos të punës kërkimore në bashkëpunim dhe me pushtetin vendor;
- publikimi i literaturës së shkruar në gjuhët e pakicave kombëtare, së bashku me përkthimin në gjuhën shqipe;
- rritja e përfaqësimit të grupeve të pakicave kombëtare në festivalet artistike kombëtare dhe ndërkombëtare të organizuara nga Ministria e Kulturës etj.

SHTOJCA NR. 4

AKTET NËNLIGJORE MBI STREHIMIN

- VKM nr. 453, datë 3.7.2019, “Për masën e subvencionit të interesave të kredisë dhe procedurën e dhënies së tij për familjet që përfitojnë banesë me kosto të ulët, me kredi të lehtësuara nga shteti”.
- VKM nr. 458, datë 3.7.2019, “Për procedurën e kthimit në fond banese, me qëllim strehimi, të objekteve pronë shtetërore, që përshtaten nga njësitë e vetëqeverisjes vendore me grante konkurruese nga buxheti i shtetit”.
- VKM nr. 459, datë 3.7.2019, “Për rregullat për administrimin e kërkesave të njësisë të vetëqeverisjes vendore për fonde nga buxheti i shtetit për subvencionimin e qirasë ose uzufruktit, mënyrën e financimit të subvencionit, monitorimin dhe bashkëpunimin ndërmjet njësisë të vetëqeverisjes vendore dhe ministrisë përgjegjëse për strehimin”.
- VKM nr. 384, datë 12.6.2019, “Për përcaktimin e dokumentacionit për të përfituar strehim sipas çdo programi social të strehimit dhe të afateve e të procedurave të miratimit nga organet e vetëqeverisjes vendore”.
- VKM nr. 361, datë 29.5.2019, “Për përcaktimin e procedurave të zhvendosjes së individëve/familjeve nga vendbanimi a strehimi i tyre, në rastet e parashikuara në ligj, dhe të bashkëpunimit institucional”.
- VKM nr. 362, datë 29.5.2019, “Për kriteret e dhënies së subvencionit të qirasë për kategoritë që gëzojnë përparësi në subvencionimin e qirasë në tregun e lirë, nëpërmjet buxhetit të shtetit, dhe mënyrën e llogaritjes së tij”.
- VKM nr. 522, datë 25.7.2019, “Për metodikën e llogaritjes së masës së qirasë për banesat sociale me qira”.
- VKM nr. 823, datë 18.12.2019, “Për procedurat e blerjes së shtëpive në tregun e lirë që do t’i shtohen fondit publik të shtëpive me qira sociale”.
- VKM nr. 179, datë 26.2.2020, “Për rregullat, kushtet dhe procedurat e privatizimit të banesave
- VKM nr. 300, datë 15.4.2020, “Për procedurat e shkëmbimit të njësisë të përballueshme të banesave”.
- VKM nr. 301, datë 15.4.2020, “Për normat e strehimit, kushtet dhe standardet për shtëpitë sociale që blihen në tregun e lirë dhe shtëpitë me kosto të ulët”.
- rregullorja e ministrit nr. 31, datë 18.11.2019, “Për procedurat standarde të aplikimit dhe kriteret për përfitimin nga fondet e buxhetit të shtetit për programet e strehimit”.
- mbështetje për strehimin e familjeve rome dhe egjiptiane, përmes projekteve të investimeve.
- udhëzim i përbashkët nr. 22, datë 5.6.2020, “Për mënyrën e ndërveprimit të programeve sociale të strehimit me shërbimet sociale të punësimit, arsimit dhe kujdesit shëndetësor”.
- VKM nr. 496, datë 24.6.2020, “Për organizimin, funksionimin, kriteret dhe procedurat e përzgjedhjes së anëtarëve të këshillit kombëtar të strehimit, si dhe marrëdhëniet me institucionet e tjera shtetërore që veprojnë në këtë fushë”.
- VKM nr. 579, datë 22.7.2020, “Për përcaktimin e institucioneve publike që administrojnë strehët, i kriterëve, procedurave dhe kapaciteteve të mjaftueshme për të menaxhuar

çështjet sociale, financiare e teknike, si dhe procedurat e administrimit dhe mirëmbajtjes së strehëve të përkohshme, kompetencat e subjekteve përgjegjëse dhe bashkëpunimi ndërmjet tyre”.

- udhëzim i ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 33, datë 26.8.2020, “Për kushtet e tjera që duhet të plotësojnë strehët e përkohshme”.

- udhëzim i ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 40, datë 23.10.2020, “Për mënyrën e administrimit dhe të mirëmbajtjes së banesave të specializuara”.

- VKM nr. 898, datë 18.11.2020, “Për rregullat, kushtet, kriteret e procedurat e privatizimit të banesave dhe të objekteve të kthyer në fond banesë të paprivatizuara”.

SHTOJCA NR. 5 TRAJNIMET E PERSONELIT LIGJZBATUES

1. Në vazhdimësi janë zhvilluar trajnime të stafit policor lidhur me rregullat dhe procedurat standarde që kanë të bëjnë me mbajtjen, sigurimin dhe trajtimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e dhomave të sigurisë të Policisë së Shtetit; respektimin dhe garantimin e të drejtave themelore të tyre, si: mbrojtja me avokat; ofrimi i shërbimit mjekësor; njohja me të drejtat e tyre; njoftimi i familjarëve për arrestimin/ndalimin dhe vendndodhjen e tyre; trajtimi ushqimor; kushtet dhe standardet e ambienteve ku mbahen e trajtohen kjo kategori personash; e drejta për të paraqitur kërkesë – ankesa për trajtimin që iu bëhet/sjelljen e qëndrimin e policisë etj. Sipas programeve vjetore të trajnimeve në Policinë e Shtetit, realizohen trajnime të specializuara në Akademinë e Sigurisë me punonjës të policisë të nivelit zbatues dhe drejtues të drejtorive vendore të Policisë.

2. Në programet vjetore të trajnimeve të Policisë së Shtetit janë planifikuar trajnime, në shërbim i punonjësve të policisë të strukturave vendore dhe trajnime të specializuara për nivelin zbatues dhe atë të parë të drejtimit, si: shërbimi i patrullës përgjithshme, shërbimi i policisë rrugore, ndihmës specialistët e policimit në komunitet, punonjës të strukturave për krimet etj., lidhur me njohjen dhe respektimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut dhe në veçanti të individëve gjatë

shoqërimit, ndalimit, arrestimit dhe trajtimit në ambientet e Policisë së Shtetit.

3. Trajnimet lidhen me njohjen e akteve ndërkombëtare, Kushtetutën, Kodin e Procedurës Penale, ligji nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, ligje të tjera, manualin “Për trajtimin dhe sigurimin e të arrestuarve/ndaluarve në dhomat e sigurisë të njësive të policisë”; “Rregullat dhe procedurat standarde për hedhjen e administrimit e të dhënave për personat e shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar në sistemin ADAM; “Përcaktimet ligjore për shoqërimin, rastet e shoqërimit, trajtimi i të shoqëruarve dhe përcaktimet e bëra në procedurën standarde të punës.

4. Seminare dhe tryeza të rrumbullakëta të zhvilluara nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi lidhur me njohjen dhe zbatimin e ligjit nr. 10221, datë 4.2.2010, “Për mbrojtjen nga diskriminimi”. Trajnime organizuar nga Këshilli i Evropës “Mbi trajtimin e përshtatshëm të të ndaluarve/arrestuarve në ambientet policore”. Janë zhvilluar seminare/tryeza të rrumbullakëta të përbashkëta me OJQ/OJF për të prezantuar dhe diskutuar raportet e monitorimeve të hartuara.

5. Nga strukturat e Drejtorisë së Policisë së Shtetit dhe ato të drejtorive vendore të policisë janë administruar njohur dhe analizuar raportet e monitorimeve të kryera nga Avokati i Popullit. Gjithashtu, janë përgatitur e dërguar përgjigjet për Avokatin e Popullit lidhur me zbatimin e rekomandimeve të bëra pas inspektimeve të kryera. Janë realizuar takime midis Avokatit të Popullit dhe drejtuesve të lartë të Policisë së Shtetit për forcimin e bashkëpunimit, përmbushjen e detyrave nga Policia e Shtetit duke respektuar liritë dhe të drejtat e njeriut, zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit, ndjekjen dhe trajtimin ligjor të ankesave të për shkelje të të drejtave të tyre nga policia etj. Janë zhvilluar seminare e tryeza të rrumbullakëta nga Avokati i Popullit, lidhur me kushtet dhe standardet e ofrimit të shërbimit shëndetësor ndaj të ndaluarve/arrestuarve në ambientet e Policisë; prezantimin e projekt raporteve të vizitave monitoruese të kryera në strukturat e Policisë së Shtetit.

6. Trajnime Drejtoria e Përgjithshme e Policisë – dhuna me bazë gjinore dhe dhuna ndaj grave.

- Përmirësimi i kuadrit ligjor në lidhje me dhunën me bazë gjinore dhe dhunën në familje.

- Dhuna në familje dhe roli i autoriteteve përgjegjëse;
- Kompjuterizimi i të dhënave dhe përdorimi i sistemit *on-line* të rasteve të dhunës në familje;
- Buxheti gjinor dhe ngritja e kapaciteteve të nëpunësve gjinorë në nivel qendror dhe vendor;
- Trajnim i nëpunësve gjinorë të ministrive;
- Standardet evropiane lidhur me barazinë dhe mosdiskriminimin – rëndësia e njohjes dhe zbatimit nga sistemi i drejtësisë;
- Trajtime të punonjësve të policisë, për dhunën në familje, në drejtoritë vendore të policisë;
- “Roli i Policisë së Shtetit në zbatim të ligjit “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare” dhe në mekanizmin e reagimit të koordinuar ndaj dhunës në familje”;
- “Hetimi i krimeve seksuale”, dhuna në familje, të miturit dhe krimet seksuale, si dhe specialistë të krimeve në komisaritet e policisë.
- Trajtime për njohjen dhe zbatimin e ndryshimeve ligjore në adresimin e dhunës në familje.

SHTOJCA 6 INFORMACION MBI TRAJNIMET PERIODIKE TË SHKOLLËS E MAGJISTRATURËS

- Zbatimi i drejtpërdrejtë i konventave për të drejtat e njeriut. Roli gjykatës dhe i sistemit të drejtësisë. Standardet evropiane lidhur me barazinë dhe mosdiskriminimin, rëndësia e njohjes dhe zbatimit të tyre nga sistemi i drejtësisë. Kuadri ligjor vendas dhe praktika gjyqësore lidhur me barazinë dhe mosdiskriminimin.
- Kuadri institucional lidhur me çështjet e barazisë dhe mosdiskriminimit.
- Trafikimi i qenieve njerëzore. Ndjekja dhe gjykimi penal i veprave të trafikimit të qenieve njerëzore në përputhje me risitë në Kodin e Procedurës Penale. Të drejtat e viktimës së trafikimit gjatë procesit penal.
- Barazia gjinore dhe dhuna me bazë gjinore, me fokus ndryshimet ligjore, shërbimet ndaj viktimës dhe rehabilitimin/punën me dhunuesit.
- Dhuna në familje dhe dhuna me bazë gjinore. Roli i gjykatës me fokus problematiken e praktikës gjyqësore.

- Detyrimet që burojnë nga Konventa e Stambollit dhe Rekomandimet e Komitetit Grevio për sistemin e drejtësisë.
- Ndryshimet në ligjin “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare” dhe bashkërendimi institucional në mbrojtje të viktimave të dhunës në familje.
- Rrethi i subjekteve që gëzojnë mbrojtje nga ligji nr. 9669/2006 dhe subjekteve të mbrojtura nga neni 130/a i Kodit të Familjes.
- Viktima dhe procesi penal. Ndryshimet dhe shtesat e ligjit nr. 35/2017 dhe standardet ndërkombëtare. Probleme të padisë civile në procesin penal. Dëshmipërbliimi i viktimave.
- Jurisprudenca e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut me fokus kryesor praninë e të pandehurit në gjykim;
- Të drejtat e migrantëve dhe azilkërkuesve. Standardet e mbrojtjes së parashikuar në konventat e ratifikuara nga Shqipëria në fushën e migracionit dhe azilit dhe direktivave të BE-së në këtë fushë. Probleme të praktikës gjyqësore shqiptare. Vështrim krahasimor me praktikën e mira.
- Azili, të drejtat e azilkërkuesve.

SHTOJCA NR. 7 TË DHËNA STATISTIKORE PËR PERIUDHËN 2018–2020, PËR DHUNËN DHE KRIME TË TJERA TË NDODHURA NË MARRËDHËNIET FAMILJARE – MINISTRIA E BRENDSHME

1. Gjatë vitit 2018

- Janë evidentuar gjithsej 4951 raste të dhunës dhe krimeve të tjera të ndodhura në marrëdhëniet familjare, nga të cilat:
- Janë referuar materialet për ndjekje penale në prokurori 1914 raste të dhunës dhe krimeve të tjera në marrëdhëniet familjare, prej të cilave 1373 raste janë bazuar në nenin 130/a “Dhuna në familje”, si dhe janë arrestuar në flagrancë 608 autorë.
- Janë trajtuar me kërkesë padi “Për lëshimin e urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes/urdhrit të mbrojtjes” 3037 raste të dhunës në familje.
- Janë evidentuar 11 vrasje në familje, me 20 viktima, prej të cilave gra/vajza janë 11 dhe nga këto 4 kanë qenë bashkëshorte.

2. Gjatë vitit 2019

Janë evidentuar gjithsej 4629 raste të dhunës dhe krimeve të tjera të ndodhura në marrëdhëniet familjare, nga të cilat:

- Janë referuar materialet për ndjekje penale në prokurori në 1793 raste të dhunës dhe krimeve të tjera në marrëdhëniet familjare, prej të cilave 1341 raste janë bazuar në nenin 130/a “Dhuna në familje”, si dhe janë arrestuar në flagrancë 535 autorë.

- Janë trajtuar me kërkesë padi “Për lëshimin e urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes/urdhrit të mbrojtjes” 2836 raste të dhunës në familje.

- Janë evidentuar 14 vrasje në familje, me 17 viktima, prej të cilave gra/vajza janë 12 dhe nga këto 8 kanë qenë bashkëshorte.

3. Gjatë vitit 2020

Janë evidentuar gjithsej 2053 raste të dhunës dhe krimeve të tjera të ndodhura në marrëdhëniet familjare, nga të cilat:

- Janë referuar materialet për ndjekje penale në prokurori 847 raste të dhunës dhe krimeve të tjera në marrëdhëniet familjare, prej të cilave 674 raste janë bazuar në nenin 130/a “Dhuna në familje”, si dhe janë arrestuar në flagrancë 270 autorë.

- Janë trajtuar me kërkesë padi “Për lëshimin e urdhrit të menjëhershëm të mbrojtjes/urdhrit të mbrojtjes” 1206 raste të dhunës në familje.

- Janë evidentuar 4 vrasje në familje, nga të cilat janë shkaktuar 5 viktima, prej të cilave gra/vajza janë 4 dhe nga këto 3 kanë qenë bashkëshorte.

4. Tabela përmbledhëse e të dhënave për dhunën në familje.

Viti	Raste dhune në familje/ evidentuar gjithsej	Kërkesëpadi për UMM/UM	Procedime neni 130/a, K.P.	Arrestuar për 130/a	Vrasje në familje
2018	4951	3037	1373	608	11
2019	4629	2836	1341	535	14
2020 6- mujori	2053	1206	674	270	4

SHTOJCA NR. 8

TË DHËNA MBI PROCEDIMET PENALE (DHUNA) – PROKURORIA E PËRGJITHSHME

Gjatë vitit 2018 janë regjistruar 1349 procedime penale dhe janë dërguar për gjykim 1050 procedime.

Gjatë vitit 2019 janë regjistruar 1239 procedime penale dhe janë dërguar për gjykim 878 procedime.

Gjatë vitit 2020 (6-mujori I) janë regjistruar 554 procedime penale dhe janë dërguar për gjykim 380 procedime.

SHTOJCA NR. 9

TË DHËNAT STATISTIKORE, MBI TRAFIKIMIN, PARAQITUR NGA DREJTORIA E PËRGJITHSHME E POLICISË PËR PERIU DHËN 2014 – KORRIK 2020, PARAQITEN SI MË POSHTË:

Për vitin 2018, janë evidentuar në total 38 vepra penale me 51 autorë, sipas veprave penale:

- 30 vepra penale për “Trafikimi personave të rritur”, me 42 autorë.
- 8 vepra penale për “Trafikim i të miturve”, me 9 autorë.

Për vitin 2019, janë evidentuar në total 41 vepra penale me 62 autorë, sipas veprave penale:

- 34 vepra penale për “Trafikim i personave”, me 21 autorë.
- 7 vepra penale për “Trafikim i të miturve”, me 8 autorë.

Për periudhën janar–korrik 2020 janë evidentuar në total 20 vepra penale me 25 autorë, sipas veprave penale:

- 16 vepra penale për “Trafikim i personave”, me 21 autorë.
- 4 vepra penale për “Trafikim i të miturve”, me 4 autorë.

SHTOJCA NR. 10

Sipas të dhënave të MFE, çdo vit financohet veprimtaria e Shoqatës së Jetimeve me fonde buxhetore përkatësisht për vitet 2014 deri 2020:

Viti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Shuma në lekë	1,800,000	1,600,000	1,600,000	1,600,000	1,600,000	1,600,000	1,600,000

Numri i fëmijëve jetim në qendrat përkatëse, si edhe fondi i qendrave në mijë lekë:

Emërtimi	Viti 2012	Viti 2013	Viti 2014	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Numri i fëmijëve në qendrat përkatëse	355	370	346	417	355	359	293	280	215
Fondi për jetimët	228,502	197,024	235,715	224,020	220,471	237,037	239,599	224,120	223,000

URDHËR

Nr. 279, datë 14.7.2021

PËR SHFUQIZIMIN E URDHËRIT TË MINISTRI NR. 178, DATË 8.4.2021, “PËR ZBATIMIN E URDHËRIT TË MINISTRI NR. 91, DATË 21.2.2019 ‘PËR MIRATIMIN E RREGULLORES PËR PËRCAKTIMIN E KËRKESAVE TEKNIKE DHE PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE, NË LIDHJE ME LICENCAT DHE CERTIFIKATAT E KONTROLLORËVE TË TRAFIKUT AJROR”

Në zbatim të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës, të shkronjës “ç”, të pikës 2, të nenit 7, të ligjit 96/2020, datë 23.7.2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”,

URDHËROJ:

1. Shfuqizimin e urdhrit të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 178, datë 8.4.2021, “Për zbatimin e urdhrit të ministrit nr. 91, datë 21.2.2019, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e kërkesave teknike dhe procedurave administrative, në lidhje me licencat dhe certifikatat e kontrollorëve të trafikut ajror”.

2. Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku

VENDIM

Nr. 21, datë 13.7.2021

PËR SHPALLJEN E REZULTATIT PËRFUNDIMTAR TË ZGJEDHJEVE PËR KUVENDIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, TË DATËS 25.4.2021

Komisioni Rregullator, në mbledhjen e datës 13.7.2021, me pjesëmarrjen e:

Ilirjana	Nano	kryetare
Arens	Çela	anëtar
Dritan	Çaka	anëtar
Helga	Vukaj	anëtare
Muharrem	Çakaj	anëtar

OBJEKT: Për shpalljen e rezultatit përfundimtar të zgjedhjeve për Kuvendin e Republikës së Shqipërisë, të datës 25.4.2021.

BAZA LIGJORE: Nenet 20, pikat 2, shkronja “d”, e 3 dhe 167, të ligjit, nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

Komisioni Rregullator, pasi shqyrtoi dokumentacionin e përgatitur nga administrata e Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, me propozimin e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve

VËREN:

Presidenti i Republikës, në mbështetje të nenit 92, shkronja “g”, dhe nenin 93 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe të nenit 9, pikat 1 e

2, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, me dekretin nr. 11700, datë 6.9.2020 caktoi datën 25.4.2021, për zhvillimin e zgjedhjeve për Kuvend.

Më datë 25.4.2021, në 12 zonat zgjedhore në Republikën e Shqipërisë, u zhvilluan zgjedhjet për Kuvendin e Republikës së Shqipërisë. Pas përfundimit të procesit të votimit dhe numërimit, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve miratoi rezultatin e votimit për çdo zonë zgjedhore, mbi bazën e tabelave përmbledhëse të rezultateve të zonave të administrimit zgjedhor dhe tabelave të rezultatit të qendrave të votimit të plotësuara nga grupet e numërimit. Për nëntë raste, vendimet e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve për miratimin e tabelës përmbledhëse për rezultatin e votimit në zonën zgjedhore për subjektet dhe kandidatët për deputet u ankimuan në Komisionin e Ankimeve dhe Sanksioneve. Në përfundim të shqyrtimeve në KAS, të nënta vendimet u ankimuan në Kolegjin Zgjedhor, pranë Gjykatës Administrative të Apelit, Tiranë.

Në përfundim të procedurave ankimore dhe kalimit të afateve ligjore të ankimit në KAS dhe në Kolegjin Zgjedhor, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve në zbatim të neneve 162 dhe 163, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, përlogariti shpërndarjen e mandateve midis koalicioneve zgjedhore dhe partive politike, të cilat garuan me vete, për çdo zonë zgjedhore.

Pas shpalljes së rezultatit për shpërndarjen e mandateve për çdo zonë zgjedhore, si dhe në përfundim të procedurave ankimore dhe kalimit të afateve ligjore të ankimit në Kolegjin Zgjedhor, në mbështetje të neneve 20, pika 2, shkronja “d”, dhe 167, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, Komisioni Rregullator shpall me vendim rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve. Rezultati përfundimtar i zgjedhjeve, i shpallur nga Komisioni Rregullator, duhet të përfshijë numrin e votave, numrin e mandateve dhe listën emërore të deputetëve të zgjedhur për çdo subjekt në çdo zonë zgjedhore, si

dhe numrin e votave, numrin e mandateve dhe listën emërore të deputetëve të zgjedhur për çdo subjekt zgjedhor në shkallë vendi.

PËR KËTO ARSYE,

Në mbështetje të neneve 20, pikat 2, shkronja “d”, e 3, dhe 167, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, Komisioni rregullator me shumicë votash

VENDOSI:

1. Të shpallë rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve për Kuvendin e Republikës së Shqipërisë, të datës 25.4.2021, si më poshtë vijon:

a) numrin e votave për çdo subjekt zgjedhor në rang vendi, sipas lidhjes nr. 1, që i bashkëlidhet këtij vendimi;

b) numrin e mandateve për çdo subjekt zgjedhor në rang vendi, sipas lidhjes nr. 2, që i bashkëlidhet këtij vendimi;

c) listën emërore të deputetëve në rang vendi, sipas lidhjes nr. 3, që i bashkëlidhet këtij vendimi;

ç) numrin e votave për çdo subjekt zgjedhor për çdo zonë zgjedhore, sipas lidhjes nr. 4, që i bashkëlidhet këtij vendimi;

d) numrin e mandateve për çdo subjekt zgjedhor për çdo zonë zgjedhore, sipas lidhjes nr. 5, që i bashkëlidhet këtij vendimi;

dh) listën emërore të deputetëve për çdo zonë zgjedhore, sipas lidhjes nr. 6, që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

3. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor të Gjykatës Administrative të Apelit, Tiranë, brenda 5 (pesë) ditëve nga shpallja e tij.

KRYETAR
Ilirjana Nano

Lidhja 1.

NUMRI I VOTAVE PËR ÇDO SUBJEKT ZGJEDHOR NË RANG VENDI

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	35475	2,2479%
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	1946	0,1233%
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	4705	0,2981%
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	8239	0,5221%
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	1376	0,0872%
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	107538	6,8143%
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	10217	0,6474%
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	3767	0,2387%
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	622187	39,4259%
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	3232	0,2048%
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	7054	0,4470%
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	768134	48,6741%
13.	Elton Debreshi	E.D	580	0,0368%
14.	Iljaz Shehu	I.SH	400	0,0253%
15.	Kreshnik Merxhani	K.M	148	0,0094%
16.	Boiken Abazi	B.A	2993	0,1897%
17.	Pal Shkambi	P.SH	126	0,0080%
GJITHSEJ			1.578.117	100 %

Lidhja 2

NUMRI I MANDATEVE PËR ÇDO SUBJEKT ZGJEDHOR NË RANG VENDI

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	3
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	4
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	59
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	74
13.	Elton Debreshi	E.D	0
14.	Iljaz Shehu	I.SH	0
15.	Kreshnik Merxhani	K.M	0
16.	Boiken Abazi	B.A	0
17.	Pal Shkambi	P.SH	0
GJITHSEJ			140

Lista emërore e deputetëve në rang vendi

Lidhja 3

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Qarku	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1	Agron	Elez	Çela	Shkodër	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
2	Agron	Enver	Duka	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PAA
3	Agron	Nikolle	Gjekmarkaj	Lezhë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4	Agron	Siri	Shehaj	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
5	Alban	Viktor	Xhelili	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6	Albana	Sadik	Vokshi	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7	Alfred	Gjovalin	Rushaj	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
8	Alqi	Edmond	Blloko	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
9	Andia	Sulejman	Ulliri	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PLL
10	Anduel	Durmish	Tahiraj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11	Anila	Spiro	Denaj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
12	Antoneta	Nasi	Dhima	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
13	Arben	Nevruz	Ahmetaj	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
14	Arben	Servet	Pëllumbi	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
15	Arbi	Dashamir	Agalliu	Vlorë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
16	Aurora	Xhavit	Mara	Dibër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
17	Baftjar	Mehmet	Zeqaj	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
18	Bardhyl	Myrteza	Kollçaku	Berat	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
19	Belind	Zamir	Këlliçi	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
20	Belinda	Çlirim	Balluku	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
21	Benet	Bahri	Beci	Shkodër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
22	Besion	Gëzim	Ajazi	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
23	Bledar	Triumf	Çuçi	Gjirokastrë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
24	Bledjon	Tomor	Nallbati	Korçë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
25	Blendi	Pëllumb	Klosi	Berat	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
26	Blerina	Guri	Gjylameti	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
27	Bujar	Avdulla	Çela	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
28	Bujar	Farudin	Leskaj	Vlorë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
29	Damian	Lekë	Gjiknuri	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
30	Dasantila	Mensur	Tahiraj	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
31	Dashamir	Hamid	Shehi	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	LZHK
32	Dashnor	Riza	Sula	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
33	Dhurata	Bajram	Tyli (Çupi)	Dibër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
34	Edi	Antonin	Paloka	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
35	Edi	Kristaq	Rama	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
36	Edmond	Shyqyri	Spaho	Korçë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
37	Edona	Xhavid	Bilali	Shkodër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
38	Eduard	Ndue	Ndreca	Lezhë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
39	Eduard	Pajtim	Shalsi	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
40	Elisa	Aleksander	Spiropali	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
41	Emilja	Pjerin	Kolliqi	Shkodër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
42	Enkelejd	Lutfi	Alibeaj	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
43	Enslemvera	Vehbi	Zake	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
44	Eralda	Jani	(Tase)	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
45	Erion	Mirdash	Braçe	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
46	Erisa	Piro	Xhixho	Tiranë	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	

Lista emërore e deputetëve në rang vendi

Lidhja 3

47	Ermonela	Koço	Valikaj	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
48	Ervin	Bujar	Salianji	Korçë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
49	Etilda	Dalip	Gjonaj	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
50	Etjen	Vullnet	Xhafaj	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
51	Evis	Kolë	Kushi	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
52	Fadil	Ramo	Nasufi	Berat	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
53	Fation	Sulo	Veizaj	Vlorë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
54	Fatmir	Ali	Mediu	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
55	Fatmir	Sezai	Xhafaj	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
56	Ferdinant	Mynyr	Xhaferaj	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
57	Flamur	Dalif	Noka	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
58	Flamur	Lutfi	Hoxha	Kukës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
59	Florenc	Fatmir	Spaho	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
60	Flutur	an	Açka	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
61	Gazment	Durim	Bardhi	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
62	Gerta	Shyqyri	Duraku	Kukës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
63	Gertjan	Gëzim	Deda	Tiranë	Partia Socialdemokrate	PSD	
64	Gledis	Esat	Çeliku	Shkodër	Partia Socialdemokrate	PSD	
65	Gramoz	Kaso	Ruçi	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
66	Greta	Zef	Bardeli	Shkodër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
67	Grida	Agim	Duma	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
68	Hatixhe	Kamber	Konomi	Berat	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
69	Helidon	Skender	Bushati	Shkodër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
70	Ilida	Thoma	Dhori	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
71	Ilir	Muhamet	Ndraxhi	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
72	Ilir	Osman	Topi	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
73	Ilir	Sherif	Metaj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
74	Ilirian	Anesti	Pendavinji	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
75	Ina	Kadri	Zhupa	Vlorë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
76	Ismet	Shyqyri	Beqiraj	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
77	Isuf	Zenel	Çelaj	Kukës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
78	Jorida	Hasan	Tabaku	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
79	Jurgis	Shefqet	Çyrbja	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
80	Kasëm	Bajram	Mahmutaj	Berat	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
81	Kastriot	Pren	Piroli	Lezhë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
82	Klevis	Harilla	Xhoxhi	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
83	Klodiana	Fatmir	Spahiu	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
84	Klotilda	Fatmir	Bushka	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
85	Kreshnik	Shaban	Çollaku	Dibër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
86	Laert	Seit	Duraj	Gjirokastrë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
87	Lavdrim	Mersin	Krrashi	Dibër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
88	Lefter	Haki	Koka	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
89	Lefter	Lush	Gështenja	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
90	Lindita	Ilir	Metaliaj	Lezhë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
91	Lindita	Izet	Buxheli	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
92	Lindita	Llesh	Nikolla	Lezhë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
93	Luan	Ramadan	Baçi	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
94	Luan	Xhemal	Duzha	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
95	Luçiano	Dhimitër	Boçi	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
96	Luljeta	Vasil	Bozo	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	

Lista emërore e deputetëve në rang vendi

Lidhja 3

97	Lulzim	Xhelal	Basha	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
98	Mark	Pjetër	Marku	Lezhë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
99	Meri	Gaspar	Markiçi	Shkodër	Partia Socialdemokrate	PSD	
100	Merita	Gezim	Bakui	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
101	Mesila	Fatmir	Doda	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
102	Milva	Vilson	Ekonomi	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
103	Mirela	Mentar	(Furxhi)	Gjirokastër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
104	Monika	Ramazan	Kryemadhi	Fier	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
105	Najada	Fatosh	Çomo	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
106	Nasip	Qani	Naço	Berat	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
107	Niko	Aleks	Peleshi	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
108	Niko	Foto	Kuri	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
109	Nustret	Sulejman	Avdulla	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PDIU
110	Oerd	Eqrem	Bylykbashi	Durrës	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
111	Ogerta	Dhionis	Manastirliu	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
112	Olta	Anxhelo	Xhaçka	Korçë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
113	Orjola	Hysni	Pampuri	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
114	Ornaldo	Aqif	Rakipi	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
115	Paulin	Nikollë	Sterkaj	Shkodër	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
116	Petrit	Kozma	Vasili	Tiranë	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
117	Petro	Vasil	Koçi	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
118	Pranvera	Neki	Resulaj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
119	Ramadan	Rexhep	Likaj	Shkodër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
120	Rrahman	Rexhep	Rraja	Durrës	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
121	Saimir	Sadik	Korreshi	Fier	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
122	Saimir	Shpend	Hasalla	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
123	Sali	Ram	Berisha	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
124	Seladin	Fuat	Jakupllari	Korçë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
125	Shpëtim	Hysni	Idrizi	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PDIU
126	Shpresa	Ndue	Marnoj	Lezhë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
127	Sorina	Vangjush	Koti	Korçë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
128	Tatiana	Nuredin	Piro	Fier	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
129	Taulant	Kasem	Balla	Elbasan	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
130	Teuta	Barjam	Ramaj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
131	Tomor	Fejzi	Alizoti	Berat	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
132	Toni	Jorgaq	Gogu	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
133	Tritan	Masar	Shehu	Gjirokastër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
134	Ulsi	Qerim	Manja	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
135	Vangjel	Jorgji	Dule	Tiranë	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PBDNJ
136	Vullnet	Ruzhdi	Sinaj	Vlorë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
137	Xhelal	Rrahman	Mziu	Dibër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
138	Xhemal	Myslym	Qefalia	Tiranë	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
139	Zef	Kin	Hila	Shkodër	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
140	Zheni	Stefan	Gjergji	Elbasan	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

Lidhja 4

NUMRI I VOTAVE PËR ÇDO SUBJEKT ZGJEDHOR PËR ÇDO ZONË ZGJEDHORE
QARKU BERAT

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	377	0.50 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	184	0.24 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	115	0.15 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	224	0.30 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	120	0.16 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	8409	11.12 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	319	0.42 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	261	0.35 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	23029	30.44 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	118	0.16 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	150	0.20 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	42337	55.97 %
GJITHSEJ			75643	100.00 %

QARKU DIBËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	448	0.70 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	73	0.11 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	94	0.15 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	117	0.18 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	49	0.08 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	4445	6.91 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	97	0.15 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	159	0.25 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	29020	45.13 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	104	0.16 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	369	0.57 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	28742	44.70 %
13.	Elton Debreshi	E.D	580	0.90 %
GJITHSEJ			64297	100.00%

Lidhja 4

QARKU DURRËS

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	654	0.43 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	178	0.12 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	338	0.22 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	329	0.22 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	88	0.06 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	9479	6.20 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	666	0.44 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	422	0.28 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	63393	41.44 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	204	0.13 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	338	0.22 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	76898	50.26 %
GJITHSEJ			152987	100.00 %

QARKU ELBASAN

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	594	0.38 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	153	0.10 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	234	0.15 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	737	0.47 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	165	0.11 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	6895	4.42 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	1736	1.11 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	363	0.23 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	57878	37.06 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	173	0.11 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	1010	0.65 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	86224	55.21 %
GJITHSEJ			156162	100.00 %

*Lidhja 4***QARKU FIER**

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	795	0.46 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	191	0.11 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	1354	0.78 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	502	0.29 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	123	0.07 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	12312	7.10 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	921	0.53 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	445	0.26 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	64680	37.27 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	320	0.18 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	310	0.18 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	91572	52.77 %
GJITHSEJ			173525	100.00 %

QARKU GJIROKASTËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	529	1.16 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	52	0.11 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	80	0.18 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	56	0.12 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	33	0.07 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	5778	12.68 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	171	0.38 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	57	0.13 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	13971	30.66 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	68	0.15 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	96	0.21 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	24531	53.83 %
13.	Kreshnik Merxhani	K.M	148	0.32 %
GJITHSEJ			45570	100.00 %

Lidhja 4

QARKU KORÇË

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	1267	1.02 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	138	0.11 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	596	0.48 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	772	0.62 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	91	0.07 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	8493	6.86 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	721	0.58 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	344	0.28 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	50479	40.77 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	120	0.10 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	248	0.20 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	60543	48.90 %
GJITHSEJ			123812	100.00 %

QARKU KUKËS

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	183	0.47 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	63	0.16 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	56	0.14 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	51	0.13 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	12	0.03 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	64	0.17 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	45	0.12 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	134	0.35 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	24071	62.27 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	47	0.12 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	74	0.19 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	13856	35.84 %
GJITHSEJ			38656	100.00 %

*Lidhja 4***QARKU LEZHË**

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	319	0.44 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	133	0.19 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	349	0.49 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	284	0.40 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	60	0.08 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	7416	10.34 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	544	0.76 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	363	0.51 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	33998	47.42 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	127	0.18 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	440	0.61 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	27269	38.03 %
13.	Iljaz Shehu	I.SH	400	0.56 %
GJITHSEJ			71702	100.00 %

QARKU SHKODËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	16425	15.24 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	151	0.14 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	229	0.21 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	1005	0.93 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	96	0.09 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	10100	9.37 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	518	0.48 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	115	0.11 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	47205	43.80 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	126	0.12 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	1389	1.29 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	30296	28.11 %
13.	Pal Shkambi	P.SH	126	0.12 %
GJITHSEJ			107781	100.00 %

*Lidhja 4***QARKU TIRANË**

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	13272	2.85 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	441	0.09 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	1124	0.24 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	2469	0.53 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	419	0.09 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	27945	6.00 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	3937	0.84 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	886	0.19 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	182335	39.12 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	1691	0.36 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	1704	0.37 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	226842	48.67 %
13.	Boiken Abazi	B.A	2993	0.64 %
GJITHSEJ			466058	100.00 %

QARKU VLORE

Nr.	Subjekti	Sigla	Vota	%
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	612	0.60 %
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	189	0.19 %
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	136	0.13 %
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	1693	1.66 %
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	120	0.12 %
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	6202	6.08 %
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	542	0.53 %
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	218	0.21 %
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	32128	31.52 %
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	134	0.13 %
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	926	0.91 %
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	59024	57.91 %
GJITHSEJ			101924	100.00 %

Lidhja 5

NUMRI MANDATEVE PËR ÇDO SUBJEKT ZGJEDHOR PËR ÇDO ZONË ZGJEDHORE

QARKU BERAT

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	2
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	5
GJITHSEJ			7

QARKU DIBËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	3
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	2
13.	Elton Debreshi	E.D	0
GJITHSEJ			5

*Lidhja 5***QARKU DURRËS**

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	6
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	8
GJITHSEJ			14

QARKU ELBASAN

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	6
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	8
GJITHSEJ			14

Lidhja 5

QARKU FIER

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	1
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	6
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	9
GJITHSEJ			16

QARKU GJIROKASTËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	1
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	3
13.	Kreshnik Merxhani	K.M	0
GJITHSEJ			4

Lidhja 5

QARKU KORÇË

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	5
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	6
GJITHSEJ			11

QARKU KUKËS

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	2
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	1
GJITHSEJ			3

Lidhja 5

QARKU LEZHË

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	4
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	3
13.	Iljaz Shehu	ISH	0
GJITHSEJ			7

QARKU SHKODËR

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	2
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	1
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	5
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	3
13.	Pal Shkambi	P.SH	
GJITHSEJ			11

Lidhja 5

QARKU TIRANË

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	1
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	2
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	15
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	18
13.	Boiken Abazi	B.A	0
GJITHSEJ			36

QARKU VLORË

Nr.	Subjekti	Sigla	Mandate
1.	Partia Socialdemokrate	PSD	0
2.	Partia Balli Kombëtar	PBK	0
3.	Partia Lëvizja Demokratike Shqiptare	PLDSH	0
4.	Partia Bindja Demokratike	BD	0
5.	Aleanca Bashkimi Popullor Emigracioni - Ora e Shpresës dhe Konservatorët	ABEOK	0
6.	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	0
7.	Partia Nisma Thurje	NTH	0
8.	Partia Lëvizja e Re	LRE	0
9.	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	4
10.	Partia Aleanca Demokracia e Re	ADR	0
11.	Partia Lëvizja Për Ndryshim	LN	0
12.	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	8
GJITHSEJ			12

Lidhja 6.

LISTA EMËRORE E DEPUTETËVE PËR ÇDO ZONË ZGJEDHORE

QARKU BERAT

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Bardhyl	Myrteza	Kollçaku	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2.	Blendi	Pëllumb	Klosi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Fadil	Ramo	Nasufi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
4.	Hatixhe	Kamber	Konomi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
5.	Kasëm	Bajram	Mahmutaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
6.	Nasip	Qani	Naço	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
7.	Tomor	Fejzi	Alizoti	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

QARKU DIBËR

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Aurora	Xhavit	Mara	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2.	Dhurata	Bajram	Tyli (Çupi)	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
3.	Kreshnik	Shaban	Çollaku	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4.	Lavdrim	Mersin	Krrashi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
5.	Xhelal	Rrahman	Mziu	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

QARKU DURRËS

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Agron	Enver	Duka	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PAA
2.	Alban	Viktor	Xhelili	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Andia	Sulejman	Ulliri	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PLL
4.	Edi	Antonin	Paloka	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
5.	Edi	Kristaq	Rama	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6.	Ferdinant	Mynyr	Xhaferaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7.	Illir	Muhamed	Ndraxhi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
8.	Jurgis	Shefqet	Çyrbja	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
9.	Klodiana	Fatmir	Spahiu	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
10.	Lefter	Haki	Koka	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11.	Merita	Gezim	Bakiu	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
12.	Milva	Vilson	Ekonomi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
13.	Oerd	Eqrem	Bylykbashi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
14.	Rrahman	Rexhep	Rraja	Partia Socialiste e Shqipërisë		

*Lidhja 6.***QARKU ELBASAN**

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Besion	Gëzim	Ajazi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2.	Dasantila	Mensur	Tahiraj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Dashnor	Riza	Sula	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4.	Evis	Kolë	Kushi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
5.	Florenc	Fatmir	Spah	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6.	Flutura	Abdurrahman	Açka	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7.	Gazment	Durim	Bardhi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
8.	Klevis	Harilla	Khoxhi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
9.	Lefter	Lush	Gështenja	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
10.	Luan	Xhemal	Duzha	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11.	Luçiano	Dhimitër	Boçi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
12.	Saimir	Shpend	Hasalla	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
13.	Taulant	Kasem	Balla	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
14.	Zheni	Stefan	Gjergji	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

QARKU FIER

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Antoneta	Nasi	Dhima	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2.	Baftjar	Mehmet	Zeqaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Bujar	Avdulla	Çela	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
4.	Enkelejd	Lutfi	Alibeaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
5.	Eralda	Jani	Bano(Tase)	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
6.	Erion	Mirdash	Braçe	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
7.	Gramoz	Kaso	Ruçi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
8.	Ilda	Thoma	Dhori	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
9.	Ismet	Shyqyri	Beqiraj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
10.	Lindita	Izet	Buxheli	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11.	Luan	Ramadan	Baçi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
12.	Monika	Ramazan	Kryemadhi	Lëvizja Socialiste për Integritet	LSI	
13.	Nustret	Sulejman	Avdulla	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PDIU
14.	Petro	Vasil	Koçi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
15.	Saimir	Sadik	Korreshi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
16.	Tatiana	Nuredin	Piro	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	

QARKU GJIROKASTËR

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Bledar	Triumf	Çuçi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2.	Laert	Seit	Duraj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Mirela	Mentar	Kumbaro (Furxhi)	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
4.	Tritan	Masar	Shehu	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

Lidhja 6.

QARKU KORÇË

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Bledjon	Tomor	Nallbati	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
2.	Blerina	Guri	Gjylameti	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Edmond	Shyqyri	Spaho	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4.	Enslemvera	Vehbi	Zake	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
5.	Ervin	Bujar	Salianji	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
6.	Ilir	Osman	Topi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
7.	Ilirian	Anesti	Pendavinji	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
8.	Niko	Aleks	Peleshi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
9.	Olta	Anxhelo	Xhaça	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
10.	Seladin	Fuat	Jakupllari	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
11.	Sorina	Vangjush	Koti	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

QARKU KUKËS

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Flamur	Lutfi	Hoxha	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
2.	Gerta	Shyqyri	Duraku	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Isuf	Zenel	Çelaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

QARKU LEZHË

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Agron	Nikolle	Gjekmarkaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
2.	Eduard	Ndue	Ndreca	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Kastriot	Pren	Piroli	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4.	Lindita	Ilir	Metaliaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
5.	Lindita	Llesh	Nikolla	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6.	Mark	Pjetër	Marku	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7.	Shpresa	Ndue	Marnoj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	

QARKU SHKODËR

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1.	Agron	Elez	Çela	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
2.	Benet	Bahri	Beci	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3.	Edona	Xhavid	Bilali	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
4.	Emilja	Pjerin	Koliqi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
5.	Gledis	Esat	Çeliku	Partia Socialdemokrate	PSD	
6.	Greta	Zef	Bardeli	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7.	Helidon	Skender	Bushati	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
8.	Meri	Gaspar	Markiçi	Partia Socialdemokrate	PSD	
9.	Paulin	Nikollë	Sterkaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
10.	Ramadan	Rexhep	Likaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
11.	Zef	Kin	Hila	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD

Lidhja 6.

QARKU TIRANË

Nr	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1	Agron	Siri	Shehaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
2	Albana	Sadik	Vokshi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
3	Alfred	Gjovalin	Rushaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4	Alqi	Edmond	Blako	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
5	Arben	Nevruz	Ahmetaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6	Arben	Servet	Pëllumbi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
7	Belind	Zamir	Këlliçi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
8	Belinda	Çlirim	Balluku	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
9	Dashamir	Hamid	Shehi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	LZHK
10	Eduard	Pajtim	Shalsi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11	Elisa	Aleksander	Spiropali	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
12	Erisa	Piro	Xhixho	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
13	Ermonela	Koço	Valikaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
14	Etilda	Dalip	Gjonaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
15	Etjen	Vullnet	Xhafaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
16	Fatmir	Ali	Mediu	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PR
17	Fatmir	Sezai	Xhafaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
18	Flamur	Dalif	Noka	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
19	Gertjan	Gëzim	Deda	Partia Socialdemokrate	PSD	
20	Grida	Agim	Duma	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
21	Jorida	Hasan	Tabaku	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
22	Klotilda	Fatmir	Bushka	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
23	Luljeta	Vasil	Bozo	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
24	Lulzim	Xhelal	Basha	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
25	Mesila	Fatmir	Doda	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
26	Najada	Fatosh	Çomo	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
27	Ogerta	Dhionis	Manastirliu	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
28	Orjola	Hysni	Pampuri	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
29	Ormaldo	Aqif	Rakipi	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
30	Petrit	Kozma	Vasili	Lëvizja Socialiste për Integrim	LSI	
31	Sali	Ram	Berisha	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
32	Shpëtim	Hysni	Idrizi	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PDIU
33	Toni	Jorgaq	Gogu	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
34	Ulsi	Qerim	Manja	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
35	Vangjel	Jorgji	Dule	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PBDNJ
36	Xhemal	Myslym	Qefalia	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	

*Lidhja 6.***QARKU VLORË**

Nr.	Emri	Atësia	Mbiemri	Subjekti (Partia/Koalicioni)	Sigla	Partia në Koalicion
1	Anduel	Durmish	Tahiraj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
2	Anila	Spiro	Denaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
3	Arbi	Dashamir	Agalliu	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
4	Bujar	Farudin	Leskaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
5	Damian	Lekë	Gjikhuri	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
6	Fation	Sulo	Veizaj	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
7	Ilir	Sherif	Metaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
8	Ina	Kadri	Zhupa	Partia Demokratike "Aleanca për Ndryshim"	PD-AN	PD
9	Niko	Foto	Kuri	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
10	Pranvera	Neki	Resulaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
11	Teuta	Barjam	Ramaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	
12	Vullnet	Ruzhdi	Sinaj	Partia Socialiste e Shqipërisë	PS	

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRIË
Vulosur elektronikisht nga Qendra e Botimeve Zyrtare
Viti: 2021 - Numri: 121
Datë: 2021/08/02 14:30:49
5d357a27-9b30-4723-9ca9-d8677509b2bd

*Shënim: Ky dokument është gjeneruar dhe vulosur me anë
të një procedure automatike nga një sistem elektronik
(Qendra e Botimeve Zyrtare)*

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2021

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 1440 lekë